

AKFEN ALTYAPI HOLDİNG

Faaliyet Raporu | **2020**

akfen
Altyapı

BÖLÜM 1

AKFEN ALTYAPI HOLDİNG HAKKINDA

Genel Bakış	
Akfen Altyapı Holding Hakkında	4
Akfen Altyapı Holding Grup Yapısı	6
Kilometre Taşları	7
2020 Yılı Gelişmeleri	11
Faaliyet Alanları	12
Yurt İçi Yatırımlar	14
Yurt Dışı Yatırımlar	15
Ortaklarımız	16
Yönetimden Mesajlar	
Onursal Başkanın Mesajı	17
Yönetimin Mesajı	18
Finansal Sonuçlar	
2020 Yılı Finansal Sonuçları	20
Özet Finansal Bilgiler	21

AKFEN ALTYAPI HOLDİNG GRUP ŞİRKETLERİ

Akfen İnşaat	24
KONUT YATIRIMLARI	
Akfen İnşaat'ın Konut Yatırımları	25
• İncek Loft	26
• Bulvar Loft	27
• Bodrum Loft	28
• Bafra Otel, KKTC	29
• HES Yatırımları	29
SAĞLIK YATIRIMLARI	
Şehir Hastaneleri	30
Akfen İnşaat'ın Şehir Hastaneleri Yatırımları	31
• Isparta Şehir Hastanesi	32
• Eskişehir Şehir Hastanesi	33
• Tekirdağ Şehir Hastanesi	34
YURT YATIRIMLARI	
• Hacettepe Konukevi	35
• Isparta Öğrenci Yurdu	35
• Kütahya Öğrenci Yurdu	35
DİĞER İŞTİRAKLER	
Diğer İştirakler	36

BÖLÜM 2

AKFEN HOLDİNG GRUP ŞİRKETLERİ

Enerji Sektörü	38
Akfen Yenilenebilir Enerji	40
Akfen Yenilenebilir Enerji Portföy Dağılımı	41
• HES Grubu	42
• GES Grubu	42
• RES Grubu	42
Akfen Enerji Üretim	43
Limancılık Sektörü	44
MIP	46
Bakır Madenciliği Sektörü	49
Acacia Maden	50
GYO ve Turizm Sektörü	52
Akfen GYO	53
Deniz Taşımacılığı Sektörü	56
İDO	57
Atıksu ve Katı Atık Sektörü	59
Akfen Çevre ve Su	60
Sigortacılık Sektörü	61
IBS Sigorta	62
Travelex	63

BÖLÜM 3

KURUMSAL YÖNETİM

Kurumsal Değerler ve Gelecek Perspektifi	65
İnsan Kaynakları	66
Yönetim Kurulu	68
Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin Yönetimi	71

BÖLÜM 4

AKFEN GRUBU SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK RAPORU

Rapor Hakkında	75
Kurumsal İlkeler Sözleşmesi	76
Akfen Sürdürülebilirlik Öncelikleri	77
Akfen Altyapı Holding ve Akfen Holding	78
Türkiye İnsan Kaynakları ve Eğitim Vakfı	84
Ulusal Projeler	89
Akfen İnşaat	93
Mersin Uluslararası Limanı (MIP)	94
Akfen Yenilenebilir Enerji	99
İstanbul Deniz Otobüsleri (İDO)	106
Akfen GYO	111
Akfen Çevre ve Su	111
Acacia Maden	113
IBS	124
Travelex	125
Genel Bilgiler	126

BÖLÜM 5

AKFEN ALTYAPI HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI FİNANSAL TABLOLARI

Finansal Tablolar	
Bağımsız Denetçi Raporu	131
31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolar	137
Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar	140
Kısaltmalar	216

BÖLÜM 6

BÖLÜM 1

AKFEN ALTYAPI HOLDİNG HAKKINDA

- Genel Bakış
- Akfen Altyapı Holding Hakkında
- Akfen Altyapı Holding Grup Yapısı
Kilometre Taşları
- 2020 Yılı Gelişmeleri
- İştiraklerdeki Gelişmeleri
- Faaliyet Alanları
- Yurt İçi Yatırımlar
- Yurt Dışı Yatırımlar
- Ortaklarımız

Akfen Altyapı Holding Hakkında

Akfen Grubu, organik ve inorganik olarak büyümesini sürdürmektedir

SÜREKLİ BÜYÜME

Akfen Grubu, ilk şirketin kurulduğu 1976 yılından bu yana altyapı, inşaat, gayrimenkul, altyapı ve benzeri birçok alanda Türkiye'nin önemli işlerine imza atmıştır. Grup, kuruluşundan beri "Sürekli büyüme stratejisi" benimsemiştir. Bu stratejinin gereği olarak da yaratılan tüm değerler yeni varlıkların yaratılmasında öz kaynak ihtiyacı için kullanmıştır. Akfen Holding için 1997 yılı da önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu tarihte Yap-İşlet-Devret (YİD) yöntemiyle yapılan İstanbul Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali ihalesi kazanılmış ve bu Akfen'in uzun vadeli altyapı işlerine olan yönelimini artırmıştır.

O dönemde başlayan bilgi ve tecrübe birikimi, bugün Akfen Grubu'nun, sadece Türkiye'de değil dünyanın çeşitli ülkelerinde; havalimanı işletmeciliği, limancılık, enerji, deniz yolu taşımacılığı, su atıksu gibi ülkelerin altyapılarının inşaatında aranan bir şirket haline getirmiştir.

Akfen Grubu'nun faaliyet konuları arasında; inşaat, enerji, deniz limanı işletmeciliği, deniz ulaşımı, gayrimenkul, madencilik, sigorta ve reasürans brokerliği, su/atık su ve katı atık yönetimi hizmetleri bulunmaktadır. Grup yine strateji gereği sektörlerinde deneyimli ve güçlü ortak ve finansal kurumlarla çalışmaktadır. Akfen grup şirketlerinin ortaklıkları arasında; Tepe İnşaat Sanayi A.Ş., PSA International, IFM Investors, EBRD, IFC, Accor, Souter Investments, LLP, Kardan N.V., gibi ulusal ve uluslararası tanınmış müteşebbis ortaklar ve finansal kurumlar bulunmaktadır.

Grup şirketleri arasında; Akfen Holding ve Akfen İnşaat'ın yanı sıra Akfen Grubu'nun kurucusu Hamdi Akın'ın ilk şirketi olan Akınısı Makina, Akfen Merter, Akfen Danışmanlık ve Proje Geliştirme, Travelex, Akfen Gayrimenkul Portföy Yönetimi ile Tepe Akfen Reformer bulunmaktadır.

AKFEN GRUBU'NDA ÇATI ŞİRKET OLARAK 2018 YILINDA AKFEN ALTYAPI HOLDİNG BELİRLENDİ...

2018 yılı Akfen Grubu için yeniden yapılanma yılı olmuştur. Akfen Altyapı Holding çatısı altında oluşturulan yeni dönemdeki yapılanma adımları kapsamında Mart 2018'de Akfen Altyapı Holding'e ait %37 IBS Sigorta hissesi Akfen Holding'e devredilmiş. Mayıs 2018'de Masanda Turizm'deki Selim Akın'ın %100 hissesi Akfen Altyapı Holding'e devredilmiş ve ayrıca Akfen Altyapı Danışmanlık'ın ünvanı "Akfen Altyapı Holding A.Ş." olarak değiştirilmiştir. Ağustos 2018'de ise Akfen Holding bünyesinde gerçekleştirilen bir dizi pay devir işlemi sonrasında Akfen Altyapı Holding, Akfen Holding sermayesinin %99,36'sına tekabül eden paylara sahip olmuştur.

2020’de pandemi ile mücadelede önemli sınav verildi. Turizm, restoran hizmetleri ve deniz taşımacılığı alanındaki şirketlerimiz ciddi gelir kaybına uğrarken enerji, liman işletmeciliği, sağlık ve inşaat alanlarında pandemiye bağlı kayda değer olumsuz etki yaşanmadı

COVID-19 NEDENİYLE 2020, KÜRESEL ÖLÇEKTE SON DÖNEMDE EN SERT DARALMANIN YAŞANDIĞI YIL OLDU

Yeniden yapılandırma süreci 2019 yılının ilk yarısında devam etmiştir. Şubat 2019’da Akfen Holding Akfen International hisselerini Hamdi Akın’a devretmiş, Mart 2019’da Akfen Holding %9,87 oranında kendi hissesinin geri alımını yapmıştır. Mayıs 2019’da ise Akfen Holding TAV Yatırım Holding’deki hisselerinin satışını gerçekleştirmiştir.

2020 yılında salgının yarattığı belirsizlik ortamı global anlamda büyümeyi olumsuz etkiledi. Covid-19 salgını, ekonomiden sosyal hayata, üretimden tüketime her alanı büyük ölçüde etkiledi ve önemli değişikliklere yol açtı. Son yüzyılın en büyük salgını olan Covid-19 nedeniyle küresel ölçekte, son dönemin en sert daralmasının yaşandığı bir yıl oldu 2020.

Benzeri olmayan bir yıl olan 2020’de ülkemiz de pandemi ile mücadelede önemli bir sınav verdi. Pandemi ülkemizde bir çok şirket için faaliyet ortamını önemli ölçüde olumsuz etkiledi. Gelirlerin önemli ölçüde azaldığı, giderlerin devam ettiği bu ortamda, özellikle turizm, restoran hizmetleri ve deniz taşımacılığı alanında faaliyet gösteren şirketlerimiz ciddi gelir kaybına uğradı. Diğer yandan enerji, liman işletmeciliği, sağlık ve inşaat alanlarında ise pandemiye bağlı kayda değer bir olumsuz etki yaşanmadı.

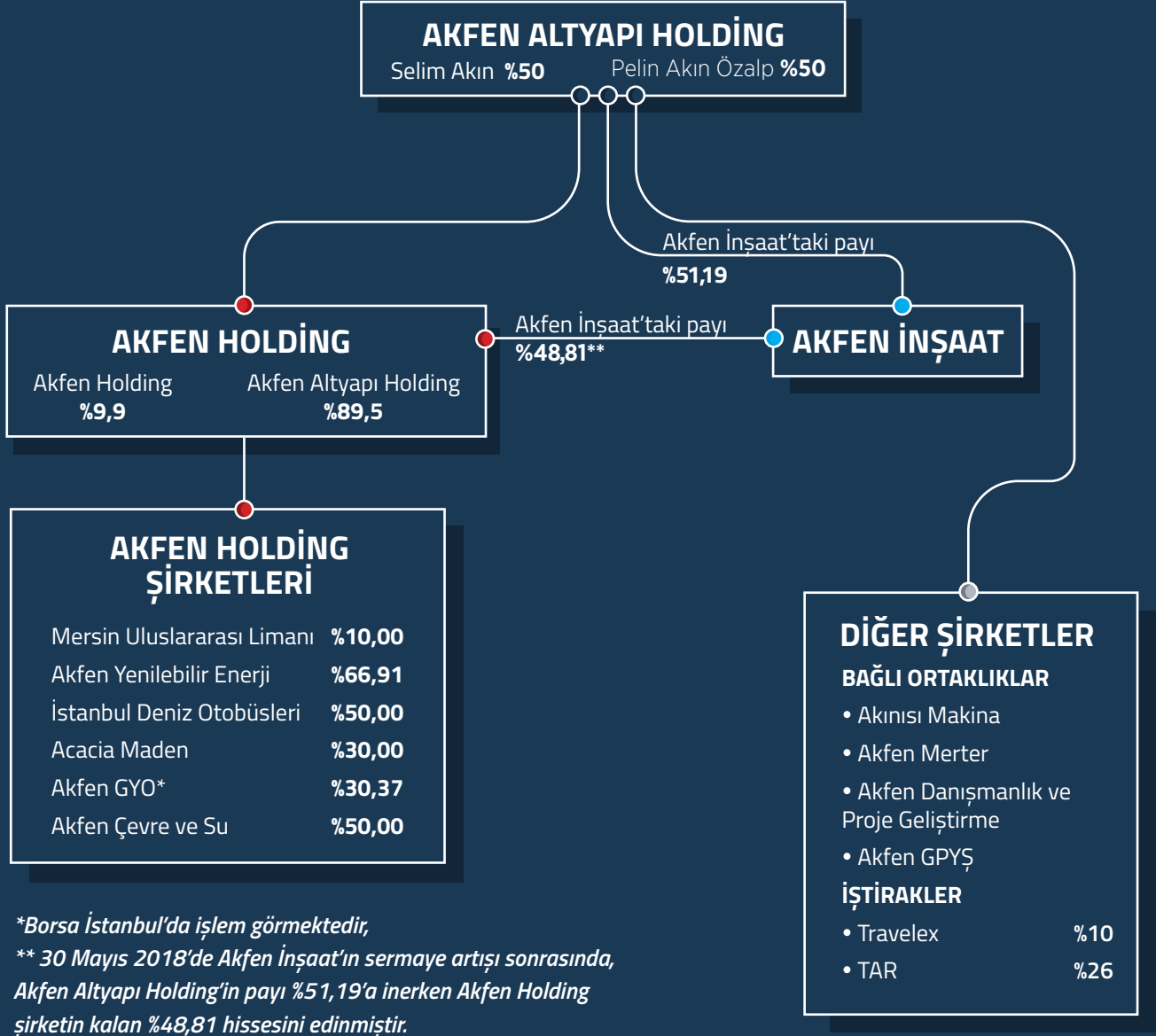
2020’DE TEKİRDAĞ ŞEHİR HASTANESİ VE BODRUM LOFT YATIRIMLARI TAMAMLANDI...

Akfen Grubu 2020 yılında ağırlıklı olarak yenilenebilir enerji, hastane KÖİ, madencilik ve gayrimenkul/otel sektörlerinde devam etmekte olan yatırımlarını tamamladı.

Daha önceden ilan edilen ve belli bir program dahilinde yatırımları gerçekleştirilen projelere pandemi döneminde ara verilmedi. Şehir hastaneleri, enerji ve maden yatırımları devam etti. 2020 yılında tamamlanan projeler arasında, Bodrum Loft tatil köyü projesi ve Tekirdağ Şehir hastanesi inşaatı öne çıkan projeler oldu.

Grup, büyüme planları doğrultusunda yeni iş alanları yaratmaya önem vermektedir. Varlık alım-satımı konusunda derin bir tecrübeye sahip olan şirket için satışlar yoluyla yaratılan değer yeni işlere giriş ve devam eden yatırımlara fon yaratmak açısından kritik öneme sahiptir.

Grup şirketleri, organik ve inorganik olarak büyümelerini ve destekleme amaçlı yatırımlarını, gelişmiş finansman araçlarını etkin kullanarak sağlamaya devam etmektedir. Yüksek karlılığın en önemli nedenlerinden biri de bu olmaktadır; Akfen Grubu, önümüzdeki dönemde de bu vizyon ile hem istihdamı artırmak ve ülke ekonomisinin gelişimine katkıda bulunmak hem de hissedarlarına değer yaratmak adına, geçmişte olduğu gibi yeni işler geliştirmek suretiyle, yeni yatırımlar yapmaya devam etmeyi hedeflemektedir.

Akfen Altyapı Holding'in Mayıs 2021 itibarıyla güncel grup yapısı gösterilmiştir.

Kilometre Taşları

Temelleri, Hamdi Akın'ın 1976'da Akınısı Makina'yı kurmasıyla atılan Akfen Grubu için, İstanbul Havalimanı Dış Hatlar Terminal ihalesinin kazanılması ciddi dönüşümün başlangıcı oldu

1970'LER

- 1976** » Akfen'in temelleri, Hamdi Akın'ın Akınısı Makina'yı kurmasıyla atıldı.
- 1977** » Hamdi Akın'ın ilk şirketi olan Akfen Mühendislik Müşavirlik Müteahhitlik ve Mümessillik kuruldu.

1980'LER

- 1980** » Akfen, İller Bankası'nın "Dövme Parça ve Kalıpları İmalatı İş'i" ile ilk devlet ihalesini kazandı.
- 1986** » Akfen İnşaat kuruldu.

1990'LAR

- 1990** » DHMİ ile ilk proje olarak Antalya Havalimanı Terminal Binası'nın renovasyonu sözleşmesi yapıldı.
- 1992** » DHMİ Isparta Havalimanı apron ve pist inşaatı başladı.
- 1993** » Akfen İnşaat Ankara Oran Çarşı konutlarının inşaatıyla konut sektörüne ilk adım attı.
- 1997** » İstanbul Havalimanı Dış Hatlar Terminal YİD ihalesinin kazanılması kapsamında TAV İstanbul kuruldu, TAV Havalimanları'nın temelleri atıldı.
- 1999** » Akfen Holding'in kurulması ile Akfen'e bağlı tüm şirketler Holding çatısı altında yeniden yapılandırıldı.
» TİKAV kuruldu.

2000'LER

- 2000** » TAV Havalimanları, İstanbul Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali'ni işletmeye başladı.
- 2003** » TAV İnşaat kuruldu.
- » Royal Caribbean ile beraber Kuşadası kruvaziyer limanı özelleştirmesi kazanıldı.
- 2004** » Akfen Holding'in Kuşadası kruvaziyer limanındaki payı diğer ortaklara satıldı.
- » TAV İnşaat'ın Mısır'daki Kahire Havalimanı projesi alındı.
- 2005** » Araç muayene özelleştirme istasyonları ihalesi kazanıldı, Doğuş Grubu ve TÜV SÜD ile eşit ortaklıkla TÜVTÜRK kuruldu.
- » PSA-Akfen Ortak Girişimi, Mersin Limanı'nın özelleştirme ihalesini kazandı.
- » İzmir Adnan Menderes Dış Hatlar Terminali'nin yapımı ve işletmesi TAV Havalimanları'na geçti.
- » TAV Havalimanları, Gürcistan'da Tiflis ve Batum Uluslararası havalimanları ihalesini kazandı.
- » Akfen Holding ile Accor arasında işbirliğine ilişkin çerçeve sözleşmesi imzalandı.

- 2008** » Dilovası OSB Atık Sularının Arıtılması YİD Projesi ihalesi kazanıldı.
- » TÜVTÜRK İstanbul Taşıt Muayene İstasyonları İşletim A.Ş. faaliyete geçti.
- » Mersin'de, doğalgaza dayalı elektrik santrali kurmak amacıyla EPDK'ya lisans başvurusu yapıldı.
- » TAV Havalimanları, Tunus'ta Monastir Havalimanı'nın işletmesini devraldı.
- » TAV Havalimanları, Makedonya'da Üsküp ve Ohrid havalimanlarının işletmesini ve opsiyonel olarak elinde tuttuğu İştip Kargo Havalimanı'nın yapımı ihalesini kazanarak imtiyaz sözleşmesini imzaladı.
- » Akfen GYO'nun bir oteli faaliyete geçti.
- 2009** » Akfen Holding TÜVTÜRK'teki hissesini Bridgepoint Capital Limited'e sattı.
- » Akfen, ilk yenilenebilir HES projesini devreye aldı.
- » TAV Gazipaşa, Antalya Gazipaşa Havalimanı'nda faaliyete geçti.
- » TAV İnşaat, bir ortakla birlikte Maskat Havalimanı MC1 paketi ihalesini kazandı.

İlk halka arzını ve tahvil ihracını 2010'da gerçekleştiren Akfen Holding, yarattığı taze kaynakları, liman, yenilenebilir enerji ve şehir hastanelerine aktararak portföyünü çeşitlendirmeye devam ediyor

- 2006** » İzmir Adnan Menderes Havalimanı Dış Hatlar ile Esenboğa Havalimanı İç ve Dış Hatlar Terminali açıldı.
- » Akfen Su, Güllük Belediyesi Su ve Atık Su İmtiyaz Projesi ihalesini kazandı.
- » Aksel Turizm Yatırımları ve İşletmecilik Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı'na dönüştü.
- » TAV İnşaat, Katar'daki Doha Havalimanı projesini kazandı.
- 2007** » TAV Havalimanları'nın halka arzı gerçekleştirildi.
- » Batum Uluslararası Havalimanı işletmeye açıldı.
- » TAV Havalimanları, Tunus'ta Monastir ve Enfidha Havalimanları ihalelerini kazandı.
- » TAV Havalimanları, Antalya Gazipaşa Havalimanı'nın işletme ihalesini kazandı.
- » Akfen'in %100 bağlı ortaklığı olan Akfenhes Yatırımları ve Enerji Üretim A.Ş. kuruldu.
- » Mersin Limanı TCDD'den devralındı.
- » Akfen GYO'nun 4 oteli faaliyete geçti.

2010'LAR

- 2010** » Akfen Holding'in %28,3'ü halka arz edildi.
- » Akfen Holding, 100 milyon TL'lik ilk tahvil ihracını yaptı. İhraç, Türkiye'nin ilk ve en büyük reel sektör tahvil ihracı oldu.
- » Akfen'in kurulu gücü 22,5 MW olan Piriçlik HES'i sattı.
- » TAV Havalimanları, Üsküp ve Ohrid havalimanlarının işletmesini devraldı.
- » HAVAŞ, Letonya Riga Uluslararası Havalimanı'nda yer hizmetleri faaliyeti gösteren North Hub Services'in %50 hissesini satın aldı.
- » Akfen Su, Dilovası OSB atık su arıtımı faaliyetlerine başladı.
- » Akfen GYO'nun 5 adet oteli faaliyete geçti.
- » TAV İnşaat, New Doha International Airport ihalesini kazandı.

- 2012** » ADP Grubu'na, Akfen Holding'in TAV Havalimanları'nda bulunan %18, TAV Yatırım'da bulunan %20,325 payı ile Akfen İnşaat'ın TAV Yatırım'da bulunan %0,5 payının satışı süreci tamamlandı.
- » Akfen Holding, Karasular'daki 5 santralin %40 hissesinin Aquila'ya satışını tamamladı.
- » Akfen Holding 200 milyon TL tutarında tahvil halka arzı gerçekleştirdi.
- » TAV Havalimanları, %50 pay sahibi olduğu Medine Havalimanı'nın işletmesini devraldı.
- » TAV İnşaat'ın dahil olduğu ortak girişim Abu Dabi'de Midfield terminal ihalesini kazandı.
- » İki adet HES, iki adet otel operasyona geçti.
- 2013** » MIP, yurt dışında nitelikli yatırımcılara 450 milyon dolarlık Eurobond ihraç etti.
- » Akfen İnşaat, Isparta Şehir Hastanesi ihalesini kazandı.
- » Akfen İnşaat, İncek Loft projesi için çalışmaya başladı.
- » Mersin DGKÇS'nin santral kapasitesi lisans tadili (1.150 MW) onaylandı.
- » Akfen Holding, Karasular'da 5 santrali olan İdeal A.Ş'deki %60 hissesini Aquila'ya sattı.
- » Akfen Termik Enerji, Adana İpekyolu'nun %50'sini aldı.
- » TAV İnşaat, Riyad Havalimanı terminal ihalesini kazandı.
- » Dubai'de "Damac Towers by Paramount" projesi için anlaşma imzaladı.
- » TAV Havalimanları'nın dahil olduğu konsorsiyum, Zagreb Havalimanı'nın işletmesini devraldı.
- » İki HES, üç otel operasyona geçti.
- 2014** » Akfen İnşaat, Eskişehir Şehir Hastanesi ihalesinde en iyi teklifi verdi.
- » Hacettepe Üniversitesi içindeki konukevi projesine %45 ortak oldu.
- » Engineering News Records dergisi, TAV İnşaat'ı "Dünyanın En Büyük Havalimanı İnşaat Şirketi" seçti.
- » HAVAŞ'ın %50 iştiraki TGS, THY'nin 8 havalimanında yer hizmetleri ihalesini kazandı.
- » Bir HES ve bir otel faaliyete geçti.
- » MIP, 170 milyon dolarlık yeni rıhtım ve derinleştirme yatırımına başladı.
- » TAV Havalimanları, Milas-Bodrum Havalimanı İç Hatlar Terminali'ni devraldı.
- » Akfen Holding toplam 400 milyon TL tahvil halka arzı yaptı. Hisse geri alım programını Nisan 2014'te tamamladı.

- 2014** » İzmir Adnan Menderes İç Hatlar Terminali açıldı.
- » TAV İnşaat New Doha Int. Airport hizmete açıldı.
- » İncek Loft basın lansmanı yapıldı.
- » Artı Döviz'in %75'i, Travelex'e satıldı.
- » Isparta Şehir Has. sözleşmesi imzalandı.
- » MIP genişleme projesi başladı.
- 2015** » Hamdi Akın ve birlikte hareket eden ortakların Akfen Holding'de hâkim ortak konumuna ulaşmasıyla 23 Aralık 2015-22 Mart 2016 döneminde yatırımcıların satma hakkı kullanım süreci başladı.
- » TAV Havalimanları, ADP ve Metro Pacific Investments ile oluşturduğu konsorsiyumla Filipinler'deki 5 bölgesel havalimanının KOİ ihalesinde ön yeterlilik aldı.
- » ATÜ, Houston George Bush Havalimanı'ndaki gümrüksüz satış mağazalarının işletme hakkını kazandı.
- » EBRD ile Akfen Yenilenebilir Enerji'nin toplam yüzde 20 hissesi için 100 milyon ABD doları karşılığında ortaklık sözleşmesi imzalandı.
- » ENR, TAV İnşaat'ı ikinci yıl üst üste "Dünyanın En Büyük Havalimanı İnşaat Şirketi" seçti.
- » Tekirdağ Şehir Hastanesi ihalesinde en iyi teklifi Akfen İnşaat verdi.
- » Bir HES ve bir otel operasyona geçti.
- » İstanbul Ataşehir Ofis Projesi için İller Bankası ile sözleşme imzalandı.
- » Eskişehir Şehir Hastanesi temel atma töreni.
- » Akten Holding, Akten İnşaat'ın %98,85'ini Akfen Altyapı Danışmanlık A.Ş.'ye devretti.
- 2016** » 2014'te ihraç edilen 140 milyon TL tahvilin ana para geri ödemesi yapıldı. 9 Ocak başlangıç tarihli, 3 yıl vadeli, 300 milyon TL nominal değerli tahvil ihracı gerçekleştirildi.
- » Akfen Holding'in bölünme işlemi tamamlandı. Bölünmeyle; TAV Havalimanları, Akfen Yenilenebilir Enerji, MIP ve PSA Liman haricindeki iştirakler Akfen Mühendislik'e devredildi.
- » 2014'te ihraç edilen 200 milyon TL'lik tahvilin ana para geri ödemesi yapıldı. 23 Mart başlangıç tarihli, 3 yıl vadeli, 150.360.000 TL nominal değerli tahvil ihracı gerçekleştirildi.
- » TAV Havalimanları'ndaki %8,119'luk hisse 160 milyon ABD dolarına, Tank ÖWA Alpha GmbH'ya devri için anlaşma imzalandı (9 Haziran). Hisse devri 7 Temmuz'da tamamlandı.

- 2016** » 9 Haziran itibarıyla Akfen Yenilenebilir Enerji'nin sermayesi 705 milyon TL'den primli olarak 793 milyon TL'ye arttırıldı. Bu kapsamda EBRD ve IFC şirkete 55,5 milyon ABD doları aktardı. Aktarım sonrası şirkette EBRD ve IFC'nin payları toplam %19,99'a çıkarken Akfen Holding'in payı ise %80,01 oldu.
- » Akfen Holding'in MIP'deki hisselerinin %40'ı, 869 milyon ABD Doları karşılığında Global InfraCo SP NEUM SLU'ya satışı için anlaşma imzalandı. (28 Temmuz). Hisse devri 27 Ekim'de yapıldı.
- » 8,8 MW kurulu güce sahip bir HES ve toplam 15,94 MW kurulu güce sahip 18 GES faaliyete geçti.
- » 13 Haziran'da 242 MW lisansa sahip ve işletmede olmayan Çanakkale'de üç, Denizli'de bir rüzgar projesinin satın alma işlemi bitti.
- » Akfen İnşaat'ın Ankara'daki Bulvar Loft Projesi kapsamında Akfen GYO'nun portföyüne alındı.
- » Akfen Su; Yozgat Şehir Hastanesi, Mersin Entegre Sağlık Kampüsü ve Isparta Şehir Hastanesi'ne katı atık hizmeti vermeye başladı.
- 2017** » Akfen Holding Yönetim Kurulu, Haziran 2016'da bölünme kararı aldı. MIP, TAV Havalimanları ve Akfen Yenilenebilir Enerji dışındaki varlıkların Akfen Mühendislik'e devri kararlaştırıldı. Şubat 2017'de bölünme tamamlandı.
- » SPK'nın onayı ile 29 Nisan 2016'da Akfen Holding tahtası işleme kapatıldı. Şirket payları 12.05.2016'dan itibaren borsa kotundan çıktı.
- » TAV Havalimanları bağlı ortaklığı BTA A.Ş., Umman'daki Yeni Muscat Uluslararası Havalimanı yiyecek içecek alanlarının işletme hakkı ihalesini kazandı. (15 Şubat)
- » Novotel İstanbul Bosphorus faaliyete geçti. (16 Şubat)
- » TAV İnşaat ile ortağı Arabtec, 25 Ocak 2016'da 1,1 milyar ABD doları tutarındaki Bahreyn Uluslararası Havalimanı yeni terminal binası ve bağlantılı işlerini içeren ihaleyi kazandı (TAV İnşaat payı: %40).
- » Akfen Holding, EBRD ve IFC ile Haziran 2016'da, 100'er milyon ABD doları ödeyerek Akfen Yenilenebilir Enerji'ye %16,667'şer ortak olma kararı aldı. 12 Temmuz'daki sermaye artışı ile EBRD ve IFC ilk etapta %5'er hisse karşılığı 44,4 milyon ABD doları aktardı.
- » İDO, yılın ikinci yarısında Eskişehir-Topçular araba vapurlarında "her şey dahil" hizmeti ile ücretsiz açık büfe hizmeti ve çocuk oyun alanları gibi yenilikler sundu.
- » Akfen Su, katı atık alanında Mersin Uluslararası Limanı'na da hizmet vermeye başladı.
- » MIP, liman genişletme projesininin 1. fazını 8 Ağustos itibarıyla tamamladı.
- » 8 MW kurulu gücündeki lisanslı Solentegre GES Ekim'de işletmeye açıldı.
- » Tekirdağ Şehir Hastanesi imza töreni gerçekleştirildi.

- 2018** » Akfen Holding Yönetim Kurulu, Haziran 2016'da bölünme kararı aldı. MIP, TAV Havalimanları ve Akfen Yenilenebilir Enerji dışındaki varlıkların Akfen Mühendislik'e devri kararlaştırıldı. Şubat 2017'de bölünme tamamlandı.
- » Şubat 2018'de Akfen Holding ile Akfen Mühendislik A.Ş.'nin birleşme işlemi tamamlandı.
- » Mart 2018'de Akfen International, Amsterdam/Hollanda'da Akfen Holding'in %100 bağlı ortaklığı olarak kurulmuştur.
- » Mart 2018'de Akfen Altyapı Holding'e ait %37 IBS Sigorta payı Akfen Holding'e devredilmiştir.
- » Mayıs 2018'de Masanda Turizm'deki Selim Akın'ın %100 hissesi Akfen Altyapı Holding'e devredilmiştir.
- » Mayıs 2018'de Akfen Altyapı Danışmanlık'ın ünvanının "Akfen Altyapı Holding A.Ş." olarak değiştirilmiştir.
- » Ağustos 2018'de Akfen Holding bünyesinde yapılan pay devir işlemleri sonrasında Akfen Altyapı Holding, Akfen Holding sermayesinin %99,36'sına sahip olmuştur.
- » Kasım 2018'de Akfen Holding Akfen Termik Enerji ve Akfen Enerji Dağıtım ile devralma suretiyle birleşme işlemini tamamlamıştır.

Yeniden yapılanmaya giden Akfen Grubu'nda 2018 yılında çatı şirket Akfen Altyapı Holding olarak belirlendi. Akfen Holding'in yüzde 99,36'lık hissesi Akfen Altyapı Holding'e devredildi

- 2019** » Akfen International B.V.'nin Akfen Holding'e ait tüm paylarının Hamdi Akın'a satışı 7 Şubat 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- » 6 Mart 2019'da Akfen Holding, Akfen Altyapı Holding'den %9,868 hisse geri alımı yaptı.
- » Akfen Holding, TAV Yatırım Holding'de bulunan, %21,68 payını, 29 Mayıs 2019'de Gazelle Yatçılık Gayrimenkul Turizm Otomotiv İç ve Dış Ticaret A.Ş.'ye devir etmiştir.
- » 9 Aralık 2019'da Akfen Yenilenebilir Enerji'nin yaptığı sermaye artırımını sonrasında EBRD ve IFC'nin payları %16,933'e çıkmış Akfen Holding'in payı %66,134 olmuştur.

Genel Gelişmeler (2020)

AKFEN HOLDİNG

- » Akfen Holding, 7 Şubat 2020 tarihinde nitelikli yatırımcılara 2 yıl vadeli 150 milyon TL nominal değerli tahvil ihracı gerçekleştirmiştir.
- » 2017 yılında ihraç edilmiş olan iki tahvilin, Ocak 2020'de 252,57mn TL ve Mart 2020'de 92mn TL tutarlarındaki vade sonu anapara ödemeleri yapılmıştır.
- » 14 Aralık 2020 tarihinde Turkrating, Akfen Holding'in Uzun Vadeli Ulusal Kredi Derecelendirme Notunu TR AAA, Kısa Vadeli Ulusal Kredi Notunu TR A1 ve görünümü durağan olarak teyid etmiştir.

AKFEN İNŞAAT

- » Bodrum Loft tatil köyünün açılışı 1 Temmuz 2020 tarihinde yapılmıştır.
- » Eylül 2020'de Renkyol'a ait %25 hissenin alım işlemi tamamlanmasıyla Akfen İnşaat'ın Hacettepe Öğrenci yurdundaki payı %70 olmuştur.
- » Tekirdağ Şehir Hastanesi'nin açılış töreni 13 Kasım 2020'de yapılmıştır, 30 Kasım 2020'de faaliyete geçmiştir.

AKFEN YENİLENEBİLİR ENERJİ

- » 2020 yılında toplam 13 MW kurulu güce sahip 1 GES faaliyet geçmiş ve ayrıca satın alınan 80 MW kurulu güç kapasitesine sahip 2 RES portföye eklenmiştir.
- » Akfen Yenilenebilir Enerji'nin 17.02.2020'deki sermaye artışı işlemi sonucunda Akfen Holding'in payı %66,91, EBRD'nin payı %17,10, IFC'nin payı ise %15,99 olmuştur.

AKFEN GYO

- » Pandemi nedeniyle Akfen GYO'nun Türkiye'de 8 Rusya'da 2 oteli Mart 2020 sonunda kapanmıştır. Rusya'daki kapalı olan oteller Haziran ayında faaliyete geçerken, Türkiye'deki kapalı olan 6 otel Ağustos ayında, kalan 2 otel ise Eylül ayında faaliyete geçmiştir. Ayrıca, KKTC'deki otel de Nisan-Mayıs aylarında ve 14 Eylül-2 Kasım döneminde kapalı kalmıştır.
- » Akfen GYO'nun %100 oranında bağlı ortaklığı Akfen Gayrimenkul Tic. ve İnş. A.Ş.'nin Hollanda'da mukim bağlı ortaklıkları olan ve Rusya'da bulunan yatırımlarının sahibi olan; %97,89 oranında iştirak ettiği Russian Hotel Investment BV, %96,37 oranında iştirak ettiği Russian Property Investment BV ve %100 oranında iştirak ettiği Hotel Development Investment BV; 3 Kasım 2020 tarihinde tasfiye edilmiş ve Rusya'daki yatırımlar direkt olarak Akfen Gayrimenkul Tic. ve İnş. A.Ş.'nin bağlı ortaklığı haline getirilmiştir.
- » Akfen GYO, Credit Europe Bank NV Hollanda, Credit Europe Bank Ltd Rusya ve Fibabanka ile mevcut durumda 177,73 milyon Avro tutarındaki kredi sözleşmelerini 10 yıl vadeli olarak yeniden yapılandırmak üzere 18 Aralık 2020 tarihinde mutabakata varmıştır.

ACACIA MADEN

- » Acacia Maden'in 2020 yılında gerçekleştirdiği ihracat 130 milyon ABD\$'e ulaşmıştır.

MIP

- » MIP, 2020 yılında 2 milyon TEU konteyner iş hacmini aşarak rekor kırmıştır.
- » Böylece, 2020 yılında yine Türkiye'deki en büyük konteyner Limanı MIP olmuştur.

İDO

- » Covid-19 pandemisi kapsamında alınan tedbirler, örn. sokağa çıkma yasakları, şehirlerarası ulaşımın durdurulması, vs. İDO'nun 2020 yılında seferlerini geçici olarak durdurmasına, sefer iptallerine ve tarifeli seferlerini azaltmasına yol açarak suretiyle operasyonel performansını olumsuz yönde etkilemiştir.
- » İDO'nun proje finansmanının yeniden yapılandırılması kapsamında 14 Ekim 2020 itibarıyla yapılan pay devirleri sonrasında Akfen Holding'in şirketteki payı %50 olmuştur.

İBS SİGORTA & REASÜRANS BROKERLİĞİ

- » 10 Mart 2020'de Akfen Holding İBS Sigorta'daki %17 payını DASSAV Yönetim ve Danışmanlık A.Ş.'ye devretmek üzere pay satış sözleşmesi imzalamıştır. İşlemin tamamlanmasıyla Akfen Holding'in İBS Sigorta'daki payı %20'ye inmiştir.
- » 28 Aralık 2020 itibarıyla da İBS'de kalan %20 hissenin Güçsav Yönetim ve Danışmanlık A.Ş.'ye satışı için anlaşma imzalanmıştır (satış işlemi 28 Ocak 2021'de tamamlanmıştır).

Faaliyet Alanları

İNŞAAT

Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş.

2020 yılı sonunda Akfen İnşaat şehir hastaneleri, gayrimenkul otel yatırımı projelerine ait toplam sözleşme bedeli 280 milyon ABD doları olan yatırımlarını tamamlamıştır. Bodrum Loft tatil köyü projesi Temmuz, Tekirdağ Şehir Hastanesi Aralık ayında faaliyete geçmiştir.

İştirak payı	%100*
Düzeltilmiş Ciro (mn ABD\$)	254
Düzeltilmiş FAVÖK (mn ABD\$)	96
Toplam Varlıklar (mn ABD\$)	1.396
Çalışan Sayısı	73

* Direkt+dolaylı paylar toplamı

LİMAN İŞLETMECİLİĞİ

Mersin Uluslararası Liman

İşletmeciliği A.Ş.

MIP'nin 2020 yılı elleçlenen konteyner hacmi, bir önceki yıla göre %3,6 artışla 2 milyon TEU seviyesine ulaşmıştır. MIP 2020 yılında da Türkiye'nin en büyük konteyner limanı olmuştur.

İştirak payı	%10
Ciro (mn ABD\$)	322
FAVÖK (mn ABD\$)	230
Toplam Varlıklar (mn ABD\$)	1.372
Çalışan Sayısı	1.960
Ortaklar	PSA, IFM Investors

PSA Akfen Liman İşletmeciliği ve Yönetim Danışmanlığı A.Ş.

ENERJİ GRUBU

Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.

Türkiye'nin en büyük yenilenebilir enerji portföylerinden birine sahip olan Akfen Yenilenebilir Enerji, 2020'de, 13 hidroelektrik ve 35 güneş ve 6 rüzgar santralinde toplam 706 MW kurulu güç kapasitesiyle faaliyetlerini sürdürmüştür.

İştirak payı	%66,91
Ciro (mn ABD\$)	146
FAVÖK (mn ABD\$)	112
Toplam Varlıklar (mn ABD\$)	1.148
Çalışan Sayısı	213
Ortaklar	EBRD, IFC

Akfen Enerji Üretim A.Ş.*

İştirak payı	%99
--------------	-----

* Ocak 2021 itibarıyla Akfen Holding'in Akfen Enerji Üretim'deki payı %100 olmuştur. Mart 2021 itibarıyla da Akfen Holding'in Akfen Enerji Üretim A.Ş. ile birleşme işlemleri tamamlanmıştır.

Adana İpekyolu Enerji Üretim A.Ş.

İştirak payı	%90
--------------	-----

MADENCİLİK

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş.

Kastamonu'ya bağlı Hanönü İlçesi'ndeki Gökırmak Bakır Madeni projesinde Mart 2019'da üretime başlanmıştır. 2020 yılında toplam 1,8 milyon ton cevher işlenip, 101 bin ton bakır konsantresi üretilmiştir.

İştirak payı	%30
Ciro (mn ABD\$)	136
FAVÖK (mn ABD\$)	87
Toplam Varlıklar (mn ABD\$)	396
Çalışan Sayısı	225
Ortaklar	İlbak, İzbir

Bu bölümdeki şirket finansal verileri ve çalışan sayıları 2020 sonu itibarıdır.

DENİZYOLU TAŞIMACILIĞI**İDO Deniz Otobüsleri San. Tic. A.Ş.**

2020 yılında pandemiden etkilenen İDO'nun taşıdığı yolcu sayısı 25 milyon; araç sayısı ise 5 milyon olmuştur.

İştirak payı	%50
Ciro (mn ABD\$)	82
FAVÖK (mn ABD\$)	24
Toplam Varlıklar (mn ABD\$)	310
Çalışan Sayısı	1.041
Ortaklar	Tepe İnşaat

ÇEVRE VE SU İMTİYAZLARI**Akfen Çevre ve Su Yat. Yapım İşl. A.Ş.**

2020'de Akfen Su Güllük abone sayısı %2 artarak 8.486'e yükselmiş, faturalanan su miktarı %4 artışla 730 bin m³'e ulaşmıştır. Toplanan atık miktarı 9 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

İştirak payı	%50
Düzeltilmiş Ciro (mn ABD\$)	5
Düzeltilmiş FAVÖK (mn ABD\$)	(0,3)
Toplam Varlıklar (mn ABD\$)	8
Çalışan Sayısı	32
Ortaklar	Kardan

DİĞER**Travelex Döviz Ticaret Yetkili Müessese A.Ş.**

İlk mağazasını 1976'da Londra'da açan Travelex, dünyanın önde gelen bağımsız döviz ticareti faaliyeti yapan şirkettir. Türkiye'de 12 lokasyonda faaliyet göstermektedir.

GAYRİMENKUL YATIRIMLARI**Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.***

Akfen GYO'nun 20 otelden (3.628 oda) oluşan otel portföyü, 2020 yılında pandemiden olumsuz etkilenmiş, ortalama doluluk oranı %33 olmuştur.

İştirak payı	%56,88
Ciro (mn ABD\$)	9
FAVÖK (mn ABD\$)	7
Toplam Varlıklar (mn ABD\$)	396
Çalışan Sayısı	17

* Şubat 2021 itibarıyla Akfen Holding'in Akfen GYO'daki payı gerçekleşen sermaye artışları nedeniyle %30,37 olmuştur.

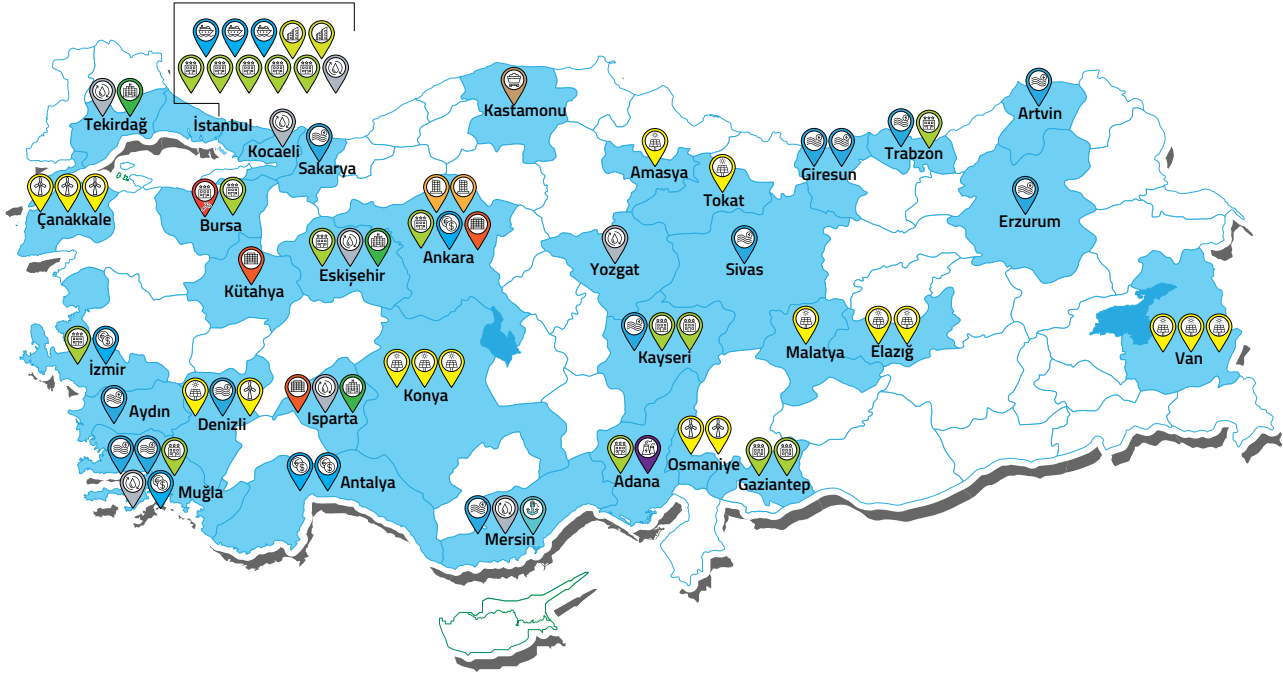
SİGORTA VE REASÜRANS BROKERLİĞİ**IBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.***

Şirketin 2020'de kazandığı primler %16 artışla 763 milyon TL'ye ulaşmıştır.

İştirak payı	%20
Ciro (mn ABD\$)	10
FAVÖK (mn ABD\$)	6
Toplam Varlıklar (mn ABD\$)	44
Çalışan Sayısı	82
Ortaklar	UIB, Gerçek kişiler

* 28 Ocak 2021'de Akfen Holding IBS'teki kalan tüm hisselerinin satışını gerçekleştirmiştir.

İştirak payı	%10
Ciro (mn ABD\$)	1,0
EBITDA (mn ABD\$)	0,03
Toplam Varlıklar (mn ABD\$)	6,5
Çalışan Sayısı	41
Ortaklar	Travelex, Tepe İnşaat, Sera

Yurt İçi Yatırımlar

Şehir Hastaneleri (Tamamlanmış)

- İsparta Şehir Hastanesi
- Eskişehir Şehir Hastanesi
- Tekirdağ Şehir Hastanesi

Yurt (Tamamlanmış)

- Hacettepe Konukevi / Ankara
- Isparta Öğrenci Yurdu
- Kütahya Öğrenci Yurdu

Konut Projeleri (Tamamlanmış)

- İncek Loft / Ankara
- Bulvar Loft / Ankara

Konut / Ofis (Tamamlanmış)

- Levent Loft
- Levent Bahçe

Deniz Yolcu Taşımacılığı (İDO)

- Avrupa Yakası: 9 Terminal
- Anadolu Yakası: 12 Terminal
- Marmara Bölgesi: 14 Terminal

Otel Yatırımları (Akfen İnşaat) (İnşaatı Devam Eden)

- Uludağ Loft

Otel Yatırımları (Akfen GYO) (İşletmede)

- Novotel Zeytinburnu / İstanbul
- Novotel İstanbul Bosphorus
- Novotel Trabzon
- Novotel Gaziantep
- Novotel Kayseri
- İbis Otel Zeytinburnu / İstanbul
- İbis Otel Esenyurt / İstanbul
- İbis Otel Eskişehir
- İbis Otel Gaziantep
- İbis Otel İzmir
- İbis Otel Kayseri
- İbis Otel Bursa
- İbis Otel Adana
- İbis Otel Esenboğa / Ankara
- İbis Otel Tuzla / İstanbul
- Bodrum Loft*

Liman İmtiyazları (MIP) (İşletmede)

- Mersin Uluslararası Limanı

Madencilik (Acacia Maden İşl.) (İşletmede)

- Gökırmak Bakır Madeni Projesi / Kastamonu

Su ve Atık Su Projeleri (Akfen Çevre ve Su) (İşletmede)

- Güllük Belediyesi İçme Suyu ve Atık Su İmtiyaz Projesi / Muğla
- İDO Katı Atık Hizmeti / İstanbul
- MIP Katı Atık Hizmeti / Mersin
- Yozgat Şehir Hast. Katı Atık Hiz.
- Isparta Şehir Hast. Katı Atık Hiz.
- Eskişehir Şehir Hast. Katı Atık Hiz.
- Tekirdağ Şehir Hast. Katı Atık Hiz.

HES Yatırımları (İşletmede)

- Sırma / Aydın
- Demirciler / Denizli
- Çamlıca III / Kayseri
- Otluca / Mersin
- Kavakçalı / Muğla
- Saraçbendi / Sivas
- Yağmur / Trabzon
- Gelinkaya / Erzurum
- Sekiyaka II / Muğla
- Doğançay / Sakarya
- Doruk / Giresun
- Çalıkobası / Giresun
- Çiçekli I-II / Artvin

* 9 Şubat 2021 itibarıyla Akfen GYO, Masanda Turizm'i ("Bodrum Loft") devralmıştır.

RES Yatırımları (İşletmede)

- Kocalar / Çanakkale
- Üçpınar / Çanakkale
- Hasanoba / Çanakkale
- Denizli
- Sarıtepe / Osmaniye
- Demirciler / Osmaniye

GES Projeleri (İşletmede)

- Denizli Projeleri (7 GES Projesi)
- Yaysun / Konya
- Solentegre / Elazığ
- Karine / Elazığ
- Amasya
- Tokat Projeleri
- Omicron Engil / Van
- Omicron Erciş / Van
- PSİ / Van
- ME-SE / Konya
- MT Doğal / Konya
- İOTA / Malatya

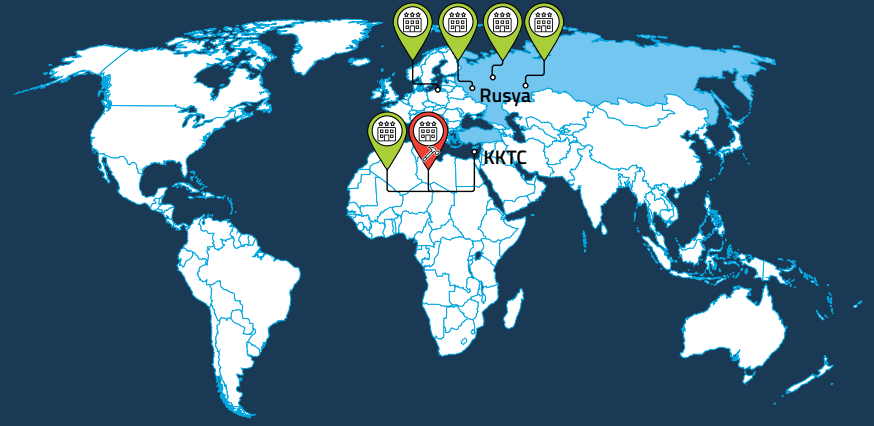
Diğer (Travel Döviz) (İşletmede)

- Antalya: 4 faaliyet noktası
- İzmir: 3 faaliyet noktası
- Ankara: 3 faaliyet noktası
- Alanya: 1 faaliyet noktası
- Kuşadası: 1 faaliyet noktası

Çıkış Yapılan Yatırımlar

- TAV İnşaat
  - TAV Havalimanları
  - TUV Türk Araç Muayene İstasyonları
  - Kuşadası Yolcu Limanı / Aydın
  - Karasu-1 HES / Erzurum
  - Karasu-2 HES / Erzurum
  - Karasu-4.2 HES / Erzincan
  - Karasu-4.3 HES / Erzincan
  - Karasu-5 HES / Erzincan
  - Piriçlik HES / Karabük
  - IBS Sigorta
- (İstanbul/Ankara/İzmir/Mersin)

Yurt Dışı Yatırımlar

YURT DIŞI YATIRIM HARİTASI

Otel Yatırımları (Akfen GYO) (İşletmede)

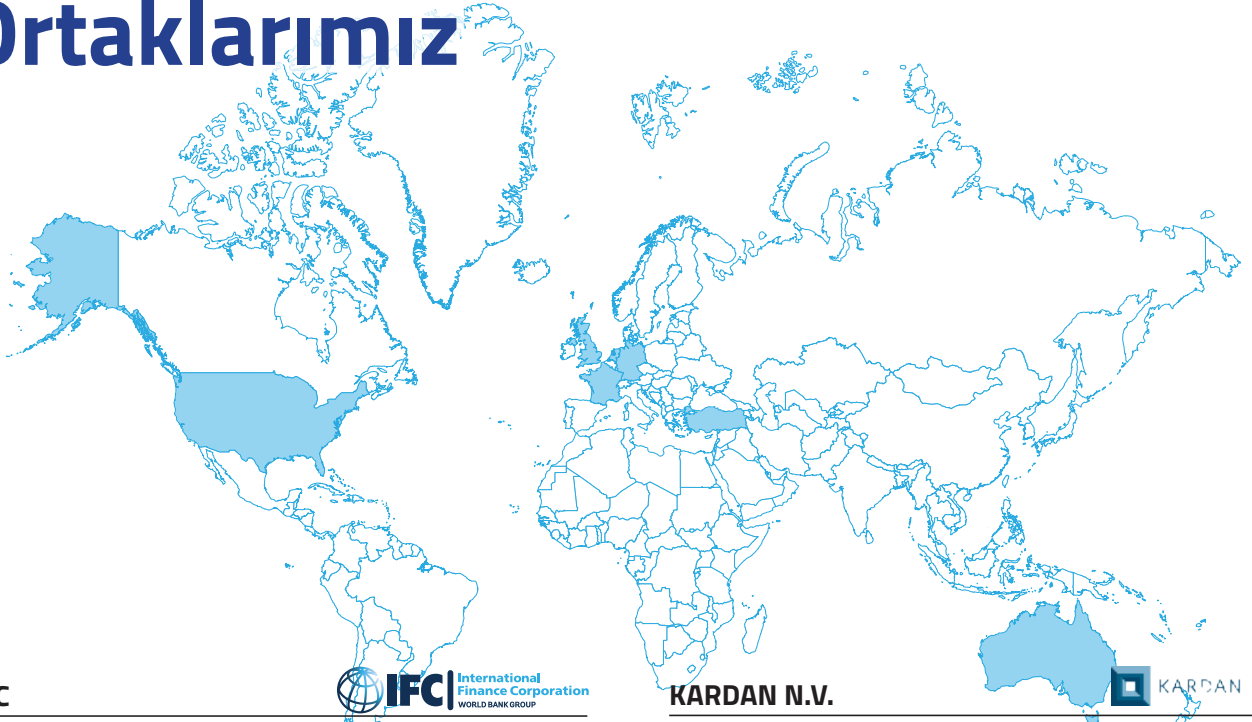
- Ibis Otel Kaliningrad / Rusya
- Ibis Otel Yaroslavl / Rusya
- Ibis Otel Samara / Rusya
- Ibis Otel Moskova / Rusya
- Merit Park Otel Girne / KKTC

Otel Yatırımları (Akfen İnşaat) (İnşaatı Devam Eden)

- Kıbrıs Bafra Otel

Ortaklarımız

IFC

Uluslararası Finans Kurumu, Dünya Bankası Grubu'nun özel sektör kolu olarak 1956 yılında kurulmuştur. Merkezi Washington'dadır. Kurum, gelişmekte olan ülkelerde özel sektörün ilerlemesini özendirici yatırım, danışmanlık ve varlık yönetimi hizmetleri sunar; yoksulluğun azaltılması için, özel sektörün yeni iş alanları yaratmasını sağlayarak, istihdamı ve yaşam standartlarını artırıcı projeler üretmeyi amaçlamaktadır.

EBRD

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, Londra merkezli, 1991 yılında kurulmuş uluslararası bir finansal kurumdur. EBRD, Orta ve Doğu Avrupa'da soğuk savaş dönemi sonrasında yeni bir dönem oluşturulmasına destek olmak üzere kurulmuştur. Halen, Orta Avrupa'dan Orta Asya'ya, Güney ve Doğu Akdeniz bölgesinde 30'dan fazla ülkede faaliyet göstermektedir.

TRAVELEX

1976 yılında kurulan Travellex, döviz ve ilintili hizmetler alanında dünyanın lider uzman kuruluşudur. 24 ülkede faaliyet gösteren Travellex, gerek havalimanlarında gerek havalimanı dışı lokasyonlarda 950 ATM ve 1.000 hizmet noktasının yanısıra her geçen gün gelişen online ve mobil döviz-alım satım hizmetleri platformları ile sınırlar arası fiziki ve dijital para hareketini global olarak yeniden yorumlayan bir platform oluşmasını sağlamış, böylece tüm müşterilerinin rekabetin bir adım ilerisinde kalmasını garanti altına almıştır.

IFM

20 yılı aşkın bir süredir, dünya çapında 15 milyondan fazla fon üyesine ve 280'den fazla kurumsal yatırımcıya hizmet veren bir fon yönetim şirketi olan IFM Investors yaklaşık 105 milyar Avustralya doları büyüklüğünde fon yönetmektedir.

KARDAN N.V.

Güneydoğu Avrupa'da geliştirdiği gayrimenkul projelerine ek olarak, 2005 yılında Çin piyasasına girerek konut ve alışveriş merkezi geliştirmesi ve yönetimleri hizmetleri sunmaktadır. Şirket ayrıca, 1952'den beri dünya genelinde su ve atık su alanında da hizmet vermektedir. Şirket ayrıca, Bulgaristan, Romanya ve Ukrayna'da finansal hizmet ve ürünler sunmaktadır.

ACCOR

1967 yılında kurulan Fransa merkezli Accor Group 110 destinasyonda ekonomik, orta, lüks ve üst sınıf olmak üzere 5.100 otel ile hizmet vermektedir.

İLBAK HOLDİNG

İlbak Şirketleri, holding yapısı altında 2010'da bir araya gelmiştir. İlbak Holding, çatısı altındaki İlan Marble, TETE Albania ve Acacia Maden'le madencilikte öne çıkan marka olmayı hedeflemiştir. İlbak Holding; Rize, Trabzon, Ordu, Giresun, Erzincan, Erzurum, Burdur, Kastamonu, Konya ve Mersin başta olmak üzere tüm Türkiye'de ve Arnavutluk'ta madencilik ve arama çalışmalarını sürdürmektedir.

TEPE İNŞAAT

Tepe İnşaat, Hacettepe Üniversitesi Vakfı'nca 1969'da Ankara'da kurulmuştur. 1986'da yeniden yapılanma süreci tamamlayan şirket Bilkent Holding'in bir parçası olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Tepe İnşaat kurulduğu günden beri inşa ettiği konut, alışveriş merkezi, hastane, eğitim binası, endüstriyel tesisler ve altyapı projeleriyle adından söz ettirmektedir.

PSA

Dünyanın en büyük liman işletmecilerinden biri olan PSA, 1972 yılında Singapur'da kurulmuştur. 26 ülkede 50 limanda hizmet veren PSA, 2020 yılında dünya genelindeki tüm limanlarında toplam 86,6 milyon TEU konteyner elleçlemiştir.

Değerli Ortaklarımız,

Akfen Grubu olarak pandeminin başından bu yana faaliyet gösterdiğimiz birçok sektörde yatırımlarımızı hayata geçirmeye devam ettik

Türkiye ve Dünya 2020 yılının neredeyse tamamını koronavirüs salgını gölgesindeki durgunluk ve belirsizlik iklimiyle geçirdi. Salgın tüm dünyada 2020 yılı başıyla birlikte neredeyse bir kartopu hızıyla yayılırken hayatımızın durduğu bir dönem yaşadık. Ülkelerin sınırlarını birbirlerine kapatmaları, okullardaki eğitim-öğretime ara verilmesi, işletmelerin faaliyetlerini tamamen durdurmaları eşine az rastlanır türde bir belirsizliğe neden oldu.

Dünyanın tek gündemi koronavirüs ile mücadele olurken dev ekonomilerin bile çarkları durma noktasına geldi. Koronavirüs krizi gelişmiş-az gelişmiş-gelişmekte olan ekonomi ayrımı yapmadan ciddi hasarlara neden olurken ülkelerin üretim, ihracat, ekonomik güven gibi parametreler arka planda kaldı. Devletler tüm dikkatini kısıtlamalar nedeniyle sıkıntı çeken vatandaşlarına destek paketlerini art arda devreye almaya verdi.

Türkiye ekonomisinin taşıdığı potansiyelin yanı sıra dünya piyasalarındaki düzelme ile birlikte 2021'in başından itibaren büyümeye geçeceğini öngörüyoruz. Gelecek dönemde Türkiye'de tüketim ve dış ticaret rakamlarındaki iyileşmenin sürmesi büyümeyi destekleyecektir. Yabancı yatırımlarının artış gösterebildiği ortamda turizmde olumlu gelişmelerin yaşanması ve inşaat yatırımlarının da devreye girmesiyle birlikte büyüme rakamlarının yüksek seyretmesini bekliyoruz.

ÖNCEDEN BELİRLEDİĞİMİZ YATIRIMLARI HAYATA GEÇİRİYORUZ

2020 yılı başından itibaren pandemi nedeniyle hem dünya hem Türkiye hiç beklemediği gelişmeleri tecrübe ediyor. Biz böyle bir ortamda Akfen Grubu olarak pandeminin başından bu yana madenden enerjiye, limancılıktan turizme kadar faaliyet gösterdiğimiz birçok sektörde daha önceden belirlediğimiz yatırımlarımızı hayata geçirmeye devam ettik.

Akfen adına 2020 yılının en büyük projesi hiç şüphesiz her işimizde olduğu gibi söz verdiğimiz tarihte tamamladığımız Tekirdağ Şehir Hastanesi oldu. 13 Kasım

2020 tarihinde açılışını yaptığımız ve Tekirdağ'ı sağlık alanında bir çekim merkezi haline getirecek 566 yataklı Şehir Hastanesi'nde 124 poliklinik, 18 ameliyathane ve 102 yoğun bakım ünitesi yer alıyor.

Akfen olarak yapımını üstlendiğimiz Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ Şehir Hastaneleri'ni toplam 1,1 milyar dolar bedelle hayata geçirdik. Bu hastanelerdeki dünya standartlarında 2 bin 402 yatak ve diğer servislerden bugün milletimizin ücretsiz faydalanmasına vesile olmaktan mutluluk yaşıyoruz.

2020 yılının bir diğer öne çıkan yatırımı Bodrum'da hayata geçirdiğimiz Bodrum Loft projesi oldu. Çevreye saygılı, modern bir köy olarak tasarladığımız ve Temmuz ayında kapılarını açtığımız Bodrum Loft projemizde 36 bağımsız villadaki 128 ünite uzun dönemli olarak kiralanıyor. Büyük bir kar amaçlı olmak yerine sektörde doğru yerde konumlandırıp örnek teşkil etmek adına hayata geçirdiğimiz Bodrum Loft adından sıkça söz ettirdi. Dünyada pazarlama açısından 300 oteli şemsiyesi altında bulunduran Leading Hotels of the World'un Türkiye'deki tek oteli olan Bodrum Loft olması gelecek dönemde yabancı turistleri de ağırlayacağını önemli bir göstergesi.

Bu projelerin yanı sıra Akfen Yenilenebilir Enerji, Acacia Bakır Madeni, Mersin Limanı'ndaki faaliyetlerimize ve yatırımlarımıza devam ettik.

Pandemi döneminde mevcut yatırımlarımızı tamamlarken projelerin finansman etütlerine zaman ayırmak zorunda kaldık. Ancak belirsizliğin kalkmasıyla gelecek dönemde Türkiye'de güçlü büyüme oranlarının desteklediği yatırım ortamının iyileşmesiyle birlikte, artık yatırım iştahımızı değer yaratacak stratejik yatırımlara yönelteceğimiz inanıyorum.

Biz Akfen olarak çok sevdiğimiz ülkemize değer yaratmaya devam edeceğiz.

Saygılarımızla
HAMDİ AKIN

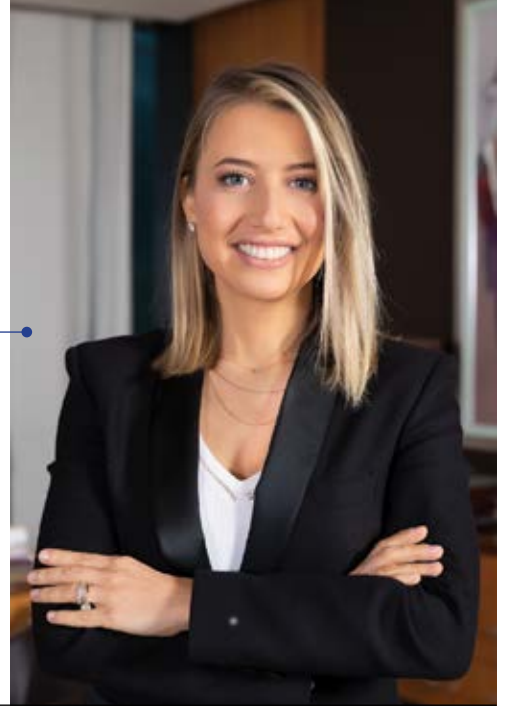
Akfen Grubu Onursal Başkanı

Değerli Paydaşlarımız,

PELİN AKIN ÖZALP

Akfen Altyapı Holding
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

SELİM AKIN

Akfen Altyapı Holding
Yönetim Kurulu Başkanı

Tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi koşulları her alanda büyük zorluklar getirse de 2020 yılını Akfen Grubu olarak taahhüt ettiğimiz tüm yatırımları art arda hayata geçirmenin kıvancı ile geride bırakıyoruz

Tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi koşulları her alanda büyük zorluklar getirse de 2020 yılını Akfen Grubu olarak taahhüt ettiğimiz tüm yatırımları art arda hayata geçirmenin kıvancı ile geride bırakıyoruz.

2020 yılında pandeminin dünyadaki reel ekonomileri durma noktasına getirmesinin, ülkemizde özellikle devam eden yatırımları ve operasyonel şirketlerin gelirlerini olumsuz yönde etkilediğini gözlemledik. Bu anlamda özellikle turizm, restaurant hizmetleri ve deniz taşımacılığı alanında faaliyet gösteren şirketlerimizin ciddi gelir kaybına uğradığına şahit olduk.

Fakat Grubumuz adına sevindirici gelişme, çalışma sürelerinin ciddi oranda azaldığı ve buna bağlı olarak üretimin gerilediği bir dönemde, her türlü zorluğa rağmen, Bodrum Loft tatil köyü projemiz ile Tekirdağ Şehir Hastanesi inşaatımızı başarıyla tamamlamamız oldu. Enerji, liman işletmeciliği, sağlık ve inşaatla ise pandemiye bağlı kayda değer bir operasyonel gelir kaybı yaşamadık.

MIP TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK KONTEYNER LİMANI OLDU

Akfen Holding olarak 7 Şubat 2020 tarihinde nitelikli yatırımcılara 2 yıl vadeli 150 milyon TL nominal değerli tahvil ihracını gerçekleştirdik. Faaliyet gösterdiğimiz sektörlere baktığımızda inşaat tarafında 1 Temmuz 2020 tarihinde çevre ve doğaya saygılı yeni bir anlayışla tüm turizm sektörüne örnek olacak Bodrum Loft tatil köyümüzün açılışını gerçekleştirdik. Diğer bir dev tesisimiz olan, tam da pandemi döneminde vatandaşlarımızın hizmetine sunma onurunu yaşadığımız, Tekirdağ Şehir Hastanesi'ni tamamlayarak Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı himayelerinde 13 Kasım 2020'de faaliyete geçirdik.

Pandemi döneminde bazı sektörlerdeki faaliyetlerimiz ise durmadan devam etti. Son yıllarda birbiri ardına devreye aldığımız aktif yatırımlarla kurulu gücüne güç kattığımız Akfen Yenilenebilir Enerji şirketimizde 2020 yılında toplam 13 MW kurulu güce sahip 1 GES faaliyet geçerken, satın aldığımız 80 MW kurulu güç kapasitesine sahip 2 RES'i portföyümüze ekledik. Toplam 706 MW güce ulaşan enerji şirketimizde 17 Şubat 2020 tarihindeki sermaye artışı işlemi sonucunda Akfen Holding'in payı %66,91, EBRD'nin payı %17,10, IFC'nin payı ise %15,99 oldu.

Kastamonu Hanönü'ndeki bakır madenimiz Acacia Maden, 2020 yılında üretimini devam ettirdi. Madenden gerçekleştirilen ihracat tutarı 130 milyon ABD\$'na ulaştı. Mersin Uluslararası Limanı (MIP), 2020 yılında 2 milyon TEU konteyner iş hacmini aşarak Türkiye'deki en büyük konteyner Limanı oldu.

OTELLER VE DENİZ ULAŞIMI PANDEMİDEN OLUMSUZ ETKİLENDİ

Pandemiden bazı faaliyetlerimiz de olumsuz etkilendi. Akfen GYO'nun Türkiye'de 8 Rusya'da 2 oteli Mart 2020 sonunda kapandı. Rusya'daki kapalı olan oteller Haziran ayında faaliyete geçerken, Türkiye'deki kapalı olan 6 otel Ağustos ayında, kalan 2 otel ise Eylül ayında faaliyete geçti. Bununla birlikte KKTC'deki otel de Nisan-Mayıs aylarında ve 14 Eylül-2 Kasım döneminde kapalı kaldı.

18 Aralık 2020 tarihinde Akfen GYO'nun, Credit Europe Bank NV Hollanda, Credit Europe Bank Ltd Rusya ve Fibabanka ile mevcut durumda 177,73

milyon Avro tutarındaki kredi sözleşmelerini 10 yıl vadeli olarak yeniden yapılandırdık.

Covid-19 pandemisi kapsamında alınan sokağa çıkma yasakları, şehirlerarası ulaşımın durdurulması gibi tedbirler İDO'nun 2020 yılında seferlerini geçici olarak durdurmasına, sefer iptallerine ve tarifeli seferlerini azaltmasına yol açmak suretiyle operasyonel performansını olumsuz yönde etkiledi. İDO'nun proje finansmanının yeniden yapılandırılması kapsamında 14 Ekim 2020 itibarıyla yapılan pay devirleri sonrasında Akfen Holding'in şirketteki payı %50 olarak gerçekleşti.

UZAKTAN ÇALIŞMA KÜLTÜRÜNÜ OLUŞTURDUK

Akfen Grubu olarak aldığımız sağlık tedbirleri kapsamında 17 Mart 2020 tarihinden itibaren tüm ofislerimizi kapatarak, personelimizin uzaktan çalışmasına olanak tanıdık. Buradan hareketle uzaktan çalışma faaliyetlerinin eksiksiz ve sürdürülebilir olarak yürütülmesi için yatırımlarımızın çoğunu tamamladık. Bugün Akfen çatısı altında kısa zamanda belli oranda uzaktan çalışma kültürü oluşturduğumuzu söyleyebiliriz. Bu durum etkin bir biçimde tüm iş süreçlerine yansımaya başladı. Bu durumun gelecekte de devamını sağlamak birinci gündemimiz olacak.

Bununla birlikte verimlilik ve performans artışına yönelik olarak ise pandemi öncesinde devreye aldığımız Performans Değerlendirme Sistemi üzerinde önemli değişikliklere imza attık. Bu noktada uzaktan çalışma koşulları göz önünde bulundurularak yenilemeye gidiyoruz. Bunun da pandemi koşullarında değişen iş şekillerine örnek olarak önemli geri dönüşleri olacağına inanıyoruz.

2021 yılının geride bıraktığımız yıldan her anlamda çok daha iyi olacağına yönelik beklentimiz var. Tüm dünyayı ve ülkemizi etkileyen pandeminin etkilerinin azalacağı bir ortam öngörüyoruz. Tüm sektörlerin yaşadığı olumsuz etkilerin yaralarını saracağı, piyasaların toparlanacağı ve ekonomik verilerin iyileşmeye başladığı bir yıl bekliyoruz. Bu durumla birlikte bizim de işlerimizde biraz daha önümüzü görebileceğimiz bir piyasanın oluşacağını planlıyoruz. Biz Akfen Grubu olarak her zamanki iştahımızla ülkemize ve milletimize değer yaratacak yatırımlara devam edeceğimiz bir yıl olmasını diliyoruz.

Saygılarımızla

Akfen Altyapı Holding

2020 Yılı Finansal Sonuçları

Akfen Altyapı Holding'in 2020'de toplam varlık ve özkaynak büyümesi devam etti

Akfen Altyapı Holding'in 2020 yılında finansal sonuçlarını etkileyen, Akfen Holding'in iştirak portföyünde meydana gelen başlıca değişiklikler şunlardır:

- Akfen Yenilenebilir Enerji'nin 17 Şubat 2020 tarihinde tamamlanan sermaye artışı işlemi sonucunda, Akfen Holding'in payı %66,91 olmuştur. *Akfen Yenilenebilir Enerji, 31.12.2020 tarihli bilançoda %66,91 oranı ile, gelir tablosunda ise; 1Ç20 finansalları sermaye artışı öncesi oranı olan %66,13 ile 2Ç20'den itibaren ise %66,91 oranı ile konsolide edilmiştir.*
- 10 Mart 2020'de Akfen Holding IBS Sigorta'nın toplam sermayesindeki %17 payını devretmiş ve IBS Sigorta'daki payı %20'ye inmiştir. *IBS Sigorta, 31.12.2020 tarihli bilançoda %20 oranı ile, 1Ç20 gelir tablosunda hisse satışı öncesi oranı olan %37 ile 2Ç20'den itibaren ise %20 oranı konsolide edilmiştir. Ayrıca, IBS'de kalan %20 hissenin satışı için Aralık 2020'de sözleşme imzalanmıştır (ve söz konusu hisse satışı 28 Ocak 2021 itibarıyla tamamlanmıştır), bu sebeple 31.12.2020 finansal tablolarında "satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar" hesabında muhasebeleştirilmiştir.*
- İDO'nun proje finansmanının yeniden yapılandırması kapsamında 14 Ekim 2020 itibarıyla yapılan pay devirleri sonrasında Akfen Holding'in daha önceden %30 olan payı %50 olmuştur. *İDO'nun kar veya zarar kalemleri, hisse artış tarihine en yakın hesap dönemi olan 3Ç20'ye kadar %30 oranında, 3Ç20'den sonra da %50 oranında konsolidasyona tabi tutulmuştur.*

BİLANÇO

Konsolide Varlıklar: Akfen Altyapı Holding'in 2020 yılında konsolide varlık toplamı, 2019 yılına göre %26 artışla 17,99 milyar TL olmuştur. 2020 yılında gerçeğe uygun değerinde artış meydana gelen imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar/ devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar ve özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlardaki esasen Akfen Yenilenebilir Enerji kaynaklı artış, bu artışa yol açan ana sebepler olmuştur.

Konsolide Özkaynaklar: 2020 yılı sonunda Akfen Altyapı Holding'in konsolide özkaynakları, bir önceki yıla göre %32 artışla, 6,6 milyar TL olmuştur.

Konsolide Finansal Borç: Akfen Altyapı Holding'in konsolide finansal borç toplamı 2019 yılında 7,0 milyar TL iken, 2020 yılında 8,9 milyar TL olmuştur. Diğer yandan Şirketin 2019 yılında 4,40 milyar TL olan net finansal borcu ise, 2020 yılında 6,33 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

* Akfen Altyapı Holding'in UFRS-12'ye göre düzeltilmiş cirosu 2020 yılında 1.742 milyar TL olmuştur (2019: 1.266 milyar TL).

GELİR TABLOSU

Gelirler: Akfen Altyapı Holding'in 2020 hasılatı 1.184 milyon TL olarak gerçekleşmiştir (2019: 835 milyon TL). 2019 yılına göre artışta, Akfen İnşaat'ın esasen 2020 yılında tamamlanan Tekirdağ hastanesi inşaat gelirleri etkili olmuştur.

Faaliyet Karlılığı: Brüt kar 2020 yılında 146 milyon TL olarak gerçekleşmiştir (2019: 188 milyon TL). 2020 yılında Akfen Altyapı Holding'in esas faaliyet karı ise 1.279 milyon TL olmuştur. Diğer yandan, Akfen Altyapı Holding'in UFRS-12'ye göre (hastane garanti kira gelirleri için) düzeltilmiş FAVÖK'ü ise 2020 yılında, %19 artışla, 631 milyon TL'ye ulaşmıştır (2019: 530 milyon TL). Bu kapsamda düzeltilmiş FAVÖK marjı 2020 yılında %53 seviyesinde gerçekleşmiştir*.

Dönem Karı: 2019 yılında 667 milyon TL olan net dönem karı 2020'de 47 milyon TL olmuştur. 2020 yılında net kârı önemli ölçüde etkileyen diğer gelişmeler aşağıda özetlenmiştir:

Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler, net: 2019 yılında 476 milyon TL seviyesinde olan net yatırım faaliyetlerinden gelirler, %59 düşüşle, 2020 yılında 194 milyon TL olmuştur. Düşüşün en temel nedenleri, iştirak hisse satış/pay değişim karlarında ve yabancı para finansal yatırımlardaki değer kazancında bir önceki yıla göre gerçekleşen görece düşüş olmuştur.

Net Finansman Giderleri: Esasen TL'nin değer kaybı nedeniyle oluşan kur farkı giderlerinden dolayı 2019 yılında 729 milyon TL olan net finansman gideri 2020 yılında 1.652 milyon TL olmuştur.

Başlıca Finansal Göstergeler

Özet Bilanço (milyon TL)	2020	2019	Değişim
Toplam Dönen Varlıklar	3.328	3.068	8%
Nakit ve Nakit Benzerleri	1.627	2.085	-22%
Finansal Yatırımlar	475	20	2317%
İmtiyaz Sözleşmelerine İlişkin Finansal Varlıklar	862	423	104%
Devam Eden Hizmet Sözleşmelerinden Alacaklar	0	77	-100%
Diğer Alacaklar	58	91	-36%
Stoklar	43	71	-39%
Diğer Dönen Varlıklar	248	298	-17%
Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar	15	3	416%
Toplam Duran Varlıklar	14.663	11.174	31%
Finansal Yatırımlar	2.620	2.415	8%
İmtiyaz Sözleşmelerine İlişkin Finansal Varlıklar	6.514	4.361	49%
Devam eden İnşaat, Taahhüt veya Hizmet Söz. Alac.	0	707	-100%
Diğer Alacaklar	752	535	41%
Özkaynak Yöntemi ile			
Değerlenen Yatırımlar	2.188	1.368	60%
Maddi Duran Varlıklar	358	110	224%
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	106	98	8%
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	1.133	875	29%
Ertelenmiş Vergi Varlığı	914	627	46%
Diğer Duran Varlıklar	79	78	1%
Toplam Varlıklar	17.991	14.242	26%
Finansal Borçlar	8.950	7.039	27%
Ticari Borçlar	1.088	1.261	-14%
Diğer Yükümlülükler	1.309	901	45%
Toplam Yükümlülükler	11.347	9.201	23%
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	6.665	5.066	32%
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	-22	-25	a.d.
Özkaynaklar	6.644	5.041	32%
Toplam Kaynaklar	17.991	14.242	26%
Özet Gelir Tablosu			
Hasılat	1.184	835	42%
Brüt Kar	146	188	-22%
Esas Faaliyet Karı	1.279	901	42%
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler/giderler, Net	194	476	-59%
Finansman Gelir/giderleri, Net	-1.652	-729	a.d.
Vergi Öncesi Kar	-178	647	a.d.
Net Dönem Karı	47	667	-93%
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	3	-23	a.d.
Ana Ortaklık Payları	44	690	-94%
Özet Nakit Akış Tablosu			
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	458	-10	a.d.
Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-432	103	a.d.
Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışları	-408	-122	a.d.
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net (Azalış) / Artış	-382	-30	a.d.
Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	2.002	2.032	-1%
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri	1.620	2.002	-19%
Finansal Göstergeler			
Cari Oran	0,8	1,2	-0,4
Likidite Oranı	0,7	1,2	-0,4
Toplam Finansal Borç/Özkaynaklar	1,3	1,4	0,0
Finansal Kaldıraç	1,1	1,1	0,0

BÖLÜM 2

AKFEN ALTYAPI HOLDİNG GRUP ŞİRKETLERİ VE PROJELER

AKFEN İNŞAAT

SAĞLIK YATIRIMLARI

- › Isparta Şehir Hastanesi
- › Eskişehir Şehir Hastanesi
- › Tekirdağ Şehir Hastanesi

KONUT YATIRIMLARI

- › İncek Loft
- › Bulvar Loft

YURT YATIRIMLARI

- › Hacettepe Konukevi
- › Isparta Öğrenci Yurdu
- › Kütahya Öğrenci Yurdu

DİĞER YATIRIMLAR

- › HES İnşaatları
- › Kıbrıs Bafra Oteli
- › Bodrum Loft

DİĞER İŞTİRAKLER

- › Travelex
- › Akınısı Makina
- › Akfen Turizm Yatırımları
- › Tepe-Akfen Reformer
- › Akfen Gayrimenkul Portföy Yönetimi
- › Akfen Danışmanlık Proje Geliştirme
- › Masanda Turizm Yatırımları
- › Akfen Merter Gayrimenkul

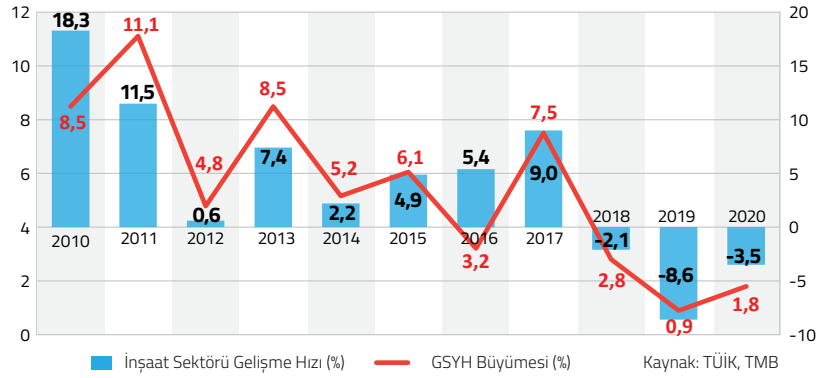

İnşaat Sektörü

2020'DE %3,5 KÜÇÜLDÜ

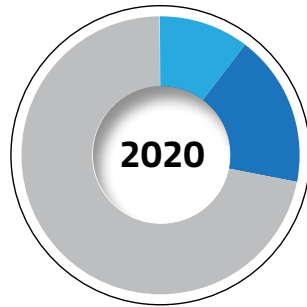
2020 yılında dünyayı etkisi altına alan salgın, birçok sektör gibi inşaat sektörünü de olumsuz anlamda etkilemiştir. İnşaat sektörü, bağlantılı olduğu sektör sayısının fazlalığı nedeniyle salgının etkisinin özellikle ikinci çeyrekte sert bir şekilde hissetmiştir. Ardından, hükümetin pandemi döneminde hayata geçirdiği kredi destek paketleri, gerileyen faiz oranları ve konut satışlarındaki güçlü artışla üçüncü çeyrekte %6,4 büyüme kaydetmiştir. Ancak, pandemi dolayısıyla sağlanan destek paketlerinin sona ermesi ve kredi faizlerinde yaşanan artış son çeyrekte sektöre olumsuz yansımış olup, inşaat sektörü 2020 yılında %3,5 küçülmüştür.

İnşaat Sektörünün Gelişimi

Ankara Hakkında Genel Bilgi

Türkiye'de Konut Satışlarının Dağılımı

	Satılan konut adedi	Payı (%)
■ Ankara	157.095	10,5
■ İstanbul	265.098	17,7
■ Diğer iller	1.077.123	71,8
Toplam	1.499.316	100,0

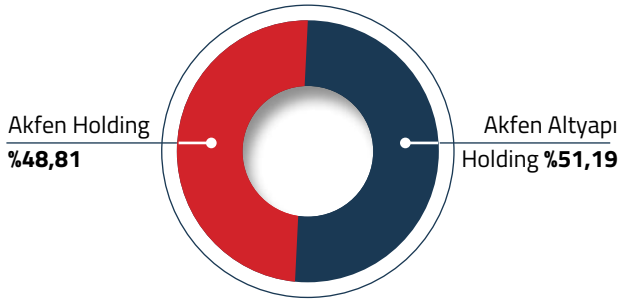
Nüfus yoğunluğu her geçen gün artan Ankara, sahip olduğu il arazisi bakımından Türkiye yüzölçümü içerisinde %3,19'luk bir paya sahiptir. 2020 yılı resmi verilerine göre, 5 milyon 663 kişinin yaşadığı Ankara, İstanbul'dan sonra Türkiye'nin en kalabalık şehridir.

2020'da Türkiye genelinde satılan 1 milyon 499 bin konutun 157 bini Ankara'da satılmıştır. İstanbul'dan sonra Türkiye'nin en çok konut satılan ili olan Ankara'nın toplam satışlardaki payı %10,5'tir. 2019'da ise bu oran %9,8'dir.

2020'da Türkiye genelindeki 573 bin 337 konut ipotekli satılırken Ankara'da ipotekli satışların miktarı 73 bin 426 adet olmuş toplam satışlar içindeki payı ise %13 seviyesine ulaşmıştır.

Akfen İnşaat

Akfen Altyapı Holding'in 'Amiral Gemisi' olan Akfen İnşaat, kuruluşundan beri geçen 35 yılda 3,5 milyar ABD dolarının üzerinde inşaat projesine imza attı

Akfen Altyapı'nın amiral gemisi Akfen İnşaat, enerjisini portföyüne kattığı yeni uzmanlık alanlarıyla katlamaktadır. Otel, havalimanı terminalleri, pistler, endüstriyel tesisler, hidroelektrik santrali, boru hatları gibi inşaat sektörünün yüksek beceri gerektiren işlerine 2013 yılı itibarıyla yeni alanlar eklenmiştir.

PPP PROJELERİ BÜYÜK DENEYİM KAZANDIRDI

Bu alanların başında hastaneler gelmektedir. Akfen İnşaat, Kamu Özel İşbirliği (Public-Private Partnership – PPP) modeli ile yapılan şehir hastaneleri inşaatında da hızlı bir şekilde büyük deneyim kazandı. Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ'da yapımına başlanan şehir hastanelerinden Isparta'yı Mart 2017'de 12 ay 12 gün gibi kısa bir sürede tamamlayan Akfen İnşaat, Eskişehir'i de Ekim 2018'de tamamlamıştır. Tekirdağ Şehir Hastanesi projesini de 2 yıl içinde tamamlayan Akfen İnşaat, 2020 yılında bu hastaneyi de devreye alarak üstlendiği tüm projeleri zamanında teslim ederek

Sağlık Bakanlığı'na 2020 yılında başarılı bir şekilde mücadele ettiği Covid-19 pandemisine karşı en büyük desteği sağlamıştır.

Loft konseptiyle İstanbul Levent'te yaptığı ofis-rezidanslara Ankara'daki Bulvar Loft ve İncek Loft gibi dev konut projelerini ekleyerek uzmanlığını daha üst kategoriye çıkardı.

Şirket, bugüne kadar havalimanı terminalleri ve bağlı altyapı inşaatları, hidroelektrik santralleri, su dağıtım, kanalizasyon sistemleri ve atıksu arıtma gibi farklı altyapı inşaatlarının yanı sıra hastaneler, yurtlar, okullar ve karma tip gayrimenkul projeleri gibi birçok üst yapı inşaat projesini de başarıyla tamamlamış, toplamda 3,5 milyar ABD dolarının üzerinde inşaat projesini tamamlamıştır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla şirket, 280 milyon ABD doları tutarında sözleşme bedeline sahip projelerinin tamamını başarıyla tamamlamış olup yıl sonu itibarıyla backlog tutarı bulunmamaktadır.

Akfen İnşaat'ın tecrübesi, grup faaliyetlerine önemli katkılar sağlarken sürekli büyüyen Türkiye ekonomisinin itici gücü olarak önemli bir rol oynamıştır.

Güçlü ilişkiler ağı yaratarak her alanda dünya çapında söz sahibi olan ortaklarla yoluna devam eden Akfen'in hayata geçirdiği bu inşaat projelerindeki ortakları da yurt içi ve yurt dışındaki ününü sağlamlaştırmasını sağlayan ulusal veya bölgesel hükümetler veya başlıca yerel sanayi gruplarıdır.

	Akfen İnşaat Payı	Sözleşme Tutarı (ABD Doları)	Fiziksel İlerleme 31.12.2020
 Çiçekli HES Projesi (Mühendislik İşleri)	100%	15.592.914	100,0%
Tekirdağ Şehir Hastanesi	100%	235.480.300	100,0%
Bodrum Loft Projesi	100%	28.962.559	100,0%
Toplam		280.035.773	

Akfen İnşaat'ın Konut Yatırımları

Altyapı inşaatları yanında üstyapı projelerinde de mühendislik, projelendirme ve inşaat işlerine yönelik hizmet veren Akfen İnşaat Ankara'ya 2 binin üzerinde modern daire kazandırdı

Akfen İnşaat, altyapı yanında üstyapı yatırımlarında da önemli bir yatırım portföyüne sahiptir. Şirket; toplu konut, lüks konut, otel, alışveriş merkezi, hastane, okul, kütüphane, lojman ve askeri binaların inşasından oluşan geniş bir yelpazede, projelendirme, mühendislik ve inşaat işlerine yönelik hizmet vermektedir. Loft konseptiyle İstanbul Levent'te yaptığı Levent Loft'un yanında Ankara'da iki önemli konut projesini başarıyla tamamlamıştır.

Akfen İnşaat, şehrin yeni yerleşim bölgesi olarak hızla büyüyen ve "altın üçgen" olarak adlandırılan İncek Bölgesi'nde ilk yatırımını 2016 yılında tamamladı. İncek Loft'un %80'i, eğitim ve sağlık bölgelerine yakınlığı ile hızla tükendi.

Bu başarının ardından ikinci proje Bulvar Loft oldu. 822 dairelik proje 2018 yılının sonunda tamamlanmıştır. Böylece Akfen İnşaat Ankara konut piyasasına 2 binin üzerinde modern, lüks daire kazandırmıştır.

Çevreye duyarlı konut projeleri

Toplam 145 bin metrekarelik arsa üzerinde yarım milyon metrekareye yakın bir inşaat alanı yapan Akfen İnşaat, konut projelerinde de doğaya saygılı davranmıştır. Grup nasıl enerjide yenilenebilir kaynaklara yöneldiyse konut projelerinde de %70'lere ulaşan sosyal donatı ve peysaj alanıyla kentlilere ve ülkeye sağlıklı yaşam fırsatı sunmaktadır.

Huzurlu yaşam alanı isteyenler yanında yatırım fırsatı da sunan Akfen İnşaat'ın konut yatırımları, ekonomideki inişli-çıkışlı dönemlerden geçilmesine karşın yatırımcısına son 2-3 yılda yüksek getiri sağlamayı başarmıştır.

İncek Loft Projesi

Akfen İnşaat'ın Ankara'nın "altın üçgeni"ndeki projesi 2016 yılında tamamlandı

Akfen İnşaat'ın Ankara'nın 'altın üçgeni' olarak tanımlanan bölgesinde yaptığı ilk gayrimenkul projesi olan İncek Loft'un temelleri 2014 yılında atıldı. Genel silüete bakıldığında Ankara'nın açık ara en güzel projesi olarak nitelendirilmektedir.

Proje; fiyat performans, kullanılan ürün segmenti ve görsel açıdan gayrimenkul yatırımcısına önemli fırsatlar sunmaktadır. İncek Loft'ta, İstanbul'un ikon projelerinden Levent Loft ile Loft Bahçe'nin mimarı Tabanlıoğlu Mimarlık ile çalışan Akfen İnşaat, İncek Loft'ta, farklı yaşam ve yatırım taleplerini karşılamaya yönelik binaları yaşama geçirdi.

KONUT ALANLARI

İncek Loft'un en önemli özelliklerinden biri, kentsel değerlere ve doğal kaynaklara saygı çerçevesinde projenin %68'inin peyzaj ve sosyal donatı alanından oluşmasıdır. Projede; bahçe, teraslar ile tüm konutlar gün ışığından ve manzaradan optimum yararlanacak biçimde tasarlanmıştır.

TİCARİ ALANLAR

Projede, sokak seviyesinde yaya erişimine açık "Loft cadde" olarak adlandırılan açık, yarı-açık ve kapalı alanlar olarak düzenlenen alışveriş bölgesi, dışarıdan gelenlere de hizmet edecek şekilde tasarlanmıştır. İncek Loft'ta 8.027 metrekareye yayılan 43 ticari alan bulunmaktadır. Ticari alanların işletmesi için Akfen Turizm kurulmuştur.

İncek Loft

Peysaj Donatı Alanı
%68

Konut Sayısı
1.199 adet

Ticari Alan Sayısı
43 adet

Açılış tarihi
2016 Nisan

İncek Loft'ta 8 bin metrekareye yayılan 43 ticari alan bulunmaktadır. Ticari alanlar için Akfen Turizm ismiyle bir şirket kuruldu.

Bulvar Loft Projesi

Toplam 822 dairenin bulunduğu projede yaşam 2019'da başladı

Akfen İnşaat; Levent Loft, Loft Bahçe ve İncek Loft'un ardından Loft konseptiyle hayata geçirdiği dördüncü projesi Bulvar Loft'u söz verdiği tarih olan Mayıs 2019'da tamamlayarak hak sahiplerine teslim etti.

Ankara'daki birçok büyük projede imzası olan ve Başkent'in en büyük mimarlık ofisi A Tasarım'ın imzasını taşıyan Bulvar Loft, İncek Loft'tan farklı olarak yaşam alanlarına odaklanmıştır. Proje orta/üst sosyo-ekonomik gruplarına hitap edecek şekilde geliştirilmiştir.

Projenin konumu; Etimesgut, Çayyolu ve Beysukent gibi kuzey yerleşimlerini güneye bağlayan Yavuz Sultan Selim Bulvarı ile doğu-batı yönünde Oran, Mamak ve İncek yerleşimlerini bağlayan İncek Bulvarı kesişiminde yer almaktadır.

%75'i YEŞİL VE PEYSAJ ALANI

Yüzde 75'i yeşil peyzaj donatı alanlarına ayrılan Bulvar Loft projesinin merkez kısmında ise 10 bin metrekare üzerinde 31 adet ticari alanın yer aldığı yaşam merkezi yer almaktadır.

Kredi faiz oranlarının 2019 yılı ortalarında bir miktar gerilemesiyle birlikte Ankara genelinde olduğu gibi Bulvar Loft'ta da satış konusunda son iki yılda görülmeyen bir hareketlilik yaşanmaktadır.

Bulvar Loft'ta ticari alan 10 bin metrekareye yayılmaktadır.

Bulvar Loft

Arsa Alanı

37 bin m²

İnşaat Alanı

170 bin m²

Konut Sayısı

822 adet

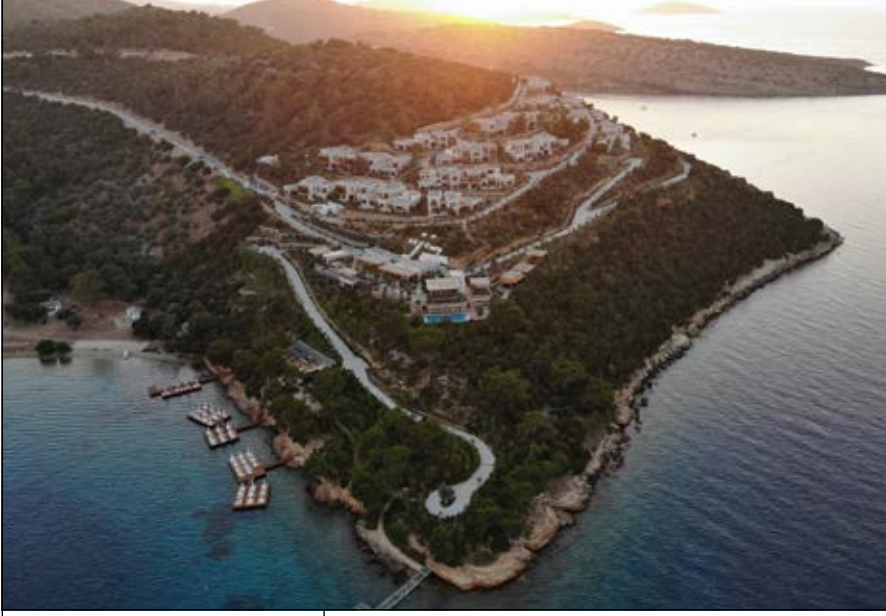
Ticari Alan Sayısı

31 adet

Açılış Tarihi

2019 Mayıs

Bodrum Loft Projesi*

BLOK SAYISI	19	Bağımsız bölümlerin dağılımı:
BAĞIMSIZ BÖLÜM	36	
ÜNİTE SAYISI	128	
YATAK ODASI SAYISI	92	Tesiste 92 adet yatak odası bulunup, bunların 40 adedinde çift kişilik yatak, 52 adet yatak odasında da 2'şer adet tek kişilik yatak bulunmaktadır. 36 adet yaşam alanı mevcuttur.
ÇİFT KİŞİLİK YATAK	40	
İKİŞER ADET TEK KİŞİLİK	52	

Dünyaca ünlü turizm markalarının ardı ardına giriş yaptığı Bodrum, sektör temsilcileri tarafından Türk turizminin geleceği olarak görülmektedir

Dünyanın önde gelen turizm ülkelerinden Türkiye'de birbiri ardına turistik tesis yatırımları hayata geçirilmeye devam etmektedir. Bunların içerisinde otel yatırımlarında en dikkat çekici yer olarak ise gözde tatil beldesi Bodrum öne çıkmaktadır. Yerli yabancı birçok turistin özellikle yaz aylarında yoğun talep gösterdiği Bodrum'da son 3 yılda açılan ve açılması planlanan oteller dikkat çekmektedir. Dünyaca ünlü turizm markaların ardı ardına giriş yaptığı Bodrum, sektör temsilcileri tarafından Türkiye turizminin geleceği olarak gösterilmektedir.

Dünyaca ünlü dev otel zincirlerinin akın ettiği Bodrum'da Akfen Altyapı Holding de bir proje geliştirmek için kolları sıvamıştır. Bu kapsamda yapımına başlanılan Bodrum Loft projesi; Bodrum merkezine 15 kilometre mesafede Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tahsis edilen arazi üzerine yapılan beş yıldızlı tatil köyüdür.

Tahsis edilen şirket Masanda Turizm Yatırımları A.Ş.'dir ve tahsis süresi 49 yıldır. Proje arsa alanı 57.000 m² ve emsal alanı 14.517m²'dir.

Projenin konsept dizayn ve mimarisi Tabanlıoğlu Mimarlık tarafından yürütülmüştür.

Rakamlarla Bodrum Loft

Tahsis Eden Kurum	Kültür ve Turizm B.
Arsa Alanı	57.000 m ²
İnşaat Alanı	22.586 m ²
Tahsis Süresi	49 yıl
Teslim Tarihi	2020
Tasarım	Tabanlıoğlu Mimarlık

* 9 Şubat 2021 tarihi itibarıyla Akfen GYO, Masanda Turizm'i (Bodrum Loft) devralmıştır.

HES İnşaatları

Akfen İnşaat'ın hastane, otel, havalimanı gibi uzmanlık gerektiren inşaat projelerinden bir diğeri de hidroelektrik santrallerinin yapımıdır. Akfen Altyapı'ya bağlı Akfen İnşaat yine grubun bir diğeri şirket olan Akfen Yenilenebilir Enerji'nin 14 hidroelektrik santralinin yapımını üstlenmiştir.

SON TESLİM EDİLEN ÇİÇEKLİ HES

Bugüne kadar 14 HES'i teslim eden Akfen İnşaat son olarak 26.09.2019 tarihinde Artvin'deki Çiçekli HES'in yapımını tamamlamıştır. Bugüne kadar teslim edilen HES'lerin toplam kurulu gücü 235,7 MW'a ulaşmıştır. Ayrıca, 26 MW kurulu gücü olan Karasu HES 2012/13 yıllarında yapımı tamamlanmış Aquila Grubu'na satılmıştır.

Kıbrıs Bafra Otel

Bafra Otel Projesi, Kıbrıs'ın Bafra Köy Sahilinde yapılmaktadır. Arazi, Kıbrıs Orman İdaresi'nce Akfen Turizm ve Ticaret A.Ş.'ye 49 yıllığına tahsis edilmiştir. 224.527 metrekarelik alanda yapılacak inşaat 85.364 metrekare olacaktır. İki etaptan oluşacak otel projesindeki inşaat alanı; ilk etapta 50.924 metrekare, ikinci etapta 34.440 metrekare olarak planlanmıştır. İlk etap 201 oda ve 522 yatak, ikinci etap 202 oda ve 520 yatak olmak üzere projenin otel kısmında toplam 403 oda ve 1.042 yatak bulunmaktadır. Ayrıca, projede toplam 200 yatak bulunan 50 adet villa yer almaktadır. Proje tamamlandığında 453 oda, 1.242 yataklı bir otel olarak hizmet verecektir. Projeye ait inşaat ruhsatı 03.10.2016 tarihinde alınmıştır.

Bir Bakışta Kıbrıs Bafra Otel

Tahsis Eden Kurum	Kıbrıs Orman İdaresi
Arsa Alanı	224.527 m ²
İzin Verilen Emsal	78.585 m ²
İnşaat Alanı	85.364 m ²
Oda/Yatak Sayısı	453 oda / 1.242 yatak
Tahsis Süresi	49 yıl (30.12.2059)
Tasarım	YPU Mimarlık

Şehir Hastaneleri

Şehir hastaneleri projesinde sistem; 1 yılı hazırlık, 2-3 yılı yatırım ve 25 yılı işletme dönemi olmak üzere toplamda 28-29 yıllık bir süreci kapsamaktadır

İLK HASTANE 2017'DE AÇILDI

Şehir hastaneleri, Türk halkının kaliteli ve modern sağlık hizmetini karşılamak için uygulamaya alınmıştır. KÖİ ile hayata geçirilen projelerin ilki Ocak 2017'de hizmete girmiştir.

Sistem; özel sektörün hastaneleri inşa etmesi, ana hizmetlerin tamamının kamudan belli bir kira alınması karşılığında gerçekleştirilmesi üzerine kurulmuştur. Sağlık Bakanlığı Kamu Özel Ortaklığı Daire Başkanlığı tarafından yönetilen bu modelde hedef; daha düşük harcama ile kamunun verdiği sağlık hizmetinin kalitesinin artırılmasıdır. Projede; yapım ve tamamlanma süreci 1 yılı hazırlık, 2-3 yılı yatırım ve 25 yılı işletme dönemi olmak üzere 28-29 yılı kapsamaktadır. Sözleşme sonunda yapılan hastanelerin kamuya devredilmesi öngörülmektedir.

13 HASTANE FAALİYETTE, BEŞ TANESİ İNŞAAT AŞAMASINDA

Mevcut durumda Türkiye'de toplam 13 faaliyette ve 5 inşası devam eden KÖİ şehir hastanesi vardır.

Sağlık Bakanlığı aldığı karar doğrultusunda bundan sonra yapılacak olan yeni hastaneler için KÖİ modelini kullanmak yerine taahhüt modelini kullanmaya karar vermiştir. Bu doğrultuda, artık yeni yapılacak hastanelerin ihaleleri Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı fizibiliteler dahilinde, yatırımcıların en düşük maliyet teklifi üzerinden kararlaştırılacaktır.

Akfen İnşaat'ın Şehir Hastanesi Yatırımları

Akfen İnşaat 1,1 milyar ABD Doları yatırımla üç şehir hastanesi tamamladı

ÜÇ HASTANENİN YAPIMI ÜSTLENİLDİ

Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ'daki üç şehir hastanesinin yapım ve işletmesini üstlenen Akfen İnşaat, 2020 yılında Tekirdağ Şehir Hastanesini de başarıyla tamamlayarak tüm projelerine Sağlık Bakanlığı'nın hizmetine sunmuştur.

Türk sağlık sektöründe yeniden yapılanma sonrası KÖİ modeli ile yapılmaya başlayan şehir hastanelerinin üçünü Akfen İnşaat üstlenmiştir. Devletin yapımına onay verdiği 20 sağlık kompleksinden; Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ illerindeki şehir hastanelerinin inşaatı ve işletilmesi için açılan ihaleleri kazanan Akfen İnşaat, bu alana toplamda 1,1 milyar ABD dolar tutarında yatırım taahhüdünde bulundu.

ISPARTA'DA 4 YILDA 6 MİLYON HASTAYA HİZMET

İnşaatına başlanan üç şehir hastanesinden ilki olan Isparta Şehir Hastanesi 24 Mart 2017 tarihinde yapılan törenle Sağlık Bakanlığı'na devredildi. Kapasitesinin üstünde bir performansla çalışan Isparta Şehir Hastanesi, hizmete girişiniördüncü yılında 6 milyon hastaya hizmet verme başarısı gösterdi.

İKİ HASTANE PANDEMİDE HİZMETLERİYLE ÖNE ÇIKTILAR

27 Ekim 2018'de hizmete açılan Eskişehir Şehir Hastanesi ise ikinci yaşını tamamladığında hizmet verdiği hasta sayısı 3,4 milyonu geçti.

Her iki hastane de 2020 yılı boyunca Covid-19 pandemisi ile yapılan başarılı mücadelede Sağlık Bakanlığı'na en büyük hizmeti sunan hastaneler olarak öne çıkmıştır.

Toplam 705.960 metrekare inşaat alanı olan hastanelerde modern tıbbın en yeni cihazları kullanılırken Sağlık Bakanlığı, hâlihazırda süren birçok hastane yatırımı için de Isparta Şehir Hastanesi'nin hem inşaat hem de hastane ekipmanları açısından örnek olarak kabul edildiğini belirtmiştir.

Isparta Şehir Hastanesi

İnşaatı 12 ayda tamamlanarak Mart 2017'de faaliyete geçen Isparta Şehir Hastanesi, bugüne kadar 6 milyon hastaya hizmet verdi

26 AĞUSTOS 2014

Proje sözleşmesi imza tarihi

OCAK 2015

Kredi Sözleşmesi imza tarihi

16 ŞUBAT 2016

İnşaat başlangıcı

1 MART 2017

İnşaatın tamamlanma tarihi

MART 2017'DE İLK HASTA KABULÜ

Akfen Grubu'nun hizmete giren ilk şehir hastanesidir. 178 bin metrekarelik alan üzerine kurulu ve 755 yatak kapasitesine sahip Isparta Şehir Hastanesi, 24 Mart 2017'de yapılan törenin ardından ilk hasta kabulüne başlamıştır.

900'Ü YENİ İSTİHDAM 1.528 KİŞİYE İŞ OLANAĞI SAĞLANDI

Kamu hastanesi statüsünde vatandaşlara ücretsiz sağlık hizmeti veren Isparta Şehir Hastanesi'nde, Sağlık Bakanlığı 25 yıl boyunca kiracı olarak yer alacak. Sistemde tıbbi hizmetlerin sorumluluğu kamuda kalırken sağlık personelinin istihdam rejimi de değişmemektedir. 940'ı yeni istihdam olmak üzere tesis genelinde toplam çalışan sayısı ise 1.528 kişi olmuştur. Tesiste bilgi işlem, güvenlik, temizlik, yemekhane ve otopark gibi bütün hizmetler, hastanenin yapım ve işletmesini üstlenen Akfen İnşaat tarafından karşılanmaktadır.

Isparta Şehir Hastanesi

Toplam Alan **179** bin m²

İnşaat Alanı **221** bin m²

Açılış Tarihi **2017**

İşletme Süresi **25** yıl

Toplam Yatak **755** adet

Poliklinik **167** adet

Ameliyathane **20** adet

Poliklinik Hizmeti **10** bin kişi/gün

Eskişehir Şehir Hastanesi

Akfen Grubu'nun üstlendiği üç proje içinde en büyüğü olan Eskişehir Şehir Hastanesi, sadece şehrin değil çevre illerin de önemli bir ihtiyacını karşılıyor

Akfen Grubu'nun hizmete giren ikinci şehir hastanesi olan Eskişehir Şehir Hastanesi 188 bin metrekarelik alan üzerine kurulu olup toplam yatak kapasitesi 1.081'dir. 27 Ekim 2018 tarihinde hizmete giren hastane toplam 333 bin metrekarelik inşaat alanına sahiptir. Yatakların; 710'u genel sağlık birimlerine ayrılırken onkoloji birimine 117 yatak, kalp-damar birimine 154, Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri (YGAP) birimine de 100 yatak tahsis edilmiştir. Bölgenin önemli bir ihtiyacını karşılayan hastanede doluluk oranları da oldukça yüksek seviyededir.

MEDİKAL EKİPMANLAR DÜNYA STANDARTLARINDA

Hastanede ayrıca tedavi gören çocuklar için kreş, diyaliz ve yanık üniteleri gibi özellikli alanlar da yer almaktadır. Hastane, 249 polikliniği ve dünya standartlarındaki ileri teknoloji medikal ekipmanları ile bölgesinin sayılı hastaneleri arasında yer almaktadır. 37 ameliyathane ile sadece Eskişehir'e değil çevre illerden gelen hastalara da hizmet vermektedir.

Eskişehir Şehir Hastanesi

Toplam Alan	188 bin m ²
İnşaat Alanı	333 bin m ²
Yatırım Tutarı	512 milyon ABD\$
Açılış Tarihi	2018
İşletme Süresi	25 yıl
Toplam Yatak	1.081 adet
Tek Kişilik Oda	695 adet
Çift Kişilik Oda	193 adet
Poliklinik	249 adet
Ameliyathane	37 adet
Poliklinik Hizmeti	10 bin kişi/gün

20 AĞUSTOS 2015

Proje sözleşmesi imza tarihi

AĞUSTOS 2016

Kredi Sözleşmesi imza tarihi

30 ARALIK 2016

İnşaat başlangıcı

27 EKİM 2018

İnşaatın tamamlanma tarihi

Tekirdağ Şehir Hastanesi

Trakya Bölgesi'nin en büyük sağlık yerleşkesi olan Tekirdağ Şehir Hastanesi 2020 Kasım ayında hizmete girdi

TRAKYA'NIN EN BÜYÜK SAĞLIK PROJESİ

Akfen Grubu'nun üstlendiği üçüncü proje konumundaki hastane 2020 yılında hizmete girmiş ve Trakya Bölgesi'nin en büyük sağlık yerleşkesi haline gelmiştir.

Toplam 480 yatak kapasiteli Tekirdağ Şehir Hastanesi, Trakya Bölgesi'nin en büyük hastanesi olarak öne çıkmaktadır. 114 bin metrekare alan üzerine kurulan hastane için Sağlık Bakanlığı ile 12.08.2016'da sözleşme imzalanmıştır.

YATIRIM TUTARI 260 MİLYON ABD\$

Yatırım tutarı 260 milyon ABD doları olan Tekirdağ Şehir Hastanesi, Akfen Grubu'nun diğer iki hastanesi gibi akıllı hastane olarak dizayn edilmiştir. Hizmete giren Isparta ve Eskişehir Şehir Hastaneleri yanında 2020 yılında hizmete giren Tekirdağ Şehir Hastanesi'nin inşaatında da depreme dayanıklılığı artırmak için sismik izolatörler kullanılmıştır. Bu, bugüne kadar hizmet veren hastanelerde kullanılmayan bir teknoloji olmuştur.

Tekirdağ Şehir Hastanesi, bin 152 araç kapasiteli 45 bin metrekare kapalı otopark alanına sahiptir.

Tekirdağ Şehir Hastanesi'nin açılmasıyla birlikte Akfen Grubu'nun yapımını üstlendiği üç hastanedeki toplam yatak kapasitesi 2.316, ameliyathane sayısı 74 ve poliklinik sayısı 544'e yükselmiştir.

Tekirdağ Şehir Hastanesi

Toplam Alan	114 bin m ²
İnşaat Alanı	159 bin m ²
Yatırım Tutarı	260 milyon ABO \$
Açılış Tarihi	2020
İşletme Süresi	25 yıl
Toplam Yatak	480 adet
Tek Kişilik Oda	172 adet
Çift Kişilik Oda	100 adet
Poliklinik	128 adet
Ameliyathane	18 adet

128 POLİKLİNİK, 18 AMELİYATHANE

128 adet poliklinikle hizmet veren hastanede ayrıca 18 ameliyathane, 102 yataklı yoğun bakım servisi ve 20 yataklı diyaliz ünitesi yer almaktadır. Hastanede, yeni doğan yoğun bakım birimi, 8 adet yüksek güvenlikli adli psikiyatri, iki adet yanık ünitesi ve doğumhane de yer almaktadır.

12 AĞUSTOS 2016

Proje sözleşmesi imza tarihi

ARALIK 2017

Kredi Sözleşmesi imza tarihi

1 KASIM 2018

İnşaat başlangıcı

KASIM 2020

İnşaatın tamamlanma tarihi

Yurt ve Konukevi Projeleri

Kütahya Öğrenci Yurdu*

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nin açtığı ihale ile üniversite içerisinde yer alan arazinin irtifak hakkı 29 yıllığına alınmıştır. Yatırımına 2017 yılında başlanan proje 2018 yılsonu itibarıyla tamamlanmıştır.

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nin Evliya Çelebi Yerleşkesi'nde inşa edilen "Kütahya Öğrenci Konutu"nda toplam 3.032 adet yatak kapasitesine sahiptir. 59 bin metrekarelik yurt Ocak 2019'da teslim edilmiştir. Proje için KYK ile binanın kiralanmasına ilişkin anlaşmaya varılarak sözleşme imzalanmıştır.

Bir Bakışta Kütahya Yurt Yatırımı	İnşaat Alanı	59.000 m ²
	Yatak Sayısı	3.032
	Başlangıç tarihi	Nisan 2017
	Teslim Tarihi	Ocak 2019
	Kullanım Hakkı	29 yıl

Isparta Öğrenci Yurdu*

Akfen İnşaat'ın diğer bir yurt projesi ise Mart 2017'de açılışı gerçekleştirilen Isparta Şehir Hastaneleri ticari alanında inşa edilen Isparta Yurt Projesi'dir.

Toplam altı blokta oluşan yurttan; dört yatak bloğu ile iki sosyal tesis bloğu bulunmaktadır. Zemin + yedi kat olarak projelendirilen yurt kısmında 1.016 oda ve 4.032 yatak bulunmaktadır. Proje Mayıs 2018'de tamamlanmıştır. KYK ile binanın kiralanmasına ilişkin anlaşmaya varılarak sözleşme imzalanmıştır. Yurt faaliyete geçmiş ve öğrenci alımına başlanmıştır.

Bir Bakışta Isparta Yurt Yatırımı	İşveren	Isparta Yurt Yatırımları A.Ş.
	Arsa Alanı	31.848 m ²
	İnşaat Alanı	67.000 m ²
	Yatak Sayısı	4.032
	Kullanım Hakkı	25 yıl
	Teslim tarihi	Mayıs 2018
	Tasarım	Ediz Mimarlık

* Akfen GYO, 9 Şubat 2021 itibarıyla Isparta Yurt (Kütahya ve Isparta yurtları) paylarının tamamını, Akfen İnşaat'tan satın almıştır.

Hacettepe Konukevi

Ankara'da Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsünde geliştirilip işletilecek olan Hacettepe Konukevleri Projesi, 15 Mayıs 2014'teki hisse devriyle başlamıştır. Akfen İnşaat söz konusu tarihte Hacettepe Teknokent Eğitim ve Klinik Araştırma Merkezi Sağlık Ar- Ge Danışmanlık Proje A.Ş'nin %45 hissesini alarak projeyi üstlenmiştir.

İlk etapta 68.000 metrekarelik arsada toplam 7.300 yatak kapasiteli yedi blok olarak planlanan proje, zamanla 15.000 kişi kapasitesine çıkabilecektir. Finansman ile ilgili olarak TSKB ile anlaşılmıştır. İki bina 2016'nın ilk çeyreğinde tamamlanmış 5 bina ise geliştirme aşamasındadır.

Bir Bakışta Hacettepe Konukevi Yatırımı

Tahsis Eden Kurum	Hacettepe Ün.
İnşaat Alanı (1.Etap-2 Blok)	27.450 m ²
İnşaat Alanı (2.Etap-5 Blok)	83.600 m ²
Yatak Sayısı	2.264 / 5.036
Başlangıç tarihi	2014 2.Ç.
Teslim Tarihi (1. Etap)	Eylül 2016

Diğer İştirakler

AKINISI MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.

1976 yılında sanayi tipi ısıtıcı imalatı sektöründe faaliyet göstermek üzere kurulmuş olan şirket mevcut durumda atıl durumdadır ve Ankara'da bir arsa sahibidir.

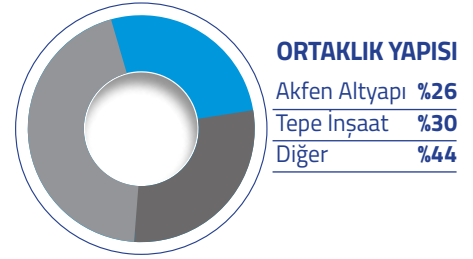
AKFEN TURİZM YAT. VE İŞL. A.Ş.

Grubun potansiyel turizm yatırımlarını koordine etmektedir. Bu kapsamda; Kuşadası'ndaki Akfen Club otelini, Bodrum Loft tatil köyünü, Ankara Bulvar Loft ticari alanındaki çeşitli tesisleri ve Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ Şehir Hastanesi kantinlerini işletmektedir. Ayrıca, Ankara'da catering işletme hizmeti vermektedir.

TEPE AKFEN REFORMER (TAR)

Polonya'da kurulmuş olan şirket Polonya'da bir arsa sahibidir. Şirket bu arsa üzerinde bir gayrimenkul projesi geliştirme fırsatlarını takip etmektedir.

AKFEN GAYRİMENKUL PORTFÖY YÖNETİMİ A.Ş.

Akfen Gayrimenkul Portföy Yönetimi 2017'de kurulmuştur. Şirketin ana faaliyet konusu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gayrimenkul yatırım fonlarının kurulması ve yönetimidir.

AKFEN DANIŞMANLIK VE PROJE GELİŞTİRME A.Ş.

2016 yılında kurulmuş olan şirket İncek Loft ve Bulvar Loft gibi gayrimenkul projelerinin satış çalışmalarından sorumludur.

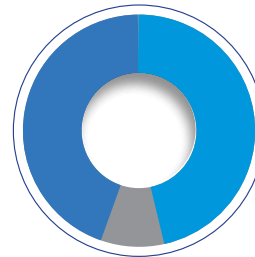
MASANDA TURİZM

2012'de kurulan şirketin, 2020 yılında Bodrum'daki 5 yıldızlı tatil köyü projesi ("Bodrum Loft") tamamlanmıştır. Söz konusu proje Ocak 2021'de Akfen GYO'ya devredilmiştir.

AKFEN MERTER GAYRİMENKUL TUR. İNŞ. A.Ş.

Şirket, mülkiyeti İstanbul Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait olan Zeytinburnu ilçesi, Merkezefendi mahallesi, Çörekçi Nalbant Çukurları sokağında 3284 ada, 47 parselde bulunan taşınmazı, YİD modeline göre 21 Ekim 2011 tarihli "inşaat yapım şartlı kiralama" sözleşmesi ile 30 yıl süreyle kiralamıştır.

Enerji Sektörü

Türkiye'nin toplam kurulu gücü içinde yenilenebilir enerjinin payı 2010 yılında %35 iken 2020 yılı itibarıyla oran %50'ye ulaşmıştır

MAKİNE TEÇHİZATTA DIŞA BAĞIMLI

Türkiye'nin enerji politikasının temel bileşenlerinden biri, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının daha etkin kullanımudur.

Enerjide dışa bağımlılığı azaltmaya çalışsa da Türkiye, elektrik enerjisinin üretimindeki birincil hammaddelerini ve üretimde kullanılan makine-teçhizatı halen büyük ölçüde ithalata karşılamaktadır. Özellikle rüzgar, güneş, jeotermal ve biyokütleden enerji üretirken kullanılan yüksek teknoloji makine ve ekipmanda dışa bağımlılık yüksek seviyelerdedir.

2023 VİZYONU

Elektrik piyasasındaki büyüme hedefleri Türkiye'nin 2023 vizyonu ile doğru orantılıdır. Bu kapsamda elektrik tüketiminin 2023 yılında 375 TWh'nin üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Bunu karşılamak için ise kurulu gücün söz konusu döneme kadar 110 bin MW'ye ulaşması hedeflenmektedir.

Türkiye'de yenilenebilir enerji konusundaki trend, dünyadakiyle paralel bir gelişim izlemektedir. Ekonomi yönetimi son dönemde enerji maliyetlerini düşürmesi konusunda önemli adımlar atmıştır. Bu adımlar yenilenebilir enerjinin Türkiye'nin toplam kurulu gücü içindeki payının artmasına neden olmuştur.

YENİLENEBİLİR ENERJİNİN PAYI %50

2010'da yenilenebilir enerji santrallerinin kurulu güç içindeki payı %35 iken 2020'de bu oran %50'ye çıkmıştır.

Son 10 yılda kurulu güç ikiye yakın katlanmıştır (%93,6 artış). Türkiye'nin 2020'da ulaştığı toplam 95.891 MW'lik kurulu güç, önceki yıla göre de %5,1 büyüme göstermiştir.

Kaynaklar bazında kurulu güç gelişiminde göre en yüksek pay %32,3 (30.984 MW) ile hidroliktedir. Hidrolik santrallerini sırasıyla; %26,8 ile doğalgaz+LNG, %21,2 ile kömür, %9,2 ile rüzgâr, %7,0 ile güneş, %3,6 ile diğer santraller (jeotermal-biyokütle) takip etmektedir.

ELEKTRİK ÜRETİMİNDE CİDDİ DEĞİŞİM YAŞANDI

Son 10 yılda Türkiye'de enerji üretimindeki değişime bağlı olarak hidro haricinde yenilenebilir kaynakların kurulu güçlerinde ciddi artışlar yaşanmıştır.

Toplam kurulu güç içinde payı düşük olsa da rüzgar santralleri bir önceki yıla kıyasla %16 artarak 8.832 MW'a, güneş santralleri ise kurulu gücü %11 artarak 6.667 MW'a, ulaşmıştır.

Dünyanın gelişmekte olan birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de son 10 yılda elektrik üretimi ile tüketimi birbirine paralel büyümüştür (yıllık ort. %3,3).

ÜRETİMDE DE YENİLENEBİLİRİN PAYI HIZLA YÜKSELİYOR

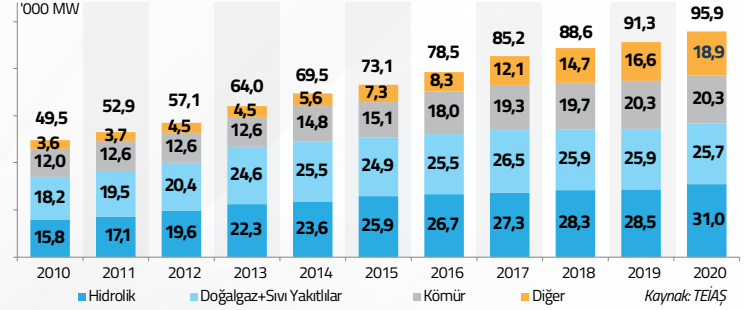
Yenilenebilir enerjinin üretimdeki payı son 10 yılda hızla yükselmiştir. 2010'da üretilen elektriğin %26'sı yenilenebilir kaynaklardan sağlanırken 2020 yılında oran %39'a çıkmıştır. 2010'da hidroelektrik santralleri haricinde jeotermal, rüzgar ve güneş santrallerinden oluşan yenilenebilir enerji santrallerinin toplam üretimdeki payı sadece %1,7 iken 2020'de oran %12,2'e çıkmıştır.

Sosyal ve ekonomik kalkınma ile enerji tüketimi arasında doğrusal ilişki vardır. Enerji tüketimi, ekonomik ve sosyal refahın artmasına paralel olarak artmaktadır.

Son 10 yıllık dönemde Türkiye'nin GSYİH'si ortalama %5,2 artarken enerji talebindeki büyüme %3,3 ortalamada kalmıştır. Bu da Türkiye'nin enerjide gidecek çok yolu olduğuna işaret etmektedir.

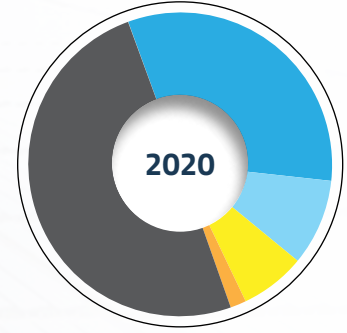

Kaynaklar Bazında Kurulu Güç Gelişimi

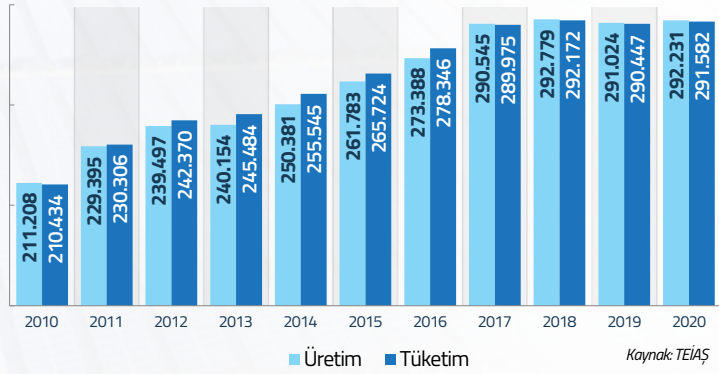
Yenilenebilir Enerjinin Kurulu Güç İçindeki Payı

Kaynak	Kurulu Güç (MW)	Payı (%)
Hidrolik	30.984	32,3
Rüzgar	8.832	9,2
Güneş	6.667	7,0
Jeotermal	1.613	1,7
Diğer	47.794	49,8
Toplam	95.891	100,0

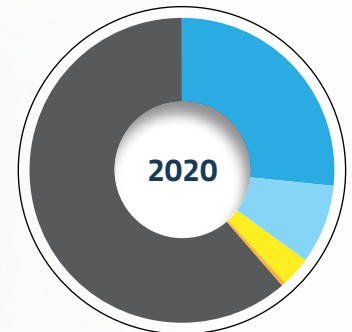
Kaynak: TEİAŞ

Türkiye Elektrik Üretim-Tüketimi (GWs)

Yenilenebilir Enerjinin Üretim İçindeki Payı

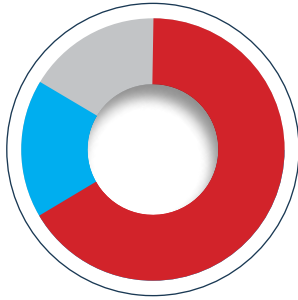
Kaynak	Üretim (GWs)	Payı (%)
Hidrolik	77.832	26,6
Rüzgar	24.487	8,4
Güneş	9.316	3,2
Jeotermal	1.182	0,4
Diğer	179.414	61,4
Toplam	292.231	100,0

Kaynak: TEİAŞ

Enerji sektörüne ilginin artmasından çok önce yatırımlarına başlayan Akfen Holding, Türkiye'nin en önemli yenilenebilir enerji üreticilerinden biri haline gelmiştir

ORTAKLIK YAPISI

■ Akfen Holding	%66,91
■ EBRD	%17,10
■ IFC	%15,99

Akfen Enerji, Türkiye'nin artan enerji ihtiyacının karşılanması ve böylece cari açığın azaltılmasına da önemli katkılar sağlamak üzere sektöre ilk adımını 2007'de HES yatırımlarıyla atmıştır. 2009'da Sırma HES faaliyete geçen ilk HES projesi olmuştur. Akfen Enerji, bugüne kadar yenilenebilir enerji kaynağı alanında yapımını üstlendiği 18 HES projesinin tamamını hayata geçirip beşini satmış, 13'ünü de halen kendisi çalıştırmaktadır.

GES projelerinin geliştirilmesine 2013 yılında, rüzgar ölçümlerine başlanması suretiyle RES projelerinin geliştirilmesi çalışmalarına ise 2014'te başlanmıştır.

Akfen Holding, Aralık 2015'de yenilenebilir enerji alanında faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları Akfenhes, Akfenres, Akfen Toptan ve Holding'e devrinin ardından Karine GES'i tek çatı altında toplamak suretiyle yapılandırarak Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.'yi kurmuştur.

Akfen Yenilenebilir Enerji, 2016'da EBRD ve IFC ile ortaklık kurmuştur. İki kurumun yaptığı yatırım, Türkiye enerji sektöründe bugüne kadar yapılan en büyük sermaye yatırımı olmuştur. Bu yatırımla, Akfen Yenilenebilir Enerji, yenilenebilir enerjide sektörün en önemli oyuncularından biri haline gelmiştir.

Şirketin kurulu güç portföyü, güncel durum itibarıyla 706 MW faaliyettedir. Bu portföy HES/ GES/RES projelerinden oluşmaktadır.

Dolar bazlı alım garantisi

Yenilenebilir Enerji Kaynakları Belgesi almaları ve yatırımlarını 31 Aralık 2020 tarihine kadar tamamlamaları halinde HES projeleri faaliyete geçiş tarihlerinden itibaren devletin 10 yıl süresince asgari 7,3 ABD doları sent/kWs üretimden alım garantisinden yararlanma hakkına sahiptir.

Destekleme mekanizması kapsamında, yatırımların 31 Aralık 2020'ye kadar tamamlanmaları halinde RES portföyü de asgari 7,3 ABD doları sent/kWs, GES portföyü ise asgari 13,3 ABD doları sent/kWs alım garantisinden faydalanabilmektedir.

Diğer yandan, 1 Temmuz 2021 tarihinden 31 Aralık 2025 tarihine kadar işletmeye girecek YEK belgeli yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisleri için 10 yıl süreli uygulanacak fiyatlar Resmi Gazete'de açıklandı. Buna göre, hidroelektrik santralleri için garantili tarife 40 TLkr/kWs, rüzgar santralleri için 32 TLkr/kWs, jeotermal santralleri için 54 TLkr/kWs ve güneş santralleri için 32 TLkr/kWs'dir. Ayrıca, eğer yenilenebilir enerji santralinin kurulumda yerli ekipman kullanıldıysa, santral devreye girdikten sonraki ilk beş yıl 8 TLkr/kWs ek fiyat teşviği sunulmuştur.

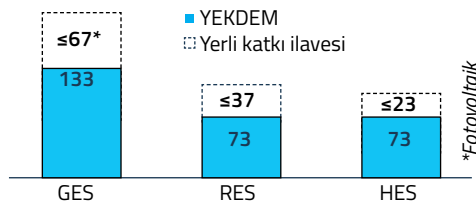
Tüm üretim YEKDEM'de değerlendiriliyor

Akfen Yenilenebilir Enerji'nin; Sırma HES ile lisanslı IOTA GES (2020 yılında devreye alındı) haricindeki tüm santrallerinin üretimleri YEKDEM'de değerlendirilmiştir. 2021'de ise Sırma HES hariç, diğer tüm santraller üretimlerini YEKDEM kapsamında değerlendirilecektir.

Tüm HES'ler için YEK fiyatı 7,3 ABD\$ sent/kWs, tüm lisanslı GES'ler için de yerli katkı ile birlikte fiyat 13,74 ABD\$ sent/kWs, Hasanoba RES, Üçpınar RES, Kocalar RES, Denizli RES projeleri için yerli katkı ile birlikte 7,9 ABD\$ sent/kWs, 5 Şubat 2020 itibarıyla portföye

eklenen Sarıtepe ve Demirciler RES için ise yerli katkı ile birlikte 8,7 ABD\$ sent/kWs olarak YEKDEM kapsamında değerlendirilecektir.

YEKDEM (ABD\$/MWs)

*Fotovoltaik

Akfen Yenilenebilir Enerji Portföy Dağılımı

Faaliyette Olan Santraller (2020 sonu itibarıyla)

6 RES
348,9 MW

13 HES
235,7 MW

14 GES
121,4 MW

Toplam Kurulu Güç
706,0 MW

HES Grubu

Akfen Yenilenebilir Enerji'ye ait 13 adet HES, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 235,7 MW kurulu güce sahiptir. Bu santrallerin ürettiği yıllık enerji üretim kapasitesi ise 916,8 GWh'tir. 2020 yılında toplam elektrik üretimi 2019'a göre %11 azalışla 605,7 GWh olarak gerçekleşmiştir.

GES Grubu

Güneş enerjisi grubunun 2020 enerji üretimi, bir önceki yıla göre %11,5 artışla 184,8 GWh olmuştur. 2020-sonu itibarı ile GES portföyü tamamlanmış olup kurulu güç 121,4 MW'ye ulaşmıştır.

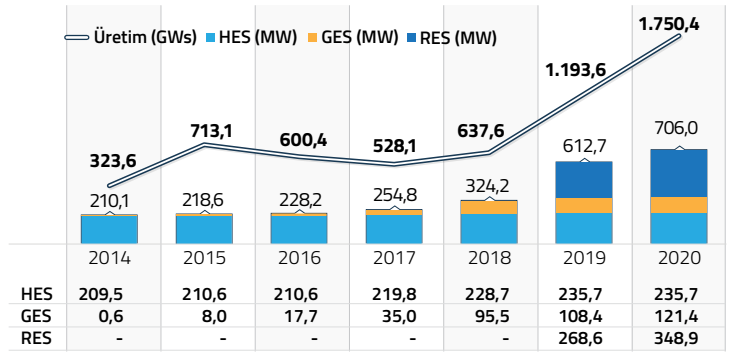

RES Grubu

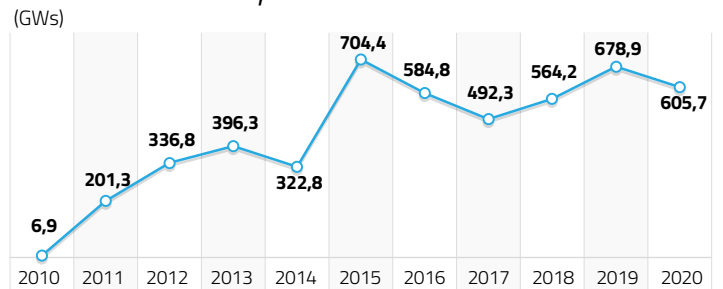
Akfen Yenilenebilir Enerji'nin RES portföyü 2020 sonu itibarıyla 348,9 MW kurulu güce ulaşmıştır. RES Grubunun 2020 enerji üretimi 959,9 GWh olmuştur.

Akfen Yenilenebilir Enerji, Zorlu Rüzgâr Enerjisi Elektrik Üretimi A.Ş.'nin Osmaniye'de bulunan 80,3 MW kurulu güce sahip Sarıtepe ve Demirciler RES projeleri için Aralık 2019'da hisse alım anlaşması imzalamıştır. 2019'un en büyük alım anlaşması olarak öne çıkan Sarıtepe-Demirciler RES'in portföye katılması sonrasında Akfen Yenilenebilir Enerji'nin portföyündeki faaliyetteki rüzgâr kurulu gücü Şubat 2020'de 348,9 MW'a ulaşmıştır.

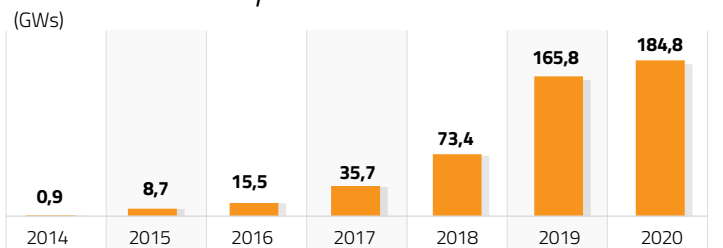
Üretim ve Kurulu Güç Gelişimi

HES'lerde Satışa Esas Üretim

GES'lerde Satışa Esas Üretim

Şirket	HES	Kurulu Güç (MW)	Üretim Kapasitesi (GWs/yıl)	Faaliyete Geçiş Tarihi	Satışa Esas Üretim (GWs)	
					2020	2019
Beyobası	Otluca	48,8	224,0	Nisan 2011	185,0	214,7
	Sırma	6,7	23,2	Haziran 2009	10,9	15,3
	Sekiyaka II	3,5	17,1	Oc.'14- Ağus.'15	13,2	16,8
Çamlıca	Çamlıca III	28,5	104,5	Nisan 2011	64,5	64,9
	Saraçbendi	26,3	100,5	Mayıs 2011	59,6	64,0
Pak	Demirciler	8,7	34,5	Ağustos 2012	14,8	21,9
	Kavakcalı	11,4	44,3	Mart 2013	22,4	38,2
	Gelinkaya	7,1	25,8	Haziran 2013	7,7	12,2
BT Bordo	Yağmur	9,2	31,5	Kasım 2012	100,0	22,2
Elen	Doğançay	31,6	171,7	Ağus.-Eyl.'14	21,7	112,1
Yenidoruk	Doruk	28,9	75,5	Eylül 2014	62,4	67,5
H.H.K. Enerji	Çalıkobası	18,1	42,3	Haz.'17- Mayıs'18	26,3	27,0
Kurtal	Çiçekli 1-II	7,0	21,9	Eylül 2019	17,3	2,0
Toplam		235,7	916,8		605,7	678,9

HES PROJELERİ

Proje Şirketi	Türü	Kurulu Güç (MW)	Lokasyon	Faaliyete Geçiş Tarihi	Satışa Esas Üretim (GWs)	
					2020	2019
Yaysun	Lisanssız	0,6	Konya	Şubat 2014	0,9	0,9
Denizli Projeleri	Lisanssız	7,4	Denizli	Mayıs 2015	12,3	12,1
Solentegre	Lisanslı	9,1	Elazığ	Ekim 2016	14,1	13,5
Solentegre	Lisanssız	0,6	Elazığ	Şubat 2016	0,9	0,9
Amasya	Lisanssız	11,2	Amasya	16-23 Ağus. '17	17,5	17,2
Karine	Lisanssız	0,6	Elazığ	Ağustos 2017	0,9	0,9
Tokat Projeleri	Lisanssız	5,6	Tokat	Ekim 2017	8,8	8,4
Omicron Engil	Lisanslı	12,1	Van	Eylül 2018	20,5	21,7
Omicron Erciş	Lisanslı	12,1	Van	Eylül 2018	20,5	21,6
Yaysun	Lisanslı	12,1	Konya	Eylül 2018	19,7	19,6
ME-SE	Lisanslı	12,1	Konya	Eylül 2018	19,2	18,9
MT Doğal	Lisanslı	12,1	Konya	Eylül 2018	19,9	19,8
PSİ	Lisanslı	13,0	Van	Temmuz 2019	22,3	10,4
IOTA	Lisanslı	13,0	Malatya	Ağustos 2020	7,3	-
Toplam		121,4			184,8	165,8

GES PROJELERİ

Proje Şirketi	Proje ismi	Kurulu Güç (MW)	Lokasyon	Faaliyete Geçiş Tarihi	Satışa Esas Üretim (GWs)	
					2020	2019
Isider Enerji	Kocalar	30,6	Çanakkale	Mart 2019	113,0	79,1
Derbent Enerji	Üçpınar	112,2	Çanakkale	May.-Haz. 2019	344,5	189,6
Kovancı Enerji	Hasanoba	51,0	Çanakkale	Ağs.-Eylül 2019	128,5	38,1
Korda Enerji	Denizli	74,8	Denizli	Eylül-Ekim 2019	166,0	42,2
İmbat Enerji	Saritepe	57,0	Osmaniye	Ağustos 2016	151,0	-
İmbat Enerji	Demirciler	23,3	Osmaniye	Ağustos 2016	56,9	-
Toplam		348,9			959,9	348,9

RES PROJELERİ

2020'nin Öne Çıkan Gelişmeleri

80 MW KURULU GÜCE SAHİP 2 RES SATIN ALINDI

5 Şubat 2020: Akfen Yenilenebilir Enerji'nin bağlı ortaklığı İmbat Enerji A.Ş., 5 Şubat itibarıyla Zorlu Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretimi A.Ş.'nin sahip olduğu, Osmaniye'de bulunan toplam 80,3 MW kurulu güce sahip Sarıtepe ve Demirciler RES'leri satın alma işlemini tamamlamak suretiyle portföyüne eklemiştir.

SERMAYE ARTIŞI YAPILDI

17 Şubat 2020: Akfen Yenilenebilir Enerji'nin 17 Şubat'ta tamamlanan sermaye artışı işlemi sonucunda toplam sermayesi 1.016.031.947,00 TL'ye çıkmıştır. Bu kapsamda Akfen Holding'in payı %66,91, EBRD'nin payı %17,10, IFC'nin payı ise %15,99 olmuştur.

İOTA M.FİRINCI GES DEVREYE ALINDI

13 Ağustos 2020: Malatya'da bulunan, lisanslı İOTA M. FIRINCI GES'in (13 MW) Enerji Bakanlığı tarafından kabulü 13 Ağustos'ta gerçekleşti.

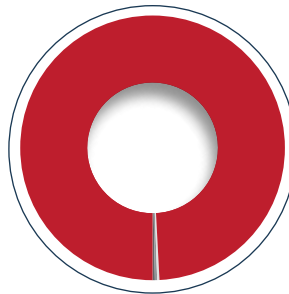

Akfen Enerji Üretim

Mersin Doğalgaz Kombine Çevrim santrali projesine ait üretim lisansı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'na yapılan müracaatın olumlu değerlendirilmesi sonrasında, EPDK'nın 30 Aralık 2020 tarih 9943-9 sayılı kurul kararı ile sonlandırılmıştır.

Akfen Holding'in, 18 Ocak 2021 tarihinde Akfen Enerji Üretim'in %100 sahibi olması sonrasında, 5 Mart 2021 itibarıyla Akfen Holding'in Akfen Enerji Üretim A.Ş. ile birleşme işlemleri tamamlanmıştır.

ORTAKLIK YAPISI*

■ Akfen Holding	%99,25
□ Akınısı	%0,25
■ Akfen Turizm	%0,25
■ Akfen İnşaat	%0,25

* 18 Ocak 2021 itibarıyla Akfen Holding Akfen Enerji Üretim'in %100 sahibi olmuş, 5 Mart 2021 itibarıyla Akfen Enerji Üretim'in, Akfen Holding ile birleşme işlemleri tamamlanmıştır.

Limancılık Sektörü

2020 yılında Türkiye’de elleçlenen toplam konteyner miktarı olan 11,4 milyon TEU’nun 2 milyon TEU’luk kısmı MIP tarafından gerçekleştirildi

TÜRKİYE TİCARETİNİN %87’Sİ DENİZ YOLUYLA YAPILYOR

Dünya mal ticaretinin %90’ı, Türkiye mal ticaretinin ise %87’si deniz taşımacılığı ile yapılmaktadır. Dünyada deniz yolunun tercih edilmesinin en önemli nedeni; kara ve hava taşımacılığına göre maliyetinin düşük olmasıdır.

Türkiye’de ise maliyete ek olarak; coğrafi konumu, Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarına yakın olması, deniz yolu taşımacılık sektörünün avantaj ve gelişiminde önemli faktörlerdir. Bunun yanı sıra Türkiye son on yıldır liman kurumlarına büyük yatırımlar yapılmış, böylelikle kapasitesini ve konteyner sayısını iki katına yükseltmiştir. Deniz yolu taşımacılığı Türkiye’de çok yaygın ve tercih edilen bir ulaşım şekli haline gelmiştir. İzmir Limanı, Ambarlı Limanı, Mersin Limanı gibi limanlar hem dış ticarete hem komşu ülkelere ulaşımında önemli faaliyet göstermektedir.

GLOBAL KONTEYNER HACMİ %2,1 AZALDI

Konteyner limancılık sektörü global ekonomideki olumsuz gelişmelerden etkilenmektedir. Konteyner hacmi ile ekonomik büyüme birbirine paralel gelişme göstermektedir. Diğer yandan, konteynerize

ticaret akışlarında öngörülen iyileşme, global konteyner limanlarının elleçlemesinde de büyüme beklenmesini beraberinde getirmektedir.

Drewry 2020 Konteyner Beklenti Raporu’na göre dünya genelinde elleçlenen konteyner miktarının 2020 yılında %2,1 azalışla 784 milyon TEU’ya ulaşılması beklenmektedir.

TÜRKİYE’DE ELLEÇLENEN KONTEYNER 11,4 MİLYON TEU’YA ÇIKTI

Türkiye’de ise dış ticaret hacmindeki artış, çevre ülkelerle olan ticaretteki artışlar ve özel sermayenin limancılık yatırımları sektörün hızla büyümesini sağlamaktadır.

TÜRKLİM verilerine göre, 2020’de ithalat-ihracat ve ülke içi taşımacılığında elleçlenen konteyner miktarı 8,4 milyon TEU’ya (2019: 8,1 milyon TEU) ulaşırken transshipment (aktarma) kargo hacmi 3,0 milyon TEU’ya (2019: 3,2 milyon TEU) düşmüştür.

2020 yılında elleçlenen kargo miktarı 11,4 milyon TEU’ya (2019: 11,3 milyon TEU) ulaşmıştır.

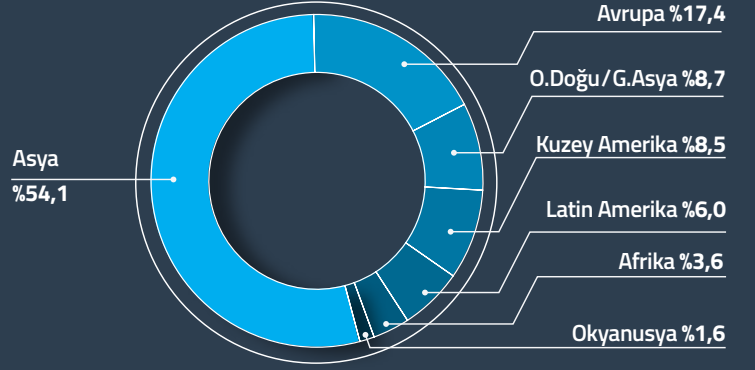
Konvansiyonel yük miktarı ise 134,9 milyon ton (2019: 127,8 milyon ton) olarak ölçülmüştür.

Türkiye’de GSYİH’nin %1,8 büyüdüğü 2020 yılında elleçlenen konteyner hacmindeki büyüme %0,4 olmuştur.

10 yıllık konteyner büyümesi ülke büyümesinin üzerinde

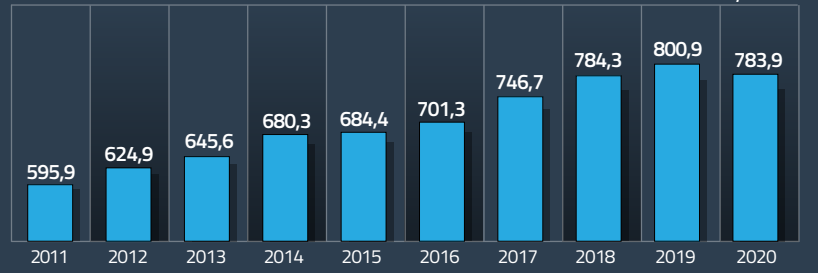
2010-2020 yılları arasında geçen 10 yıllık süreçte de konteyner hacmi büyümesi ülke büyümesinin üzerinde gerçekleşmiştir. Türkiye ekonomisi son 10 yılda ortalama %5,2’lik bir büyümeye ulaşırken konteyner taşımacılığı %6,8 oranında büyümüştür. Konvansiyonel kargoda ise son 10 yılın ortalama büyümesi ise %2,6 olarak hesaplanmıştır.

Dünya Konteyner Hacminin Kıtalaraya Göre Dağılımı

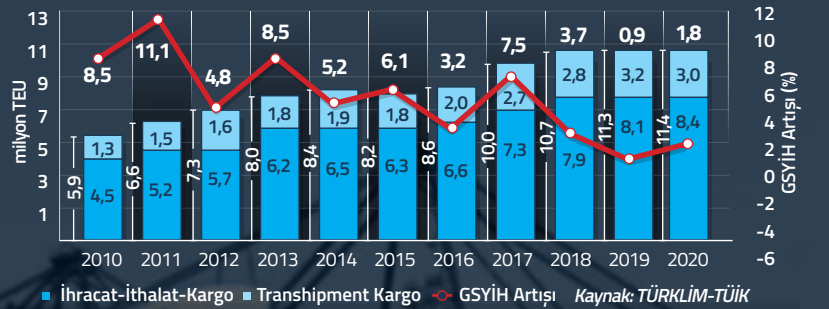
Kaynak: Drewry 2020 Raporu

Dünya Konteyner Hacminin Gelişimi

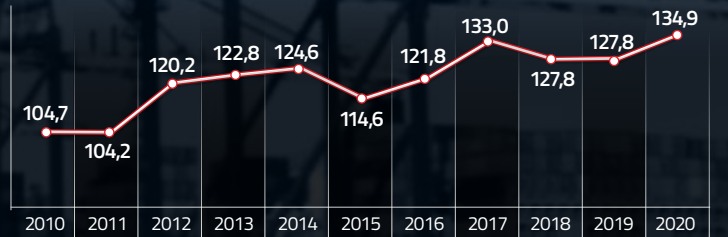
Kaynak: Drewry Raporu

Türkiye'de Konteyner Elleçlemenin Gelişimi

Kaynak: TÜRKLİM-TÜİK

Konvansiyonel Kargonun Gelişimi

Kaynak: TÜRKLİM

Mersin Uluslararası Limanı (MIP)

MIP, 2020 yılını Türkiye'nin en büyük konteyner limanı olarak yine lider tamamlamayı başardı

EŞSİZ KONUMU İLE LİDER LİMAN

Türkiye'nin çok amaçlı en büyük ihracat-ithalat konteyner limanı olan MIP, kara, hava, demiryolu bağlantıları ile hem Türkiye'nin lider konteyner limanıdır. MIP, dünya çapında düzenli hizmet verdiği 6.200 müşterisi ile Türkiye konteyner limanları arasında %17 ithalat-ihracat-transit konteyner iş hacmi bakımından ise %24 pazar payına sahiptir.

MIP, stratejik konumu, kapasitesi, kara, hava ve demiryolu bağlantıları sayesinde Türkiye'nin sanayileşmiş kentleri ile sınır komşusu ülkelere sunduğu kombine taşımacılık seçenekleriyle Türkiye'nin lider limanıdır. Ayrıca yerleşmiş bir ekosistem ile çeşitlendirilmiş, hızlı gelişen bir hinterlanda sahiptir.

190 ÜLKEYE AÇILAN KAPI

MIP, komşu olduğu 836.322 m² toplam alana sahip Mersin Serbest Bölgesi'ne doğrudan bağlantılıdır. Yüksek kaliteye sahip altyapısı, yetişmiş insan kaynakları, müşterileri ve denizcilik şirketleri ile olan kuvvetli ilişkileriyle dünyanın en büyük 100 konteyner limanından biri olan MIP, Türkiye'nin 190 ülke ile karşılıklı ticarete açılan kapısıdır.

KOMŞU ÜLKELERLE TRANSİT TİCARET BAĞLANTI NOKTASI

Başta Adana, Ankara, Gaziantep, Kayseri, Kahramanmaraş ve Konya gibi Türkiye'nin sanayileşmiş kentleri olmak bölge ticaretinde de önemli rol oynamakta ve komşu ülkelere önemli bir transit ticaret bağlantı noktası konumundadır.

112 hektar sahasıyla Türkiye'nin konteyner, konvansiyonel, Ro-Ro ve denizcilik hizmetleri veren en büyük çok amaçlı limanı olan MIP, dünya çapında 6.200 müşterisine düzenli hizmet vermektedir. Yaklaşık 2000 çalışanı bulunan MIP, sunduğu toplam 32 hizmet ile Doğu Akdeniz limanları arasındaki (MIP, Assan ve Limak) pazar payı ise %74 seviyesindedir.

MIP'in Akfen Holding ile yollarının kesişmesi Özelleştirme İdaresi'nin 2007 yılında açtığı ihale sonucunda olmuştur. Akfen-PSA ortaklığı MIP için açılan 36 yıllık işletme hakkı devrini 755 milyon ABD dolarlık teklifiyle kazanmıştır.

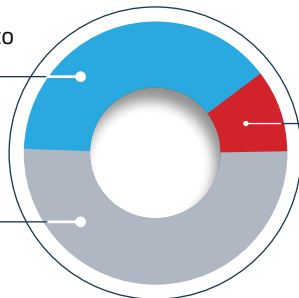
T.C. Devlet Demiryolları'ndan 2007 yılında devralındığında 800 bin TEU konteyner elleçleyen MIP, Akfen Holding'in Global InfraCo SP NEUM SLU'ya %40 hisse

Global Infraco
NEUM SLU

%39,0

PSA Turkey
Pte LTD

%51,0

Akfen Holding
%10,0

İştirak Yapısı:

Mersin Denizcilik
Faaliyetleri ve Tic. A.Ş. %100

satışını gerçekleştirdiği 2017 yılında, 1,6 milyon TEU konteyner elleçlemiştir.

Akfen Holding, MIP'deki hisselerinin %40'ını 869 milyon ABD doları bedel karşılığında Global InfraCo SP NEUM SLU'a satmıştır. Satışa ilişkin imza 28 Temmuz 2017'de atılırken satış işlemi 27 Ekim 2017 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır.

YAPILAN YATIRIMLAR 1,2 MİLYAR ABD DOLARI'NI AŞTI

2007'de imzalanan imtiyaz sözleşmesi gereğince; 2007-2020 yılları arasında 120 milyon ABD doları operasyonel verimlilik, 282 milyon ABD doları da kapasite artırımı amacıyla toplam 407 milyon ABD doları tutarında yatırım harcaması yapılmıştır. İşletme hakkı bedeli karşılığı ödenen 755 milyon ABD doları ile birlikte toplam yatırım bedeli 1,2 milyar ABD dolarının üzerine çıkmıştır.

Yatırımlar sonrası imtiyaz hakkı devredilmeden önce 2007 yılında 900 bin TEU olan limanın kapasitesi yaklaşık 3 kat artırılarak 2016 yılında 2,6 milyon TEU'ya ulaşmıştır. Bu kapasiteye gelmesini sağlayan ve 2014 yılında inşasına başlanan EMH projesinin ilk fazı 8 Ağustos 2016'da tamamlanmıştır.

İLK FAZ 152,8 MİLYON ABD DOLAR

EMH Projesi'nin ilk fazında; 52,5 milyon ABD doları ekipman, 100,3 milyon ABD doları altyapı yatırımı olmak üzere toplam 152,8 milyon ABD doları yatırım yapılmıştır.

Limanın bu yatırımı sayesinde, rıhtım kapasitesi 2,6 milyon TEU, saha kapasitesi 2,2 milyon TEU'ya ulaşmıştır. Ayrıca liman 15 metre derinliğe, 387 metre uzunluğuna sahip gemilere hizmet verilebilmektedir.

2017 sonu itibarı ile EMH Faz-2'nin çalışmalarına başlanmıştır. EMH Faz-2 tamamlandığında rıhtım kapasitesi 3,6 milyon TEU'ya çıkarılacak ve aynı anda iki mega gemiye hizmet verebilir duruma gelecektir. Hedef, limanın elleçleme kapasitesinin 10 yıl içinde kademeli olarak 4,6 milyon TEU'ya çıkarılmasıdır.

MIP KAPASİTE PROJESİYONU

- **2033**
4,6 milyon TEU
- **2023**
3,6 milyon TEU
EMH Faz-2 ile ulaşılacak kapasite
- **2016**
2,6 milyon TEU
EMH Faz-1 yatırımı tamamlandı
152,8 milyon \$
- **2007**
900 bin TEU
İşletme hakkı devrinden önce
755 milyon \$

MIP'İN AKDENİZ ÇANAĞINDAKİ KONUMU GÜÇLENDİ

MIP'in Akdeniz Çanağındaki Konumu Güçlendi MIP, rıhtım, çevre dostu ekipman, kendi elektriğini sağlayan trafo merkezi ve teknoloji yatırımları ile Akdeniz'de gücünü artırmayı sürdürmektedir

EMH yatırımları yanında, 500 metre uzunluğundaki rıhtımı, son teknoloji ve çevre dostu ekipmanları, ihtiyaç duyduğu elektriği karşılayacak 15 bin 500 voltluk trafo merkezi ve 106 bin m² geri sahası ile MIP'in Akdeniz çanağındaki konumu daha da güçlenmiştir. Tüm bu yatırımların sonucu olarak MIP bugün, yıllık 2milyon TEU konteyner elleçleyen, 10 milyon tonun üzerinde konvansiyonel yük kapasitesine sahip ve yıllık işlem hacmi 30 milyon tonu aşan bir liman haline gelmiştir.

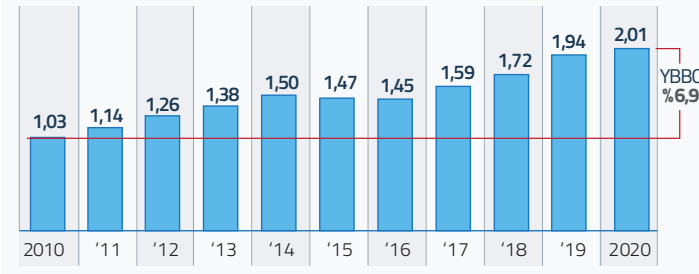
600 MİLYON ABD DOLARLIK TAHVİL İHRACI

Liman kapasitesini sürekli iyileştiren MIP finansal olarak da güçlenmektedir. Uluslararası bankaların aracılığı ile MIP 2013 yılında yurt dışında ihraç ettiği 450 milyon ABD dolarlık tahvilin refinansmanı kapsamında Kasım 2019'da 600 milyon ABD doları tutarında yeni bir tahvil ihraç etmiş ve Aralık 2019'da da 450 milyon ABD doları tutarındaki tahvilin erken geri ödemesini yapmıştır. Kasım 2019'da ihraç edilen 600 milyon ABD doları tutarındaki tahvili S&P BB-, Fitch ise BB- ile derecelendirmiştir. 31 Aralık 2020 itibarıyla tahvilin fiyatı 106,451 ABD doları, getirisi ise %3,57 seviyesinde gerçekleşmiştir.

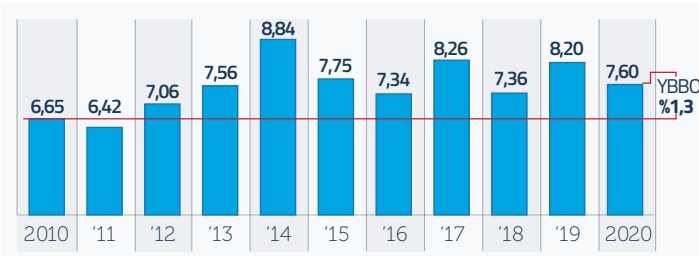
TEMETTÜ ÖDEMESİ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na eklenen geçici 13. madde ile koronavirüsün ekonomik faaliyetlere olumsuz etkilerinin bertaraf edilebilmesi amacıyla alınacak tedbirler kapsamında sermaye şirketlerinin kâr payı dağıtım haklarına 31 Aralık 2020 tarihine kadar bazı kısıtlamalar getirilmiştir. Bu kapsamda nakit kâr payı dağıtımı kararlarında, geçmiş yıl kârlarının dağıtımına konu edilmemesi ve dağıtım tutarının 2019 yılı net dönem kârının %25'ini aşmaması kararı alınmıştır. Bu nedenle temettü ödemesinde azalış olmuş ve MIP, Ocak 2020'de 2019 yılı kârı üzerinden 72 milyon TL avans temettü ödemesi gerçekleştirmiştir.

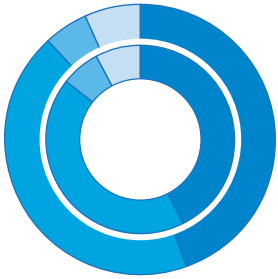
Konteyner Kargo (milyon TEU)

Konvansiyonel Kargo (milyon ton)

Konteyner Rejim Kırılımı (%)

	2019	2020
İthalat	%42,7	%44,5
İhracat	%43,0	%43,7
Transit	%6,5	%5,1
Transshipment	%7,7	%6,6
Kabotaj	%0,0003	%0,01

MIP Liman Gelişimi

	2020	2007
Kapasite (milyon TEU)	2,6	0,9
Konteyner Rıhtımı	9	6 tahsis edilmiş 3 çok-amaçlı
Max Gemi Boyutu (bin TEU)	18	5
Gantry Vinç (adet)	12	5
Mobil Vinç (MHC-adet)	5	1
Konteyner İstif Sahası (ha)	38	20
- RTG	0	7
- E-RTG	38	0
- Dolu Konteyner Elleçleme Makinesi	17	10
- Boş Konteyner Elleçleme Makinesi	15	13
Konteyner Slot Sayısı	15.564	7.000
Vinç Verimliliği (Hareket/Saat)	27	18-20

2020'nin Öne Çıkan Gelişmeleri

KONTEYNER HACMİ YÜZDE 3 BÜYÜDÜ

2020 yılında MIP'in işlem hacmindeki büyüme, Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. 2020'de konteyner iş hacmi, önceki yıla kıyasla %4 artarak 1,94 milyon TEU'dan 2 milyon TEU'ya yükselmiştir. Konteyner hacmindeki artışta; Türkiye'nin ve bölgenin özellikle yılın ikinci yarısında yükselen ihracat rakamları ve buna bağlı olarak artan hammadde ihtiyacı etkili olmuştur.

YIL BOYUNCA YAPILAN ÖNEMLİ YATIRIMLAR

MIP, 14-15 nolu rıhtımlarını yenilemiştir. MIP, 2 adet eski MHC'lerin satın alınması için satın alma sürecini tamamlamıştır. MHC'ler 2020'nin 4. çeyreğinin başından itibaren faaliyete geçmiştir.

İlaveten;

- 2 adet Reach Stacker (RS)
- 5 adet Boş Konteyner Elleçleyicisi (ECH)
- 2 adet mini loader
- 2 adet kompresör

yatırımı yapılarak operasyona kazandırılmıştır.

Ödüller

EN BÜYÜK 500 ŞİRKET LİSTESİNDE 265'İNCİ SIRADA

MIP, 2020 yılında Capital dergisi tarafından yayınlanan "Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi" listesinde 265'inci sıraya yerleşmiştir.

ATLAS LOJİSTİK 'YILIN LİMANI' ÖDÜLÜ

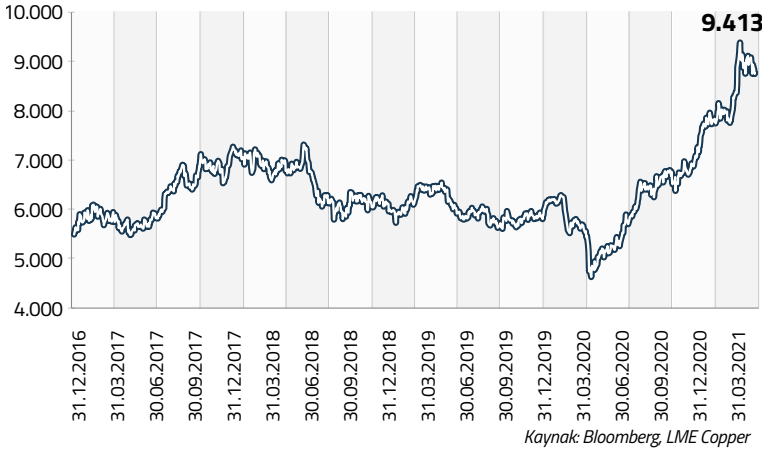
Atlas Lojistik Ödülleri kapsamında verilen "Yılın Limanı" ödülünü 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 yıllarında kazanan MIP, 2020 yılında da "Yılın Limanı" seçilerek onuncu kez üst üste aldığı bu ödülle başarısını taçlandırmıştır.

LLOYD'S LİSTESİNDE 97'İNCİ SIRADA

MIP, Lloyd's List dergisinin yayımladığı "Dünyanın En Büyük 100 Konteyner Limanı" listesinde 97. sırada yer almıştır.

Bakır Madenciliği Sektörü

Bakır Fiyatı (ABD doları/kt)

Metalik madenler arasında en iyi iletkenliğe sahip olan bakır; enerji, iletişim, inşaat, ulaşım araçları ve endüstriyel makine üretim sektörlerinde etkin olarak kullanılmaktadır. Bakırın geniş kullanım alanları ve artan tüketim, bakır üreticilerini yeni yataklar aramaya itmektedir.

Dünya üzerinde en büyük üretim Güney Amerika'dadır. Bu bölgede Şili, dünya bakır madeni üretiminin dörtte birinden fazlasını oluşturmaktadır. Dünyada en çok bakır madenine sahip ülkeler; Şili, Peru, Avustralya, Rusya, Meksika, ABD, Polonya, Çin, Zambiya, Kazakistan, Kongo ve Kanada'dır.

Uluslararası Bakır Çalışma Grubu (ICSG) verilerine göre; dünyada bakır madeni üretimi 2020 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,1 azalışla 20,5 milyon ton (bakır metal içeriği) olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında rafine bakır üretimi %1,6 artışla 24,4 milyon ton olurken tüketim %2,3 artışla 25 milyon ton oldu.

Çin ithal ettiği bakır hammaddesini rafine bakıra dönüştürerek dünyadaki rafine bakır üretiminin %41'ini gerçekleştirmektedir.

ICSG, 2020 yılında küresel bakır piyasasındaki açığın bir önceki yılın aynı dönemine göre 383.000 tondan 559.000 tona yükseldiğini açıklamıştır.

2020 yılında bakır fiyatı, yıla ton başına 6.180 Dolar ile başlamış, yılın sonuna doğru ton başına 7.985 dolar seviyesine kadar yükselmiştir.

Türkiye'de Bakır Madenciliği

► Sanayide kullanılan madenlerin büyük çoğunluğu Türkiye'de bulunmaktadır. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün araştırmalarına göre, Türkiye'de en çok bulunan madenler arasında dolomit, mermer, linyit kömürü, taş kömürü, kaya tuzu, bor, pomza ve bakır cevheri bulunmaktadır.

► Türkiye'nin 2019 yılı maden dış ticareti incelendiğinde; maden ihracatının bir önceki yıla göre %14,83 oranında artarak 4.979.348.154 dolar, ithalatın ise % 14,59 oranında azalarak 5.716.271.191 dolar olarak gerçekleştiği görülmektedir. Buna göre, ihracatın ithalatı karşılama oranı %87,11, madencilikte dış ticaret açığı ise 736.923.037 dolar olarak gerçekleşmiştir.

► Maden ihracatında öne çıkan ülkeler; Çin, ABD, Hindistan, İspanya, Belçika, İtalya, Suudi Arabistan, Bulgaristan, İsrail ve BAE'dir. Maden ithalatında öne çıkanlar ise; Rusya, Kolombiya, Avustralya, Brezilya, Kanada, Hindistan, ABD, Güney Afrika Cumhuriyeti, İsveç ve Çin'dir.

Türkiye'nin bakır ihracatı yıllık 60 bin ton, ithalatı yıllık 330 bin tondur

► Türkiye'nin bakır ihracatı yıllık 60 bin ton (bakır metal içeriği), ithalatı yıllık 330 bin tondur (bakır metali).

► Türkiye'nin madenden bakır üretimi yıllık yaklaşık 160 bin ton (bakır metal içeriği), tüketimi ise 450 bin tondur (bakır metali).

► MAPEG verilerine göre ülkemizde 2020 yılında 10,9 milyon ton bakır cevheri işlenerek yaklaşık 160 bin ton bakır metal içeriğine sahip 766 bin ton bakır konsantresi üretilmiştir.

► ICSG sıralamasında 2019 yılında Türkiye bakır metal tüketimiyle 7'nci sırada yer almaktadır.

Madenin ömrü
10 yıl

Bakır cevheri
20 milyon ton

Akfen Holding, İlbak Madencilik ve İzbir Madencilik ile ortak olduğu Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. ("Acacia"), Kastamonu ili, Hanönü ilçesinde bulunan Gökırmak Bakır Madenini işletmektedir.

Acacia, 2007 yılında kurulmuş olup Akfen Grubu 2016 yılında Şirketin %30'unu satın alarak ortaklığa katılmıştır.

320 MİLYON ABD\$ YATIRIM

320 milyon ABD doları yatırımla Kastamonu Hanönü ilçesinde kurulan Gökırmak Bakır Madeninde üretim Mart 2019 tarihinde başlamıştır.

320 milyon ABD doları yatırımla Kastamonu Hanönü ilçesinde kurulan Gökırmak Bakır Madeninde üretim Mart 2019 tarihinde başlamıştır. Şirket, 10 yıllık maden ömrü boyunca toplamda 20 milyon tonluk cevher üretecek

Proje yatırım tutarı
320 milyon \$

Bakır cevherinin çeşitli süreçlerden geçtikten sonra bakır konsantresine dönüştürülen tesiste Acacia'nın işletme döneminde yapacağı yatırımlar da dahil toplam yatırım tutarı 320 milyon ABD doları'dır. Bakır konsantresi üretimine yaklaşık 2 yıldır devam eden Şirket, 10 yıllık maden ömrü boyunca toplamda 20 milyon tonluk cevher üretecektir.

Acacia, bakır cevherini flotasyon tesisinde işleyerek metalik bakır üretim sürecinde bir ara ürün olan bakır konsantresi üretmektedir. Şirket, 2019 ve 2020 yılları boyunca yaklaşık 33.000 ton bakır içeriğine sahip olan 156.000 ton bakır konsantre üretimi gerçekleştirmiş ve tamamını ihraç ederek 185 milyon ABD doları ihracat geliri elde etmiştir. Bu kapsamda, 2020 yılında 22.589 ton bakır içeriğine sahip toplam 101.392 ton bakır konsantre üretimi gerçekleştirilmiştir.

Hedef

Maden Ömrünü 20 Yılın Üzerine Çıkarmak

Projeye yapılan yaklaşık 320 milyon ABD dolarlık yatırımın %48'i özkaynaktan, kalan kısmı ise Avrupa menşeli Bankalar olan; BNP Paribas S.A., ING European Financial Services, Societe Generale ve Traxys'in oluşturduğu konsorsiyumdan proje finansman yöntemiyle sağlanmıştır. Güçlü özkaynak yapısına sahip Şirket, yurtdışı finansman desteği ile birlikte büyüme potansiyeline sahiptir. Maden ömrü boyunca yapılacak ilave sondajlar ile maden rezervinin artırılması ve maden ömrünün 20 yılın üzerine çıkarılması hedeflenmektedir.

Maden ömrü boyunca 800 kişiye doğrudan, 300 kişiye dolaylı olarak toplamda 1.100

kişiye iş olanağı sağlanmaktadır. Mevcutta 10 yıllık maden ömrü boyunca yapılacak ihracattan yaklaşık 1,7 milyar dolar döviz getirisi sağlanması öngörülmektedir.

Gökırmak Bakır Madeni'nin olduğu bölgede Acacia Maden'e ait toplamda 8 maden ruhsatı bulunmaktadır. Ruhsatların kapsadığı alan 14.000 hektar olup bakır madeninin çıkarılmakta olduğu açık ocak, yaklaşık 120 hektarlık bir alan kaplamaktadır. Acacia Maden, tek ruhsatta faaliyetini sürdürmekte olup maden ömrünü 20 yılın üzerine çıkarmak için ruhsatının geri kalanında ve diğer ruhsat alanlarındaki rezerv tespit çalışmaları devam etmektedir.

Gökırmak Bakır Madeni'nin Özellikleri

1

Yılda 2 milyon Ton Bakır Cevheri Üretilecek

Toplam 98.000 metre sondaj yapılarak 20 milyon ton ortalama %1,4 bakır içeren ekonomik rezerv tespit edilmiştir. Maden üretim yöntemi açık ocak üretim yöntemidir. Açık ocağın 10 yıl süreyle yılda 2.000.000 ton %1,4 bakır içeren bakır cevheri üretilmektedir.

2

Bakır Cevherinden %22 Bakır Metali İçeren Bakır Konsantresi Üretimi

Madenden çıkartılan cevher, madene 5,3 km uzaklıkta yer alan yıllık 2.000.000 ton cevher işleme kapasiteli cevher zenginleştirme tesisine kamyonlarla taşınmaktadır. Tesise 75 cm boyutunda beslenen cevher kırma, eleme ve öğütme ünitelerinde 20 mikrona kadar indirilip flotasyon ünitesine beslenmektedir. Bakır cevheri flotasyon ünitesinde %22 bakır içeren bakır konsantresine dönüştürülmektedir. Yıllık ortalama konsantre üretimi 120.000 tondur.

3

Türkiye İçin Önemli Maden

Yıllık bakır ve ürünleri tüketimi 400 bin ton olan ülkemizin, madencilik faaliyetlerinden ve hurdadan yaptığı toplam bakır metal eşdeğeri yıllık üretimi yaklaşık 100 bin tondur. Aradaki 300 bin ton (2,1 milyar ABD doları) fark ithalattan karşılanmaktadır. Acacia, Gökırmak Bakır Madeni ile yılda 26 bin ton bakır içeren bakır konsantresi üretmektedir. Bu da ülkemiz ithalatının %10'una karşılık gelmektedir.

4

Bir Çok Alanda Katma Değer Yaratmaktadır

Projenin sosyoekonomik etkileri; yerel sanayi, istihdam, taşımacılık, malzeme temini, mühendislik ve müteahhitlik hizmetleri, yerel inşaat sektörü, yerel halk desteği programları, elektrik tüketimi, vergi, diğer maden aramaları ve proje yatırımları, ihracat gibi alanlarda katma değer yaratmaktadır.

5

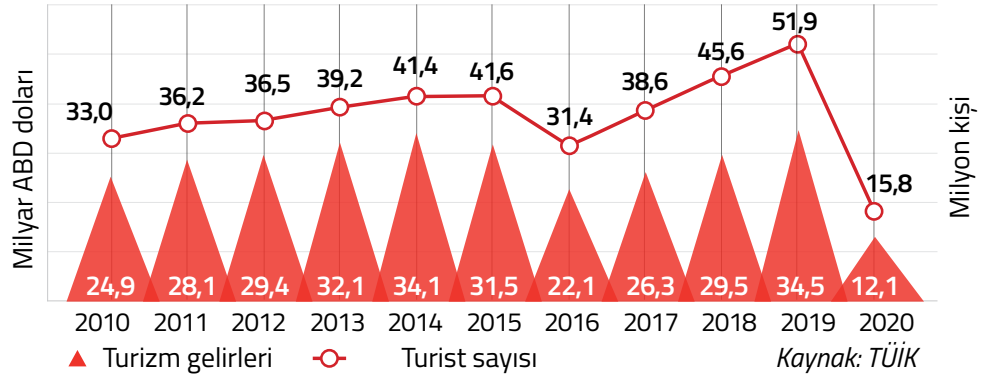
1.100 Kişiye İstihdam

Maden ömrü boyunca 1.100 kişiye iş imkânı sağlanacaktır. Yerel istihdama öncelik verilerek bölge halkının madencilik konusunda uzmanlaşması ve ülkenin değişik bölgelerinde bulunan madenlerde iş imkânı elde etmesi amaçlanmaktadır. Böylece bölgedeki işsizlik oranının azaltılmasına önemli bir katkı sağlanmaktadır.

GYO ve Turizm Sektörü

Ülke ekonomisine önemli katkı sunan turizm sektörü, pandemiden olumsuz etkilendi. 2020'de ziyaretçi sayısı %69, turizm gelirleri %65 geriledi

Türkiye Turizm Gelirleri Ve Turist Sayısı

52 MİLYON KİŞİDEN 15.8 MİLYONA GERİLEDİ

Turizm sektörü ülke ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır. 2000'li yıllarda 10 milyon düzeyinde bulunan turist sayısı, 2019 sonu itibarıyla 52 milyona ulaşmıştır. Pandeminin olumsuz etkileri sonucunda 2020 yılında bir önceki yıla göre %69 düşüşle, 15,8 milyon kişi ziyaret etmiştir.

PANDEMİDE KESİNTİYE UĞRADI

Otel ve konaklama sektörünü çatısı altında bulunduran turizmde Türkiye'nin son yıllarda yaşadığı atak dönemi, tüm dünyanın etkilendiği pandemi koşulları nedeniyle 2020 yılında kesintiye uğramıştır.

RUSYA İLK SIRADA

En çok ziyaretçi gönderen ülke 2 milyon 128 bin 758 kişi ile Rusya oldu. Rusya'yı 1 milyon 242 bin 961 kişi ile Bulgaristan, 1 milyon 118 bin 932 kişi ile Almanya takip etti. Almanya'yı sırasıyla Ukrayna, İngiltere, Gürcistan, Irak, İran, Fransa ve Hollanda izlemiştir.

Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı 2020'de bir önceki yıla göre %69,5 azalışla 15,8 milyona düşmüştür. Ziyaretçilerin; 12,7 milyonunu yabancılar, 3,1 milyonunu yurt dışında ikamet eden vatandaşlar oluşturmuştur.

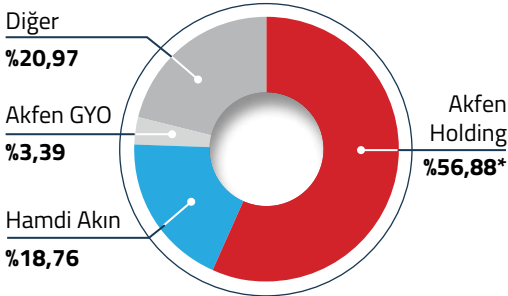
TURİZM GELİRLERİ %65 AZALDI

2020 yılı turizm gelirleri ise önceki yıla göre %65,1 azalışla 12,1 milyar ABD doları olmuştur. Gelirin %75,4'i yabancı ziyaretçilerden, %24,6'i yurt dışında yaşayan vatandaşlardan elde edilmiştir.

Türkiye’de şehir otelciliği konseptini 2007 yılında başlatan Akfen GYO, bugün itibarıyla 21 otel, 2 yurt ve 1 ofis binasından oluşan portföye sahiptir

ORTAKLIK YAPISI*

* 9 Şubat 2021 itibarıyla Akfen GYO'nun ortaklık yapısı Akfen Holding %30,37, Hamdi Akın %56,51, diğer %13,12 olmuştur.

İŞTİRAK YAPISI (Doğrudan ve Dolaylı):

Akfen Gayrimenkul Tic. ve İnş.	%100
Akfen Karaköy Gayrimenkul Yatırımları ve İnşaat A.Ş.	%91,47
Akfen İnş. Tur. ve Tic. A.Ş. ve Akfen GYO A.Ş. Adi Ortaklığı	%100
YaroslavlOtelInvest Ltd.	%97,8
Samstroykom Ltd.	%97,8
Volgastrokom Ltd.	%96,17
KaliningradInvest Ltd.	%97,8
Severnyı Avtovokzal Ltd.	%100
Masanda Turizm Yatırımları A.Ş.	%100
Isparta Yurt Yatırımları A.Ş.	%100

Akfen GYO, sektörde öncülük ettiği “Çağdaş Şehir Otelleri” projesiyle 2007’den itibaren 14 yılda 21 otel, 2 yurt ve 1 ofis binasından oluşan portföye ulaştı. Böylece Akfen GYO, başta Accor uzmanlığı ile Türkiye’nin başlıca otel yatırımcılarından biri haline gelmiştir. 1997’de Aksel Turizm Yatırımları ve İşletmecilik A.Ş. ünvanıyla faaliyete geçen şirket, 2006’da gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüştürülmüştür.

Özellikle İstanbul dışındaki şehirlerde 3 ve 4 yıldızlı otel sınıfında tespit ettiği boşluğu, uluslararası bir marka altında gidermek üzere harekete geçmiştir. 2011’de halka arz süreci sonrası Akfen GYO hisseleri, 11 Mayıs 2011’de Borsa İstanbul’da işlem görmeye başlamıştır. Fiili dolaşım oranı %13,12 (31.12.2020 itibarıyla %24,26) seviyesindedir. 2020 yılı sonunda Akfen GYO hisse kapanış fiyatı 4,86 TL, (Kapanış piyasa değeri: 894 milyon TL) olmuştur. 2021 yılındaki sermaye artışları ile piyasa değeri 1,5 milyar TL’yi aşmıştır.

ACCOR İLE STRATEJİK ORTAKLIK

Dünyanın başlıca otel zincirlerinden Accor ile 2005’te stratejik ortak olan Akfen GYO, Türkiye ve Rusya’da açtığı oteller için uzun vadeli kira sözleşmeleri imzalayarak düzenli ve öngörülebilir kira geliri elde etmektedir.

Akfen GYO’nun (Rusya’daki 3 otel, Bodrum ve Kıbrıs hariç) otelleriyle ilgili Accor ile yapılan sözleşmelerde; Akfen GYO’nun kira geliri için asgari garanti şartı bulunmaktadır. Türkiye’deki oteller için kira geliri; cironun ya da düzeltilmiş otel brüt kârının belli bir oranından yüksek olanı şeklinde belirlenmiştir. Bu

paylaşım; bir yandan minimum gelir garantisi diğer yandan da otellerin performansı ile sağlanacak gelir artışının paylaşımı potansiyeli taşımaktadır.

Bu iş modeli; Akfen GYO ile Accor arasındaki stratejik işbirliği çerçevesinde Novotel ve Ibis markaları altında şehir otel projeleri geliştirmektedir. Şirketin yurt içi yatırımları, Türk iş dünyasının sektörde istikrarlı biçimde artan hareketliliğinden, büyüyen orta sınıfın potansiyeli-linden maksimum pay almaya odaklanmaktadır.

Diğer yandan KKTC, Girne'de bulunan ve Akfen GYO'nun bağlı ortaklığı Akfen Gayrimenkul Ticaret portföyündeki 5 yıldızlı Merit Park Otel'in casinusu ve oteli 2013 yılından bu yana Net Holding grup şirketi olan, Voyager tarafından işletilmektedir.

FİNANSAL GÜÇLENME

Akfen GYO borçluluğu azaltarak ve finansal yapısını daha da güçlendirerek şirket değerine katkı sağlamaktadır. Türkiye'de halka açık bir şirket tarafından ilk kez ihraç edilen paya dönüştürülebilir tahvil 2021 yılı başında paya dönüştürmek suretiyle itfa eden Akfen GYO hemen ardından ikinci sermaye artışını gerçekleştirerek portföyüne Bodrum Loft ve iki yurt binasını dahil etmiştir. Ayrıca tüm finansal borcunu 10 yıl vadeli olarak yeniden yapılandırarak Şirket Hollanda iştiraklerini kapatarak Rusya yatırımlarını direkt olarak Akfen Gayrimenkul Ticaret bağlamak ve diğer genel giderlerinde tasarruf sağlamak suretiyle Covid salgınının olumsuz etkilerine karşı önemli tedbirler almıştır. Accor ile arasındaki kira sözleşmelerini de otel bazında %10 ilâ %22,5 oranında kira geliri artışı sağlayacak şekilde revize ederek finansal yapısını güçlendirmiştir.

31 Aralık 2020 itibarıyla Akfen GYO ve iştiraklerinin çalışanlarının sayısı 17'dir.

Yurt İçi ve Yurt Dışı Oteller		
	Oda Sayısı	Faaliyete Geçiş Tarihi
YURT İÇİ OTELLER		
Zeytinburnu Ibis	228	2007
Zeytinburnu Novotel	208	2007
Eskişehir Ibis	108	2007
Trabzon Novotel	200	2008
Gaziantep Ibis	177	2010
Gaziantep Novotel	92	2010
Kayseri Ibis	160	2010
Kayseri Novotel	96	2010
Bursa Ibis	200	2010
Adana Ibis	165	2012
Esenyurt Ibis	156	2013
Ibis Alsancak	140	2013
Ibis Ankara Airport	147	2014
Novotel Karaköy	200	2016
Tuzla Ibis	200	2017
YURT DIŞI OTELLER		
Merit Park Otel/KKTC	286	2007
Yaroslavl Ibis/Rusya	177	2011
Samara Ibis/Rusya	204	2012
Kaliningrad Ibis/Rusya	167	2013
Moskova Ibis/Rusya	317	2015
TOPLAM	3.628	

Otellerin Operasyonel Performansı	Otel	Oda Sayısı*	Doluluk Oranı		Oda Başına Gelir (Avro)**		Oda Başına Toplam Gelir (Avro)***	
			2020	2019	2020	2019	2020	2019
	Türkiye Toplam	2.477	33%	69%	10	25	13	32
	Rusya Toplam	865	33%	61%	11	25	15	35
	Genel Toplam	3.342	33%	67%	10	25	13	33

* 286 odalı KKTC'deki Merit Park Otel dahil değildir.

** Oda Başına Gelir = Ortalama Oda Ücreti x Doluluk Oranı

*** Toplam oda başına gelirlere oda gelirlerinin yanısıra diğer gelirler (yiyecek&içecek, seminer-kongre, banket gelirleri) de dahildir.

2021'in Öne Çıkan Gelişmeleri

- 07.01.2021: Paya Dönüştürülebilir Tahvilin 238.627.432 TL olarak itfasi için 30.12.2020 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile 4,04 TL'den tahsisli olarak ihraç edilecek 59.066.196 adet B grubu yeni paylarla ilgili olarak SPK ihraç belgesini onaylamıştır.
- 12.01.2021: Paya Dönüştürülebilir Tahvilin itfasi gerçekleşmiş olup tahsisli sermaye artışı sonucunda 59.066.196 adet B grubu yeni pay ihraç edilerek sermaye 243.066.196 TL'ye artırılmıştır.
- 26.01.2021: Şirket Yönetim Kurulu tarafından Akfen GYO'nun varlık portföyünün zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi, yeni kredi yapısının geri ödenmesine ek kaynak sağlanması, düzenli, sürekli gelir getirici varlık katkısı ile gelirlerinde salgının etkisini azaltacak daha sürdürülebilir yapıya kavuşmasının sağlanması amacıyla Bodrum' da 184 yataklı 5 Yıldızlı Tatil Köyü yatırımına sahip olan Masanda Turizm Yatırımları A.Ş.'nin paylarının tamamının, Akfen Altyapı Holding A.Ş.'den ve Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'ne 13 yıl süre ile kiralanmış, toplam 7.232 yataklı iki adet yurt yatırımına sahip olan Isparta Yurt Yatırımları A.Ş.'nin paylarının tamamının, Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş.'den satın alınmasına, satın alma işlemlerinin yapılabilmesi için gereken iki varlığın toplam satın alma bedeli olan 450.000.000 TL tutarındaki nakit ihtiyacının Şirketin, tahsisli, bedelli ve emisyon primli sermaye artırımını yapmak suretiyle karşılanması, ihraç edilecek payların Hamdi Akın'a tahsis edilmesi için SPK'ya başvuruda bulunulmasına karar verilmiştir.
- 04.02.2021: SPK sermaye artışı, ayrılma hakkı doğmasından muaf olmasını ve Isparta Yurt Yatırımları A.Ş. ile Masanda Turizm Yatırımları A.Ş.'nin satın alınmasını onaylamıştır.
- 09.02.2021: Şirket sermayesi 101.580.136 TL arttırılarak 344.646.332 TL'ye ulaşmış ve Isparta Yurt Yatırımları A.Ş. ile Masanda Turizm Yatırımları A.Ş.'nin hisseleri satın alınmıştır.
- 19.03.2021: Şirket tarafından daha önceki tarihlerde geri alınan ve Şirket sermayesinin %1,81'ini temsil eden toplam 6.233.384 adet pay, 4,24 TL fiyattan 26.429.548,20 TL karşılığında satılmıştır.

2020'nin Öne Çıkan Gelişmeleri

PAY SATIŞI

28.02.2020 Akfen GYO A.Ş. ortaklarından İbrahim Süha Güçsav'ın sahip olduğu Şirket sermayesinin % 2,27'sine tekabül eden toplam 4.175.380 TL nominal değerli paylar, 1 TL nominal değerli pay için 4,20 TL fiyatla alıcı Hamdi Akın'a satılmıştır.

COVID NEDENİYLE GEÇİCİ DURDURMA

27.03.2020 Dünya çapındaki Corona Virüs (COVID-19) salgın hastalığının etkileri sebebiyle Accor tarafından işletilen otellerimizin 12 adedi ve Girne'de Voyager tarafından işletilen otelimiz geçici olarak faaliyetlerini durdurmuştur.

SAĞLIK PERSONELİNE DESTEK

09.04.2020 Geçici olarak faaliyetleri durdurulduğu belirtilen otellerimizden Eskişehir Ibis, Zeytinburnu Ibis ve Kayseri Ibis koronavirüs salgınıyla ilgili olarak hastanelerde yoğun mesai yapan sağlık personellerine tahsis edilmiştir.

TAHVİLLER AKIN'A DEVREDİLDİ

09.04.2020: Şirketimiz Akfen Holding A.Ş.'nin sahip olduğu, Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin ihraç etmiş olduğu 170.000.000 nominal adet paya dönüştürülebilir tahvilin tamamı tüm hakları, ana para ve faizi ile birlikte 215.718.356,16 TL karşılığında Akfen GYO A.Ş.'nin kontrol sahibi ortağı Hamdi Akın'a devredilmiştir.

OTELLER TEKRAR FAALİYETTE

05.08.2020 Faaliyetleri geçici olarak durdurulan oteller faaliyete geçti.

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL

11.09.2020 Olağanüstü Genel Kurul toplantısı gerçekleştirildi. Şirket tarafından ihraç edilmiş olan paya dönüştürülebilir tahvilin 1 payının dönüştürme fiyatının 2,75 TL olarak belirlenmesi ve bu konuda SPK'nın onayına başvurulması hususu ile 1.000.000.000 TL tutarındaki kayıtlı sermaye tavanının izin süresinin 2020-2024 (5 yıl için) yılları arasında yeniden

belirlenmesi amacıyla Şirket Esas Sözleşmesi'nin "Sermaye ve Paylar" başlıklı 8.maddesinin tadili hususu onaylanmıştır.

ORGANİZASYONDA SADELEŞME

03.11.2020 Şirketimizin %100 oranında bağlı ortaklığı Akfen Gayrimenkul Tic. ve İnş. A.Ş.'nin Hollanda'da mukim bağlı ortaklıkları olan ve Rusya'da bulunan yatırımlarımızın sahibi olan; %97,89 oranında iştirak ettiği Russian Hotel Investment BV, %96,37 oranında iştirak ettiği Russian Property Investment BV ve %100 oranında iştirak ettiği Hotel Development Investment BV genel yapımızdaki operasyonel maliyetlerin azaltılması, organizasyon yapısının sadeleştirilmesi, faaliyetlerin kolaylaştırılması amacıyla tasfiye edilerek Rusya'daki yatırımlarımız direkt olarak Akfen Gayrimenkul Tic. ve İnş. A.Ş.'nin bağlı ortaklığı haline getirilmiştir.

YENİDEN YAPILANDIRMA

18.12.2020: Yaşanan pandeminin turizm sektörü genelinde ve otellerimiz özelindeki negatif etkisi gelirlerimizde önemli düşüşe sebep olduğundan Credit Europe Bank NV Hollanda, Credit Europe Bank Ltd Rusya ve Fibabanka ile mevcut borç tutarı olan 177.728.000 EUR'nun 10 yıl vadeli olarak yeniden yapılandırılması konusunda mutabakata varılmış olup, kredi sözleşmelerinin bu kapsamda tadil edilmesi çalışmalarına başlanmıştır.

SERMAYE ARTIŞI

28.12.2020 Şirket Yönetim kurulunca 17.01.2018 tarihinde 170 milyon TL nominal bedelli, %12 yıllık faizli, 15.01.2021 vadeli ihraç edilen paya dönüştürülebilir tahvile ait 238,6 milyon TL borcun sermaye artırımını yapılması suretiyle pay başına 4,04 fiyattan paya dönüştürülmesine ve bu kapsamda tahvilin tek yatırımcısı olan Hamdi Akın'a tahsisli olarak 59.066.196 TL sermaye artışı yapılmasına karar verilmiştir.

Denizyolu Taşımacılığı Sektörü

Denizlerde taşınan yolcuların %89,9'u, araçların %92,5'i Marmara Denizi'ndeki hatlarda taşınmaktadır

YOLCU MODLARI İÇİNDE EN DÜŞÜK PAY DENİZDE

Denizyolu taşımacılığı, üç tarafı denizlerle çevrili Türkiye'de yük ve yolcu taşımacılığı açısından büyük potansiyele sahiptir. Hızlı, güvenli, ekonomik ve çevre dostu olmasına karşın yolcu taşımacılığı modları içinde en düşük paya sahiptir.

Kabotaj hattı yolcu ve araç taşımacılığı, ağırlıklı olarak TDİ yolcu gemisi ve feribotları ile İDO feribot ve deniz otobüsleri ile yapılmaktadır. Bunun yanında, şehir içi deniz ulaşımında özel deniz motorları işletmecileri de bulunmaktadır.

ALTERNATİFLER ARTTIKÇA DENİZE İLGI AZALIYOR

Yapılan otoban, köprüler, hızlı tren seferleri ve ucuzlayan uçak biletleri denizyolu taşımacılığını olumsuz etkilemektedir. 2016'da faaliyete geçen Osmangazi Köprüsü başta olmak üzere; Yavuz Sultan Selim Köprüsü, Avrasya Tüneli denizyoluna ilgiyi azaltmıştır. Ayrıca, Marmara Denizi altına yapılacak ve tamamlandığında Avrupa ile Asya kıtalarını birbirine bağlayacak tren ve araç geçişi sağlayacak 3 katlı geçiş tüneli projesi de denizyolu taşımacılığının alternatifi olacaktır.

PANDEMİ OLUMSUZ ETKİLEDİ

Türkiye kabotaj hatlarında taşınan yolcu sayısı pandeminin olumsuz etkileri sonucunda 2020'de bir önceki yıla göre %42,9 azalışla 85,9 milyona, araç sayısı da %18,8 azalışla 10,9 milyon olarak gerçekleşmiştir. Son 10 yıldaki ortalamalara bakıldığında; kabotaj hatlarında taşınan araçlarda %1,5 büyüme, taşınan yolcularda %5,7 düşüş yaşanmıştır.

YOLCUNUN %89'U MARMARA DENİZİNDE

2020'de kabotaj hatlarında taşınan yolcu ve araçların tamamına yakını Marmara ve Ege Denizi'nde gerçekleşmiştir. Denizlerde taşınan yolcuların %89,9'u Marmara Denizi içinde, %10,1'i İzmir Bölgesi'ndeki hatlarda taşınmıştır.

Araçların da %92,5'i Marmara Denizi içinde, %7,3'ü İzmir Bölgesi'ndeki hatlarda taşınmıştır. Marmara Denizi'ndeki taşımaların da %64,7'si Marmara havzasında, %27,8'i Çanakkale Bölgesi'nde gerçekleşmiştir.

Dünyanın en büyük denizyolu taşımacılık şirketlerinden biri olan İDO, 52 gemi ile 16 hatta hizmet vermektedir

Geniş filosu, yüksek araç ve yolcu taşıma kapasitesiyle dünyanın en büyük denizyolu taşımacılık şirketlerinden biri olan İDO, 52 gemi ile hizmet verdiği 16 hatta ekonomi, konfor, hız ve seyahat güvenliğini misyon edinmiştir.

ÇEVREYE VE EKONOMİYE KATKI

1987'de İBB tarafından kurulan İDO'nun %100 oranındaki hissesinin blok satış yöntemi ile özelleştirilmesi ihalesini, Akfen Holding, Tepe, Souter, Sera Ortak Girişimi, 861 milyon ABD doları bedelle kazanmıştır. İDO, filosundaki 52 gemi ile 35 iskele ve 16 hatta Boğaz, Marmara Denizi ve Körfez geçişlerini minimum süreye indirmek üzere hizmet vermekte, böylece yolculara kazandırdığı zaman ve yakıt tasarrufu ile ekonomiye ve çevreye katkı sağlamaktadır.

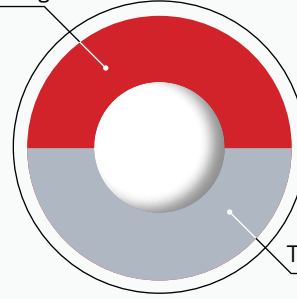
İDO, 2020 sonu itibarıyla 52 deniz aracından (24 deniz otobüsü, 20 arabalı vapur, 7 hızlı feribot ve 1 hizmet gemisi) oluşan modern filosu ile hizmet vermektedir. Toplam 16 hatta yaz döneminde 35.021, kış döneminde 28.903 yolcu ve her iki dönem için 2.577 araç taşıma kapasitesiyle Marmara Denizi'nde faaliyet göstermektedir.

31 Aralık 2020 itibarıyla; İDO'nun çalışan sayısı 1.041'dir. Türkiye Denizciler Sendikası ile en son yapılan toplu iş sözleşmesi 01.01.2020/31.12.2021 tarihlerini kapsayacak şekilde devam etmektedir.

2020 yılında toplamda 1.947.674 litre yakıt tasarrufu sağlanmıştır. Böylece, karbondioksit salınımı 5.162 ton azaltılmıştır.

ORTAKLIK YAPISI

Akfen Holding
%50,0

Tepe Holding
%50,0

İştirak Yapısı

Zeytinburnu Liman
İşl. San. ve Tic. A.Ş. %20

Taşınan Yolcu ve Araç Sayıları

	2020	2019	Değişim
YOLCU SAYISI			
Hızlı Feribot	3.923.727	7.126.032	-44,9%
Deniz Otobüsü	1.258.805	2.766.812	-54,5%
Arabalı Vapur*	19.869.199	24.073.433	-17,5%
Toplam Yolcu Sayısı	25.051.731	33.966.277	-26,2%
ARAÇ SAYISI			
Hızlı Feribot**	958.525	1.409.261	-32,0%
Arabalı Vapur	4.229.407	5.304.025	-20,3%
Toplam Araç Sayısı	5.187.932	6.713.286	-22,7%

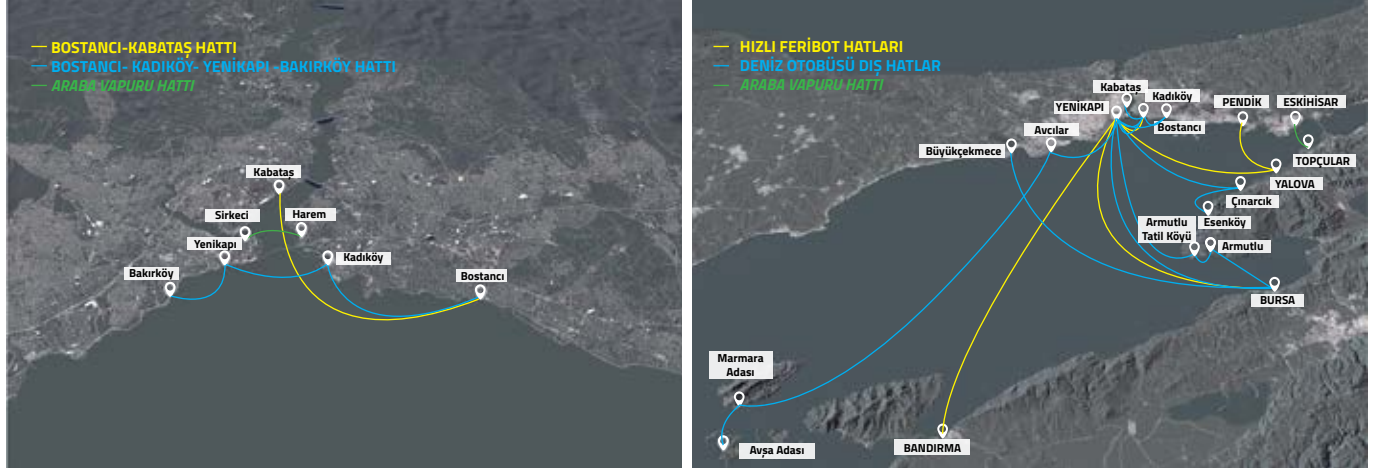
* Eskişehir-Topçular arabalı vapur hattının araç içi yolcu sayısı hesaplamalarında araç sınıflarına göre belirlenmiş araç içi yolcu katsayıları kullanılmaktadır. Katsayı kabulleri aşağıdaki gibidir:

Araç Sınıfı	Araç İçi Yolcu Katsayısı
Motorsiklet	1
Otomobil	3
Minivan	3
Jip/Kamyonet	
Minibüs	6
Midibüs (2+1)	9
Kamyon/2 Aks Otobüs	26
3 Aks Otobüs/3 Aks TIR	26
4 Aks ve Üzeri TIR	2

** Hızlı feribot hatlarında taşınan araç sayılar Taşıt Ölçü Birimi (TÖB) ile verilmiştir. TÖB farklı sınıftaki araçların araç katsayıları ile otomobil birimine çevrilmesinden oluşmaktadır. Hızlı Feribot hatları taşınan araç kategorileri katsayıları aşağıdaki gibidir:

Araç Sınıfı	Katsayısı
Motorsiklet	0,25
Otomobil	1,00
Engelli Oto	1,00
Minivan	1,00
Minibüs (12 kişilik)	1,25
Jip	1,25
Minibüs (19 kişilik)	1,50
Midibüs	2,00
Kamyonet (0-2.000 kg)	1,50
Kamyonet (2.001-2.500 kg)	2,00
Kamyonet (2.501-3.500 kg)	2,00
Otobüs	5,00
Çekilen	1,50

İDO İç ve Dış Hatlar

2020'nin Öne Çıkan Sosyal Sorumluluk Gelişmeleri

ELAZIĞLI DEPREMZEDE ÇOCUKLARA OYUNCAK SEVİNCİ

İDO olarak Elazığlı depremzede çocukların iyileşmelerine katkı sağlamak amacıyla başlattığımız oyuncak kampanyasında, topladığımız ve satın aldığımız tüm oyuncakları Elazığ Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne teslim ettik. Oyuncaklar aynı titizlikle Çocuk Hakları İl Koordinatörlüğü ile iş birliği içinde bağlı kurumlarda bakım ve koruma altında olan çocuklara ve hizmet modellerinden yararlanan depremzede çocuklara dağıtıldı.

İZMİRLİ DEPREMZEDELERE YARDIM

İDO olarak 30 Ekim 2020 günü depremle sarsılan İzmir'li vatandaşlarımıza sosyal sorumluluk yaklaşımımız kapsamında AFAD önderliğinde ve İzmir Büyükşehir Belediyesi ile iş birliği için vatandaşlarımızın süreçte en fazla ihtiyaç duydukları uyku tulumu ve battaniye desteğinde bulunduk. Ayrıca erzak yardımında bulunduk ve gönderdiğimiz erzak ile Kızılay depremedelere yemek dağıtımını sağladı.

UNICEF İLE İŞ BİRLİĞİ

İDO terminallerinde geçmiş yıllarda olduğu gibi 2020 yılı boyunca da UNICEF ile İDO misafirleri buluşturuldu. Bu doğrultuda UNICEF'in 500 yeni destekçi kazanmasına katkı sağlandı. Bu destek ile dezavantajlı 375 çocuğa yardım edilmesinde katkıda bulunuldu.

TSD İŞ BİRLİĞİ İLE ENGELLİ YOLCULARA ÜCRETSİZ AVŞA SEYAHATI

İDO, Türkiye Sakatlar Derneği (TSD) ile iş birliği doğrultusunda derneğin "Avşa Engelsiz Yaz Kampı" programına dahil olan engelli vatandaşlara ücretsiz Avşa seyahati gerçekleştirdi. İDO, engelsiz yaz tatilinde denizle buluşarak rehabilite olmaları için engelli vatandaşlarımızın seyahatlerine kurumsal sosyal sorumluluk yaklaşımı çerçevesinde destek oldu.

LÖSEV, KIZILAY VE DARÜŞŞAFKA AFİŞLERİ İLE FARKINDALIK

İDO olarak kurumsal sosyal sorumluluk yaklaşımı çerçevesinde, LÖSEV, KIZILAY ve Darüşşafaka afişlerine İDO gemi ve terminallerinde yer verilerek, lösemi (kan kanserine), sağlıklı yaşama, kan bağışının önemi ve eğitimde fırsat eşitliğine olan duyarlılık ve farkındalık arttırıldı.

İDO HATIRA ORMANI

İDO olarak, kurumsal sosyal sorumluluk ve çevre duyarlılığı çerçevesinde, çalışanlarını ve ailelerini yeni bir hatıra ormanı oluşturmak üzere 2020 Ocak ayında bir araya getirdi. 2009 yılında Arnavutköy Fenertepe mevkiinde oluşturulan ilk hatıra ormanının 10. yılı anısına ikinci Hatıra Ormanı için Arnavutköy'de 2000 adet fidan dikildi.

Atık Su ve Katı Atık Sektörü

YATIRIM İHTİYACI 14,2 MİLYAR AVRO

Türkiye için gerçekleştirilmesi planlanan AB Entegre Çevre Uyum Stratejisine göre, 2019-2023 yılları arasında su ve atık su sektöründeki yatırım ihtiyacı 14,23 milyar Avro'dur. Çevre yatırımlarının dağılımında su sektörü %43 ağırlığa sahiptir. Su ve atıksu alanındaki yatırımların %80'inin kamu, %20'sinin özel sektöre yapılması öngörülmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2023 Atık Su Arıtma Eylem Planı'na göre, 2019 yılında 991 adet olan atık su arıtma tesis sayısı 2023'e kadar 1.163 adet artırılarak 2.154 tesise çıkarılması öngörülmektedir.

Türkiye'de 2018 yılı itibarıyla içme ve kullanma suyu arıtma tesisi sayısı 624 adettir. Arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun toplam nüfusa oranı %60,1 olarak hesaplanmıştır. Nüfusun %40'si için yeni içme ve kullanma suyu arıtma tesisi yatırımına gerek duyulmaktadır.

DENİZ SUYU ARITMA TESİSİ İSTANBUL İÇİN ÖNEMLİ BİR ADIM

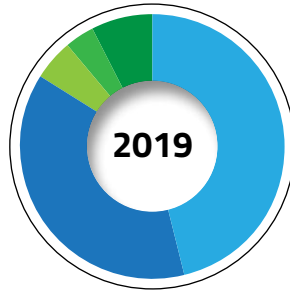
Ayrıca İstanbul için planlanan Deniz Suyu Arıtma Tesisi ve Derin Deniz Deşarjı projeleri bu alanda önemli bir gelişmedir.

Türkiye'de atık yönetimi sektörünün 5 milyar Avro'yu aştığı tahmin edilmektedir. Türkiye ile AB arasında atık yönetimi alanında uzun süredir süren işbirliği anlaşmaları, Türk atık mevzuatının AB ile uyumlaştırılması ve atıklarla ilgili altyapının kademeli olarak modernleştirilmesine yol açmıştır.

ÇEVRE KORUMA HARCAMALARININ %76,9'U ÖZEL SEKTÖRDEN

Bir önceki yıla göre %10,5 azalarak toplam 6,4 milyar TL olarak gerçekleşen çevre koruma yatırım harcamalarının %76,9'u özel sektör, %23,1'i ise genel devlet ve kar amaçlı olmayan kuruluşlar tarafından yapılmıştır. Atıksu yönetimi hizmetleri için 3,3 milyar TL, atık yönetimi hizmetleri için 1,4 milyar TL yatırım harcaması yapılırken diğer konularda 1,7 milyar TL çevre koruma yatırım harcaması yapılmıştır.

Konularına Göre Çevre Koruma Harcamaları

Harcama Türü	Payı
Atık yönetimi	46,3%
Atıksu yönetimi	37,8%
Biyolojik çeşitliliğin ve peyzajın korunması	4,8%
Toprak, yeraltı ve yüzey sularının korunması, kalitesinin iyileştirilmesi	3,8%
Diğer Çevre Konuları	7,3%

Kaynak: TÜİK

2023 Eylem Planı Kapsamında Belirlenen Yeni Tesis Yatırımları

Belediye Atıkları Atık Yakma ve Enerji Üretimi Tesislerinin Kurulumu	680 milyon €
Düzenli Depolama Tesisleri	690 milyon €
Düzensiz Depolama Alanı Rehabilitasyonu	1.875 milyar €
Hayvansal Atık Biyometanizasyon Tesislerinin Kurulumu	420 milyon €

2023'E KADAR ATIK TESİSLERİNE 4 MİLYAR AVRO YATIRIM

Ulusal Atık Yönetimi Eylem Planı'na göre, 2023 yılına kadar yapılması planlanan ve ihtiyaç duyulan atık tesis yatırımlarının maliyeti teknoloji seçimine bağlı olarak yaklaşık 4 milyar Avro'dur.

Çevre koruma harcamaları 2019 yılında bir önceki yıla göre %1,2 artarak toplam 38,4 milyar TL olarak gerçekleşti. Çevre koruma harcamalarının %57,8'i özel sektör, %34,2'si genel devlet ve kar amacı olmayan kuruluşlar ve %8'i ise hane halkları tarafından yapılmıştır.

Çevre koruma harcamalarının %46,3'ü atık yönetimi hizmetlerinden, %37,8'i atıksu yönetimi hizmetlerinden, %4,8'i biyolojik çeşitliliğin ve peyzajın korunmasından, %3,8'i toprak, yeraltı ve yüzey sularının korunması ve kalitesinin iyileştirilmesinden ve %7,3'ü ise diğer çevre koruma konularından oluşmuştur.

Çevre koruma harcamalarının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki oranı 2018 yılında %1,0 iken 2019 yılında %0,9 olarak gerçekleşmiştir.

Akfen Çevre ve Su, su ve atık su şebekelerinin yönetimi, atık su arıtma ve entegre atık yönetimi alanlarında imtiyaz ve KOİ modelleri ile hizmet veren Türkiye'nin ilk özel sektör kuruluşudur

Su ve atık su şebekelerinin inşası

Rezervlerin iyileştirilmesi

Arıtma sistemleri inşası

Sürdürülebilir katı atık yönetim sistemlerinin geliştirilmesi

Yer altı içme suyunun dağıtımı

* Akfen Çevre ve Su 19 Nisan 2021'de Akfen Güllük'teki paylarının tümünü Hız Çevre ve Su Yatırımları A.Ş.'ye (tüm hak ve yükümlülükleri ile) devretmiştir.

Akfen Çevre ve Su, su ve atık su şebekelerinin yönetimi, atık su arıtma ve entegre atık yönetimi alanlarında imtiyaz ve KOİ modelleri ile hizmet veren Türkiye'nin ilk özel sektör kuruluşudur.

Şirket, 2005'te kurulmuş olup su ve atık su şebekelerinin inşası, yer altı kaynaklarından sağlanan her türlü içme suyunun dağıtımı, rezervlerin korunarak iyileştirilmesi, arıtma sistemlerinin inşası, atık su ve sürdürülebilir katı atık yönetim sistemlerinin geliştirilmesi alanlarında projeler geliştirmektedir.

ÇALIŞAN SAYISI 32

Şirketin %50 ortağı olan Kardan N.V., Hollanda'da kurulmuş uluslararası bir yatırım şirketi olup, bini aşkın mühendis kadrosuyla Avrupa, Afrika, Asya, Güney Amerika ve Akdeniz Çanağı ülkelerindeki su, atık su ve atık altyapı yatırımları ile dünyanın önde gelen firmaları arasındadır. 31 Aralık 2020 itibarıyla Akfen Çevre ve Su çalışanlarının sayısı 32'dir.

Şirket, 29 Ağustos 2006'da Güllük Belediye Başkanlığı ile imzalanan İçme ve Kullanma Suyu Temin-Tesis ve Atık Su Arıtma Tesisi Yapım ve İşletmesi İmtiyaz Sözleşmesi çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. 35 yıl imtiyaz hakkı devredilen bu projenin tüm yatırımları öz kaynakla karşılanmıştır. Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığı'nın kararıyla bir belediyenin su temini, dağıtımı, atık su

toplama ve arıtması işlerinin imtiyazlarının özel sektöre devredildiği ilk ve tek imtiyaz sözleşmesidir.*

DİLOVASI 2019'DA DEVREDİLDİ

Akfen Çevre ve Su, 3 Ağustos 2007'de Dilovası Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü ile YİD sözleşmesi imzaladı. 29 yıl süreli YİD sözleşmesi çerçevesinde Şirket 21.144 m³/gün kapasiteli (halen 11.000 m³ aktif olmak üzere) atık su arıtma tesisi, çamur kurutma tesisi ve atık su kollektör hatları 1 Temmuz 2010 itibarıyla operasyona geçmiştir. Bu projeye Akfen Su, Türkiye'deki organize sanayi bölgelerinin atık su arıtma sorunlarının çözümüne dair geliştirilen ilk YİD modelinin de uygulayıcısı olmuştur. Proje, 1 Ağustos 2019 tarihinde Kocaeli Gebze Dilovası Organize Sanayi Bölgesi'ne devredilmiştir.

ATIK YÖNETİMİNDE SÖZ SAHİBİ

Akfen Çevre ve Su, 2012'de İDO ile imzaladığı Atık ve Çevre Yönetimi Sözleşmesi çerçevesinde sunduğu hizmetleri başarıyla sürdürmeye devam etmektedir.

Şirket, Ağustos 2016'dan itibaren MIP için "Tehlikeli ve Tehlikesiz Atıkların Bertaraf ve Geri Dönüşüm" hizmetini de vermeye başlamıştır. İzleyen süreçte, şirket 2017'de KÖİ modeli ile hayata geçirilen Türkiye'nin ilk üç şehir hastanesi için atık yönetim hizmetini, mevcut projeleri

ATIK YÖNETİMİ

- İDO Atık ve Çevre Yönetimi Projesi
- Bilkent Şehir Hastanesi Atık Yönetimi*
- Yozgat Şehir Hastanesi Atık Yönetimi
- Eskişehir Şehir Hastanesi Atık Yönetimi
- Isparta Şehir Hastanesi Atık Yönetimi
- Mersin Uluslararası Limanı Atık Yönetimi
- Mersin Entegre Sağlık Kampüsü Atık Yönetimi**
- Tekirdağ Şehir Hastanesi Atık Yönetimi

* Ankara Şehir Hastanesi sözleşmesi ve buna bağlı olarak atık hizmeti 30.09.2020 itibarıyla sonlandırılmıştır.

** Mersin Şehir Hastanesi sözleşme ve buna bağlı olarak atık hizmeti 01.02.2020 itibarıyla sonlandırılmıştır.

arasına eklemiştir. Bunlar sırasıyla; Ocak 2017'de hizmete giren 475 yataklı Yozgat Şehir Hastanesi, Şubat 2017'de hizmete giren 1.294 yataklı Mersin Entegre Sağlık Kampüsü, Mart 2017'de hizmete giren 755 yataklı Isparta Şehir Hastanesi'dir.

Ekim 2018'de hizmete başlayan 1.081 yataklı Eskişehir Şehir Hastanesi ve Şubat 2019'da hizmete başlayan 3.711 yataklı Bilkent Şehir Hastanesi projesi ile atık yönetimi alanında büyümeye devam etmiştir. Aralık 2020 itibarıyla hasta kabulüne başlayan 480 yataklı Tekirdağ Şehir Hastanesi atık yönetimi hizmeti de atık yönetimi projeleri arasına eklemiştir.

Sürdürülebilir bir kalkınma için su ve atık yönetim alanında örnek hizmet, uygulama ve stratejileri hayata geçirmeyi hedefleyen Akfen Çevre ve Su, İDO ve MIP'de başarıyla sürdürülen katı atık ve çevre yönetimi hizmetlerini, KÖİ projeleri kapsamında yapılan şehir hastaneleri projeleri ile zirveye çıkarmıştır.

ŞEHİR HASTANELERİ ATIK YÖNETİMİ HİZMETLERİNDE İLK VE LİDER FİRMA

Akfen Çevre ve Su, 2020 yılı içerisinde 7.725 yatak kapasitesine sahip 6 şehir hastanesi atık yönetim hizmetini yüklenerek bu alanda söz sahibi ve nitelikli oyuncu konumunu perçinlemiştir. 2020 sonu itibarıyla ise 4 şehir hastanesine hizmet verilmektedir. Şehir hastanelerinde atık yönetimi hizmeti veren ilk ve şu an itibarıyla toplamda en yüksek yatak sayısına hizmet veren firma Akfen Çevre ve Su'dur. Şirket, şehir hastaneleri projeleri kapsamında açılması beklenen 5 sağlık kurumun atık yönetim işlerini yakından takip etmekte olup lider konumunu korumayı hedeflemektedir.

2020 Yılı'nın Öne Çıkan Gelişmeleri

FATURALANAN SU MİKTARI %4,2 ARTTI

Akfen Güllük Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş., 2020'da faturaladığı su miktarı önceki yıla göre %4,2 artışla 730.488 m³ olmuştur. Akfen Su Güllük, 2020 sonu itibarıyla 8.486 aboneye hizmet vermektedir.

YÖNETİLEN ATIK MİKTARI %15 AZALDI

Tüm atık türlerinde %15 azalış ile 9.175 ton atık için yönetim hizmeti verilmiştir.

MERSİN ENTEGRE SAĞLIK KAMPUSU VE BİLKENT ŞEHİR HASTANESİ ATIK YÖNETİMİ HİZMETİ SONLANDIRILMIŞTIR

1 Şubat 2020 tarihi itibarıyla Mersin Entegre Sağlık Kampüsü ve 30 Eylül 2020 tarihi ile Bilkent Şehir Hastanesi Atık Yönetimi Hizmetleri sonlandırılmıştır.

ACACIA MADEN İŞLETMELERİ ARITMA TESİSİ PROJESİ İHALESİ

Kastamonu ili, Hanönü ilçesinde, Acacia Maden İşletmeleri tarafından işletilmekte olan bakır madeni ve cevher zenginleştirme tesislerinden çıkan atıkların depolandığı 5 milyon m³ kapasiteli Atık Depolama Tesisinde (ADT-1) bulunan atık sularının, günümüzde uygulanan en son teknoloji entegre arıtma sistemlerinin kullanılarak arıtılması için gerekli olan 7.200 m³/gün kapasiteli arıtma tesisinin tasarımı, projelendirilmesi, inşaa edilmesi ve 3 ay boyunca işletilmesi işine ait 24.12.2020 tarihinde açılan ihaleyi Akfen Su kazanmıştır. Atık barajında toplanan üst suyunun proseste geri kullanılması ve/veya doğaya geri kazandırma tesisinin 6.500.000 USD bedelli Anahtar Teslim yapım sözleşmesi İşveren ile 7 Nisan 2021 tarihinde imzalanmış olup Akfen Su Alt-Taşeron sözleşmesi "back to back" içerik ile aynı tarihte imzalamıştır. Saha teslimi ve işverenin onayı ile 19 Nisan 2021 tarihinde mobilizasyon ve şantiye kurulum çalışmaları başlamıştır.

TAYÇED AKTİF GÖREVE DEVAM

Akfen Çevre ve Su, TAYÇED üyeliğine kabulü sonrası 17 Ekim 2018'de yapılan TAYÇED Olağanüstü Genel Kurulu'nda Akfen Su Genel Müdürü Sn. Emre Sezgin Yönetim Kurulu Üyesi seçilmiştir. 2020 yılı içerisinde TAYÇED çalışmalarında aktif rol alınmaya devam edilmiştir.

IBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği

İstanbul, Ankara ve Mersin'de üç ofisi bulunan Türkiye'nin en büyük sigorta brokerlerinden biri olan IBS Sigorta'nın hedefi hem yurt içinde hem de yurt dışında büyümektir.

Türkiye'nin en büyük 3 sigorta brokerlik şirketinden biri olan IBS Sigorta'nın, kısa ve orta vadeli hedefleri arasında yurt içi ve yurt dışında büyüme var.

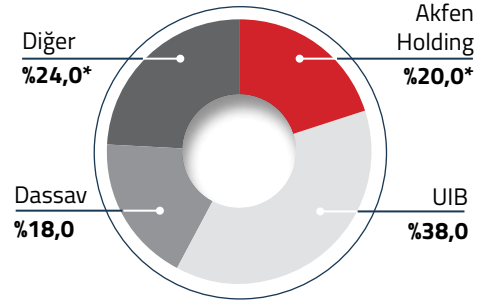
1997 yılında kurulan IBS Sigorta ve Reasürans Sigorta Brokerliği A.Ş. (UIB Turkey), 2002 yılında Lloyd's brokeri olan United Insurance Brokers (UIB) ile yaptığı ortaklık sonrası global piyasalara erişim sağlayarak uluslararası bir kimlik kazanmıştır.

IBS Sigorta, enerji, inşaat, savunma ve havacılık sanayinde tercih edilen sigorta brokeri olmasının yanında, Cumhuriyet tarihinin en büyük projelerinden olan 1915 Çanakkale Köprüsü projesi 150 milyon kapasiteyle dünyanın en büyük havalimanı olan İstanbul 3. Havalimanı'nın sigortalanmasında ve İzmir İstanbul Otoyolu gibi Cumhuriyet tarihinin en büyük projelerinin sigorta ve reasürans programlarını başarı ile sonuçlandırarak yerini daha da sağlamlaştırmıştır.

IBS Sigorta, Türkiye ekonomisinde görülen zorluklara karşın 2020 yılını 84 bin poliçe üretimi, 30 binden fazla müşteri ile tamamlamıştır.

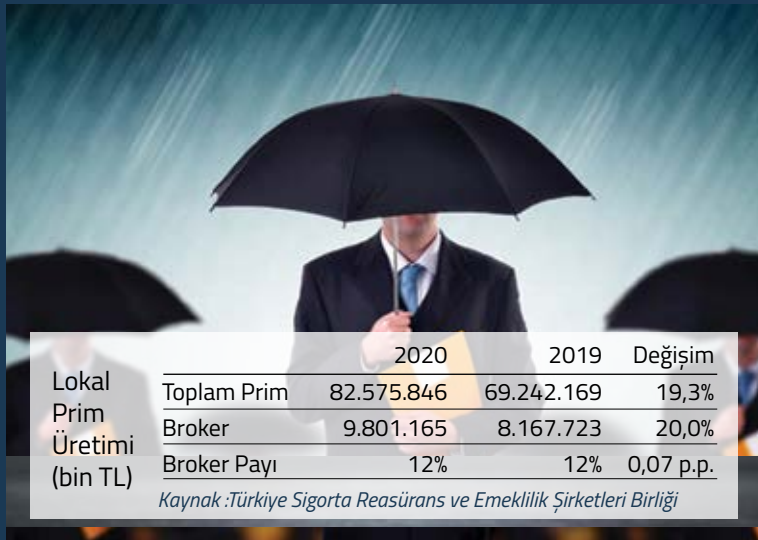
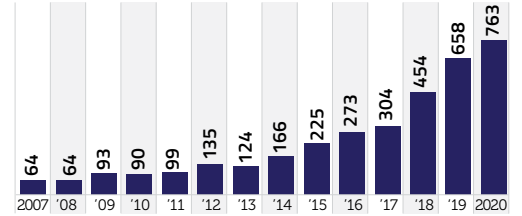
IBS Sigorta, 2020 yılında prim üretimini %16 artırarak 763 milyon TL seviyesine taşımayı başarmıştır.

ORTAKLIK YAPISI

* Akfen Holding, IBS'de kalan %20 hissesini Güçsav Yönetim ve Danışmanlık A.Ş.'ye satmak üzere 28 Aralık 2020 tarihinde satış anlaşması imzalamıştır. 28 Ocak 2021 itibarıyla söz konusu satış işlemi tamamlanmıştır.

Prim Üretimi Gelişimi (milyon TL)

	2020	2019	Değişim
Lokal Prim Üretimi (bin TL)			
Toplam Prim	82.575.846	69.242.169	19,3%
Broker	9.801.165	8.167.723	20,0%
Broker Payı	12%	12%	0,07 p.p.

Kaynak: Türkiye Sigorta Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği

Sigortacılık Sektörü

Sigortacılık sektörü, topladığı prim tutarının büyüklüğü ve bu primle yapılan yatırımlardan dolayı ekonominin dayanıklılığı açısından oldukça önemli bir bileşendir. Türkiye sigorta sektörü sistemi ekonomiye kayda değer katkıda bulunan sektörler arasında gösterilmektedir.

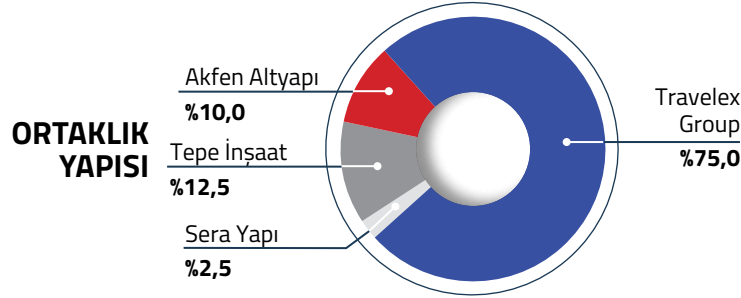
Türkiye Sigorta Birliği'nin 2020 Aralık sonu itibarıyla sektörün ürettiği primlere dair açıkladığı istatistiklere göre, sektörde toplam 82 milyar 576 milyon lira prim üretilerek bir önceki senenin aynı dönemine göre %19,3 büyümeye yaşanmıştır.

Sektördeki broker payı aynı dönem için 9 milyar 801 milyon lira olarak gerçekleşmiş ve bir önceki senenin aynı dönemine göre %20 artış göstermiştir.

Travelex, 27'den fazla ülkede, havalimanları ve havalimanı dışı lokasyonlarda 1.200'ü aşkın hizmet noktasıyla faaliyet göstermektedir.

1976 yılında kurulan Travelex, döviz ve ilintili hizmetler alanında dünyanın lider uzman kuruluşudur. 24 ülkede faaliyet gösteren Travelex, gerek havalimanlarında gerek havalimanı dışı lokasyonlarda 950 ATM ve 1.000 hizmet noktasının yanısıra her geçen gün gelişen online ve mobil döviz-alım satım hizmetleri platformları ile sınırlar arası fiziki ve dijital para hareketini global olarak yeniden yorumlayan bir platform oluşmasını sağlamış, böylece tüm müşterilerinin rekabetin bir adım ilerisinde kalmasını garanti altına almıştır. Uzmanlığını ve tecrübesini kullanarak finansal kuruluşlara, seyahat acentalarına ve otellere güvenilir, etkili ve doğru işleyen bir uluslararası para transferi hizmeti sunmakta ve bu hizmeti tüm para birimlerinde güvenli nakit teslimatı hizmetiyle tamamlamaktadır. Grup ayrıca merkez bankaları ve uluslararası finansal kuruluşları da dahil olmak üzere müşterilerine toplu para tedarik ve teslimatı hizmeti vermektedir.

TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİ

Travelex, Türkiye'de Ankara Esenboğa, İzmir Adnan Menderes, Antalya ve Alanya Gazipaşa Havalimanlarında ve Kuşadası Kruvaziyer Limanı'nda faaliyet göstermektedir.

Travelex'e 2014 yılındaki satış sonrası Akfen Altyapı olarak hissesi %10 olmuştur.

- Faaliyetteki Ülke Sayısı
24
- Lokasyon Sayısı
1.000
- ATM Sayısı
950
- Türkiye'deki Ofis Sayısı
12

BÖLÜM 4

KURUMSAL YÖNETİM

- *Kurumsal Değerler ve Gelecek Perspektifi*
- *Yönetim Kurulu ve Üst Yönetim*
- *Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin Yönetimi*

Kurumsal Değerler ve Gelecek Perspektifi

HEDEFİMİZ

- Yurtiçinde ve yurtdışında faaliyet gösterdiğimiz tüm sektörlerde yeni iş alanları ile büyüme fırsatlarını değerlendirmek ve başta çalışanlarımız ile ortaklarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza değer katmak; deneyimli olduğumuz iş alanlarındaki başarılarımızı devam ettirerek sürdürülebilir bir "ülke şirketi" olmaktır.

STRATEJİMİZ

- İmtiyaz kazanma, işletme ve iş geliştirme konusunda sahip olduğumuz köklü deneyim ışığında, ana faaliyet alanımız olan altyapı sektörlerinde güçlü yerli ve yabancı stratejik ortaklarla ilerlemeye devam etmek,
- Yüksek büyüme potansiyeli bulunan, monopol karakterli veya az rekabet olan, uzun vadeli ve maksimum gelir garantisi bulunan imtiyaz ve sektörlerle odaklanarak ana faaliyet alanlarındaki öncü konumumuzu daha da güçlendirmek ve bu güçle yeni altyapı alanlarına girmek,
- Hissedar değeri yaratmak ve bu değeri en üst düzeye taşımak,
- Varlıklarımızı aktif olarak yönetmek,
- Gelirlerimizde büyüme, kârlılıkta iyileşme ve sermaye yapısında optimizasyon sağlamaktır.

KURUMSAL DEĞERLERİMİZ

Sürdürülebilir bir ülke şirketi olmamızı sağlayan yapıtaşlarımız şunlardır:

- Bütün görevler önemli, bütün çalışanlar değerlidir.
- Dinamik ve girişimciyiz.
- Dürüstlük kalitemizin simgesidir.
- Yatırımlarımız hem maddi, hem manevidir.
- Ayak izi olmayan yoldan yürürüz.
- İşimizi sahiplenir, her gün öğreniriz.
- Kimliğimiz itibarımızdır.

PRENSİPLERİMİZ

- Sürekli gelişime önem veren, değer yaratan, katılımcı, dinamik ve yetkin insan gücünü Akfen Altyapı Holding çatısı altında toplamak,
- Tüm iş süreçlerinde ve yönetimde kalite anlayışımızı ve etik değerlerimizi ön planda tutmak,
- Taahhüdümüz altındaki işleri zamanında ve en kaliteli biçimde tamamlamak,
- Çalışanlarımıza, iş ortaklarımıza, hissedarlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza karşı verilen sözleri yerine getirmek ve çıkarlarını gözetmek,
- Şeffaf ve dürüst iş yapma yaklaşımını sürdürülebilir kılmak,
- Yeni girişim ve fırsatları değerlendirirken, özgün ve inovatif iş anlayışıyla riskleri yönetmek,
- Sosyal sorumluluk çalışmalarıyla insana ve topluma yatırım yapmaktır.

İnsan Kaynakları

Akfen Altyapı Holding, başarısının ve geleceği teminat altına almanın çalışanlardan geçtiğinin bilincindedir. "Bütün görevler önemli, bütün insanlar değerlidir" temel anlayışıyla çalışanların fikirlerinin önemsendiği, katılımlarının desteklendiği ve herkese fırsat eşitliğinin sağlandığı bir çalışma ortamının geliştirilmesini hedefler.

Akfen çatısı altında sevgi, saygı ve hoşgörüyü dayalı işbirliğini benimsemiş Akfen çalışanlarının yanı sıra alt yüklenici ve taşeron çalışanlarının da maddi ve manevi tüm haklarının gözetilerek insan hakları ilkelerini temel alan ortamda çalışmasının sürdürülebilir başarı için temel kriter olduğuna inanır ve kurumsal değerler ile etik ilkelerin paylaşıldığı işbirliklerine önem verir.

Bu anlayışla oluşturulan İK Politikamız; çalışan haklarını koruyan, "Akfen Ailesi" duygusunu hem kurum içinde, hem de tüm paydaşlarımız nezdinde yaşatan yaklaşımları benimser. İnsan Kaynakları Yönetimi; şirketin stratejik plan ve hedefleri doğrultusunda, İnsan Kaynakları Uygulamaları'nı yürütür, günün şartlarına göre gözden geçirip dinamik bir yapıda sürekli geliştirilmesini amaçlar. Böylece işin gereklilikleriyle çalışanların beceri ve yetkinliklerinin buluşturulmasını sağlayacak insan kaynağının planlanması, seçilmesi, yerleştirilmesi, geliştirilmesi, iş analizlerinin yapılması, değişen koşullara göre uygun iş tanımlarının hazırlanması, performans ve kariyer planlama çalışmalarının yürütülmesi, iş motivasyonunun artırılması ve kurum kültürünün geliştirilmesi sağlanır.

Kadın-Erkek Sayısına Göre Çalışan Dağılımı (31.12.2020)

Şirketler	Toplam Çalışan	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan
Akfen Altyapı Holding	6	5	1
Akfen İnşaat	73	20	53
Akfen Turizm	154	54	100
Akfen Dan. ve Proje Geliştirme	15	6	9
Akfen Gayrimenkul Portföy Yön.	5	2	3
Travelex	41	13	28
Akfen Holding	54	20	34
Akfen GYO	17	9	8
Akfen Yenilenebilir Enerji	213	20	193
MIP	1.960	103	1.857
IDO	1.041	57	984
Akfen Su	32	6	26
IBS Sigorta	82	49	33
Acacia Maden	225	36	189
TAV İnşaat	1.094	47	1.047
Genel Toplam	5.012	447	4.565

Öğrenim Durumuna Göre Çalışan Dağılımı (31.12.2020)

Şirketler	Önlisans Lisans Y. Lisans Doktora	Orta- okul Lise	İlkokul
Akfen Altyapı Holding	5	1	0
Akfen İnşaat	60	11	2
Akfen Turizm	43	82	29
Akfen Dan. ve Proje Geliştirme	8	6	1
Akfen Gayrimenkul Portföy Yön.	5	0	0
Travelex	33	8	0
Akfen Holding	34	18	2
Akfen GYO	13	4	0
Akfen Yenilenebilir Enerji	95	98	20
MIP	439	1.252	269
IDO	538	405	98
Akfen Su	16	9	7
IBS Sigorta	75	5	2
Acacia Maden	116	90	19
TAV İnşaat	564	111	419
Genel Toplam	2.044	2.100	868

Organizasyonel Gelişim

Sürdürülebilir başarı ve yenilikçiliği sağlayabilmek için organizasyon, insan kaynağı, iş süreçleri ve görev tanımları ihtiyaçlar doğrultusunda yapılandırılmakta ve sistematik olarak gözden geçirilmektedir. Yüksek performans kültürü ve sürekli gelişimi destekleyen hedef ve yetkinlik bazlı insan kaynakları sistemlerinin sürdürülebilir kılınması, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıyla ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

Seçme ve Yerleştirme

Değer yaratan, çevreye, topluma ve insana karşı duyarlı, yenilik ve değişimlere açık, esnek, girişimci, dinamik, hızlı, kendini ve işini geliştirmeyi hedefleyen insan gücünün Akfen Altyapı Holding bünyesine kazandırılması ve tutundurulması için çalışmalar yapılmakta, kadroların ve iş tanımlarının oluşturulmasıyla aranan yetkinlikler belirlenmekte ve Şirket kadrolarında iş tanımlarına en uygun işgücü bünyemize katılmaktadır.

Performans Yönetimi

Değer yaratan insan gücünün kariyer planlamasını gerçekleştirebilmek, ödüllendirmek ve gelişime açık yönleri tespit etmek adına başarının ölçülebilir kriterlere göre değerlendirildiği hedef ve yetkinlik bazlı performans değerlendirme sistemi benimsenmiştir. Çalışanlardan beklentiler somut olarak ortaya konulurken, yöneticilerin geribildirimleri doğrultusunda çalışanların kariyer yollarını destekleyen, etkili ve verimli eğitim ve gelişim programlarının tanımlanması hedeflenmektedir. Oluşturulan 'Performans Yönetim Modeli'nin temel amacı; kişinin kendisini geliştirmesine fırsat tanımak, ölçülebilir performansla hakkaniyet çerçevesinde ulaşabilmek, gelişim ve eğitim fırsatları yaratabilmek, böylece Akfen Ailesi olarak kurumsal performansımızı geliştirerek yüksek motivasyonlu bir iklim oluşturmaktır.

Kariyer Yönetimi

Çalışanlara, kurumsal ihtiyaçlar karşılırken bireysel gelişim fırsatları da sağlamak üzere şirket içi veya bağlı ortaklıklar arasında yatay ve dikey terfi olanakları sunulmaktadır. İş zenginleştirme gibi uygulamalarla çalışan yetkinliklerinin geliştirilmesi sağlanmaktadır.

Çalışan Profili

Çalışan profili; değişim ve gelişime açık, başarı motivasyonu yüksek, ekip çalışmasına ve takım ruhuna inanan, kaynaklarını ve zamanı doğru kullanan, sosyal sorumluluk duyarlılığı yüksek insan kaynağıdır.

Eğitim Yönetimi

Akfen Altyapı Holding'te sürekli eğitim, sürdürülebilir değerler yaratmanın asli unsuru olarak görülmekte ve kurum kültürünün çok önemli bir yapıtaşı olarak kabul edilmektedir. Bu kapsamda işgücünün niteliklerini zenginleştirmek ve entelektüel sermayesini geliştirmek için çeşitli eğitim ortamları oluşturulmakta, kendi birikimi çerçevesindeki çalışmalar (know-how) ile oryantasyon ve görev başı eğitimlerinin yanı sıra konusunda uzman kurum içi-kurum dışı ortaklıklar ve firmalarla sosyal beceri (soft skills) ve teknik eğitimler ile mevzuat gereği zorunlu olan eğitimleri içeren bir eğitim programı yürütülmekte, eğitim programları, çalışanların da dahil oldukları bir süreçte ele alınmakta, talep ve ihtiyaçlara göre her yıl gözden geçirilmektedir.

Yönetim Kurulu

Hamdi Akın

Akfen Grubu Onursal Başkanı /
Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Üyesi

1954 yılında İstanbul'da doğan Hamdi Akın, Gazi Üniversitesi Makina Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Günümüzde faaliyet konusu altyapı ve üstyapı inşaatı, deniz limanı işletmeciliği, deniz ulaşımı, su dağıtım ve atık su hizmetleri, enerji ve gayrimenkul gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren bağlı ortaklık ve iştiraklerine yatırım yapmak, idare ve koordinasyonunu sağlamak olan Akfen Holding'i 1976 yılında kurdu.

Akfen Holding'in Yönetim Kurulu Başkanlığı görevinin yanı sıra Mersin Liman İşletmeleri (MIP) Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini sürdürmektedir. Akfen Holding ile hissedarı ve kurucusu olduğu TAV Havalimanları Holding'in de 2005-2017 yılları arasında Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı üstlendi. Özel girişimciliğinin yanı sıra özelleştirme kapsamındaki altyapı, enerji ve yatırım projeleri de gerçekleştiren Akın, iş dünyasındaki dinamizmini ve gayretini birçok dernek, vakıf ve meslek odası gibi gönüllü kuruluşlarda kurucu ve yönetici olarak görev alarak sivil toplum örgütlerine de taşımıştır.

Akın, 2000-2002 yılları arasında Fenerbahçe Spor Kulübü Asbaşkanlığı, 1992-2004 yılları arasında Metal Sanayiciler Sendikası (MESS) Ankara Bölgesi Temsilciler Kurulu Başkanlığı, 1998-2000 yılları arasında Türkiye Genç İş Adamları Derneği (TÜGİAD) Yönetim Kurulu Başkanlığı, 1995-2001 yılları arasında Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Yönetim Kurulu Üyeliği, 2008-2009 yılları arasında Türkiye Sanayici İş Adamları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Üyeliği ve Bilgi Toplumu & Yeni Teknolojiler Komisyonu Başkanlığı ve 2011-2018 yılları arasında Deniz Temiz Derneği'nin (TURMEPA) Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerini yürütmüştür.

London School of Economics'de Çağdaş Türkiye Araştırmaları Kürsüsü'nün kurucularından olan Akın, 1999 yılından bu yana Türkiye'ye iyi yetişmiş insan kaynağı sağlamak amacıyla kurduğu Türkiye İnsan Kaynakları ve Eğitim Vakfı'nın (TİKAV) Kurucu Üyesi ile Vakfın Onursal Başkanı ve Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi Destekleme Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan Vekili unvanlarının da sahibidir.

Hamdi Akın bekar ve üç çocuk sahibidir.

Selim Akın

Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Başkanı

2006 yılında İngiltere'nin Surrey Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun olan Selim Akın, aynı yıl Türkiye'ye döndükten sonra iş hayatına Akfen Holding Muhasebe Departmanı'nda başladı. Selim Akın, daha sonra Akfen Holding'in Proje Geliştirme ve Finansman Departmanları'nda görev yaptı. Akın'ın görev aldığı başlıca projeler; Araç Muayene İstasyonları'nın özelleştirilmesi ve finansmanı, Mersin Limanı'nın özelleştirilmesi ve finansmanı, Akfen Holding'in halka arz ve tahvil ihracı oldu. Halen Akfen Altyapı Holding ve Akfen İnşaat ve Turizm A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ve Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görev yapmaktadır.

Türkiye Genç İşadamları Derneği yönetim Kurulu Başkanvekili ve Ticaret Komisyonu Başkanlığı görevini yürüten Selim Akın'ın, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TUSİAD) ve Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği (TTYD) üyelikleri de bulunuyor. Akın aynı zamanda 2018 yılından bu yana DEİK temsilciliği görevini de üstleniyor.

Pelin Akın Özalp

Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili

2010 yılında İngiltere'de Surrey Üniversitesi'nden mezun olan Pelin Akın Özalp, iş hayatına Deutsche Bank'ta başladı. Türkiye'ye döndükten sonra TAV Havalimanları Holding bünyesinde çalışan Pelin Akın Özalp, 2012 yılında Akfen Holding'e Yönetim Kurulu üyesi olarak geçti. Akfen Holding'in kurduğu TİKAV'da (Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı) Mütevelli Heyet Üyesi ve Yönetim Kurulu Üyesi olarak aktif çalışmalarda bulunan Pelin Akın Özalp'in, Duke of Edinburgh International Award Türkiye Programı'nın Genel Başkan Yardımcısı görevi de bulunuyor.

Pelin Akın Özalp, 2010'dan beri London School of Economics'de (LSE) kurulan Çağdaş Türkiye Araştırmalar Kürsüsü'nün Danışma Kurulu Başkanlığı görevini yürütüyor. DEİK İspanyol, İngiliz, İrlanda ve ABD İş Konseylerinde farklı çalışma gruplarında yer alan Pelin Akın Özalp'in PODEM, TAİDER ve TOBB Genç Girişimciler Danışma Kurulu üyelikleri bulunuyor. Pelin Akın Özalp aynı zamanda TİKAD, YKKD ve TURMEPA Yönetim Kurulu Üyeliklerini yürütüyor.

Halen Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Vekili, Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi görevlerini üstlenen Pelin Akın Özalp, aynı zamanda Akfen GYO, İDO, ve Travelex Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapıyor.

İrfan ERCİYAS

Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Üyesi /
Murahas Aza

1977 yılında Gazi Üniversitesi Ekonomi ve Maliye Bölümü'nden mezun olan İrfan Erciyas, iş yaşamına Türkiye Vakıflar Bankası'nda başlamıştır. Türkiye Vakıflar Bankası'nda Müfettişlik ve Şube Müdürlüğü yaptıktan sonra 1996-2002 yılları arasında Genel Müdür Yardımcısı olarak, 2002-2003 arasında ise Genel Müdür olarak görevini sürdürmüştür. 2003 yılında Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olarak Akfen Holding'e katılan Erciyas, başta Araç Muayene İstasyonları, Mersin Uluslararası Limanı ve İDO'nun özelleştirilmesi olmak üzere, Akfen GYO ve Akfen Enerji'nin kuruluş ve yatırım süreçleri, Akfen Holding ve Akfen GYO'nun halka arzları, iştiraklerden hisse satışları ve uzun vadeli finansman konularında önemli görevler üstlenmiştir.

İrfan Erciyas Mart 2010'dan bu yana Akfen Holding'de Murahas Üye olarak görevine devam etmekte olup Akfen Holding'in birçok iştirak ve bağlı ortaklıklarında Yönetim Kurulu Başkanlığı, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı ve Yönetim Kurulu Üyelikleri bulunmaktadır.

Sıla CILIZ İNANÇ

Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Üyesi

1995 yılında Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olan Sıla Ciliz İnanç, 1996 yılında avukatlık stajını tamamladıktan sonra, 1997 yılında Akfen Holding bünyesinde çalışmaya başlamıştır. Türkiye'de Özel Sektör Kamu Sektörü Ortaklıkları (PPP), şirket birleşmeleri ve devir almaları ile altyapı, inşaat, enerji ve rekabet hukuku alanlarında çalışmıştır. Kamu İhale Kanunu ikincil mevzuat çalışmalarında aktif görev almıştır. Akfen ve ortaklıklarının taraf olduğu yap-işlet-devret, hak/ imtiyaz devirleri ve özelleştirme uygulamalarının ihale ve devirleri dâhil tüm süreçlerinde bulunmuş, projelerin finansman yapılarının kurulması ve kredi sözleşmeleri ile Akfen Holding A.Ş. ve Akfen GYO A.Ş.'nin pay ve tahvil ihracı işlemlerinde yer almıştır. Şirket ve holding yapılanmaları ile ilgili çalışmıştır. Sıla Ciliz İnanç, Akfen Holding A.Ş., Akfen Altyapı Holding A.Ş. ve Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş. ile iştiraklerinde Yönetim Kurulu Üyelikleri devam etmektedir.

Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin Yönetimi

Mesut Coşkun RUHİ
Genel Müdür,
Akfen İnşaat

1992 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü'nden mezun olan Ruhi, kısa bir süre Giriş İnşaat A.Ş.'de çalıştıktan sonra aynı yıl Akfen'e katılmıştır. Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret bünyesinde, şantiyelerde Saha Mühendisliği'nden Proje Müdürlüğü'ne çeşitli kademelerde görevlerde bulunmuştur. Ruhi, 2005'ten bu yana Genel Müdür olarak, Ocak 2016 itibarıyla ayrıca Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Kayrıl KARABEYOĞLU
Genel Müdür, Akfen
Yenilenebilir Enerji

Kayrıl KARABEYOĞLU 1998'de ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümünden mezun olmuştur. 1998-2001 yılları arasında New York Lubin School of Business M.B.A. – Finans ve Bilgi Sistemleri üzerine çift anadal yaparak Yüksek Lisansını tamamlamıştır. Kariyerine 2001-2004 yılları arasında Standard and Poor's New York ofisinde başlamıştır. 2004-2006 yılları arasında Garanti Bankası'nda Proje Finansman Bölümü'nde, satınalın finansmanı ve enerji projelerinin finansmanı üzerinde çalışmıştır. 2006-2010 yılları arasında SU Private Equity Management'da Direktör olarak görev yapmıştır. 2010-2013 yılları arasında A.B.D merkezli Advent International'da Türkiye Ülke Müdürü olarak çalışmıştır. 2013-2018 yılları arasında Doğu SK Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı'nda CEO olarak görev yapmıştır. 2014 -2018 yılları arasında Radore Veri Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi görevini üstlenmiştir. Halen uluslararası bir danışmanlık şirketi olan Kearney'de ve bir girişimcilik destekleme platformu olan Endeavor'da Danışma Kurulu Üyesidir.

Johan VAN DAELE
Genel Müdür, MIP

Lisans eğitimini Leuven Üniversitesi İşletme Ekonomisi Bölümü'nde tamamlayan Johan Van Daele, daha sonra Antwerp Üniversitesi'nde Deniz Bilimleri alanında yüksek lisansını tamamlamıştır. Halen MIP Genel Müdürü olarak görev yapan Van Daele, limanlarda ve terminal işletmelerinde, Operasyonlar, Güvenlik, Güvenlik ve Sevkiyat, HSE ve Kargo dahil olmak üzere geniş alanda 30 yıllık tecrübeye sahiptir.

1989 yılında PSA'nın Dökme Yük iştiraki olan Noord Natie'de denizcilik sektörüne katılan Van Daele, 2006-2010 yılları arasında PSA Antwerp' de Güvenlik, Emniyet ve Sevkiyat Müdürü olarak görev yapmış, bu tarihten 2017 yılına kadar olan sürede ise PSA Zeebrugge Konteyner Operasyon Grup Müdürlüğü pozisyonunu üstlenmiştir. Johan Van Daele kariyeri süresince birleşmeler ve satın almalar dahil olmak üzere birçok projede önemli rol oynamıştır. 2017 yılında MIP'ye katılan Van Daele, katma değeri yüksek yeni gelişim projelerine liderlik yapmakta ve bu doğrultuda stratejik planlar geliştirmektedir.

M. Zeki SAYILIR Genel Müdür,
Acacia Maden

Zeki Sayılır, 1985'te İstanbul Teknik Üniversitesi'nden Metalurji Mühendisi olarak mezun olmuştur. 1986-1990 yılları arasında Milli Eğitim Bankalığı yurtdışı burslusu olarak ABD'de İşletme Yüksek Lisans (MBA) programını tamamlayarak Türkiye'ye dönmüş ve Eti Maden İşletmeleri'nde maden pazarlama uzmanı olarak çalışmaya başlamıştır. 1994-2006 yılında Kanada sermayeli ve Türkiye'nin ilk yabancı sermayeli maden şirketi olan Çayeli Bakır İşletmeleri'nde Pazarlama Müdürü olarak görev yapmıştır. 2006-2013 yılları arasında Kanada'da yerleşik Inmet Mining Corporation şirketinin Finlandiya, İspanya, Kanada, Panama ve Türkiye'deki maden operasyonlarının global satışlarından sorumlu direktör olarak çalışmıştır. 2013'te Inmet'in satılması sonucu şirketten ayrılmış, kendi kurduğu şirket üzerinden maden ihracatı faaliyetlerini yürütmüş ve aynı zamanda çeşitli yerli ve yabancı maden şirketlerine danışmanlık yapmıştır. 2016 sonundan itibaren Acacia Maden İşletmeleri'nin Genel Müdürü olarak görev yapmaktadır.

Sertac KARAAĞAOĞLU Genel Müdür,
Akfen GYO

Profesyonel iş hayatına 1996 yılında Toprakbank'ta Portföy Yöneticisi olarak başlayan Sertac Karaağaoğlu, 2000-2001 yılları arasında Kentbank'ta Portföy Yöneticisi olarak çalıştı. Mart 2001'de Fortis Bank (Dışbank) bünyesine katılan Karaağaoğlu, 2011'e kadar sırasıyla Portföy Yöneticisi, Şube Müdürü, Anadolu Bölgesi KOBİ Direktörü, Doğu Akdeniz Bölge Müdürü ve Kredilerden Sorumlu Direktor olarak farklı yönetsel pozisyonlarda görevler üstlendi. 2011-2012 yılları arasında TEB BNP Paribas'ta Krediler Tahsis Direktörü olarak profesyonel kariyerine devam eden Karaağaoğlu, 2012-2016 yılları arasında Borsa İstanbul'da halka arzlar, tahvil ihraçları ve şirket satın almaları ile ilgili kurumsal finansman alanında Kotasyon ve Özel Pazar Grup Müdürü olarak çalıştı. Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden 1996 yılında mezun olan Sertac Karaağaoğlu, 2015'te Maltepe Üniversitesi'nde İşletme Yönetimi Yüksek Lisansını tamamladı ve halen aynı üniversitede Kurumsal Yönetim, Kurumsal Finans, Finansal Ekonomi dersleri vermektedir. İngilizce bilen Karaağaoğlu 2016 yılında Akfen Grubu'na katılmıştır.

Emre SEZGİN Genel Müdür,
Akfen Çevre ve Su

Bilkent Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden 2000 yılında mezun olan Sezgin, aynı yıl ABN Amro Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'de kariyerine başladı. İşletme dalında yüksek lisansını 2002'de İngiltere'de tamamlayan Sezgin, 2004-2007 arasında IBS Sigorta Brokerlik Hizmetleri A.Ş.'de kıdemli reasürans uzmanı olarak görev almıştır. 2008'de Akfen Holding İş Geliştirme Departmanı'nda çalışmaya başlayan Sezgin, proje finansmanı, özelleştirme ihaleleri, birleşme-satın almalar, halka arz ve tahvil arzları gibi süreçlerde görevler almıştır. Mart 2014'de Akfen Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş. Genel Müdür Vekili olarak görev alan Sezgin, Ağustos 2015'ten bu yana Genel Müdür olarak görev yapmaktadır.

Murat Orhan Genel Müdür,
İDO

Lisans öğrenimini Anadolu Üniversitesi İşletme ve Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümlerinde yaptıktan sonra, Marmara Üniversitesi'nde Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri alanında yüksek lisansını tamamlayan Orhan, halen İstanbul Üniversitesi'nde Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri alanında Doktora öğrenimine devam etmektedir (tez aşamasında).

Orhan, çalışma hayatına 1987 yılında İstanbul Cam Sanayii'nde başladıktan sonra Toprakbank ve OYAK'ın farklı şirketlerinde Personel ve İnsan Kaynakları alanında çeşitli görevlerde bulunmuştur. 2004 yılında HAVAŞ Personel Müdürü olarak göreve başladıktan sonra bu göreve devam ederken TAV Havalimanları Holding bünyesinde sırasıyla, Yurtdışı Projeler ve Ücretlendirme Müdürü, İnsan Kaynakları Müdürü ve İnsan Kaynakları Koordinatörlüğü görevlerini yapmıştır. Orhan, 2012 yılında İDO 'ya atanmasının ardından, değişen organizasyon yapılarına paralel olarak İnsan Kaynakları süreçlerine ilaveten kendisine bağlanan farklı disiplinlerde çalışma fırsatı yakalamıştır.

Orhan, 01.10.2019 tarihinde vekaleten getirildiği Genel Müdürlük pozisyonuna, 22.07.2020 tarihi itibarıyla asaleten atanmıştır. PERYÖN üyesi olan Orhan, çeşitli üniversitelerde Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri alanlarında dersler vermektedir. Aynı zamanda Zeyport Liman İşletmeleri Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Fenerbahçe Spor Kulübü Genel Kurul üyesidir.

Murat ÇİFTÇİ Genel Müdür ve
İcra Kurulu Başkanı,
İBS Sigorta

Murat Çiftçi, 1998 yılında University of Missouri - Rolla'da Mühendislik Yönetimi ve Endüstri Mühendisliği lisans derecelerini bölüm birinciliğiyle tamamlayarak, 1999 yılında İBS'nin Reasürans Bölümü'nde göreve başladı. 2002-2005 yılları arasında Reasürans Müdürü, 2005-2013 arasında ise Reasürans Bölümü'nden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yaptı. 2011'de yönetici ortak statüsünü kazandı. 2002'de American Institute for CPCU Are programına katılan Çiftçi, 2004 yılında Marmara Üniversitesi Mühendislik Yönetimi alanında yüksek lisans programını tamamladı. Proje finansmanı gerektiren yap-işlet-devret projelerinin sigorta ve reasürans çalışmalarında Türkiye'nin önde gelen şirketlerine hizmet verdi. Farklı endüstrilerden birçok Türk yatırımcısının yabancı ülkelerdeki projelerinin sigorta ve reasürans ihtiyaçlarını karşılama noktasında önemli başarılarına imza attı. Halen Marmara Üniversitesi'nde Mühendislik Yönetimi alanında doktora tezi çalışmalarını sürdüren Çiftçi, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Birleşik Arap Emirlikleri, Azerbaycan ve Singapur İş Konseyleri Yürütme Kurulu üyeliği görevlerini de yürütüyor.

BÖLÜM 5

AKFEN GRUBU SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ve KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK RAPORU

- Akfen Sürdürülebilirlik Öncelikleri
- Küresel İlkeler Sözleşmesi
- Akfen Altyapı Holding ve Akfen Holding
- Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı (TİKAV)
- Akfen İnşaat
- Mersin Uluslararası Limanı (MIP)
- Akfen Yenilenebilir Enerji
- İstanbul Deniz Otobüsleri (İDO)
- Akfen GYO
- Akfen Çevre ve Su
- Acacia Maden
- IBS
- Travelex
- Genel Bilgiler

Kurulduğu 1976 yılından bu yana Türkiye ve yurtdışında farklı alanlarda sayısız projeler hayata geçiren Akfen Holding, bu projelerin yer aldığı bölgelerde iştirakleriyle birlikte eğitim, kadın, ekonomi ve çevre başlıklarında farkındalık oluşturmak adına şimdiye dek binlerce insanın hayatına dokundu. Türkiye’de Birleşmiş Milletler’in Küresel İlkeler Sözleşmesi’ni ve Kadının Güçlenmesi Prensipleri’ni (WEPs) imzalayan ilk Holding unvanını alan Akfen, cinsiyet eşitliği için küresel bir dayanışma hareketi olan HeForShe’ye de destek vermektedir.

Akfen Altyapı Holding 2020 Yılı Faaliyet Raporu’nun bir bölümü ve ayrı olarak yayınlanacak bu Sürdürülebilirlik Raporu Akfen Altyapı Holding ve Akfen Holding’in iştirak ve bağlı ortaklıklarının çalışmalarını Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UNGCI) ve Kadının Güçlenmesi Prensipleri’nin (WEPs) uygulanması ve Sürdürülebilir Kalkınma için Küresel Hedefler (SDGs) doğrultusunda çalışmaları hakkında paydaşlarının bilgilendirilmesi amacıyla yayınlanan yıllık beyanlardan oluşmaktadır.

Akfen Altyapı Holding 2020 Yılı Faaliyet Raporu’nun bir bölümü ve ayrı olarak yayınlanacak bu Sürdürülebilirlik Raporu Akfen Altyapı Holding ve Akfen Holding’in iştirak ve bağlı ortaklıklarının çalışmalarını Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UNGCI) ve Kadının Güçlenmesi Prensipleri’nin (WEPs) uygulanması ve Sürdürülebilir Kalkınma için Küresel Hedefler (SDGs) doğrultusunda çalışmaları hakkında paydaşlarının bilgilendirilmesi amacıyla yayınlanan yıllık beyanlardan oluşmaktadır.

Küresel İlkeler Sözleşmesi

Akfen Holding, sürekli rekabet içindeki iş dünyasında ortak bir kalkınma kültürü oluşturmak amacıyla oluşturulan Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni (Global Compact) 2 Temmuz 2002 tarihinde imzalamıştır. Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin içerdiği hâlihazırdaki on ilke, insan hakları çalışma koşulları, çevre ve yolsuzlukla mücadele alanlarını kapsamaktadır.

Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin 10 İlkesi

İnsan Hakları

İlke 1: İş dünyası, uluslararası ilan edilmiş insan haklarını desteklemeli ve haklara saygı duymalı.

İlke 2: İş dünyası, insan hakları ihlallerine fırsat tanımamalı, suç ortağı olmamalı.

Çalışma Standartları

İlke 3: İş dünyası, çalışanların sendikalaşma ve toplu müzakere özgürlüğünü desteklemeli ve toplu müzakere hakkını etkin biçimde tanımalı.

İlke 4: Her türlü, zorla ve zorunlu işçi çalıştırma uygulaması engellenmeli.

İlke 5: Her türlü çocuk işçi çalıştırılmasına son verilmeli, önüne geçilmeli.

İlke 6: İşe alım ve işe yerleştirmede ayrımcılığa son verilmeli.

Çevre

İlke 7: İş dünyası, çevre sorunlarını önleyici, çevreye karşı ihtiyati yaklaşımları desteklemeli.

İlke 8: Çevresel sorumluluğu arttıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermeli.

İlke 9: Çevre dostu teknolojilerin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemeli

Yolsuzlukla Mücadele

İlke 10: İş dünyası, rüşvet ve haraç dâhil her türlü yolsuzlukla savaştırmalı

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

	SKA 1. Yoksulluğa son		SKA 2. Açlığa son		SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam		SKA 4. Nitelikli eğitim		SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği		SKA 6. Temiz su ve sanitasyon		SKA 7. Erişilebilir ve temiz enerji						
	SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme		SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı		SKA 10. Eşitsizliklerin azaltılması		SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar		SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim		SKA 13. İklim eylemi		SKA 14. Sudaki yaşam		SKA 15. Karasal yaşam		SKA 16. Barış, adalet ve güçlü kurumlar		SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Akfen Sürdürülebilirlik Öncelikleri

Çalışmalarını ve yatırımlarını yönlendirirken

Akfen olarak Holding bünyesinde, iştiraklerinde ve bağlı ortaklarında global ve lokal kaynakların sürdürülebilirliği için çalışmalar yürütülüyor. Yatırımlarında sürdürülebilirliğe dikkat etmesi toplumsal görevlerini yerine getirmesini sağlarken, finansman koşulları daha ulaşılabilir kılıyor.

Geleceği önemsiyor

Özellikle kadınların toplumsal hayattaki ve iş hayatındaki konumlarının eşit duruma gelmesini, onlara istihdam yaratmayı, emeklerinin ve hayallerinin hayat bulmasını önemsiyor. Yetiştirdikleri çocuklarla geleceğimizi inşa eden kadınlar için çeşitli projeler hayata geçiriyor.

Gençleri hayata hazırlıyor

Hem TİKAV'ın uygulamakta olduğu Bireysel Gelişim Programı ve Uluslararası Ödül Programı Türkiye ile hem de gerçekleştirilen çeşitli bağış ve sponsorluklarla gençlere, yani geleceğe, yatırım yapıyor.

Doğaya saygılı

Yaşadığımız dünyayı korumayı ve her şeyin özü olan insanı geliştirmeyi hedeflerken, buna ulaşmak için çevreye duyarlı olmayı ilkelerinden biri olarak sayıyor.

Sanata destek

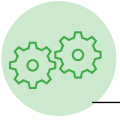
Akfen Holding çeşitli projeler aracılığıyla kültür ve sanata destek vermektedir.

Sivil toplumda aktif rol alıyor

Akfen Grubu, tüm iştirakleri ve yöneticileri ile Türkiye'nin ekonomik büyümesine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuş birçok dernek ve sivil toplum örgütünde aktif rol alıyor.

Akfen Altyapı Holding ve Akfen Holding

Çalışmalarını ve yatırımlarını yönlendirirken

Akfen olarak Holding bünyesinde, iştiraklerimizde ve bağlı ortaklarımızda global ve lokal kaynakların sürdürülebilirliği için çalışmalar yürütülmektedir. Yatırımlarında sürdürülebilirliğe dikkat etmesi toplumsal görevlerini yerine getirmesini sağlarken, finansman koşullarını daha ulaşılabilir kılıyor.

Kalite Belgeleri

Akfen Holding A.Ş. "ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi" sertifikasına sahip olup, dönem içerisinde bahse konu yönetim sistemine ilişkin ara denetimleri başarılı bir şekilde geçirmiştir.

Doğal Kaynakların Kullanımı

Kâğıt Basım Miktarı: Yasal zorunluluk bulunmayan yazışmalarda mümkün olan ölçülerde kâğıtların çift yüzlerine çıktı alınarak kâğıt basım miktarının azaltılması sağlanmakta ve çalışanlara belirli dönemlerde bu konu hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.

Enerji Tüketimi: Enerji tüketiminin azaltılması kapsamında; sunucu sistemlerimiz tekli fiziksel sunuculardan çoklu birleşik sanal sunuculara taşınmıştır. Böylece sanallaştırma payımızın artması ile daha az fiziksel sunucu ile çalışıp aynı sistem ile daha az enerji kullanır duruma geçilmiştir.

Su Tüketimi: Ofislerimizde fotoselli lavabo musluğu uygulamasına geçilerek tüm muslukların değişimi gerçekleştirilmiştir. Böylelikle su kullanımında tasarruf sağlanmaktadır.

Gençleri hayata hazırlıyor

Abdullah Gül Üniversitesi

SKA 4. Nitelikli eğitim

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

Akfen Holding, 2011 yılından itibaren Abdullah Gül Üniversitesi'nin, vizyonuna uygun konumuna en kısa sürede ulaşması ve eğitim öğretim alanında kamunun yükümlülüklerini azaltmak amacıyla kurulan Abdullah Gül Üniversitesi Destekleme Vakfı'na katkıda bulunmaktadır.

London School of Economics

SKA 4. Nitelikli eğitim

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

Akfen Holding, dünyanın en prestijli akademik kurumlarından London School of Economics bünyesinde, T.C. Dışişleri Bakanlığı'nın girişimiyle oluşturulan Çağdaş Türkiye Araştırmaları Kürsüsünde Danışma Kurulu Daimi üyesidir. Holding adına bu görev, Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp tarafından yürütülmektedir.

Diğer Eğitim ve İstihdam Çalışmaları

SKA 4. Nitelikli eğitim

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

SKA 10. Eşitsizliklerin azaltılması

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Akfen Holding Koç Üniversitesi Anadolu Bursiyerleri projesi kapsamında 2020-2021 Akademik yılında 2 öğrencinin, lisans hayatı boyunca, tam burslu eğitim alması için destek vermiştir.

Esas Sosyal'in gençlik ve istihdam alanında sosyal yatırımlarını yeni mezun gençlerin okuldan işe geçiş sürecinde karşılaştıkları engelleri kaldırmaya yönelik İlk Fırsat programının ilk kurumsal destekçileri arasında Akfen Holding de yer almaktadır.

Okullar

SKA 4. Nitelikli eğitim

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

SKA 10. Eşitsizliklerin azaltılması

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

Ülkü Akın Ortaokulu: Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın'ın genç yaşta ani bir rahatsızlık sonucu hayatını kaybeden eşi, merhume Ülkü Akın'ın adının verildiği okul 1993-1994 eğitim-öğretim yılının başında Ankara Valiliği ve Hamdi Akın arasında yapılan protokol ile Ankara'daki öğrencilerin hizmetine sunuldu. Okulda 21 derslik, 1 laboratuvar, 1'er müzik ve resim sınıfı, 1 BT sınıfı ve kütüphane bulunmakta olup hali hazırda 435 öğrenci eğitim ve öğretim görmektedir.

Hikmet Akın Ortaokulu: Düzce'nin Hamidiye Mahallesi'nde, 2004-2005 eğitim-öğretim yılının başında hizmete sunulan Hikmet Akın Ortaokulu, Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın tarafından annesi merhume Hikmet Akın adına yaptırılmıştır. Okulda 20 derslik, 1 laboratuvar, 1 çok amaçlı salon ve kütüphane bulunmakta olup hali hazırda 429 öğrenci eğitim ve öğretim görmektedir.

Gençlere ve Girişimcilere Destek

SKA 4. Nitelikli eğitim

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın başta olmak üzere Akfen Holding yöneticileri Türkiye'nin ekonomik büyümesine katkıda bulunmak, genç girişimcilere ve yöneticilere ilham vermek amacıyla ülkemizin farklı şehirlerinde düzenlenen konferans ve zirvelere 2020 yılı içinde de konuşmacı olarak katılmıştır.

2020, "Gençlere ve Girişimcilere Destek" bağlamında, Akfen yöneticilerinin doğrudan katılımıyla gerçekleşen çevrimiçi konferans, zirve vb etkinlikler bakımından zengin bir yıl olmuştur.

Geleceği Önemsiyor

Hamdi Akın Kayseri Mikrofinans Şubesi

SKA 1. Yoksulluğa son

SKA 2. Açlığa son

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Türkiye’de mikrokredi projesi, 2003 yılında Türkiye İsrافی Önleme Vakfı (TİSVA) Başkanı Prof.Dr.Aziz Akgül tarafından ilk adımı atılarak, aradan geçen zamanda ülkenin 61 ilindeki 91 şubesinde yaklaşık 170 bin mikrogirişimci kadına ulaşmıştır.

Türkiye Grameen Mikrofinans Programı çatısı altında Kayseri’de faaliyet gösteren ve şimdiye kadar yaklaşık 2000 dar gelirli mikro girişimciye destek sağlanan Kayseri Mikrofinans Şubesi, Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın’ın adını taşımaktadır.

Türkiye Graamen Mikrofinans Programı çatısı altında Kayseri’de faaliyet gösteren ve şimdiye kadar 1574 dar gelirli Mikrogirişimciye destek sağlanan Hamdi Akın Kayseri Mikrofinans Şubesi’den Mikrokredi kullanacak kadınlara 8 Mart 2018’de çekleri törenle verilmiştir.

Türkiye İş Kadınları Derneği (TİKAD)

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Türkiye İş Kadınları Derneği (TİKAD) Yönetim Kurulu’nda görev yapan Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp, Türkiye’nin demokratikleşmesi ve modern dünyayla bütünleşmesinde sorumluluk almak misyonu ile hareket eden TİKAD tarafından düzenlenen projelere destek vermektedir.

HeForShe Projesi

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın ve Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp, cinsiyet eşitliği için küresel bir dayanışma hareketi olan HeForShe’ye destek vermektir.

Kadını Güçlendirme Prensipleri (WEPs)

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

2010 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) ve Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi (The United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women - UN Women) ortaklığında oluşturulan WEPs platformu, özel sektöre; iş yerlerinde, piyasalarda ve toplum genelinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için dikkate alınmaları gereken önemli noktaları sunmaktadır.

Akfen Holding, Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi ve Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi tarafından iş hayatında kadın erkek eşitliğini sağlamak amacıyla farkındalık yaratmayı hedefleyen Kadının Güçlenmesi Prensipleri’ni (WEPs) Türkiye’de imzalayan ilk Holding konumundadır. Dünya genelinde 900’den fazla imzacısı bulunan girişime Türkiye’den 47 şirket imzacı olmuştur.

Yönetim Kurullarında Daha Çok Kadın İçin Şirketlerarası Mentorluk Programı

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Akfen Holding olarak, kurum kültürümüz doğrultusunda her bir görevin önemli ve her bir çalışanın değerli olduğu anlayışına inanıyoruz. Özellikle kadın çalışanlarımıza yönelik uygulamalarla onların toplumdaki rollerini desteklemekle birlikte, profesyonel olarak kariyer olanakları sunmaktayız. Ayrıca, Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın, Praesta Türkiye ve Forbes Türkiye işbirliğiyle hayata geçirilen ‘Yönetim Kurullarında Daha Çok Kadın İçin Şirketlerarası Mentorluk Programı’ kapsamında mentor olarak, kadın yöneticilerin yönetim kurulları görevlerine hazırlanmaları konusunda liderlik yapmaktadır.

Yönetim Kurulunda Kadın Derneği (YKKD)

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği
SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini gidermek ve yönetim kurullarında daha fazla kadının yer almasını sağlamak amacıyla çalışan Yönetim Kurulunda Kadın Derneği'nde Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp'in aktif çalışmaları bulunmaktadır.

Doğaya Saygılı

TEMA

SKA 13. İklim eylemi
SKA 15. Karasal yaşam
SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Akfen Holding, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA) tarafından gerçekleştirilen projelerde yer alıyor ve gerek özelliği projelerine gerekse de genel bağışlar ile ülkemizin ağaçlandırılmasına katkı sağlıyor.

EBRD Sürdürülebilirlik Ödülleri

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Akfen Holding, 2014 yılından bugüne her yıl EBRD'nin düzenlediği Sürdürülebilirlik Ödüllerine destek vermektedir. 2020 yılında pandemi nedeniyle etkinlik gerçekleştirilememiş olup, 2021 yılına ertelenmiştir.

Sıfır Atık Mavi Sözü

SKA 14. Sudaki yaşam
SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Akfen Holding, 'Sıfır Atık Mavi Sözü' vererek, denizlerin kirlenmesinin engellenmesi için çalışma yapılacağını taahhüt etmiştir.

Sıfır Atık Mavi Sözü: "Denizlerimizin ve kıyılarımızın kirlenmesini önlemeye, kirlilikle mücadeleyi özendirilmeye, geliştirmeye ve katılımı artırmaya, gelecek nesillere yaşanabilir sağlıklı bir ortam bırakmaya, iyi bir çözüm geliştirmek için yaratıcılık, yenilikçilik kapasitelerini geliştirmeye, tek kullanımlık plastik tüketmek yerine alternatifleri kullanmaya, Sıfır Atık Mavi ile döngüsel ekonomiye destek olamaya söz veriyoruz."

Sanata Destek

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Akfen Holding çeşitli projeler aracılığıyla kültür ve sanata destek vermektedir.

Destek olunan projelerden bazıları:

- **SAHA Derneği:** Türkiye çağdaş sanatının tanınırlığını ve bilinirliğini artırmayı amaçlayan ve bu doğrultudaki projelere karşılıksız destek veren derneği sponsorlarındandır.

Sivil Toplumda Aktif Rol Alıyor

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu)

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 16. Barış, adalet ve güçlü kurumlar

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

1986 yılında kurulan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu - DEİK, Türk özel sektörünün dış ticaret, uluslararası yatırımlar, hizmetler, müteahhitlik ve lojistik başta olmak üzere, dış ekonomik ilişkilerini yürütme; yurt içi ve yurt dışında yatırım imkânlarını araştırma; Türkiye'nin ihracatını artırmaya katkı sağlama ve benzeri iş geliştirme çalışmalarını koordine etmekle görevlendirilmiş bir kurumdur.

11 Eylül 2014 tarihinde çıkarılan 6552 Sayılı Kanunla yeni bir yapıya kavuşan DEİK, "Türk özel sektörünün dış ekonomik ilişkilerini yürütme" görevini tamamıyla üstlenmiş olup, Kurucu Kuruluşları, üyeleri ve İş Konseyleri ile birlikte, Türkiye'nin önde gelen girişimcilerinin ve iş dünyası temsilcilerinin oluşturduğu gönüllü bir 'iş diplomasisi' örgütüdür.

Avrupa

Akfen Holding'in üst düzey yöneticileri 2019 yılında da Türkiye'yi temsil etmek üzere farklı çalışma gruplarında görev almaya devam etmiştir. Bunlar; Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp Türk-İspanyol İş Konseyi, Türk-İrlanda İş Konseyi ve Türk-İngiliz İş Konseyi; olarak Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) bünyesindeki görevlerine devam etmiştir.

Amerika

Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp Türkiye-Amerika İş Konseyi'nde (TAİK) Üye İlişkileri Komite Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Ortadoğu

Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve CEO'su Selim Akın Türkiye-Ortadoğu İş Konseyleri'nde Yürütme Kurulu üyelikleri bulunmaktadır.

Uzakdoğu

Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Danışmanı Süha Güçsav, DEİK Türk-Singapur İş Konseyi Başkanı'dır. Güçsav, bu görevine ek olarak, Ekim 2014 tarihinde Singapur Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesindeki Uluslararası Ticaret ve Yatırım Ajansı'nın (IESingapore) Türkiye Onursal İş Temsilciliği'ne atanmış ve bu görevine 2019 yılında da devam etmiştir.

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

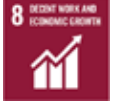
Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu'nda görev yapan Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp, İş Dünyasında Kadın Komisyonu'nda görev almakta ve Kadının Çok Yönlü Güçlendirilmesi projesine destek vermektedir. Pelin Akın Özalp, 2016 yılında Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu'nun (TÜRKONFED) Kadının Çok Yönlü Güçlendirilmesi Projesi toplantıları kapsamında Samsun'da düzenlenen toplantılara katılarak projeye destek vermeye devam etmiştir.

Üye Olduğumuz Diğer Sivil Toplum Kuruluşları

- ▶ Borsaya Kote Ortaklık Yöneticileri Derneği (KOTEDER)
- ▶ Deloitte Best Managed Companies
- ▶ Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)
- ▶ Dünya Ekonomik Forumu – Küresel Şekillendiricileri
- ▶ Gayrimenkul Ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER)
- ▶ Genç Başkanlar Organizasyonu (YPO)
- ▶ Türk Girişim Ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)
- ▶ Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD)
- ▶ Türkiye Aile İşletmeleri Derneği (TAİDER)
- ▶ Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGİAD)
- ▶ Türkiye İnsan Yönetimi Derneği (PERYÖN)
- ▶ Türkiye Kalite Derneği (KalDer)
- ▶ Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)
- ▶ Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği (TYD)

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme
SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı
SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

- ▶ Türkiye İş Kadınları Derneği (TİKAD)
- ▶ Yönetim Kurulunda Kadın Derneği (YKKD)

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği
SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

- ▶ Deniz Temiz Derneği (TURMEPA)
- ▶ Tüm Atık ve Çevre Yönetimi Derneği (TAYÇED)

SKA 13. İklim eylemi
SKA 14. Sudaki yaşam
SKA 15. Karasal yaşam
SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Sponsorluklarımız ve bağışlarımızdan örnekler

- ▶ SAHA Derneği
- ▶ Kızılay
- ▶ Ankara Film Festivali
- ▶ EBRD Sürdürülebilirlik Ödülleri
- ▶ Hikmet Akın Anaokulu
- ▶ TEMA
- ▶ Koç Üniversitesi Anadolu Bursiyerleri
- ▶ TİKAV

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı (TİKAV)

TİKAV 2010 yılından bu yana, ele aldığı sorunlarda kalıcı çözümler yaratabilmek için insanların eğitim ve gelişimine yönelik sürdürülebilir projeler hayata geçirmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda Türkiye’de farklı lokasyonlarda çeşitli kuruluşlarla ortaklaşa projeler gerçekleştiren TİKAV, gençlerle, dağ köylerinde yaşayan çocuklarla, kadınlarla, muhtarlarla, engelli yakınlarıyla, hastanelerde tedavi gören çocuklar ve onlara refakat eden anneler olmak üzere toplumun farklı kesimleriyle buluşmuş ve ayrıca okul onarım çalışmaları da yapmıştır.

Akın Ailesi tarafından kurulan TİKAV, toplumun değişime uyum sağlamasına çözüm bulmayı, gelişime liderlik edecek bireyleri topluma kazandırmayı amaçlamaktadır

Sürdürülebilir refahın ancak ekonominin yanı sıra insana ve topluma yatırımla mümkün olduğunu benimseyen Akfen, kurumsal sosyal sorumluluk projelerini Akın Ailesi tarafından 1999 yılında kurulan Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı (TİKAV) bünyesinde yürütmektedir.

TİKAV, çağımızın hızla değişen bilgi dünyasında yenilikçi bir anlayış ile ulusal ve uluslararası düzeyde çalışmalar yaparak toplumun değişime uyum sağlamasına çözüm bulmayı, gelişime liderlik edecek bireyleri topluma kazandırmayı ve sosyal sorumluluk bilincinin yayılmasına öncülük etmeyi amaçlamaktadır.

Bu doğrultuda TİKAV, yürüttüğü uzun soluklu sosyal sorumluluk projeleriyle genç kuşaktan bireylerin bilgi, görgü ve deneyimlerini artırmayı; sağlıklı yaşama bilincini geliştirmeyi ve günümüzün çevresel sorunlarının giderilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Bugüne kadar gerçekleştirdiği

projelerde; üniversite öğrencileriyle, iş dünyasından kişilerle, gençlerle, dağ köylerinde yaşayan çocuklarla, kadınlarla, muhtarlarla, engelli yakınlarıyla, hastanelerde tedavi gören çocuklarla ve onlara refakat eden annelerle olmak üzere toplumun farklı kesimleriyle buluşan TİKAV; ayrıca pek çok okulun onarımını da üstlenmiştir. 2020, TİKAV’ın yürüttüğü sosyal sorumluluk projelerinde gençlerin ve kadınların öne çıktığı bir yıl daha olmuştur.

İNSANA YATIRIM

TİKAV projelerinde; sürekli gelişen bilgi çağında yeniliklere uyum sağlayabilen, toplumsal ve evrensel değerlere saygılı, çevreye duyarlı, sosyal sorumluluk bilincine sahip bireylerin yetişmesi için toplumsal fayda sağlamayı amaçlamaktadır. Projelerini ise Bireysel Gelişim Programı, Uluslararası Gençlik Ödül Programı Türkiye ve Ulusal Projeler olmak üzere üç farklı kategoride sınıflandırmaktadır.

1. Bireysel Gelişim Programı (BGP)

BGP'nin amacı Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde bulunan üniversite öğrencilerini çeşitli yaşam becerileri ile donatarak, onları üniversite sonrası çalışma hayatına ve sosyal hayata hazırlamaktır. BGP kapsamında öğrencilere; kendine güvenen, donanımlı, hoşgörülü, sosyal sorumluluk bilinci gelişmiş, sürekli öğrenmeye ve gelişime açık, yeteneklerinin farkında ve yeteneklerini kullanabilen bireyler olarak fırsat eşitliği sağlayıp hayata atılmalarına katkıda bulunacak gelişim programları sunulmaktadır.

Proje Fırat Üniversitesinden 33 bursiyerle devam etmektedir. 2021 yılı sonunda 30 bursiyerin programa dahil edilmesi planlanmaktadır.

SKA 4. Nitelikli eğitim
SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği
SKA 10. Eşitsizliklerin azaltılması

Bireysel Gelişim Programı 12 bölümden oluşmaktadır:

- 1. Oryantasyon Programı:** Oryantasyon Programı'nda, gruptaki tüm öğrencilerin birbirlerini tanımalarına yönelik aktiviteler yapıp, Vakıfla, programla ve eğitim uygulamaları ile ilgili detaylı bilgiler verilmektedir.
- 2. Burs Programı:** Bursiyerler her yıl yönetim kurulu kararınca belirlenen miktarda burs almaktadırlar.
- 3. Dil ve Bilgisayar Eğitimi:** Her öğrenci en az 18 ay olmak üzere İngilizce ve bilgisayar derslerine katılmaktadır.
- 4. Kişisel Gelişim Seminerleri:** Bu kapsamdaki eğitimler; İletişim ve Beden Dili, Takım Çalışması, Hikâye Anlatıcılığı, Sunum Teknikleri, Temel Dans Eğitimi, Kendime Değer Veriyorum Seminerleri, Uygulamalı Münazara, Diksiyon, Avrupa Birliği Proje Yazımı, Potansiyelini Ortaya Çıkar, Zaman Yönetimi, Protokol ve Nezaket Kuralları, Aktif Vatandaşlığa Doğru, Uygulamalı Drama, Kamp Hazırlık, Problem Çözme Becerileri ve Çatışma Yönetimi, Herkes Eşit-Herkes Farklı, Yaratıcı Drama, İlk Yardım, Duygusal Zekâ, Girişimcilik ve İnovasyon, Araştırma ve Raporlama Teknikleri, Uygulamalı Mülakat Teknikleri, RYLA, İş Hayatına Hazırlık'dır.
- 5. Bireysel Okuma Programı:** Öğrenciler her akademik yıl en az 3 kitabı okuyup yaz programında bu kitaplarla ilgili sunum yapmaktadırlar.
- 6. Kültür Sanat Programı:** Kültür programı kapsamında yapılan gezi ve ziyaretler, bunların gerçekleşeceği ilde öğrenim gören öğrencilerin yönlendirilmesiyle yapılmaktadır. Ayrıca Yaz Programları içerisinde farklı kültürel alanlar gezilmektedir.
- 7. Gönüllü Hizmet Programı:** En az 12 ay sosyal yardımlaşma kurumları ve sivil toplum örgütleri bünyesinde gönüllülük esasına dayalı olarak Toplumsal Hizmet Faaliyeti göstererek ihtiyaç gruplarına yardımda bulunmaktadırlar.
- 8. Staj ve Mesleki Programlar:** Öğrencilerin öğrenim gördüğü alana göre ilgi istek ve yeteneklerine uygun staj desteği de sunulmaktadır.
- 9. Yaz Programı:** Bursiyerlerimiz mezun olana kadar her akademik yıl sonunda bir Yaz Programı'na katılmaktadır.
- 10. Uluslararası Gençlik Ödülü Programı- Türkiye (Ödül Programı):** TİKAV, Ödül Programını 2001 yılından bu yana Bireysel Gelişim Programı kapsamında bulunan öğrencileri ile uygulamaktadır.
- 11. Uluslararası Projeler:** Her öğrenci bursiyerlik süreci boyunca en az 1 kez Avrupa Birliği Gençlik Programı kapsamında veya
- 10. Uluslararası Gençlik Ödülü Programı- Türkiye (Ödül Programı):** Uluslararası Gençlik Ödülü Programı kapsamında düzenlenen uluslararası gençlik projelerine katılmaktadır.
- 12. TİKAV Kariyer Atölyesi Menti- Mentor Programı:** Akfen Holding yönetici ve çalışanları (mentor) ile son sınıf TİKAV bursiyer öğrencilerini (menti) bir araya getirmektedir. Program kapsamında Mentorluk Eğitimi alan gönüllüler hem internet ortamında hem de yüz yüze iş yaşamı ile ilgili tecrübelerini mentiler ile paylaşarak onlara kendi kariyer planlarını çizebilmek için fikir vermektedir. TİKAV Bireysel Gelişim Programı ile "Geleceğin Liderleri" olmaya hazırlanan öğrencilere, bu program ile profesyonel hayatın kapılarını aralamak ve iş dünyasında sosyal sorumluluk bilincini yaymak amaçlanmaktadır.

1.1. Projenin Amacı

BGP kapsamında özellikle toplumsal ve ekonomik nedenlerle eğitim, kültür ve kişisel gelişim olanaklarına ulaşmada zorluk çeken üniversite öğrencilerine fırsat eşitliği sağlamayı amaç edinmiştir. Bu çerçevede; üniversite birinci sınıftan başlayarak dördüncü sınıfın sonuna kadar bursiyer öğrenciler çeşitli kişisel gelişim, yabancı dil ve bilgisayar eğitimlerine, kültür-sanat ve gönüllü hizmet programlarına, ulusal ve uluslararası projelere, söyleşilere, mesleki programlara katılarak bilgi ve becerilerini zenginleştirmektedirler.

Üniversite hayatları boyunca üç buçuk yıl devam eden BGP ile öğrenciler 40 ayrı programa katılmaktadırlar. BGP öğrencilerinin %51'inin devlet kurumlarında, %49'unun da özel sektörde olmak üzere toplam %95'inin kısa sürede iş hayatına atıldıkları tespit edilmiştir.

1.2. Dünden Bugüne BGP

Bireysel Gelişim Programı ilk olarak 1999 yılında Elazığ Fırat Üniversitesi öğrencilerinin katılımına açılmıştır. 2003 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde; 2006 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Eskişehir Osmangazi Üniversitelerinde uygulanmaya başlamıştır. 2009 yılında, eğitim kaynaklarına ulaşmada fırsat eşitliği yaratma hedefini benimseyen TİKAV, bu amaç doğrultusunda Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesinde on yılını doldurmuş üniversitelere yönelmiş ve Elazığ Fırat Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Şanlıurfa Harran Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi ve Erzurum Atatürk Üniversitelerinde projeyi uygulamaya başlamıştır. 2010 yılından bu yana projeyi yalnızca Fırat Üniversitesi öğrencilerine uygulamaktadır.

TİKAV kurulduğundan bu yana Bireysel Gelişim Programı'na 321 bursiyer katılmıştır. 321 bursiyerin; 211'si TİKAV faaliyetlerini tamamlayarak mezun olmuş, 33'ü TİKAV faaliyetlerini sürdürmektedirler. 77 bursiyer ise çeşitli nedenlerle Vakıf'tan ayrılmış ya da ilişiği kesilmiştir.

Rakamlarla

“Bireysel Gelişim Programı”

BGP'ye katılan öğrenci sayısı	321
Mezun öğrenci	211
Mevcut öğrenci	33
Yıllık başvuru sayısı	750
Mülakata katılan öğrenci sayısı	150
Kabul edilen öğrenci sayısı	25
BGP süresi	3,5 yıl
Öğrencilerin BGP süresince katıldıkları program sayısı	40
Toplam program saati	995
Proje bütçesi	550.000 TL

1.2. Uluslararası Gençlik Ödül Programı Türkiye (UGO-Tr)

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

SKA 4. Nitelikli eğitim

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

SKA 16. Barış, adalet ve güçlü kurumlar

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Ödül Programı 14 ile 24 yaşları arasındaki tüm gençlerin katılabileceği heyecanlı bir kişisel gelişim programıdır. Programının amacı gençleri, kendi hayatlarında, yaşadıkları toplumda ve dünyada bir fark yaratmalarını sağlayacak yaşam becerileri ile donatmaktır. Program ilk kez 1956 yılında Edinburgh Dükü Ödülü adı ile Birleşik Krallık'ta Edinburgh Dükü Prens Philip'in desteği ile başlamış; bugüne kadar dünyada 130'u aşkın ülkede 8 milyondan fazla, ülkemizde ise 20.000'i aşkın gence ulaşmıştır.

Ödül Programı, Türkiye'de TİKAV tarafından temsil edilmektedir.

Program 20 ilde 119 ödül merkezinde aktif olarak uygulanmakta ve her yıl 2.500'ü aşkın genç Ödül Programı'na katılmaktadır.

Türkiye'de Ödül Programı'nı uygulamaya yetkili tek kurum olan Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği tarafından onaylanmış Uluslararası Ödül Birliği'nin bir üyesidir.

Katılımcının hedefleyebileceği üç çeşit ödül kategorisi vardır;

Bronz Ödül: 14 ve 24 yaş arası gençlerin katılabileceği Ödül Kategorisi'dir. Program'ın süresi en az 6 ay olarak belirlenmiştir.

Gümüş Ödül: 15 ve 24 yaş arası gençlerin katılabileceği Ödül Kategorisi'dir. Program'ın süresi en az 12 ay olarak belirlenmiştir.

Altın Ödül: 16 ve 24 yaş arası gençlerin katılabileceği Ödül Kategorisi'dir. Program'ın süresi en az 18 ay olarak belirlenmiştir.

Program dört bölümden oluşmaktadır;

Altın Kategorisi'nde, katılımcılar, Toplumsal Uyum Projesi'nde de yer alırlar.

Gönüllü Hizmet: Gönüllü Hizmet Bölümü gençlere, toplumdaki bireylerin birbirlerine ihtiyacı olduğunu vurgulayarak gönüllü yardımın önemini göstermeyi ve sosyal hizmeti özendirmeyi amaçlamaktadır. Bu bölümde katılımcılar toplumun ihtiyacını karşılayacak şekilde bir faaliyette bulunmalıdır ve yapılan faaliyet katılımcının kişisel gelişimine katkı sağlamalıdır.

Beceri Geliştirme: Bu bölümün amacı, gençlerin ilgi duydukları kültürel ve sosyal aktiviteler arasında kendine uygun bir faaliyet seçerek becerilerinin gelişmesini teşvik etmektir. Beceri Geliştirme Bölümü'nde önemli olan, belirli bir yetenek derecesine ulaşmaktan çok katılımcının yetenekleri ve ilgi alanları doğrultusunda bir hedef belirlemesi ve düzenli çalışma ile bu hedefe ulaşmasıdır.

Fiziksel Gelişim: Katılımcılardan bu bölümde, kendi seçecekleri bir sportif aktiviteyi seçtikleri ödül kategorisine göre belirli bir süre düzenli olarak sürdürmeleri beklenir. Bu bölümün amacı; katılımcılara, formda kalma, kondisyon geliştirme, yeni becerilerini keşfetme, zorluklarla mücadele etme, başarının getireceği mutluluğu yaşama özelliklerini kazandırmaktır.

Macera ve Keşif Yolculukları: Gençlerin özgüven duygularını arttırarak takım çalışması becerisi kazandırmayı, macera ve keşif ruhunu geliştirerek doğayı tanımayı ve doğaya saygı duymayı öğretmeyi amaçlamaktadır.

Toplumsal Uyum Projesi: Sadece Altın Kategori katılımcılarının tamamlanması gereken bu bölümde, gençlerin daha önce bulunmadıkları bir ortamda takım çalışması ile belli bir amaca yönelik faaliyette bulunarak yaşam becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Tamamen gönüllülük esasına dayalı olan Ödül Programı, gençlerin kendilerini keşfederek geliştirmelerine, özgüven ve disiplin kazanmalarına destek olmayı hedefliyor

1.2.1. Projenin Amacı

Ödül Programı sayesinde katılımcılar aldıkları sertifika ile yurtdışında üniversite, burs, staj ve iş başvurularında avantajlar elde etmektedir. Birçok genç Program sayesinde Beceri Geliştirme faaliyetleri kapsamında hali hazırda olan becerilerini geliştirmiş veya yeni beceriler elde edinmiş ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunmuş, Fiziksel Gelişim faaliyetleri anlamında zindelik ve sağlıklarını güçlendirmiş, Gönüllü Hizmet faaliyetleri kapsamında ise topluma faydalı bireyler haline dönüşmüştür. 14-24 yaş arasındaki tüm gençler artan özgüvenleri ile hayata daha farklı bir pencereden bakma fırsatı bulmuşlardır.

1.2.2. Dünden Bugüne Türkiye’de Ödül Programı

Türkiye, Ödül Programı ile 1995 yılında tanışmıştır. Ödül Programının ülkemizdeki ilk uygulayıcıları Türk-İngiliz Dostluk Derneği ve birkaç okul olmuştur.

2001 yılında; Ödül Programı’nı gündemine alan Türkiye İnsan Kaynakları Vakfı (TİKAV), Türk-İngiliz Dostluk Derneği ile iş birliği içinde Ödül Programı’nı ulusallaştırma çalışmalarını başlatmıştır. Mayıs 2002’de; Milli Eğitim Bakanlığı Ödül Programı’nın Ankara, Aydın, Bursa, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep ve Kayseri olmak üzere 7 pilot ildeki lise dengi okullarda uygulanmasını resmi yazı ile onaylamıştır.

Eylül 2003’te, Uluslararası Gençlik Ödülü Programı’nı kendi bünyelerinde uygulayan eğitimciler ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri tarafından Gençlik Ödülü Derneği kurularak program dernek tarafından yürütülmüştür.

Program, 01 Haziran 2013’ten itibaren TİKAV ‘Ulusal Otoritesi’ temsili ile ‘Ulusal Ödül Komitesi’ tarafından uygulanmaya devam etmektedir.

Rakamlarla “Ödül Programı”

Aktif Ödül Merkezi Sayısı	119
Alt-Lisans Sözleşmesi İmzalayan Ödül Merkezi Sayısı (Sadece 2020’de imzalayan ÖM)	8
Toplam Ödül Lideri	428
Toplam Supervisor	261
Aktif Katılımcı Sayısı	3.895
Toplam Katılımcı Sayısı	7.081
Programı Uygulayan İl Sayısı	20
Proje Bütçesi (TL)	1.185.000

2021 Proje Hedefleri

Aktif Ödül Merkezi sayısı	130
Alt Lisans Sözleşmesini imzalayan Ödül Merkezi Sayısı	10
Aktif Ödül Lideri sayısı	465
Aktif Supervisor sayısı	290
Aktif Katılımcı sayısı	4.500
Toplam Katılımcı sayısı	7.500
Programı uygulayan il sayısı	22

1.3. Ulusal Projeler

1.3.1. 2020 Öncesi Projeleri

Proje	Paydaşlar	Dönem	SKA
Eski Köye Yeni Adet	MIP	23-30 Ocak 2010	SKA 10 / SKA 11
Anneler Okulu	MIP	2011 ve 2012	SKA 3
Onarımı Bizden Okuması Sizden	MIP	2012-2016	SKA 4
Mersin'de Muhtarlarla El Ele	MIP	2013	SKA 11
İçimizdeki Engeller Projesi	MIP	2014	SKA 3 / SKA 10
"Çalışma Yaşamı ve Kadın" ve "Aile İçi İletişim" Panelleri	MIP	2015	SKA 1 / SKA 3 / SKA 5 / SKA 11
Annem ve Ben Projesi	TÜGİAD	2016	SKA 3 / SKA 17

1.3.2. Akfen Yenilenebilir Enerji ile Kırsal Bölge Eğitim Seminerleri

Akfen Yenilenebilir Enerji finansörlüğünde ve TİKAV koordinatörlüğünde 2017 yılından itibaren Akfen Yenilenebilir Enerji'nin faaliyet gösterdiği santral bölgelerinde kırsal alanlarda yaşayan kadınlar ile çalışmalar yapılmıştır.

Özetle; 2017 yılında "Evde Okullu Olduk" projesiyle 0-6 yaş grubu çocukların gelişimi konusunda yapılan atölye çalışmasında 1.000 kadına; 2018 yılında "Önce Sağlık" projesiyle ilkyardım, temel sağlık, kanser taraması, kadın hastalıkları ve organ bağışı konusunda yapılan eğitimler ile 1.500 kadına ulaşılmıştır. 2019 yılında başlayan "Hijyen Sağlıktır" projesiyle ise beden güçleri ile çalışan kadınlara besin, vücut ve yaşam alanı hijyeni konusunda 2000 kadına ulaşılmıştır. 2020 yılında başlayan ve Pandemi nedeniyle Ocak ve Şubat aylarında dört farklı ilde altı çalışma yapılabilen "Tasarruf Evimizde Gelecek Elimizde" projesi ile 200 kadına ulaşılmıştır. Pandemi sürecine bağlı olarak projenin kalan çalışmalarının 2021 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

1.3.2.1. Evde Okullu Olduk Projesi

SKA 4. Nitelikli eğitim

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

Ülkemizde kentleşmenin az olduğu ve kadının profesyonel çalışma hayatında daha az rol aldığı kırsal bölgelerde çocukların çoğu okul öncesi eğitim almadan doğrudan ilkokul ile eğitim ve öğretim sürecine başlamaktadır. İnsanların en yüksek öğrenme potansiyeline sahip oldukları okul öncesi dönemde; bedensel, psiko-motor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, kişiliğin şekillendiği ve hızlı gelişim içerisinde bulunduğu bir süreç yaşanmaktadır.

0-6 yaş aralığındaki çocuklar için okul öncesi eğitimin önemini "Evde Okullu Olduk Projesi" ile ele aldık. Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.'ye bağlı hidroelektrik ve güneş enerjisi santrallerinin bulunduğu kırsal bölgelerde ikamet eden ve 0-6 yaş grubu çocuk sahibi olan kadınların katılımıyla projemizi gerçekleştirdik. "Evde Okullu Olduk Projesi" ile daha sağlıklı bireyler yetiştirebilmek için eğitimin yalnızca okula bırakılmaması vurgulanarak ebeveynlerin evde çocuklarla verimli vakit geçirmesi gerektiği atölye çalışmalarıyla uygulamalı olarak ele alınmıştır.

Türkiye'de 15 farklı lokasyonda uygulanan proje kapsamında daha sağlıklı bireyler yetiştirilmesi, aile içi iletişimin güçlendirilmesi, ülkemizde yaygınlaştırılmaya çalışılan okul öncesi eğitim çalışmalarına destek verilmesi amaçlanmıştır.

Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.'nin aktif olan 15 hidroelektrik, rüzgâr enerjisi ve güneş enerjisi santrallerinin olduğu bölgelerde gerçekleştirilen proje ile 1000 kişiye ulaşıldı.

Rakamlarla "Evde Okullu Olduk"

Lokasyon sayısı	15
Katılımcı	1.000
Katılımcıların daha önce benzer çalışmalara katılma oranı	%7
Katılımcıların memnuniyet oranı	%98
Katılımcılar aracılığı ile ulaşılan aile üyeleri sayısı	2.621
Proje bütçesi	320.000 TL

1.3.2.2. Önce Sağlık Projesi

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

Ülkemizde ev, iş ya da trafik kazaları ve doğal afetler nedeniyle çok sayıda insan yaşamını kaybetmekte ya da sakat kalmaktadır. Zamanında yapılacak basit ve etkili ilkyardımla hasta veya yaralının hayatı kurtarılabilir. Bu gibi durumlarda müdahalede bulunan kişilerin ilkyardım eğitimi almış olmaları, yaşamın sürdürülmesinde, sakatlanmaların önlenmesinde ve iyileşme sürecinin kısaltılmasında belirleyici rol oynamaktadır. Kalıcı rahatsızlıkların ve ölümlerin büyük bir kısmının panik ve kargaşanın hâkim olduğu ilk dakikalarda bilinçsizce yapılan ilkyardım müdahaleleri ve yanlış nakil sırasında gerçekleştiği belirtilmektedir. Özellikle ambulansın en erken 45 dakikada ulaşabildiği, sağlık merkezlerinden uzak olan kırsal bölgelerde yaşayan halkın ilkyardım konusunda bilinçlendirilmesinin büyük önem arz ettiği tespit edilmiştir.

Ayrıca, kırsal bölgelerde yaşayan halkın sağlık konusundaki ihmalkâr yaklaşımları ve muhafazakâr bakış açıları sebebiyle devletin kendilerine sunmuş olduğu sağlık imkânlarından faydalanmadıkları, yaptırmaları gereken rutin sağlık taramalarını yaptırmadıkları da tespit edilmiştir.

"Önce Sağlık" Projesi ile ilkyardım, temel sağlık, kanser taraması, muayene rutinleri, kadın hastalıkları ve organ bağışi konuları ele alınarak farkındalık yaratmak amaçlanmıştır. Türkiye'de 17 farklı lokasyonda uygulanan proje 18 yaş üzeri kadınların katılımında gerçekleştirilmiştir.

Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.'nin aktif olan 17 hidroelektrik, rüzgâr enerjisi ve güneş enerjisi santrallerinin olduğu bölgelerde gerçekleştirilen proje ile 1.500 katılımcıya ulaşıldı.

Ödülleri

"Önce Sağlık" projesi, 2018 yılında gerçekleşen 9. Türkiye Enerji Zirvesi'nde Sosyal Sorumluluk Ödülüne layık görülerek, birincilik ödülünü almış; ayrıca, 2018 yılında Doktor Club tarafından düzenlenen yarışmada kendi dalında finalist olmuştur.

Rakamlarla "Önce Sağlık"

Lokasyon sayısı	17
Katılımcı	1.500
Katılımcıların memnuniyet oranı	%98
Eğitimden önce ilk yardım uygulamalarından haberi olmayanlar	%79
Kan grubunu bilen katılımcılar	%29
Katılımcılar aracılığı ile ulaşılan aile üyeleri sayısı	5.571
Proje bütçesi	475.000 TL

1.3.2.3. Hijyen Sağlıktır Projesi

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

SKA 6. Temiz su ve sanitasyon

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

Hijyen, vücut sağlığını bozacak şeyleri engellemek amacıyla yapılan uygulamalar ya da alınan temizlik önlemleri olarak da nitelendirilirken; bireyin sağlığını sürdürebilmesi için yaptığı beslenme, boşaltım ve giyinme gibi ihtiyaçları karşılaması ise "öz bakım" olarak adlandırılmaktadır. Ülkemizde özellikle de kırsal bölgelerde yaşayan halk için öz bakım ve hijyenin, genel temizlik ile sınırlı olduğu; hijyen ve öz bakıma yeterli önem verilmemesi halinde sağlık sorunlarına yol açabilecek durumlara maruz kalılabileceği konusunda gerekli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir.

Türkiye'de 26 farklı lokasyonda uygulanan ve 18 yaş üstü kadınların katılımında gerçekleştirilen proje ile kırsal bölgede yaşayan ve beden gücü ile çalışan kadınların sağlıklı olarak yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan yaşam alanı, beden ve besin hijyeni konularında bilinçlendirmek amaçlandı.

Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.'nin aktif olan 26 hidroelektrik, rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin olduğu bölgelerde gerçekleştirilen proje ile 2000 kişiye ulaşıldı.

Ödülleri

"Hijyen Sağlıktır" projesi, 2019 yılında gerçekleşen 3. Enerji ve Doğal Kaynaklar Zirvesi'nde Sosyal Sorumluluk Projeleri Büyük Ödül'üne layık görüldü.

Rakamlarla Hijyen Sağlıktır

Lokasyon sayısı	26
Katılımcı	2.000
Katılımcıların memnuniyet oranı	%98
Hijyen ve özbakım eksiliğinden kaynaklanan hastalıkları bilmeyenler	%79
Dış fırçalama alışkanlığı olmayanlar	%24
Katılımcılar aracılığı ile ulaşılan aile üyeleri sayısı	7.900
Proje bütçesi	500.000 TL

1.3.2.4. Tasarruf Evimizde Gelecek Elimizde Projesi

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

SKA 6. Temiz su ve sanitasyon

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Türkiye'nin 27 farklı lokasyonunda TİKAV koordinatörlüğünde Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş. finansörlüğünde uygulanacak olan "Tasarruf Evimizde Gelecek Elimizde Projesi" ile Akfen bünyesine bağlı santrallerin bulunduğu bölgedeki mahallelerde/köylerde seminer düzenlenecektir. Bu seminerlerde kırsal bölgede yaşayan kadınları, enerji türleri içerisinde maliyeti yüksek olan elektrik enerjisinin; ikame edilemeyen temel kaynağımız suyun akıllıca ve bilinçli kullanımı konusunda bilgilendirerek hem ev ekonomisine hem de ülkenin ve dünyanın ekolojik dengesine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Rakamlarla Tasarruf Evimizde Gelecek Elimizde 2020 Mart ayında başlayan Pandemi süreci nedeniyle Muğla, Denizli, Aydın ve Mersin illerinde altı çalışma yapılabilmiş ve yaklaşık 605 kişi ile bir araya gelinmiştir.

1.3.2.5. Akfen Yenilenebilir Enerji ile Kırsal Bölge Eğitim Seminerleri Sonuçları

Çalışmalardan sonra uygulanan "Katılımcı Değerlendirme Formu" sonuçları, Eğitim Değerlendirme Raporları, İşletme Müdürü Değerlendirme Raporları ve Proje sorumlularının gözlemlerine göre projelere öngörülenden daha fazla ilgi ve katılım olmuştur. Çalışmalarda interaktif uygulamaların tercih edilmesi ve proje konusunun tüm katılımcıları ortak bir paydada buluşturuyor olması sebebiyle katılımcılar çalışmalara aktif olarak katılım sağlamıştır.

Projelerde ailenin direği olan, aile içerisinde alışkanlıkları geliştiren ve düzen sağlayıcı kişi olan anneler ile buluşarak aslında tüm hane halkı üzerinde etki yaratmak amaçlanmıştır. Katılımcılar, kendilerine ve yakınlarına fayda sağlayacak bilgilere sahip olmanın yanı sıra, sosyalleşmeleri desteklenmiş; kendilerini ifade etme fırsatları bulup motivasyonları artmıştır.

Proje katılımcılarının geri bildirimlerinde yetişkinlere yönelik, bilinçlendirici çalışmaların sayısının ve sıklığının artırılması yönünde talepler olmuştur. Projeler kapsamında ele alınan konularda yaşanan sorunların; aile ilişkilerini, sosyal ilişkileri ve sağlığı olumsuz etkilediği gözlenmiştir. Eğitimlerde yaratılan farkındalıkla insanların hayatlarında olumlu izler bırakılmaya çalışılmıştır.

Rakamlarla Akfen Yenilenebilir Enerji ile Kırsal Bölge Eğitim Seminerleri

2017 yılından bu zamana kadar, dört farklı konuda yapılan eğitim ile toplam 4.900 katılımcı ile buluşulmuştur. Katılımcılar aracılığı ile ailelere de fayda sağlandığı düşünülecek olursa aile üyeleri ile birlikte yaklaşık 18.500 kişiye ulaşılmıştır.

2. Akfen İnşaat

Akfen İnşaat, Akfen Holding'in en eski iştiraki ve şirketin de en önemli parçalarından biridir.

Başlangıçta endüstriyel tesislerin fizibilite ve mühendislik hizmetlerini gerçekleştirmek için kurulan şirket, kısa zamanda sağladığı hizmetlerin yelpazesini endüstriyel tesislerin imalatı, kuruluşu ve montajı olarak genişletmiştir.

Şirket bugüne kadar üstyapı, altyapı, çevre koruma ve komple havaalanı inşaatlarının yapımı da dahil olmak üzere birçok projeyi başarıyla tamamlamış, 35 yıldan fazla bir sürede toplamda 3.2 milyar ABD Doları üzerinde inşaat projesini tamamlamıştır.

Geliştirdiği her projede çevresel değerleri ön planda tutan Akfen İnşaat'ın 2020 yılı içinde hayata geçirdiği projelerinde örnek çalışmalar şunlardır:

2.1. Bodrum Loft Projesi

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

2.1.1. Su Arıtma

Bodrum Loft projesinde Reverse Osmosis sistemi kullanılmaktadır. İleri bir filtre teknolojisidir. Osmoz suyun az yoğun olan ortamdaki çok yoğun olan ortama emilme sürecidir. Ters osmoz bu sürecin basınçla desteklenerek tam tersine döndüren ve bu sayede suyu arıtan bir sistemdir. Temiz suyu çok yoğun ortamdaki ayrıştırmak için kullanılır. Bodrum Loft'ta denizden su alınarak ve arıtılarak kullanılmaktadır.

2.1.2. Soğutma

Yeraltı ısı pompası kullanılarak yeraltındaki sıcaklık soğutma için kullanıldı.

2.1.3. Peyzaj

Ege-Akdeniz Bölgesi doğal bitki örtüsüne uygun olarak bitki seçimlerinde bulunulan Bodrum Loft projesi, özellikle ortak peyzaj alanlarında orman dokusunun devamı niteliğinde doğada bulunan Çam, Zeytin, Sakız, Mersin, Dağ Çileği gibi bitkiler kullanıldı. Villalarda bu dokunun kısmi olarak yansıtıldığı, ancak seçimi yapılan diğer bitkilerin de renk ve bakım olarak benzer yanlarını orman dokusunu baz alarak hem doğal örtüye uygun olarak hem de arazinin iklimsel ve topoğrafik yapısına göre özenle seçilerek oluşturuldu.

Doğanın içine kurulan mimari yapılarda (sosyal tesis, sahil yapıları, villalar) bölgede mevcutta bulunan ağaçlar dikkate alınarak hem varlıklarını korumak hem de sürekliliğini devam ettirmek adına aynı ağaçların dikilmesi projenin oluşturulmasında önemli bir rol oynadı.

Bodrum Loft'un kurulu olduğu arazi parçası, hem denize yakınlığı hem de yüksek tepe noktalarıyla ve konum olarak farklı yönlere bakmasıyla iklimsel hareketin değişkenlik gösterdiği bir lokasyonda yer almaktadır.

- Bu da denize yakın bölgelere tuz serpintisine dayanıklı bitkilerin dikilmesine,
- Yüksek nokta bölgelere ise rüzgardan dayanıklı bitki seçimine,
- Güneye bakan kısımlarda bol güneş isteği olan bitkilerin dikilmesine,
- Kuzeye bakan kısımlarda ise, bitkinin kendi iklimini oluşturacak şartlar sağlanarak (yapısal perdeleme) çözümlenmiş ve buna göre bitki seçimlerine özen gösterilmiştir.

Bodrum Loft'ta Ege Bölgesi yerli halkının alışlagelmiş köy manzaralarından yola çıkılarak özellikle villalarda portakal, limon, nar, mandalina gibi meyve ağaçlarının da iç avlularda kullanımı sağlanmıştır. Böylelikle mimari ile bütünleşmesi adına gölgelik alanlar olan pergole arasında yırtıklar oluşturularak aynı zamanda ağaçların doğayla ilişkisi de sürdürülmüştür.

2.2. Tekirdağ Şehir Hastanesi

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim
SKA 13. İklim eylemi
SKA 14. Sudaki yaşam

Tekirdağ Şehir Hastanesi de dahil olmak üzere Akfen İnşaat'ın tamamladığı Isparta ve Eskişehir Şehir Hastanesi'nde enerji ve su kaynaklarının doğru kullanımı için yapılan çalışmalardan bazıları;

- Güneş panellerinden hem sıcak su hem de çevre aydınlatma direkleri için elektrik enerjisi üretilmektedir.
- Yağmursuyu toplama sistemi ile suyu toplayıp bahçe sulamada kullanılmaktadır.
- Trijenerasyon sistemi ile de doğalgaz üzerinden elektrik üretilip daha az para harcayarak daha fazla enerji elde edilmektedir.

2.3. Kalite Belgeleri

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

Akfen İnşaat Turizm ve Tic. A.Ş. ise "ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi", "ISO 14001:2015 Çevre Yönetim Sistemi" ve "OHSAS 18001:2007 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi" sertifikalarına sahip bulunmaktadır. Her iki şirketimiz de dönem içerisinde bahse konu yönetim sistemlerine ilişkin ara denetimleri başarılı bir şekilde geçirmişlerdir.

3. Mersin Uluslararası Limanı

Türkiye'nin en büyük dış ticaret limanı olan Mersin Uluslararası Limanı (MIP) coğrafi konumu, kapasitesi, geniş hinterlandı ile yalnız Türkiye'nin değil Ortadoğu ve Doğu Akdeniz'in de en önemli limanlarından biri olarak konumlanırken, sürdürülebilirlik anlamında kendini geliştirmeye devam ediyor. MIP'in 2019 yılında TEU başına verilen emisyon miktarı 0,016 tCO₂e olurken bu değer 2020 yılında 0,016 tCO₂e olarak korunmuştur.

3.1. İnovatif Projeler

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

3.1.1. Harici Bekleme Alanları Projesi

Yüklü İhracat konteynerlerini belirli bir gemi için x gün sonra beklenen liman alanına girmeden ve yaklaşık 1 gün önce liman sahasına transfer etmek için harici arazinin kullanılması hedeflenmektedir.

Dış arazinin transit doldurma faaliyetlerine hizmet edecek şekilde dönüştürülmesi, bu da hem LD hem de MT konteynerler için ek kapasite oluşturmak ve limandaki trafik sıkışıklığını azaltmak hedeflenmektedir.

3.1.2. SYA

Karıştırma ve değiştirme hareketlerinin sayısını azaltmak ve üretkenliği artırmak için ana hizmetlerin 16'sı için küme planlaması başlatılmıştır.

3.1.3. Küresel İstifleme Planlaması (İç Ofis Planlaması):

Amacı, PSA limanları bölgesinde bir veya daha fazla istif planlayıcısı tarafından bir Operasyon merkezinden istif planlaması olasılığını göstermektir. Tüm dünyaya yayılan COVID-19 salgını nedeniyle, liman bölgesinde istif planlayıcılarının varlığına ihtiyaç duyulmayacaktır. 2020 yılı Nisan ayı itibarı ile tersane ve rıhtım planlama operasyonlarının teknik ve stratejik sorunlar yaşanmadan başarıyla gerçekleştirildiği görülmüştür.

3.1.4. Konşimento Sayacı

Operasyon Planlama ile önceden tanımlanmış ithal RTG bloklarının etkin kullanımı için 5 konteyner sayısının katlarına dayanmaktadır. 2020'den itibaren, ilgili B / L numarası ile 5 konteynerin katlarını içeren anlamlı verilere sahip olunabilmektedir.

3.1.5. Doluluk Tahmini

Yüksek yoğunluklu planlamaya sahip olması nedeniyle, MIP'nin alanlarını dinamik olarak kullanması gerekmektedir. Aralarında farklı planlama dinamiklerine sahip olan ihracat, ithalat ve boş konteynerlerin dengesi ile saha değişikliklerinin zamanında ve doğru yapılabilmesi gerekmektedir. Doluluk Tahmini projesi, geçmiş verileri kullanarak ihracat, ithalat ve boş doluluk seviyelerini (box, teu ve % olarak) tahmin etmeyi amaçlamaktadır.

3.2. Enerji ve Su Tasarrufu

SKA 6. Temiz su ve sanitasyon

SKA 7. Erişilebilir ve temiz enerji

- Aydınlatmalarda LED ışığı tercih edilmektedir.
- Sahadaki direk aydınlatmalar ışığa duyarlı olup sadece gece yanmaktadır, merkez yemekhanenin lavabo aydınlatmasında cisme duyarlı sensör kullanılmaktadır. Böylece enerji kullanımında tasarruf edilmektedir.
- Kullanılan klimaların periyodik bakımları düzenli olarak yapılmaktadır, enerji tasarruflu klimalar tercih edilmektedir.
- İş makinelerini yıkamak için basınçlı su veren yıkama makineleri kullanılmakta, böylece az su tüketimi sağlanmaktadır.

3.3. Atık Yönetimi

SKA 6. Temiz su ve sanitasyon

SKA 7. Erişilebilir ve temiz enerji

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

3.3.1. Atık Kabul Tesisi

Liman sahası Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından onaylı atık kabul tesisi ve hava emisyon konulu çevre izin ve lisans belgesine sahiptir. Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.'de Çevre Yönetim Birimi mevcuttur ve bünyesinde iki Çevre Mühendisi bulunmaktadır. MIP'nin faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların mümkün olan en az düzeyde tutulması, atıkların kaynağında özelliklerine göre ayrılması, toplanması, geçici depolanması, geri kazanılması, taşınması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonrası kontrolü faaliyetleriyle ilgili oluşturulan atık yönetimi prosedürüne uygun olarak ve çevre mevzuatı kapsamında tüm atıkların yönetimi sağlanmakta ve lisanslı geri kazanım/ bertaraf tesislerine verilmektedir.

3.3.2. Güneş Panelleri

Liman sahasında saatte 150 KW elektrik üretimi sağlamak üzere 2019 yılı içerisinde Atölye çatısına güneş panelleri konulmuştur.

3.3.3. Elektrikli Ekipmanlar

Kullanılan iş makinelerinde elektrikli aksam olmasına önem verilmektedir. Mazot yerine elektrikle çalışan iş makineleri (Gantry Vinçler, RTG'ler) tercih edilmektedir. Mevcutta olan dizel RTG (lastik tekerlekli konteyner elleçleme vinci) iş makineleri elektrikle çalışacak şekilde revizyonları yapılmıştır.

Önümüzdeki dönemlerde fosil yakıt kullanımını azaltmak amacıyla deneme amaçlı elektrikli Terminal Traktör (Çekici) alımı planlanmaktadır. Değerlendirme sonucu yol haritası çizilecektir.

3.3.4. Atık Su

MİP işletme sahalarında evsel nitelikli atık sular kanalizasyona deşarj edilmektedir.

İş makinelerinin yıkanması sonucu oluşan atık suların, gemilerden alınan sintine suyunun seperasyonu sonrası elde edilen atık suların ve yemekhanenin bulaşıkhanesinden kaynaklı atık suların arıtılması amacıyla liman sahasında Paket Arıtma Tesisleri mevcuttur. Arıtma tesisinde atık sular, fiziksel ve kimyasal işleme tabi tutulduktan sonra kanalizasyona deşarj edilmektedir.

3.3.5. Genel Atık Yönetimi

Atıkların kaynağında ayrıştırılması amacıyla Atık Toplama Noktaları oluşturulmuştur. Atık toplama noktalarında ayrı olarak toplanan atıklar liman sahasındaki tehlikeli ve tehlikesiz atık geçici depolama alanlarına taşınmakta, daha sonra lisanslı geri kazanım/bertaraf tesislerine teslim edilmektedir.

Liman işletme sahası içerisinde Atık Kabul Tesisi bulunmaktadır. 26.12.2004 tarih ve 25682 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında; gemilerin normal faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan MARPOL 73/78 EK I kapsamında bulunan petrol ve petrol türevli atıklar (sintine suyu, slaç, atık yağ), MARPOL 73/78 EK II kapsamında bulunan atıklar (nebatî yağ, palm yağı), MARPOL 73/78 EK IV kapsamında bulunan pissu, MARPOL 73/78 EK V kapsamındaki çöp atıkları alınmaktadır.

Liman işletme sahasındaki atık kabul tesisinde toplam 750 m3 kapasiteli altı adet sabit tank bulunmaktadır.

Gemilerden alınan atıklar Atık Kabul Tesisinde geçici olarak depolanmakta, ayrıştırma ve arıtma işlemlerinden sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından lisanslandırılmış geri kazanım/bertaraf tesislerine gönderilmektedir.

3.3.6. Karbon Emisyonu

Çalışanlara, evden iş yerine geliş ve gidişlerini sağlamak üzere servis hizmeti sağlanmaktadır. Böylece kişisel vasıta kullanımı minimize edilmektedir.

Ayrıca liman sahası içerisinde bireysel araç kullanılmaması için, tüm liman kullanıcıları ve çalışanları için ring servisi hizmeti sağlanmaktadır.

3.3.7. Sıfır Atık Belgesi

12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında, "Temel Seviyede Sıfır Atık Belgesi" alınmıştır. Aynı yönetmelik kapsamında, Temel Seviyedeki Sıfır Atık Belgesinin alınmasını takip eden on iki aylık süre sonunda gümüş, altın veya platin sıfır atık belgesi için müracaat edilecektir.

3.3.8. Sıfır Atık Farkındalık Eğitimi

2020 yılı içinde çalışanlarımız için Sıfır Atık Projesi kapsamında online "Sıfır Atık Farkındalık Eğitimi" düzenlenmiştir.

3.3.9. Diğer Çevre Faaliyetleri

- Sıfır atık projesi kapsamında plastik şişe kullanımının azaltılması hedeflenmektedir. Bu amaçla liman sahasında sebil sayısı artırılmıştır. Pandemi sonrasında, kişisel matara kullanımının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.
- Şirket binalarında gerek su tasarrufu sağlamak gerekse hijyen seviyesini arttırmak amacıyla sensörlü musluk kullanılmaya başlanmıştır. 2021 yılında Liman genelinde uygulanması yönünde çalışma başlatılmıştır.
- Atık kâğıt miktarını minimize etmek amacıyla lavabolarda el kurutma fanı kullanılması için gerekli çalışma başlamıştır.
- ISO 14001:2015 Çevre Yönetim Sistemi ve ISO 45001:2018 İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemi denetimleri TSE tarafından gerçekleştirilmiş, herhangi bir minör ve/veya majör uygunsuzluk tespit edilmemiştir.

3.3.9.1. TURMEPA Sponsorluk

MIP, Ülkemizin kıyı ve denizlerinin korunmasını ulusal bir öncelik haline getirmek ve gelecek nesillere yaşanabilir bir Türkiye bırakmak amacıyla başlatılmış bir sivil toplum hareketi olan TURMEPA üyesidir ve sponsor olarak destek verilmektedir.

3.3.9.2. TEMA Umut Ormanı Projesi

TEMA iş birliğiyle Ankara ve Gaziantep'te 6000 adet fidan dikimi gerçekleştirilerek 2 ayrı "Umut Ormanı" doğaya kazandırılmıştır.

3.3.9.3. Geleneksel GO GREEN Haftası

Go Green Haftasında kapsamında her yıl Eylül ayında Çevre etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

3.3.9.4. 3.000 Fidan Projesi

2019 yılında çalışanlarımızın katılımıyla Mersin'e 3000 fidan dikimi gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında Orman Bölge Müdürlüğü iş birliğiyle yine 3000 fidan dikimi gerçekleştirilmiş ve sertifikaya alınmıştır.

3.3.9.5. Geri Dönüşen Parklar Projesi

MIP tarafından yapımı üstlenilen ve Milli Eğitim Müdürlüğü'ne devredilen "Mersin Uluslararası Limanı İlkokulu" bahçesine liman geri dönüşüm malzemelerinden çocuk parkı yaptırılmıştır. Geri dönüşüm farkındalığını arttırmak amacıyla 2019 yılında başlatılan MIP Geri dönüşüm çocuk parkı sayısının artırılması hedeflenmektedir.

3.3.9.6. Kapak Kampanyası

Kampanya kapsamında plastik kapaklar toplanarak Akdeniz Belediyesi tarafından yetkilendirilmiş olan geri dönüşüm tesisine teslim edilmiştir. Toplanan kapaklar karşılığında ihtiyaç sahibi MIP personelinin çocuğuna akülü sandalye hediye edilmiştir.

3.3.9.7. Deniz Temizliği Faaliyeti

MIP çevre faaliyetleri kapsamında Deniz temizliği periyodik aralıklarla yapılmakta olup, denizden toplanan atıklar ayrıştırılarak geri dönüşüm tesislerine verilmektedir.

3.3.9.8. PSA Go Green Yarışması

MIP, PSA limanları arasında düzenlenen Go Green yarışmasında, geri dönüşüm çocuk parkı ve plastik kapakların toplanması / geri dönüşümüne kazandırılması ile engelli sandalye temini projeleri ile beşinci olmuştur.

3.4. Diğer Sosyal Sorumluluk Projeleri

SKA 1. Yoksulluğa son
SKA 4. Nitelikli eğitim
SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

3.4.1. "Biz Bize Yeteriz Türkiye" Kampanyası

Covid 19 salgını ile mücadele sürecinde ihtiyaç sahiplerine destek olmak amacıyla Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan "Biz Bize Yeteriz Türkiye" kampanyasına 3 Milyon TL destek verilmiştir.

3.4.3. Mersin Uluslararası Limanı İlkokulu Projesi

2019 yılında temeli atılan "Mersin Uluslararası Limanı İlkokulu" bir yıl gibi kısa sürede tamamlanarak İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne devredilmiştir. Öğrencilerin su ihtiyaçlarını hijyenik koşullarda giderebilmesi amacıyla okul bahçesine çoklu çeşme yaptırılmıştır.

3.4.2. Eğitime %100 Destek Kampanyası

Covid 19 nedeniyle online devam eden eğitim sürecinde imkanı olmayan öğrencilere destek olmak amacıyla 918 adet tablet, İl Milli Eğitim Müdürlüğü aracılığıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmıştır.

3.4.4. İş Güvenliği Resim Yarışması

İş Güvenliği Haftası'nda farkındalığı arttırmak amacıyla geleneksel Resim Yarışması düzenlenmiştir. 7.4.5. Hayırseverlik Haftası Çalışanlar arasında paylaşma ve yardımlaşma bilincini kurum kültürü haline getirmek amacıyla her yıl farklı aktivitelerle gerçekleştirilen Hayırseverlik Haftası'nda maske ve termos satışı yapılmıştır. Toplanan paranın MIP çalışanlarının eş veya çocuklarının tedavilerinde kullanılması planlanmaktadır.

3.5. İş Güvenliği Çalışmaları

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

Online Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri verilmiştir.

İş kazalarında hedefimiz 0 iş kazasıdır. İş güvenliği performansımızı ölçtüğümüz LTIF (Lost Time Injury Frequency- Kayıp zamanlı yaralanma sıklığı) hedefine, 2020 yılında ulaşılmıştır.

İş güvenliği kültürünü yaygınlaştırmak ve farkındalık oluşturmak amacıyla online olarak UYC (Understanding Your Culture) – İş Güvenliği Kültürünü Anlama çalışmayı düzenlenmiştir.

3.6. Cinsiyet Eşitliği

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

3.6.1. FEM Sertifikası

MIP, iş yaşamında cinsiyet ayrımcılığına son vermek amacıyla uygulanan Fırsat Eşitliği Modeli (FEM) programını tamamlayarak 18 Mart 2020 tarihinde sertifikasını almıştır.

3.6.2. Kadın İstihdamı

Türkiye'de ilk kadın vinç operatörleri sektöre MIP tarafından kazandırılmış olup, mevcut durumda 4 kadın vinç operatörü görev yapmaktadır. MIP'de kadın çalışan oranı, dünya denizcilik sektörü ile paralel olup, %2 oranındadır. Bu sayıyı arttırmak üzere çalışmalar devam etmektedir.

4. Akfen Yenilenebilir Enerji

2020'de yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik enerjisi miktarı

1.744.803
MWh

2020 yılında sağlanan toplam sera gazı azaltımı

973.222
Ton

Sera gazı azaltımına eşdeğer ağaç sayısı

22.633.064
Ton

Temiz enerji ile elektrik ihtiyacını sağlayan konut

1.163.203
adet

Akfen Holding, Türkiye'nin büyümesiyle birlikte artan enerji ihtiyacının karşılanması, yerli kaynakların daha verimli kullanımı, daha düşük maliyetli enerji üretimi, enerji güvenliği ve cari açığın azaltılmasına önemli katkılar sağlamak üzere sektöre ilk adımını 2005 yılında, HES portföyü ile atmıştır. Akfen Yenilenebilir Enerji mevcut olan santrallerini, üretim riskini minimize etmek amacıyla farklı havza ve bölgelerde bulunan hidroelektrik, güneş ve rüzgar enerjisi santrallerini Türkiye'nin en verimli bölgelerine konumlandırmıştır.

Akfen Yenilenebilir Enerji Grubu'nun portföyünde; 235,7 MW faaliyette 13 adet Hidroelektrik Santrali, toplam 121,4 MW kurulu güce sahip (95,5 MW lisanslı ve 25,9 MW lisanssız) Güneş Enerji Santrali ve toplam 348,9 MW rüzgar enerji santrali bulunmaktadır. Akfen Yenilenebilir Enerji, 2020 yılında portföyüne Zorlu Enerji'den satın aldığı, 2016 yılında faaliyete geçmiş olan Demirciler (23,3 MW) ve Saritepe RES (57 MW)'i de dahil ederek toplamda (izin aşamasında olanlar hariç) 706 MW kurulu güce ulaşmıştır. Akfen, şirketin büyüme stratejisinin gerçekleşmesi amacıyla 2016 yılında EBRD ve Uluslararası Finans Kuruluşu (IFC) ile %16,67'şer oranında ortaklık sözleşmesi imzalaması sonucunda Türkiye'nin ilk Yenilenebilir Enerji Platformu daha da büyüdü.

Akfen Yenilenebilir Enerji'nin tüm Türkiye'ye yayılmış olan modern santralleri her teknoloji için en uygun doğal kaynaklara sahip bölgelerde konumlandırılmıştır. Enerji santrallerinin büyük kısmı son yedi yılda devreye alınmıştır.

4.1. Entegre Yönetim Sistemi Sertifikasyon Bilgileri Listesi

Sertifikalar

Yönetim Sistemi	Durum	Son Ara Denetim Tarihi	Güncelleme T.	Durum
EN ISO 9001:2015	25.01.2017	02.10.2019–10.01.2020	18.06.2020	Başarılı
EN ISO 14001:2015	25.01.2017	02.10.2019–10.01.2020	18.06.2020	Başarılı
OHSAS 18001:200712	01.02.2017	02.10.2019–10.01.2020	01.06.2020	Başarılı
EN ISO 50001:201113	01.02.2017	02.10.2019–10.01.2020	28.06.2020	Başarılı

Entegre yönetim sistemi etkinliğinin artırılması için kullanılan M-Files (doküman yönetimi), dijital formasyon, planlama ve otomatik raporlama), SAP ve SAP Fiori (satınalma ve personel mesai takibi), Humanist (personel performans değerlendirme), ATLASCert Portal (GES ve RES doküman yönetimi) program alt yapısı kullanılmaktadır.

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

4.2. Hizmet Alınan Kurumlar

SKA 7.
Erişilebilir ve
temiz enerji

2020 yılı süresi boyunca Akfen Yenilenebilir Enerji portföyü kapsamında çevresel ve sosyal yönetim sistemi ve teknik açıdan hizmet alınan kurumlar aşağıda belirtilmiştir.

ATLASCert: Entegre yönetim sistemi etkinliği, ESAP gerekliliklerinin sağlanması, EBRD performans şartlarının sağlanması, IFC performans şartlarının sağlanması, Yıllık faaliyet raporlarının hazırlanması

ENVA: Atık Yönetimi

TÜVSÜD: GES ve RES Santral performans kontrolleri

IMOLINE: GES ve RES İş Sağlığı ve Güvenliği performans kontrolleri

SOLARIAN: GES Teknik kontrol ve raporlama

4.3. Çevresel ve Sosyal Konularda Sorumlu Yönetici ve Çalışan Sayısı

SKA 8. İnsana
yakışır iş ve
ekonomik
büyüme

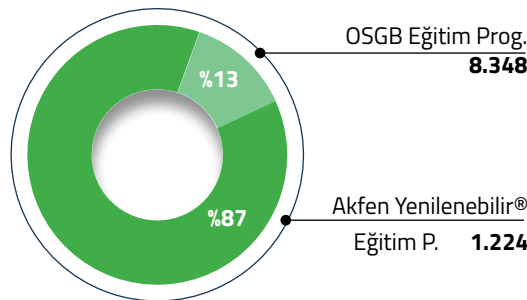
	Çalışan sayısı		Çalışan sayısı
Çevre ve ISG Sorumlusu	28	Diğer sağlık pers.	2
Sosyal uzman	4	Danışman	10
İSG Uzmanı	14	İK Uzmanı	5
İşyeri hekimi	13	Biyolog akademisyen & uzman	15

4.4. Eğitim Programı

SKA 12.
Sorumlu üretim
ve tüketim

2020 yılı içinde çevresel ve sosyal konulara ilişkin eğitim programı tamamen revize edilmiştir. Bu çerçevede çalışanların kolaylıkla anlayabilecekleri bir sunu oluşturulmaya çalışılmıştır. Ayrıca söz konusu eğitim içerikleri; yüz yüze/uzaktan eğitim organizasyonlarının yanı sıra bütün katılımcılara mobil sistemler üzerinden iletilmiştir. Bu suretle çalışanların söz konusu hususları istedikleri zaman gözden geçirme imkânı sağlanmıştır.

Eğitim bölümleri:

- Çalışan El Kitabı ve İş Etiği Kuralları
- Güvenlik
- Atık Yönetimi
- Çevresel Acil Müdahale Eğitimi
- Çevreye Etkilerimiz
- Covid-19 Bilgilendirme Eğitimi
- Yasal Haklarınız
- Biyoçeşitlilik Eğitimi
- İnsan Kaynakları ve Yeniden Yapılanma
- Kültürel Mirasların Korunması
- İş Sağlığı ve Güvenliği
- Basit İş Sağlığı Eğitimi

Eğitime ek olarak merkez ofis yönetim ekibine Kısa Öz Konuşma Eğitimi, SA8000 Temel Eğitimi, Duygusal Zeka Eğitimi, Proje Yönetimin Temelleri, Covid 19 Bilgilendirme eğitimleri verilmiştir.

4.5.TİKAV ile Tasarruf Evimizde Gelecek Elimizde Projesi

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

SKA 6. Temiz su ve sanitasyon

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Tasarruf yapmak, israf etmemek aile bütçesi ve ülke ekonomisi için oldukça önemli bir değerdir. Dolayısıyla bu değer gelecek nesillere taşınması için günlük yaşantı içerisinde davranışlar geliştirilmesi gerekmektedir. Çevre sorunlarının etki boyutunun arttığı günümüzde aile içerisinde tasarruf yöntemlerinin benimsenmesi ve doğa ile uyumlu bir yaşam tarzı giderek önem kazanmaktadır. Bu proje ile kırsal bölgede yaşayan kadınları, enerji türleri içerisinde maliyeti yüksek olan elektrik enerjisinin; ikame edilemeyen temel kaynağımız suyun akıllıca ve bilinçli kullanımı konusunda bilgilendirerek hem ev ekonomisine hem de dünyanın ekolojik dengesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Ayrıca, kadınların kendilerini alışık oldukları alanın dışında yaratılan bir toplulukta ifade edebilmelerini sağlayarak sosyalleşmelerinin de önünü açmak amaçlanmıştır.

2020 yılında Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.'nin 27 aktif enerji santralinin bulunduğu lokasyonlarda gerçekleştirilmesi planlanan "Tasarruf Evimizde Gelecek Elimizde Projesi" nin birinci dönemi (Ocak- Mayıs 2020) tamamlanmıştır. Proje takvimi kapsamında Şubat 2020 yılında planlanan çalışmaların yedi tanesi hayat geçirilmiştir. Mart ve Nisan 2020 tarihlerinde gerçekleştirmeyi planladığımız 8 çalışma, tüm Dernek ve Vakıfların sosyal etkinlik ve organizasyonlarının Covid-19 salgını sebebiyle iptal edilmesi gerekmesiyle yapılamamıştır.

Projenin birinci döneminde çalışmaların %29'u tamamlanmış; 2000 kişiye ulaşılması planlan bu projede %30,25 kişiye ulaşılabilmiştir. Proje bütçesi olan 500.000,00 TL'nin %51'i birinci dönemde harcanmıştır. Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı koordinatörlüğünde ve Akfen Yenilenebilir Enerji finansörlüğünde gerçekleştirilen projenin detayları raporun TİKAV bölümünde yer almaktadır.

4.6.RES Projelerine İlişkin Halkın Bilgilendirilmesi

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

RES Projelerinin kapasite artışları kapsamında yerel halkın bilgilendirilmesi maksadı ile açık toplantılar tertip edilmiştir. Söz konusu toplantılar esnasında projeler ile ilgili teknik olmayan bilgiler aktarılırken yerel halkın konuya ilişkin soruları da cevaplandırılmıştır.

4.7.Yapılan Sosyal Yardımlar

SKA 1. Yoksulluğa son

SKA 2. Açlığa son

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

SKA 4. Nitelikli eğitim

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

SKA 6. Temiz su ve sanitasyon

SKA 7. Erişilebilir ve temiz enerji

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

SKA 10. Eşitsizliklerin azaltılması

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Paydaşlarına proje süreçlerinin her kademesinde iyi ilişkiler kurmak ve karşılıklı bilgi alışverişi yaparak; çalışmalarımızı iyi niyet çerçevesinde yürütmek, başlıca hedefi olup; 2020 yılı içerisinde projelerinin bulunduğu bölgelerde yapılan sosyal yardımlara ilişkin örnekler aşağıda verilmiştir.

Van GES Projeleri

- Bakımlı İlköğretim okulu tamir tadilat işlemleri gerçekleştirildi.
- Kıyı-Bak Kadın Kooperatifi kurulumuna destek sağlandı. Kooperatifin kültürel tarihsel kilim üretim faaliyetlerine maddi destek sağlandı
- İhtiyaç sahibi ailelere gıda yardım paketleri dağıtıldı

Fırıncı GES Projesi

- İhtiyaç sahibi ailelere gıda yardım paketleri dağıtıldı
- Proje civarında bulunan köylerin sağlık ocağı yapımı için maddi destek sözü verildi. Bu kapsamda köy muhtarlarının resmi izin başvuruları henüz tamamlanmadı.

Denizli RES Projesi

- Ataköy halkı tarımsal ticaret ile uğraşan bir köydür. Bu kapsamda halkın, ürünlerini tartıp satabilmeleri adına ücretsiz kullanabilecek tır-kamyon kantarı yapımı gerçekleştirildi.
- Demirli köyüne, tarımsal sulamalar kapsamında kullanılması üzere membran suni havuz inşa edildi.
- Tarihi Afrodiasias Antik Kent Festivali için Kaymakamlığa maddi destek sağlandı.
- Ataköy ilkokulu için tamir tadilat kapsamında maddi destek sağlandı.
- Pandemi sürecinde Kaymakamlığın öğrencilere dağıtacağı tablet kampanyası için maddi destek sağlandı.
- İnşaat sürecinde bozulan yolların tamamının asfalt serim ve yapım işi tamamlandı.
- Dikmen çiçek & kekik balı coğrafi işaretleme süreci tamamlandı.

Üçpınar – Kocalar RES Projeleri

- 2019 yılında yapılan içme suyu depolarının tamamlanması sonrasında bütün altyapı boruları ve tesisatı 2020 yılında yenilendi.
- Üçpınar Köyü sosyal tesislerinin modernizasyonu için maddi destek sağlandı.
- Hacıgelen Köyü sosyal tesislerinin modernizasyonu için maddi destek sağlandı.
- Çamyayla Köyü sosyal tesislerinin modernizasyonu için maddi destek sağlandı.
- İnşaat sürecinde bozulan yolların tamamının asfalt serim ve yapım işi tamamlandı.

Hasanoba RES Projesi

- İlkokul öğrencileri için robotik kodlama kapsamında okula robot alımı gerçekleştirildi.
- Tarihi Yapılar kapsamında restore çalışmalarına maddi destek sağlandı.
- Erenköy Sosyal Tesislerinin tamir tadilatı için maddi destek sağlandı.
- Erenköy yollarının tamir tadilatı için makine desteği sağlandı.
- İçme Suyu Pompalarının elektrik faturaları ödendi.
- Park Bahçe peyzaj çalışmaları kapsamında destek sağlandı.
- İhtiyaç sahiplerine odun kömür tedariki sağlandı.
- Erenköy ilkokuluna tamir tadilat için maddi destek sağlandı.

Çalıkobası HES Projesi

- Tandır Köyü Muhtarlığına yakıt desteği verildi.

Demirciler HES Projesi

- Demirciler Mahallesi sokağa çıkma yasağı olanlar için erzak yardımı yapıldı.
- Demirciler Mahallesine gıda yardımı yapıldı.

Kavakçalı HES Projesi

- Kavakçalı Köyü yol bakımı gerçekleştirildi.
- Kavakçalı Köyü erzak yardımı yapıldı.

Doğançay HES Projesi

- Doğançay Mahallesi engelliler okul yenileme-boyama işleri gerçekleştirildi.
- Doğançay Mahallesi Muhtarlığına maddi yardım yapıldı.
- Doğançay Mahallesi Muhtarlığına kömür yardımı yapıldı.
- Kızılkaya Mahallesi Muhtarlığı için kamelya tesis edildi.
- Kızılkaya Spor kulübüne maddi yardım yapıldı.
- Nuri Osmaniye Mahallesi Muhtarlığına maddi yardım yapıldı.
- Doğançay İlçe Jandarmaya maddi yardım yapıldı.
- Geyve özel eğitim okuluna maddi yardım yapıldı.

Doruk HES Projesi

- Kızıлтаş Köyü yolu için maddi yardım yapıldı.
- Kızıлтаş Köyü kar küreme aracı tamiri sağlandı.
- Karınca Köyü şenlikleri için maddi yardım yapıldı.
- Kızıлтаş Köyü kar küreme işleri gerçekleştirildi.

- Kızıлтаş Köyü Muhtarlığına maddi yardım yapıldı.
- Kızıлтаş Köyü Muhtarlığına mobilya desteği verildi.
- Tepeköy içme suyu borusu yardımı (600m) yapıldı.

Saraçbendi HES Projesi

- Yerel bireylere gıda yardımı yapıldı.
- Yerel paydaşlar için tarla yolu sağlandı.

Yağmur HES Projesi

- Yerel bireylere erzak yardımı yapıldı.
- Yerel bireylere maddi yardım yapıldı.

Otluca HES Projesi

- Boğuntu Köyü okul lojmanı çatı malzemesi yardımı sağlandı.
- Çaltıbükü Köyü içme suyu kaynağı makina çalışması yardımı yapıldı.
- Akine Köyü mezarlığı inşaat malzemesi yardımı yapıldı.
- Çaltıbükü Köyü mezarlığı çeşme suyu için boru yardımı yapıldı.
- Yol Yapımında görev alan belediye çalışanlarına yemek yardımı yapıldı.

4.8. Kimyasal Maddelerin Depolanması ve Kullanımı

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Kimyasal madde depolama sahaları aylık düzenli saha kontrolleri esnasında özel olarak dikkate alınmış ve değerlendirilmiştir. 2020 yılı içinde özellikle MSDS31 içeriklerinin kullanıcılar tarafından anlaşılması ve gerekli durumlarda ve istendiğinde söz konusu dokümanlara hızlı erişimin sağlanması hususuna odaklanılmıştır.

4.9. Sıvı Atıklar

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Santral çalışan sayısı ortalama 11'dir (minimum 5, maksimum 24). Bu nedenle santrallerimizin hiçbirinde atık su arıtma sistemi tesis edilmemiştir. Atık sular sızdırmaz foseptiklerde tutulmakta, yetkili vidanjör firmalarının alınmakta ve belediyelere teslim edilmektedir. Vidanjör hizmet kayıtları tutulmakta ve santrallerimizde muhafaza edilmektedir. Foseptik kontrol ve teslim süreçleri; çevresel etkileşim eğitimi içinde yer almaktadır ve bütün çalışanlarımıza periyodik olarak aktarılmaktadır.

4.10. Kaynaklar ve Enerji Tüketimi

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Entegre yönetim sistemi dahilinde oluşturulan enerji yönetim programı EN ISO 5001:2018 standartları çerçevesinde revize edilmiştir.

Off Grid Güneş Enerji Sistemi ile iç ihtiyacın karşılandığı sahalar aşağıda verilmiştir.

- Akfen Yenilenebilir Enerji Merkez Ofis – Dış Aydınlatma
- Mt-Doğal Kumanda Binası – İç İhtiyaç
- Yaysun GES Kumanda Binası – İç İhtiyaç
- Me-Se GES Kumanda Binası – İç İhtiyaç
- Psı GES Kumanda Binası – İç İhtiyaç
- Omicron Engil GES Kumanda Binası – İç İhtiyaç
- Omicron Erciş GES Kumanda Binası – İç İhtiyaç
- İota M. Fırıncı GES Şantiye Sahası – İç İhtiyaç
- İota M. Fırıncı GES Kumanda Binası – İç İhtiyaç

Yıl / Altyapı Türü	Elektrik Tüketimi (MWs)	Doğalgaz (m ³)	Dizel (lt)	Su (m ³)
2019 Toplam	6472,87	120.100,00	114.347,00	13.036,65
2020 Toplam	5.048,81	78.152,00	117.390,00	11.578,00
Değişim %	-%22	-%35	%3	%11

4.11. Biyoçeşitliliğin Muhafazası, Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi, Kültürel Mirasların Korunması

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Biyojolojik çeşitliliğin korunması için 2020 yılı içinde aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

- "Biyojolojik Çeşitliliğin Kontrolü Talimatı" revize edilmiş, bütün santrallere iletilmiştir.
- Türlerin tespiti, değerlendirilmesi ve kayıtların muhafazası için web tabanlı yazılım geliştirilmiştir. Yazılım kullanımına ilişkin hususlar Biyojolojik Çeşitliliğin Kontrolü Talimatı içinde belirtilmiştir. Matbu kayıt Haziran 2020' ye kadar devam etmiş, sonrasında tamamen dijital sisteme geçilmiştir.
- Revize edilen talimat ve hazırlanan yazılım çerçevesinde bütün santrallerimizde eğitimler tertip edilmiştir. Eğitim sunumları çalışanlarla, kişisel cep telefonları ile paylaşılmıştır.
- 2020 yılı içinde santrallerden dijital 76 bildirim alınmıştır.
- Sar-Dem kapsamında "Mısır Akbabaları" için ilkbahar Göç Dönemi İzlemesi gerçekleştirilmiştir.
- ÇAMLICA III HES kapsamında; balık yakalama, taşıma ve serbest bırakma çalışmaları başarı ile tamamlanmıştır.
- Tüm RES projelerinde ornitolojik, biyoçeşitlilik gözlem çalışmaları devam etmiştir ve mevsimsel olarak Doğa Koruma Milli Parklar Genel Müdürlüğüne raporlar sunulmuştur. Raporların sonucuna göre projelerin kuşlara etkileri yok denecek kadar az seviyededir. Bu kapsamda idarenin değerlendirmeleri sonucunda gözlemlere devam edilip edilmeyeceği kararlaştırılacaktır.
- Flora kapsamında endemik bitki türleri gözlemlenmekte tohumları toplanarak dikim yapılmaktadır.

- HES Regülatörlerde; balık geçitlerinde tespit ve değerlendirme yapılmıştır. Tüm balık geçitleri iyi standartlarda çalışmaktadır.
- HES Regülatörlerde; akım gözlem istasyonlarının bıraktığı can suları kontrol edilmektedir. Akım gözlem istasyonlarının işlevselliği kontrol edilmiştir.
- GES projelerinde işletme dönemi boyunca son biyoçeşitlilik gözlemler tamamlanmıştır ve herhangi majör sonuçlara rastlanmamıştır.
- ARUP ve GOLDER tarafından gerçekleştirilen RES ve GES ESAP kreditor denetimlerinde tüm biyoçeşitlilik raporları değerlendirilmiştir. Bu kapsamda tespit edilen majör bir uygunsuzluk söz konusu değildir.
- Hidroelektrik santralleri özelinde BALIK GEÇİTLERİ ve AKIM GÖZLEM İSTASYON denetimleri gerçekleştirilmiş ve raporlanmıştır. Söz konusu denetimler neticesinde balık geçitleri ve AGİ'lerin uygun olduğu belirlenmiştir.
- Kanal yapıları ile suyun santrale ulaştırıldığı santrallerde, iletim kanalının fauna geçişini engellememesi için geçiş yapıları bulunmaktadır. Böylece yaban hayvanları her iki yaka arasında su ve yiyecek ihtiyaçlarını karşılamak üzere dolaşabilmektedir.
- Projelerimizde herhangi bir kültürel mirasa ilişkin bulgu gerçekleştirilmemiştir. Ancak kültürel mirasın korunması için 2020 yılı içinde aşağıdaki faaliyetler güncellenerek sürdürülmüştür.

4.12. İnovatif Projeler

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

Akfen Yenilenebilir Enerji misyonu dahilinde izlediğimiz inovasyon göstergelerinde performansı en üst seviyeye çıkarmak üzere faaliyetlerimizi yapılandırıyoruz. Faaliyet gösterdiğimiz tüm yenilenebilir enerji kaynaklarında sürdürülebilirliği esas alan yenilikçi anlayışımızın bir yansıması olarak uzun dönemli karlı bir büyüme inşa ediyoruz. Akfen Yenilenebilir Enerji olarak, Ar-Ge süreçlerimiz ve faaliyetlerimizin çevresel ve sosyal etkilerinin yönetiminde inovasyon odaklı yaklaşımı her zaman ön planda tutuyoruz. Türkiye'yi gelişen teknolojinin ve değişen enerji sektörünün hızına yetiştirecek, ileriye dönük inovatif düşünceyle geliştirilmiş ve çok yönlü katma değer yaratan faaliyetlere öncelik veriyoruz. Şirketimiz, yenilikçi çözümler üretme kabiliyeti, çağın gerekliliklerine cevap veren nitelikli işgücü ve kaynak çeşitliliği ile uzmanlığını geliştirmeye devam ediyor. Dijital dönüşüm çağının teknolojileri her geçen gün enerji sektöründe ağırlığını hissettirmektedir.

4.12.1. Web tabanlı Operasyon Kontrol Merkezi

Operasyonel verimliliği artırmak ve üretim kayıpları azaltmak amacıyla, mevcut SCADA Kontrol Merkezlerine alternatif olarak Web tabanlı Operasyon Kontrol Merkezi tasarladık. Web tabanlı Operasyon Kontrol Merkezi ile faaliyet gösterilen tüm illerde enerji santrallerinin kontrolü devamlı olarak sağlayabiliyor. Güneş Enerji Santrallerinin, Rüzgar Enerji Santrallerinin, Hidroelektrik Enerji Santrallerinin tek bir platformda tüm sistemlerin entegre çalışmasını mümkün kılan Nesnelerin İnterneti (IoT) platformu ile akıllı şebeke uygulamalarının altyapısı oluşturuldu. Operasyon yöneticilerine ve kullanıcılarına kontrol merkezlerine uzaktan erişim, enerji verilerini izleyebilme, fonksiyonel özelliklere sahip detaylı analitik raporlama, koruyucu ve düzenli bakım yönetimleri ile ekipmanların verimliliklerin artırılması, gibi olanaklar sağlamaktadır. Fiziksel varlıkların dijital bir kopyası oluşturularak Fiziksel ve sanal dünya arasında köprü kurularak veriler, sanal varlığın fiziksel varlık ile eşzamanlı olarak var olmasına olanak tanıyarak kesintisiz bir şekilde üretim optimizasyonu gerçekleştirilmektedir. 2019 yılında başla Hedefi Ar-Ge ve İnovasyon alanında İş Birliklerini ve Operasyon Yönetim Platform sayısını arttırmak.

5. İstanbul Deniz Otobüsleri (İDO)

2020 Taşınan araç sayısı
5.180.748

Taşınan yolcu sayısı
25.051.731

İstanbul'un deniz ulaşımına ve trafik sorunu çözümüne katkıda bulunmak amacıyla kurulan İstanbul Deniz Otobüsleri şirketi her yıl ortalama olarak 34 milyon yolcu ve 7 milyon aracın ulaşımını sağlıyor. Şirket, temiz ve çevreci ulaşım olanaklarını artırma konusunda yatırımlarını sürdürüyor.

İDO toplam 16 hatta yaz döneminde 35.021, kış döneminde 28.903 yolcu ve her iki dönem için 2.577 araç taşıma kapasitesiyle Marmara Denizi'nde faaliyet göstermektedir.

5.1. İnovatif Çalışmalar

SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

SKA 15. Karasal yaşam

Her sektörde olduğu gibi ulaştırma sektöründe de dijitalleşme, hizmetin kalitesini ve hızını arttıran bir unsur olarak karşımıza çıkıyor. Misafirlerine otuz yılı aşkın süredir kaliteli hizmet sunan İDO da dijital dönüşümde önemli adımlar atmayı sürdürüyor.

İDO, e-bilet uygulaması ile 2016 senesinde başlattığı dijital dönüşüm kapsamında, yenileyerek en pratik hale getirdiği web sitesini 21 Şubat 2018 itibarıyla misafirlerinin kullanımına sundu. İDO, web sitesi ara yüzünü yenileyerek kullanıcı dostu haline getirirken, satış sisteminin yenilenmesi ile bilet alımını kolaylaştırdı.

2017 sonrası yıllara göre ve 2017 yılına göre bilet tasarruf adetleri aşağıda yer almaktadır. Buna ek olarak; tasarrufun büyük kısmı, 2018 yılında bilet boyutlarının yarı yarıya küçülmesidir.

Bununla birlikte yolcuların akıllı telefon kullanımının da artması yıllar içerisinde bilet tüketimini azaltmaktadır.

Yıllar	Adet	Bilet Boyutu	Kağıt Tük. (m ²)	Yıllara göre Tasarruf	2017'ye göre Tasarruf
2017	10.000.000	203,2mm * 82,55mm	167.742	-	-
2018	8.000.000	101,6mm * 82,55mm	67.097	60,00%	60,00%
2019	8.000.000	101,6mm * 82,55mm	67.097	0,00%	60,00%
2020	7.000.000	101,6mm * 82,55mm	58.710	12,50%	65,00%
2021	5.000.000	101,6mm * 82,55mm	41.935	28,57%	75,00%

5.2. Çevre ve Atık Yönetimi

5.2.1. Protokoller ve Sözleşmeler

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

5.2.1.1. Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği gereği;

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile 17 Ekim 2005 tarihinden itibaren atık alımı için protokol yapılmış, 16 Ocak 2006 tarihinde 'Liman Atık Alım Protokolü' şeklinde yeniden düzenlenmiş ve günün şartlarına uygun olarak en son yapılan güncelleme çalışması ile 25 Mayıs 2012 tarihinde 'Tarifeli Sefer Yapan Gemilerin Yolcu Almak İçin Yanaştıkları Limanların Atık Alım Protokolü' imzalanmıştır. Protokol, süresi bitiminden 30 (otuz) gün önceden taraflarca herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde devamlı suretle 1'er (bire) yıl süreli olarak yenilenmektedir.

01.01.2020 tarihinde Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin iştiraki İZAYDAŞ ile de Eskişehir-Topçular hattında çalışan gemilerden kaynaklı sintine ve atık yağlar için 'Atık Alım Protokolü' imzalanmıştır. Protokol, süresi bitiminden 30 (otuz) gün önceden taraflarca herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde devamlı suretle 1'er (bire) yıl süreli olarak yenilenmektedir

Her iki protokol de şartları gereği 2021 yılı için geçerlidir.

5.2.1.2. Akfen Su – Çevre ve Atık Yönetimi Sözleşmesi

Tüm deniz araçlarımız ve kara tesislerimizden kaynaklanan tehlikeli ve tehlikesiz atıkların bertarafını ve geri dönüşümünü sağlamaya yönelik Akfen Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş. ile 2020 yılında 3 yıllık sözleşme yapılmış olup, 31.12.2022 tarihine kadar geçerlidir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki İSTAÇ ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi iştiraki İZAYDAŞ ile yapılan protokollerle gemi kaynaklı atıklarımızın yasal yükümlülüklerimize göre uzaklaştırılması sağlanmaktadır. Gemi kaynaklı atık yağların ve sintinelerin İSTAÇ ve İZAYDAŞ'a ait tesislere taşınmasında, bünyemizde bulunan lisanslı aracımız ile ihtiyaç halinde İSTAÇ ve İZAYDAŞ'a ait atık alma gemileri kullanılmaktadır.

5.2.1.3. Tehlikeli Maddelerin Karayolu ve Deniz Yolu ile Taşınması ve Acil Müdahale Hizmet Alım Sözleşmesi

Gemi kaynaklı atık yağlar ve sintineler operasyonel açıdan aksaklık yaşamamak adına İDO bünyesinde bulunan kara tankeri ile lisanslı olarak atık taşınmaktadır. Karayolunda atık taşınabilmesi için 24.04.2019 tarih ve 30754 sayılı "Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik" gereği Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında şirketimiz adına ilk olarak 18.12.2014 tarih ve İST.U-Net.TMFB.34.12557 numaralı "Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi" alınmış olup, belge süresi 13.11.2019 tarihinde 5 yıl daha uzatılmıştır. "22.05.2014 tarih ve 29007 sayılı Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Hakkında Tebliği" gereğince 01.01.2018 tarihi itibarıyla Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi bulunan işletmelerin Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı hizmeti alınması zorunlu hale getirilmiştir. Bu kapsamda Yenikapı Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı hizmeti alınmaktadır. Sirkeci, Harem ve Maltepe iskelelerinde Tehlikeli Madde Taşıyan araçların gemiye yüklenmesi ve taşınması faaliyetleri sebebiyle 03.03.2015 tarih ve 29284 sayılı "Tehlikeli Maddelerin Denizyoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik" kapsamında iskele işletme izin süreleri kadar geçerli olan "Kıyı Tesisi Tehlikeli Madde Uygunluk Belgesi" alınmış olup, "IMDG - Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Hizmeti" alınmaktadır. Maltepe terminalinde, 21.10.2006 tarih ve 26326 sayılı "Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanunun Uygulama Yönetmeliği" kapsamında belirtilen "Kıyı Tesisi Acil Müdahale Planı" başlıklı 23.Maddesi gereği "Risk Değerlendirilmesi ve Acil Müdahale Planı" hazırlanmıştır. Bu kapsamda iskelede bulunması gereken ek ekipmanların temini ile acil durumlarda müdahale ve destek için 18.04.2020 tarihinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından Müdahale yetkisi verilmiş olan firma ile 1 yıl süreli Acil Müdahale Hizmet alım sözleşmesi imzalanmıştır.

5.2.2. Atık Yağ Kategori Belirleme Analizleri

29 Ocak 2013 tarihinde Suhulet arabalı vapuru, Sarıcaş deniz otobüsü ve Orhangazi-1 feribotundan alınan üç adet numune Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan yetkili ve TÜRKAK tarafından akredite edilmiş laboratuvarında analiz edilerek 1. Kategori Atık Yağ kategorisinde olduğu tespit edilmiştir.

1. Sınıf Atık Yağlar, rejenerasyon ve rafinasyon ile geri kazanılmaktadır.

Tedarik edilen yağların tipi ve tedarikçisi değişmemiş olmasına rağmen kontrol amaçlı olarak, 8 Aralık 2017 tarihinde Karamürsel Bey Deniz Otobüsü, Sultanahmet arabalı vapuru, Kanuni Sultan Süleyman ve Adnan Menderes hızlı feribotundan alınan 4 adet numune Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan yetkili ve TÜRKAK tarafından akredite edilmiş laboratuvarında analiz edilerek 1. Kategori Atık Yağ kategorisinde olduğu tespit edilmiştir.

2020 yılı İDO Bünyesinde Oluşan Atık Miktarları

Sintine	1.824,050 m ³
Atık Yağ	177,350 m ³
Metal	40,663 ton
Yağlı Metal	3,712 ton
Kontamine Atık	23,823 ton
Kontamine Ambalaj	17,693 ton
Boş Basıncılı Kaplar	0,653 ton
ÖTL	30,143 ton
Akü	6,024 ton
E-Atık	7,959 ton
Flüoresan	0,196 ton
Atık Boya	1,882 ton
Toner-Kartuş	0,203 ton
Yağlı Filtre	2,993 ton
Atık Pili	0,065 ton
Diğer Tehlikeli Atıklar	0,686 ton
Tehlikesiz Atık (Plastik, Ahşap, Tekstil vb.)	36,431 ton
Ambalaj Atıkları	19,240 ton

5.2.3. "Acil Durum" Ekipmanları

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme
SKA 14. Sudaki yaşam

Yenikapı, Sirkeci, Harem, Bostancı, Maltepe, Pendik, Eskihisar ve Topçular terminallerimizde toplam uzunluğu 1.385 metre olan akaryakıt bariyerleri, olası bir yakıt sızıntısı/döküntüsü acil durumu için hazır bekletilmektedir.

Bütün terminallerde olası kazalara karşı hazırlıklı olunması amacı ile Oil Spill Kit'ler bulundurulmaktadır. Kullanılan Oil Spill Kit'ler doğal pamuk lifi malzemesinden imal edilmiş olup standart kişisel koruyucu malzeme dışında ilave koruyucu kullanımı gerektirmemekte ve piyasada bulunan muadillerine göre daha fazla emiş gücüne sahiptir. Bu sayede daha az Oil Spill Kit malzemesi ile daha fazla miktarda döküntü toplanabilmektedir.

5.2.4. Hız Optimizasyonu

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme
SKA 14. Sudaki yaşam

Gemi filosunda yaz sezonu haricinde yakıt tasarrufu sağlanması ve gaz emisyonunun azaltılması için seyir şartlarına istinaden hız optimizasyonu uygulaması yapılmaktadır. Yaz sezonu haricinde; iç hatlarda seyir hızı maksimum 24 Knot ve dış hatlarda seyir hızı maksimum 27 Knot olacak şekilde hız uygulaması yapılmaktadır.

5.2.5. Yakıt Tasarruf Çalışması

SKA 13. İklim eylemi

Gemi filosunda yakıt tasarrufu sağlanması amacıyla;

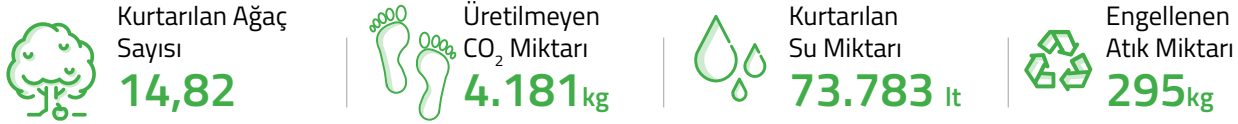
- Periyodik havuzlama ve karina temizliği,
- Gemi karina kondüsyonlarının takibi neticesi gerektiğinde periyot dışı havuzlama yapılması,
- Hidrojel silikon etkisi ile biyosit etkinliğine sahip karina boya uygulaması,
- Hız optimizasyon uygulaması,
- Planlı makine bakımları,

Ek seferlerde düşük yakıt sarfiyatı olan gemilerin kullanılması ile;

- 2020 yılında toplamda 1.947.674 litre yakıt tasarrufu sağlanmıştır. Böylece, karbondioksit salınımı 5.162 ton azaltılmıştır.

2020'de çıktı alınan kağıt sayısı, su tüketimi ve diğer alınan önlemlerle beraber sistemden çekilen çevreye etki tablosu

5.2.6. Çevre ve Yakıt Tüketimine Dair Projeler

SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Topçular Terminali için 150 m³/gün kapasiteli Gemi Kaynaklı Biyolojik Evsel Atıksu Arıtma Tesisi bulunmaktadır. Eskihisar-Topçular hattında çalışan gemilerden ve bu terminalden kaynaklı evsel atık suların arıtılması amacıyla Taşköprü Belediye Başkanlığı'ndan alınan deşarj izniyle atıksu arıtma tesisi çıkış suyu kanalizasyon hattına deşarj edilmektedir. Eskihisar - Topçular hattında çalışan gemilerin pissu transfer kayıtlarının tutulabilmesi için 19.11.2020 tarihinde Yalova Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne başvuru yapılarak Denizcilik Atıkları Uygulaması (DAU)'ya erişim izni alınmıştır. Bu kapsamda 27.11.2020 tarihi itibari ile Topçular Atıksu Biyolojik Arıtma Tesisimize verilen pissu verileri sistem üzerinden gemi adına kayıt altına alınmaya başlanmıştır.

5.2.7. Yasal İzinler - Çevre Bilinci Kapsamında Yapılan Çalışmalar

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Atık Yönetimi Uygulamaları kapsamında Yenikapı, Sirkeci, Bostancı, Eskihisar ve Topçular iskelelerimizde 2872 Sayılı Çevre Kanunu ve 02.04.2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanarak yürürlüğe giren "Atık Yönetimi Yönetmeliği" kapsamına uygun şartlarda inşa edilmiş Geçici Atık Depolama Alanları bulunmakta olup ilgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinden "Geçici Atık Depolama İzni" ve "Entegre Atık Yönetim Planı Onayları" alınmıştır.

Şirketimiz bünyesinde Atık Yönetimi çalışmaları kapsamında ofislerde, terminalerde ve gemilerde 3'lü atık kutuları bulunmakta ve Ambalaj atıkları ayrı olarak biriktirilerek yerel Belediyelerin Ambalaj Atık Toplama sistemine dahil edilmektedir. 12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı resmi gazete ile yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında, halihazırda uygulamış olduğumuz kaynağında ayrı biriktirmeye ek olarak Sıfır Atık Konulu eğitim hazırlanarak İDO Akademi üzerinden tüm çalışanlarımızın bilgisine sunulmuştur. Ayrıca Sıfır Atık ve Sıfır Atık Mavi projelerine atıfta bulunan bilgilendirme videosu hazırlanmış ve 16.10.2019 tarihinde İDO TV'de yayınlanmaya başlamıştır. Sıfır Atık Projesi farkındalık kapsamında hem personel hem yolcu bilgilendirilmesi amacıyla afişler hazırlanmış olup, ofis, Atölye, gemi ve terminalerimize asılmıştır. 04.11.2020 tarihinde "Sıfır Atık Belgesi" başvurusu yapılmıştır.

Deniz yüzeyinin temizliği amacıyla 19.09.2018 tarihinde Yenikapı İskelemizde Wartsila Enpa iş birliği ile pilot proje olarak Seabin adlı yüzen çöp kutusu kurulumu gerçekleştirilmiştir. Durağan su ortamına göre tasarlanan Seabin'in deniz ortamında çalışma performansı izlenmekte, problemleri gözlenmekte ve performansının artırılması üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Doğal kaynak tüketiminin önlenmesi kapsamında printer kullanımlarında kişilere özel şifre verilerek çıktı alımı sınırlandırılmıştır. 2020 yılı itibari ile yeni araç kiralama işleminde müdür pozisyonları için Hibrit araç seçilerek yakıt tüketiminde tasarruf ve düşük emisyon salınımı hedeflenmiştir. Ayrıca su, elektrik, doğal gaz, çıktı alınan kağıt sayısı, yakıt tüketimi vb. tüketimler aylık olarak takip edilmekte ve yıllık hedeflerde tüketimin azaltılmasına yönelik tüm personele eğitim ve bilgilendirme yapılmakta olup, uygulamalara ilişkin aksiyonlar belirlenmektedir.

5.3. Şikayet Sayıları

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

2019 yılında gelen şikayet sayısı 11.591 sistemsel geliştirme ve şikayet öngörülerine göre yapılan iyileştirme çalışmaları ile bu sayı 2020 yılında 7.877'ye düşürülmüştür.

5.4. İK Çalışmaları

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

2020 yılında Sıfır Atık Projesi E-Eğitimini 965 kişi ile tamamlanmıştır. Genel Müdürlük ve terminal kadrolarına, ağırlıklı olarak dönemsel olmak üzere kadın istihdamı gerçekleştirilmiştir. Özellikle Eskişehir-Topçular hattındaki gemilerde makine dairesinde çalışmak üzere bir kadın yağıcı istihdamı yapılmıştır.

5.5. Öne Çıkan Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri

5.5.1. Elazığlı Depremzede Çocuklara Oyuncak Sevinci

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

İDO olarak Elazığlı depremzede çocukların iyileşmelerine katkı sağlamak amacıyla başlattığımız oyuncak kampanyasında, topladığımız ve satın aldığımız tüm oyuncakları Elazığ Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne teslim ettik. Oyuncaklar aynı titizlikle Çocuk Hakları İl Koordinatörlüğü ile iş birliği içinde bağlı kurumlarda bakım ve koruma altındaki çocuklara ve hizmet modellerinden yararlanan depremzede çocuklara dağıtıldı.

5.5.2. İzmirli Depremzedelere Uyku Tulumu ve Erzak Yardımı

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

İDO olarak 30 Ekim 2020 günü depremle sarsılan İzmir'li vatandaşlarımıza sosyal sorumluluk yaklaşımımız kapsamında AFAD önderliğinde ve İzmir Büyükşehir Belediyesi ile iş birliği ile vatandaşlarımızın bu süreçte en fazla ihtiyaç duydukları uyku tulumu ve battaniye desteğinde bulunduk. Ayrıca erzak yardımında bulunduk ve gönderdiğimiz erzak ile Kızılay depremzedelere yemek dağıtımını sağladı.

5.5.3. UNICEF ile İş Birliği

SKA 1. Yoksulluğa son

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

İDO terminallerinde geçmiş yıllarda olduğu gibi 2020 yılı boyunca da UNICEF ile İDO misafirleri buluşturuldu. Bu doğrultuda UNICEF'in 500 yeni destekçi kazanmasına katkı sağlandı. Bu destek ile dezavantajlı 375 çocuğa yardım edilmesinde katkıda bulunuldu.

5.5.4. TSD İş Birliği ile Engelli Yolculara Ücretsiz Avşar Seyahati

SKA 10. Eşitsizliklerin azaltılması

İDO, Türkiye Sakatlar Derneği (TSD) ile iş birliği doğrultusunda derneğin "Avşar Engelsiz Yaz Kampı" programına dahil olan engelli vatandaşlara ücretsiz Avşar seyahati gerçekleştirdi. İDO, engelsiz yaz tatilinde denizle buluşarak rehabilite olmaları için engelli vatandaşlarımızın seyahatlerine kurumsal sosyal sorumluluk yaklaşımı çerçevesinde destek oldu.

5.5.5. LÖSEV, Darüşşafaka ve KIZILAY Afişleri ile Farkındalık

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

SKA 10. Eşitsizliklerin azaltılması

İDO olarak kurumsal sosyal sorumluluk yaklaşımı çerçevesinde, LÖSEV, KIZILAY ve Darüşşafaka afişlerine İDO gemi ve terminallerinde yer verilerek, lösemi (kan kanserine), sağlıklı yaşama, kan bağışının önemi ve eğitimde fırsat eşitliğine olan duyarlılık ve farkındalık artırıldı.

5.5.6. İDO Hatıra Ormanı

KA 13. İklim eylemi

SKA 15. Karasal yaşam

İDO olarak, kurumsal sosyal sorumluluk ve çevre duyarlılığı çerçevesinde, çalışanlarını ve ailelerini yeni bir hatıra ormanı oluşturmak üzere 2020 Ocak ayında bir araya getirdi. 2009 yılında Arnavutköy Fenertepe mevkiinde oluşturulan ilk hatıra ormanının 10. yılı anısına ikinci Hatıra Ormanı için Arnavutköy'de 2000 adet fidan dikildi.

6. Akfen GYO

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği
SKA 17. Amaçlar için ortaklıklar

Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş., Türkiye, Rusya ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde genel olarak üç ve dört yıldızlı otellerden oluşan toplam 20 otel ve 1 ofis binasından oluşan portföyü ile Akfen GYO, inşa süreci tamamlanan otelleri Accor'a uzun dönemli sözleşmelerle kiraya verdi. Akfen GYO, bu iş modeli ile düzenli ve öngörülebilir kira geliri sağladı.

Şirket faaliyetlerinde sosyal sorumluluklarına karşı duyarlı davranmaya azami derecede riayet etmekte ve kendi sektörü ile ilgili organizasyonlara destek vermektedir. Bu bağlamda Akfen GYO Genel Müdürü Sertac Karaağaoğlu GYODER Yönetim Kurulu Üyesidir.

2020 yılında Sosyal Market Vakfı'na 15.000 TL tutarında bağış yapmıştır. Akfen GYO'da kadın çalışan oranı %53 ile Akfen Grubu içinde en yüksek orana sahip şirkettir.

7. Akfen Çevre ve Su

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Akfen Çevre ve Su öncelikle Türkiye'nin mevcut su, atık yönetimi ve altyapı sektöründe ortaya çıkan büyük ekonomik kayıpları geri kazanmak ve halkın sürekli, güvenilir, sağlıklı ve sürdürülebilir çevre yönetim sistemleri ile buluşturulmasını hedefleyen bir şirkettir.

Sürdürülebilir bir kalkınma için su, atık su ve atıkların uygun kullanım, geri dönüşüm, yeniden kullanım ve bertaraf teknolojileri ile doğaya ve üretim süreçlerine kazandırılması kaynak kullanımını azaltacaktır. Bu bilinçle, kuruluş felsefesine uygun kurumumuz 2020 yılında da sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmuştur.

7.1. Güllük Beldesi Çalışmaları

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Güllük Beldesinin Atık sularının toplanması ve arıtılması ile abonelere içme ve kullanma suyu dağıtılmasına yönelik faaliyet gösteren işletmemiz faaliyet konusu itibarıyla sürdürülebilir kalkınma sürecinde yer alan bir diğer önemli tesisimizi barındırmaktadır. Özellikle kanalizasyon sistemiyle bölgenin atık sularının toplanarak atık su arıtma tesisinde arıtılması sürdürülebilir çevre yönetiminin bir parçasını oluşturmaktadır. Güllük tesisimizde işletmeye geçilen Eylül 2008'den bu yana geçen süreçte 6.300.000 m³ atık su arıtılarak doğaya geri kazandırmış, 2020 yılında ise arıtılan su miktarı 780.000 m³ olarak gerçekleşmiştir.

7.2. Atık Yönetim Hizmetleri

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Atık yönetim hizmetleri alanında ise 2020 yılı içerisinde Şehir Hastaneleri ve Endüstriyel Tesislere tıbbi atık, tehlikeli atık, ambalaj atığı ve evsel atıklar ile ilgili entegre atık yönetimi hizmetleri vermeye devam edilmiş olup, tüm atık tiplerinde 9.175 ton atık için entegre atık yönetimi hizmeti verilmiştir. Toplam yönetim hizmeti verilen atığın yaklaşık 675 tonluk kısmının geri dönüşüme uygun nitelikte kaynağında ayrı toplanarak ekonomiye tekrar kazandırılması sağlanmış, 3.000 ton tıbbi atığın çevre ve insan sağlığına zarar vermeden toplanması ve bertarafı sağlanmıştır. Bu sayede çağdaş sürdürülebilir atık yönetimi ilkelerine ve sıfır atık felsefesine uygun olarak atığın yeniden kullanılmayı bekleyen bir kaynak olduğu bilincıyla ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasına destek olunmuştur. Bu doğrultuda hizmet projelerimizde "Sıfır Atık" projesi kapsamında sorumluluk ve yükümlülüklerimiz yerlerine getirilmektedir.

Atık yönetimi hizmetlerindeki ciddi sıçrama sonrası Akfen Çevre ve Su, TAYÇED (Atık ve Çevre Yönetim Derneği) üyeliğine kabul edilmiş olup 2020 yılında da dernek içinde aktif rol alınmaya devam edilmektedir.

7.3. Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri

SKA 6. Temiz su ve sanitasyon

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

Akfen Çevre ve Su ve bağlı iştirakleri tarafından kurumsal sosyal sorumluluk anlamında 2020 yılı içerisinde atılan adımlar ise aşağıda listelenmiştir;

- Güllük projesinde okul ve hastanelere Belediye ve ilgili kurumlarla koordinasyonu yapılarak acil su ve alt yapı işçilikleri anlamında destek verilmeye devam edilmiştir. Destek kapsamında vidanjör çekimleri, kanal açma, su hattı tamiri/ boru montajı gibi işlemler bedelsiz gerçekleştirilmektedir. Ayrıca isale hatlarımızın geçtiği güzergâh üzerinde bulunan kamusal alanlarda tadilat işlemlerine destek olunmaktadır. Örneğin Çamovalı Köyü Muhtarlığı bina tadilatı için tarafımızca destek sağlanmıştır.

8. Acacia Maden İşletmeleri

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. Kastamonu İli Hanönü İlçesi sınırları dahilinde Gökırmak Bakır Madeni'ni işletmektedir. Yatırımlarının tamamı yerli sermayeden oluşan Acacia Maden İşletmeleri, kuruluşundan bugüne kadar alanında uzman çalışanlarıyla birlikte uluslararası piyasalarda her biri alanında söz sahibi kişi ve firmalar ile çalışmaktadır. Acacia Maden İşletmeleri, ülkemizin doğal kaynaklarını azami verimlilikte değerlendirme hedefi ile altyapısını sürekli olarak güçlendirmekte, etik değerlere saygılı ve geliştirdiği sürdürülebilir madencilik vizyonu ile uluslararası düzeyde kabul görmüş standartlara uygun olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Daima insan odaklı yatırımı önemseyen ve "önce insan" ilkesiyle hareket eden Acacia Maden İşletmeleri, ülkemizin yeraltı kaynaklarını yeni teknolojilerle ve en ekonomik şekilde ülke ekonomisine kazandırmayı hedeflemektedir.

Şirketimiz; arama, inşaat ve işletme öncesi madencilik faaliyetleri uluslararası standartlara uygun şekilde gerçekleştirerek 2019 yılı ilk çeyreğinde Bakır Konsantre üretimine başlamıştır.

Belirlenen cevher miktarının 10 yıl içerisinde üretilmesi ve arama çalışmalarına ağırlık vererek yörede bulunan maden ruhsatları sınırlarında bulunan kaynak miktarı artırılarak maden ömrünün 20 yılın üzerine çıkarılması hedeflenmektedir. Proje dahilinde 700 kişiye doğrudan, 300 kişiye dolaylı yollardan toplam 1000 kişiye istihdam sağlanmaktadır.

8.1. Amaç

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme
SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. gerek Uluslararası Çevre ve Sosyal Performans Standartları gereği gerekse Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda üretim yaparken sürdürülebilir yaklaşımları göz ardı etmemeyi, daha temiz daha güzel bir dünya için özveri ile çalışmalarını yürütmeyi hedeflemektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Uluslararası Performans Gereklikleri doğrultusunda 'Doğa ile Uyumlu Sürdürülebilir Madencilik" anlayışı ile 2020 yılı içerisinde yürüttüğümüz çalışmalar aşağıdaki başlıklarda verilmektedir.

8.2. Çevre Yönetimi

SKA 6. Temiz su ve sanitasyon

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

Acacia Maden İşletmeleri bünyesinde oluşturulan İş Sağlığı, Güvenliği ve Çevre Bölümü, işletme sahasındaki çevresel çalışmaları yürütmekte, gelişmeleri takip etmekte ve bu çalışmaları raporlamaktadır. İnşaat faaliyetlerinin başlangıcından itibaren çevresel ölçüm ve gözlem çalışmalarına devam edilmektedir. Mevcut yönetmelik ve mevzuatlara bağlı kalınarak bilinçli bir çevre kültürünün oluşturulması, sosyal sorumluluk ve şeffaf yönetim anlayışıyla verimli üretim ilkesinin benimsenmesi ile sürdürülebilir madencilik faaliyetlerinin devam ettirilmesi ana hedeflerdendir. Bu anlayış ile Acacia Maden çevre yönetimi konusunda da Ülkemize ve Dünya'ya örnek bir maden işletmesi olma hedefi ile yol almaktadır. IFC Standartlarına ve dolayısı ile Avrupa Birliği (AB) standartları ve mevzuatlarına uyumlu; iyi uluslararası sanayi uygulamaları (GIIP) Prensipleri doğrultusunda çevre politikası ve planları geliştirerek bu yönde çalışmalarını sürdürmektedir.

8.2.1. Çevre Politikası

Acacia Maden, '**Duyarlı, Sorumlu Madencilik**' ilkesi doğrultusunda, bir yandan uluslararası standartlara göre Türkiye'nin önemli bir bakır üreticisi olarak Türkiye ekonomisine katkıda bulunurken bir yandan da Türkiye ve dünyada mevcut en yüksek çevre standartlarını uygulamaktadır. Tüm arama ve işletme faaliyetlerini bulunduğu yörelerde ekonomik gelişme, sosyal fayda ve kültürel varlıkları koruma konuları ile çevre önlemlerini bir bütün içerisinde değerlendirerek tüm çalışmalarını çevresel açıdan sorumlu bir şekilde yürüteceğini taahhüt etmektedir.

Acacia Maden bu faaliyetlerini yürütürken;

- Çevreyle ilgili yasa ve yönetmelik yükümlülüklerine bağlı kalarak mevzuatlarda yapılan değişikliklere uyum sağlamayı,
- Çevre Yönetim Sistemlerini ve Çevre Politikasının amaçlarını ve hedeflerini sürekli geliştirmeyi ve iyileştirmeyi,
- Çevreyi koruma prensibini bulunduğu bölgeye, ülke ve dünyaya yaymayı,
- Şirket çalışanlarını, müteahhitleri ve tedarikçileri Çevre Politikasına uymaları konusunda bilinçlendirmeyi ve bunun için gerekli eğitimleri sağlamayı,
- Çevresel faktörleri ve riskleri tanımlayan, değerlendiren ve etkin bir şekilde kontrol eden çevre yönetim sistemini oluşturmayı ve uygulamayı,
- Madencilik faaliyetleri sırasında ve sonrasında arazilerin doğaya yeniden kazandırılması çalışmalarını yürütmeyi,
- Karbon ayak izimizi küçültmek için gerekli planları yaparak etkin uygulamaları gerçekleştirmeyi,
- Atıkların azaltılması, tekrar kullanılması ve geri kazanımı için çalışmalar yapmayı amaçlar.

8.2.2. Hava, Su ve Toprak Kalitesi İzleme Planı

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. inşaat faaliyetinin başlangıcından itibaren arama ve işletme faaliyetlerinin bulunduğu tüm alanlarda çevre önlemlerini bir bütün içerisinde değerlendirerek etki alanlarını belirlemek ve gerekli önlemlerin alınması için Çevre Mevzuatı ve IFC Standartları kapsamında su, toprak ve hava kalitesi izleme planı kapsamında her ay düzenli olarak ölçümler yapmaktadır.

8.2.3. Biyoçeşitlilik İzleme Planı Çalışmaları

Biyoçeşitlilik izleme planı; faaliyetlerimizde uyguladığımız çevresel yönetim sistemimiz için önemli bir temel oluşturmaktadır. Bu değerlendirmeler sırasında, su, toprak, hava, biyoçeşitlilik ve doğal kaynaklar üzerindeki potansiyel etkilerimiz tanımlanmaktadır. Tüm faaliyet alanlarımızda, özellikle de biyoçeşitlilik açısından zengin, kültürel öneme sahip bölgelerde, Çevre Mevzuatları ve IFC Standartlarında, dolayısıyla Avrupa Birliği (AB) Standartlarında izleme çalışmaları yapılmaktadır.

8.2.4. Çevre Eğitimleri

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. çevre departmanı Çevre Politikasının amaçlarını ve hedeflerini sürekli geliştirmeyi planlayarak şirket çalışanları ve müteahhit firmaları çevre politikalarına uymaları konusunda bilinçlendirmek amacıyla yıl içinde periyodik olarak eğitimler düzenlemektedir.

8.2.5. Sıfır Atık Projesi İzleme Planı Çalışmaları

Duyarlı, Sorumlu Madencilik İlkesi kapsamında Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. olarak Sürdürülebilir Kalkınma İlkeleri çerçevesinde atıklarımızı kontrol altına almak, gelecek nesillere temiz, gelişmiş bir Türkiye ve yaşanılabilir bir dünya bırakmak için "Sıfır Atık" prensibi entegre bir yaklaşımla atıkların yönetimini sağlamaktayız.

"Sıfır Atık" ile israfın önlenmesi, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya azaltılması, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan atık yönetim felsefesi ile çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Bu doğrultuda yürütmekte olduğumuz çevresel çalışmalar sayesinde 30.12.2020 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen "Sıfır Atık Belgesini" almış bulunmaktayız.

8.2.6. Sera Gazı Doğrulama Çalışmaları

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş., Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Uluslararası Performans Standartları doğrultusunda çevreyi koruma ve iklim değişikliği ile mücadele etmek amacıyla her yıl sera gazı takibini, azaltıcı önlemlerin planlanmasını ve raporlama çalışmalarını yürütmektedir.

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. yapılan hesaplamalar ile sera gazı emisyonlarını kontrol altında tutarak yerinde en aza indirme çalışmaları için bir temel oluşturmayı hedeflemektedir. Şirketimiz sera gazlarının izlenmesinde gösterdiği hassasiyet ve gelişmeyi takip edebilmek için emisyon ölçümlerini her yıl yenilemektedir.

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. bu çalışma ile;

- Faaliyetlerinin iklim değişikliğine olan etkisinin değerlendirilmesi,
- Sera gazı emisyonlarının ISO 14064-1 Standardına uygun olarak raporlanması,
- Kurum oluşturulan "Sera Gazı İzleme Prosedürlerine" göre emisyonların yönetimine katkıda bulunulması,
- Çalışanların iklim değişikliği, sürdürülebilirlik ve enerji verimliliği konularında bilinçlenmesi amacıyla yapılmaktadır.

8.3. Sosyal Yönetim / Halkla İlişkiler

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme
SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

Acacia Maden İşletmeleri iş hedeflerinin dışında faaliyette bulunduğu yörenin toplumsal sorunları ile ilgilenecek bölge insanının ekonomik yönden gelişmesinin yanı sıra sosyal yönden de desteklenmesi için etkin projeler geliştirilmektedir.

8.3.1. Halkla İlişkiler Politikası

Faaliyet gösterilen alanlarda; çevresel, sosyal ve ekonomik etkileşimlerin olumlu değer yaratması Acacia Maden'in önceliğidir. "Duyarlı, Sorumlu Madencilik" anlayışına uygun olarak tüm iş süreçlerinin tutarlı, adil, şeffaf ve katılımcı şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla;

- Paydaşlarımızla şeffaf ve sürekli iletişim kurmak,
- Doğal-kültürel-sosyal çevreyi ve değerleri korumak,
- Yerel sürdürülebilir gelişim fırsatları oluşturmak ve desteklemek,
- Yaşam kalitesi ve üzerinde kalıcı değer yaratmak,
- Paydaşlarımız ile güven üzerine kurulu ilişkiler kurmak ve doğru bilgi vermek,

- Yerel istihdam, yerel iş gücü ve yerel tedarik kapasitesini desteklemek ve arttırmak,
- Çevresel, kültürel ve sosyal değerlerin korunmasını sağlamak,
- Yerel halk için yeni çalışma alanları yaratmak,
- Bölgedeki yaşam kalitesinin artırılmasını ve sosyal hayatın iyileştirilmesini desteklemek,
- Madencilik faaliyetleri sırasında güvenli bir sosyal ortam sağlamak,
- Sürdürülebilir sosyal sorumluluk projelerini planlamak / yürütmek (özellikle eğitim, gelişim, altyapı alanlarında)
- Çalışanlara ve yerel halka saygı duymak ve haklarını korumak,
- Proje etki alanındaki yerleşim yerlerinde çevresel, ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlamak öncelikli hedefler olarak uygulanmaktadır.

8.3.2. Kurumsal Sosyal Sorumluluk

Acacia Maden İşletmeleri kuruluşundan bugüne kadar hazırladığı 'Kurumsal Sosyal Sorumluluk Politikası'nı hayata geçirmiştir. Kurumsal Sosyal Sorumluluk anlayışı ile Acacia faaliyetlerinin bulunduğu bölgede etkin bir şekilde uygulamaya gayret ettiği sosyal yönetim planlarını, politikaları ve programları şeffaflık ilkesi ile paydaşlarıyla düzenli olarak paylaşmaktadır.

Ekonomik ve sosyal kalkınmaya azami katkısı sağlayacak yaklaşımı benimseyerek, Gökirmak Bakır Madeninin bulunduğu bölgede yaşayan paydaşlarımıza gerekli sosyal desteği sağlamaya özen göstermekteyiz.

Temel ilkeler;

- Bölgesel eğitimin güçlendirilmesi,
- Sağlık sisteminin geliştirilmesi,
- Yöredeki alt ve üst yapı çalışmalarının desteklenmesi,
- Sivil toplum kuruluşlarının desteklenmesi,
- Sportif ve kültürel faaliyetlerin geliştirilmesi,
- Geçim Yollarının Yapılandırılması,
- Mevcut mera alanlarının iyileştirilmesi, yeni mera alanlarının geliştirilmesi ve bölgeye kazandırılması,
- Verimli tarım ve hayvancılığın desteklenmesi,
- Su kaynaklarının korunması ve iyileştirilmesi,
- Toplum sağlığı ve güvenliğinin sağlanması,
- İstihdam Projelerinin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi,
- Yerel halkın yenilikçi girişimler konusunda desteklenmesidir.

8.4. Sosyal Sorumluluk Projeleri

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

SKA 12. Sorumlu üretim ve tüketim

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

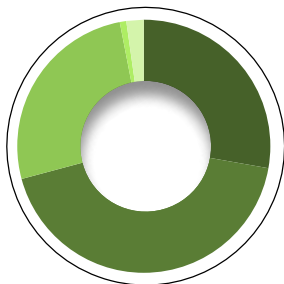
8.4.1. Toplumsal Kalkınma Planı - Sosyal Yardımlar

2020 yılında Toplumsal Kalkınma Planı kapsamında yürütülen faaliyetlerin kapsam ve uygulama yöntemlerini belirlemek üzere bir dizi prosedür oluşturulmuştur.

Bu doğrultuda oluşturulan prosedürler:

- Talep Yönetimi- Bağış ve Yardım Politikası
- Burs Prosedürü
- Acacia Toplumsal Gelişim Programı Prosedürü

2020 yılında Sosyal Sorumluluk Projeleri ve yardımlar devam etmiş olup, yapılan sosyal yardımların ana kalemleri aşağıda sınıflandırılmıştır.

Sosyal Yardımlar

Sponsorluk	%28
Geçim Yollarını Yapılandırma Planı	%43
Bağış	%26
Şikayet Yönetimi	%1
Eğitim	%2

8.4.2. Geçim Yolu Yapılandırma - Tarım ve Hayvancılık Destek Projeleri

Dereköy Tarımsal Sulama Suyu Projesi

Dereköy Sulama Projesi kapsamında 1.450 metrelik sulama suyu boru hattı döşenmesi ve sulama motorunun montajının sağlanması ile 1. faz çalışmaları tamamlanmıştır. Ana hatta tarımsal sulama suyu verilmiştir. Doğru tarım uygulamalarının yapılabilmesi ve spreyleme sulama sistemlerine hizmet edebilmesi adına projenin 2. faz çalışmaları için kapsam belirlenmiş olup detay mühendislik çalışması yapılarak 2021 yılı ilk çeyreğinde sulama projesinin tamamlanması hedeflenmektedir.

Yapılacak çalışmalar ile toplamda 147 parsel, 360.000 m² (360 dekar) tarım arazisinin ana hattına sulama suyu temini gerçekleştirilmiş olacak ve doğru tarım uygulamaları hayata geçirilmiş olacak; su kullanımında da tasarruf sağlanacaktır.

Kanal Projesi

Proje kapsamında, mevcut sulama kanalının onarımı sağlanmış, toprak kanal olan bölgeler beton kanala çevrilmiş ve sulama hattında belirlenen noktalara tamamen yeni beton kanal inşa edilerek 2.450 metrelik sulama suyu kanalı projesi tamamlanmıştır. Bu proje ile 212 parselden oluşan 450.000 m² tarım arazisinin tamamen sulanabilir hale gelmesi sağlanmıştır.

Yılanlı Sulama Kanalı Projesi

Proje kapsamında 1.100 m beton sulama suyu kanalı inşaatı Aralık ayı içerisinde başlamış olup inşaat çalışması halen daha devam etmektedir. 2021 yılı Ocak ayında projenin tamamlanması hedeflenmektedir.

Projenin tamamlanması ile birlikte toplam 141 parsel olan yaklaşık 310.000 m² (310 dekar) tarım arazisi bu kanaldan gelecek olan sulama suyunu tarımsal faaliyetlerinde kullanılabilecektir. Eskiden var olan toprak kanal yerine beton sulama kanalına sahip olarak su kayıplarını engellemiş olacaklardır.

Bağdere Arazi İyileştirilmesi

Hanönü İlçesi Bağdere mevkiinde bulunan toplamda 15.830 m² tarım arazisinin iyileştirme/rehabilitasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Yapılan çalışmalar ile verimsiz tarım arazileri verimli hale getirilmiştir.

Yılanlı Bölgesi - Gübre Desteği

Hanönü İlçesi Yılanlı-Karayaprak Mahallesi bulunan tarım arazileri için arazi sahiplerinin/ kullanıcılarının geçimlerine destek olmak amacıyla toplamda 1.000 kg gübre desteği sağlanmıştır.

Dereköy Alternatif Mera Arazisi Oluşturma ve İyileştirme Projesi:

Orman İşletme Müdürlüğü ile karşılıklı olarak imzalanan protokol çerçevesinde yeni mera alanı düzenlemesi gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda;

- 20.000 m² verimsiz kayca arazi Ziraat Uzmanı tarafından tavsiye edildiği şekilde nebatî toprak serilerek gübreleme ve tohumlama işlemi gerçekleştirilmiştir.
- Temin edilen yeni mera alanına bitişik olan ortama 2.500 m² orman arazisine 750 adet meyve fidanın

dikilmesi 2021 yılı Ocak ayında tamamlanacaktır.

- Dereköy'e daha önce başışı gerçekleştirilen 22.000 m² mera alanının verimini artırmak üzere gübreleme ve tohumlama işlemi gerçekleştirilmiştir.
- Yapılan çalışmalar ile birlikte ortalama 45.000 m² otlakiye Dereköy'de geçimini hayvancılık ile sağlayan hane halklarının kullanımına sunulmuş olacaktır.

Ağaçlandırma Projeleri – Biyoçeşitliliği Koruma Projeleri

Orman İşletme Müdürlüğü ile yapılan iş birliği protokolleri kapsamında, ADT-1 ve Tesis Ekonomik Olmayan Kaya Depolama bölgelerinin rehabilitasyon, bitkilendirme ve ağaçlandırma çalışmaları tamamlanmıştır. Bu kapsamda madencilik faaliyetleri sırasında kullanılan ve terk edilen alanlara toplamda 6.000 adet fıstık ağacı fidanı dikilmiştir.

- ADT-1 kazı fazlası alanı 3.500 fıstık çamı fidanı ağacı dikilmiştir.
- Tesis kazı fazlası alana 2.500 fıstık çamı fidanı ağacı dikilmiştir

Orman İşletme Müdürlüğü yetkilileri "AMI Biyoçeşitlilik Aksiyon Planı" ve bölgede bulunan endemik bitki türleri hakkında bilgilendirilmiş olup, Karayolları Bölge Müdürlüğü tarafından orman arazisinin bir kısmında yürütülen yol yapım çalışmaları içerisinde kalan endemik bitkilerin Orman Bölge Müdürlüğü'nce koruma altına alınması sağlanmıştır.

Altyapı - Geymene Yolunun Asfaltlama Projesi

Hanönü İlçesi Vakıfgeymene Mahallesi Geymene Kümeevleri yolunun 1.100 metrelik bölümü Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. tarafından yapılmıştır. Yapılan bu yol ile bölge halkının kullanması amacıyla kaliteli ve yeni bir yol temini gerçekleştirilmiştir.

8.5. Meslek Edindirme ve İstihdam Projeleri

- SKA 1. Yoksulluğa son
SKA 2. Açlığa son
SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam
SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

8.5.1. Yerel İstihdam

Yerel istihdam politikası kapsamında Halk Eğitim Merkezi işbirliği ile gerekli eğitimlerin verilerek istihdam sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmıştır ve bu eğitimler neticesinde birçok katılımcı iş imkânı bulmuştur.

Çalışanlarımızın %47'si proje etki alanındaki yerleşim yerlerinden istihdam edilmiş olup toplam çalışan sayımızın %7'si kadınlardan oluşmaktadır.

2020 Kasım ayı Sosyal İlerleme Raporu - AMI çalışan sayısı;

Toplam Çalışan

670

Toplam Yerel Çalışan

320

Toplam Kadın Çalışan

46

8.5.2. Meslek Edindirme-Toplumsal Kalkınma Eğitim Programı

Projenin Etkilenen Yerleşim Yerlerinde istihdama katılımı desteklemek ve kişilerin iş piyasasında rekabet gücünü artırmak amacıyla düzenlenen Acacia Toplumsal Gelişim Programı kapsamında Cevher Hazırlama Tesis Operatörlüğü Eğitimi sınav ve mülakat süreci gerçekleştirilmiş ve 8 adayın eğitime başlaması sağlanmıştır. Eğitim kapsamında adayların uzman saha personeli eşliğinde cevher hazırlamaya yönelik teorik ve pratik bilgi edinmesi sağlanarak mesleki gelişimlerine katkı sunulmaktadır. Toplumsal kalkınma eğitim programının farklı departmanlar nezdinde de başlatılması planlanmaktadır.

8.6. Eğitime Destek Projeleri

SKA 4. Nitelikli eğitim

8.6.1. Hanönü Çok Programlı Lisesi - Maden Teknolojileri Bölümü

Milli Eğitim Bakanlığı nezdinde İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile Acacia Maden arasında imzalanan işbirliği protokolü doğrultusunda Kastamonu İli Hanönü İlçesi'nde bulunan Çok Programlı Anadolu Lisesi'nde açılan "Maden Teknolojileri" bölümünde 2019-2020 öğrenim yılında toplamda 23 öğrenci eğitim almaktadır.

Acacia Maden İşletmeleri personeli tarafından öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkı sunmak amacıyla seminer programları planlanmış olup, yüz yüze eğitime geçilmesi ile birlikte program başlatılacaktır.

8.6.2. Toplumsal Kalkınma - Yerel Ekonomiye Destek Projeleri

Acacia Maden İşletmeleri ülke ekonomisine sağladığı katkının yanı sıra projenin bulunduğu bölge ekonomisine katkı sağlamak ve toplumsal kalkınmayı arttırmak üzere "Yerel Satınalma" politikası geliştirmiş ve yöre halkına çeşitli iş imkânları sağlamak üzere bir dizi proje geliştirmiştir.

Bu minvalde;

- Acacia Maden İşletmeleri, 2016 yılında kurulan Kadın Girişimciler Derneği'nin kurulmasına vesile olmuş ve her yıl olduğu gibi 2020 yılında da dernek faaliyetlerine sponsorluğunu sürdürmüştür. Dernek faaliyetleri sayesinde evlerinde kendi imkanları ile yaptıkları ürünleri satan kadınların ev ekonomisine katkı sağlamasına imkan verilmiştir.
- Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. İlçe'de bulunan yemek firmalarının oluşturmuş olduğu konsorsiyum ile birlikte catering hizmetini bölgeden temin ederken, kurulan konsorsiyum ile bölgede istihdam potansiyelini arttırmıştır.
- Acacia Maden İşletmeleri öncülüğünde Samsun Limanı'na konsantre naklinin sağlanması için Hanönü Nakliyeciler Kooperatifi hayata geçirilmiş olup toplam 12 kamyon ve 26 personeli ile hem bölge ekonomisine hem de yerel istihdama katkı sağlanmıştır.

8.7. Spora Destek Projeleri

Hanönü Spor Kulübü ve Kastamonu Spor Kulübü'ne sponsorluk desteği sağlanmıştır.

SKA 3. Sağlık ve kaliteli yaşam

8.8. İnsan Kaynakları Yönetimi

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. uluslararası standartlarda hazırlanmış olan bir dizi plan ve prosedüre sahiptir. İnsan Kaynakları işe alımlarda fırsat eşitliği ilkesi ile faaliyetini yürütmektedir.

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. İnsan Kaynakları Politikası

- Temel değer insan olduğu bilinciyle, insana değer katarak çalışmak,
- Katma değer yaratan mutlu ve bağlı insan kaynağı oluşturmak,
- İçten, dürüst ilişkiler paralelinde şeffaf iletişimi desteklemek,
- Yenilikçi, çözüm üreten çalışanlarımızı desteklemek,
- Hızlı, sonuç odaklı ve esnek yaklaşımımızla fark yaratmak,
- Hedeflerimize ulaşmak ve sürdürülebilir çalışma ortamı yaratmak için kendini sürekli geliştiren çalışanları teşvik etmek,
- Çevreye duyarlı yaklaşım ile çevreyi ve doğal kaynakları korumak ve bu bilinci tüm çalışanlar arasında yaymak.

8.8.1. Cinsiyet Eşitliği

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. cinsiyet eşitliği konusunda yönetim politikasına sahip olup; geleneksel madencilik anlayışından uzaklaşarak kadınların tesis operatörlüğü ve mühendislik gibi alanlarda firmamıza ve sektöre katılmasını aktif olarak teşvik etmektedir. Belirlenen politikalar ve yürütülen çalışmalar doğrultusunda firmamızda iki yıl içerisinde kadınların işgücüne katılımını % 12'den % 16'ya çıkarttık.

8.8.2. Mesleki Belgelendirme

Çalışanların mesleklerini ulusal ve uluslararası düzeyde belgeleyebilmelerine olanak sağlayarak Mesleki Yeterlilik belgelerini almalarını sağlamaktayız.

8.8.3. Kaynak İsrafının Engellenmesi

İzin, fazla mesai, bordro gibi personel süreçlerini dijital ortama aktarma ve dijital ortamda yürütme projemiz mevcut olup böylece zaman ve kağıt israfını engellemeyi hedeflemiş bulunmaktayız.

8.9. İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

Acacia Maden İşletmeleri yürütmekte olduğu tüm çalışmalarda çalışanlarının, yüklenicilerinin, ziyaretçilerinin kişisel sağlık ve güvenliğini azami derecede önemsemektedir. Olası kaza ve risklerden korunmaya yönelik olarak etkili bir İş Sağlığı ve Güvenliği sistemini benimseyerek olası kazaların önlenebileceğine inanmaktadır.

Acacia Maden' in İş Sağlığı ve Güvenliği konusundaki esas amacı kazaları "Sıfır Zarar" hedefi doğrultusunda en aza indirmektir. Bu nedenle iştirak içerisinde tüm seviyelerde aktif bir katılım sağlanarak bu amaca ulaşılması hedeflenmektedir.

Bilinçli çalışan – bilinçli işveren olarak ilgili faaliyetlerinde kaza risklerini azaltmak için düzenli olarak sistematik ve etkin personel eğitimi, mesleğe ve tekniğe uygun güvenli iş uygulamaları, aktif ve güvenilir proje ve kişisel korunma ekipmanları, mevzuat ve standartlara uygun işletme ve bakım yönergeleri ve güvenlik kılavuzlarını çalışan ve yüklenicilerine sağlamaktadır.

İlgili personel ve yüklenicileri gerekli sağlık ve güvenlik standartlarına ve mevcut yasal mevzuata uymaktan, sağlık ve güvenlik planlarının eksiksiz şekilde hayata geçirilmesinden, çalışma alanlarının kontrol ve denetiminden, kaza ve olay incelemeleri esasında yönetimle işbirliği yapmaktan sorumludur.

İş Sağlığı Ve Güvenliği Genel Politikası

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. faaliyetlerinin tüm boyutlarını güvenli bir sorumlulukla yürütme kararlılığında bir maden işletmesi olup, çalışanlarının ve içinde faaliyet gösterdiği toplulukların sağlık ve refahını gözetir.

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. olarak faaliyetlerimizi yürütürken:

- Çalışanlarımıza, alt işverenlerimize ve tüm ziyaretçilerimize daimi olarak sağlıklı ve güvenli bir işyeri,
- Çalışanlarımızın ve faaliyetlerimizden etkilenebilecek diğer kişilerin sağlığını, güvenliğini ve huzurunu koruma konusundaki sorumluluklarımızın yerine getirilmesini,
- İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata ve yönetimce belirlenen işletme standartlarına uyulmasını,
- İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi ile ilgili sürekli gelişmelerin uygulanmasını ve uygun işletme standartlarının korunması için gerekli politikalarının gözden geçirilmesini,
- İş sağlığı ve güvenliği risklerinin, her seviyede değerlendirildiği ve yönetildiği bir kültürün desteklenmesini,
- Çalışanlarının sorumluluk duygusu ve işbirliği içerisinde hareket ettiği sağlıklı ve güvenli çalışma koşullarını oluşturmak için gerekli tüm ekipman ve sistemlerin teminini ve çalışanların eğitilmesini,
- Acil durumlar için, etkili hazırlık ve müdahale sistemlerinin geliştirilmesini ve uygulanmasını,
- İşletmemizde duyarlı, sorumlu ve saygılı çalışmaların sürekliliğini, sağlamaktadır.

2020 yılında aşağıdaki Eğitim Sunumları hazırlanmış, 2021 yılı Ocak ayı itibariyle tüm Acacia Maden İşletmeleri çalışanlarına eğitimler vermeye başlanmıştır.

- Acacia İSGÇ İşe Başlama Eğitimi
- Yüksekte Çalışma Eğitimi
- Tehlike İletişimi ve Kaza Bildirimi
- Acil Durum Protokolleri
- Kimyasal Kaynaklı Risk Faktörleri
- Fiziksel Kaynaklı Risk Faktörleri
- Tehlike Değerlendirmesi ve Risk Analizi
- Kaldırma İşleri Eğitimi
- Kapalı Alanlarda Çalışmalar
- Çevre Güvenliği ve Atık Yönetimi
- Elle Taşıma ve Kaldırma Eğitimi
- Sağlık ve Güvenlik İşaretleri
- Ekranlı Araçlar
- İş Sağlığı Güvenliği Mevzuatı (Genel Konular)
- İş Sağlığı Güvenliği Mevzuatı (Sağlık Konular)

2020'de toplam 25 adet İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili, çalışanların farkındalıklarını arttırmaya yönelik Güvenlik Bülteni /Alınan Dersler/ İSGÇ Alarmı yayınlanmıştır.

Yayınlanan dokümanların başlıkları aşağıdaki gibidir:

- Enerji İzolasyonu Kilitleme Etiketleme
- Malzeme Düşmesi
- Güvensiz Hareketler, Eller Cepte Olması
- Covid-19 Bilgilendirme Notu
- Malzeme Kaldırma Çalışmalarında Güvenlik
- Karlı Hava Koşullarında Sürüş Güvenliği
- Enerji İzolasyonu Kilitleme Etiketleme-2
- Trafik Kazası ve Emniyet Kemerli
- Olayların Bildirilmesi ve İletişim Önemi
- Bir Çakmak Ne kadar Tehlikeli Olabilir?
- Kaçış Yolları ve Yangın Ekipmanları-1
- Maskenin Yüze Tam Oturmasının Önemi
- Parmak Sıkışması
- Ateş Hattı- Ekipman ve Malzeme Devrilmesi
- Maske Kullanımı Hakkında-2
- El Merdivenlerinde Güvenli Çalışma
- İzolasyon Hiyerarşisi
- El Aletlerinde İş Güvenliği
- Muhafaza Açıklığı
- Covid-19 Tedbirleri
- Alınan Dersler-02.09.2020 tarihli Kayıp Zamanlı Kaza
- İSGÇ Alarmı-Basınçlı Gaz Tüplerine İlişkin Tehlikeli Durumlar
- İSGÇ Tehlike Alarmı-19.11.2020 tarihli Ramak Kala Olay

- 2020'de Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. çalışanlarına 2915 adam*saat mevzuat, spesifik ve İş Başı Konuşmaları/İSG Bültenleri vb. eğitimler verilmiştir.
- 2020'de Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. tarafından alt yüklenici firma çalışanlarına 1828 adam*saat eğitim verilmiştir.
- 2020'de alt yüklenici firmalar, kendi çalışanlarına 6978,5 adam/saat eğitim vermişlerdir.
- 2020'de Acacia Sağlık Birimimiz tarafından 231 işe giriş muayenesi, 176 periyodik muayenesi yapılmıştır.

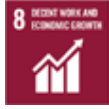
İş Sağlığı ve Güvenliği Dijital Dönüşüm

2020 yılı içerisinde, İş Sağlığı ve Güvenliği konularında yapmış olduğumuz çalışmalara ek olarak, dijital çağın gerekliliklerini aktif bir İSG süreci ileletmek amacıyla Acacia İSG Portalı hizmete sunulmuştur.

Devreye giren bu uygulama ile tüm çalışanlar ister cep telefonları üzerinden ister bilgisayar üzerinden tehlikeli durum bildirimleri yapabiliyor, denetim gerçekleştiriyor, iş izinlerini alabiliyorlar.

8.10. Toplum Sağlığı ve Güvenliği

SKA 8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. bünyesinde ve yüklenicilerinde çalışan personellerin yanı sıra bölgede yaşayan toplumu ve Acacia paydaşlarının da güvenliğine ve sağlığına önem vermektedir. Bu doğrultuda

Proje çalışmaları sırasında oluşabilecek riskleri ortadan kaldırmak veya minimize etmek için birçok faaliyet yürütmektedir.

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. olarak Covid 19 salgınının Dünya'da ve ülkemizde başladığı günden beri gerek İş Sağlığı ve Güvenliği gerekse Toplum Sağlığı ve Güvenliği'ni sağlamak adına gerekli tüm önlemleri alarak bulaş riskini minimize edip pandemiye yönetmek üzere birçok çalışma yürütülmüştür.

Coronavirüs'e karşı titizlikle yürütülen bu çalışmalar Türk Standartları Enstitüsü standartları ile tamamen uyumlu hale getirilmiştir.

2021 yılı ocak ayı irtibatıyla Türk Standartları Enstitüsü (TSE) uzmanları tarafından gerçekleştirilen saha denetimi sonucunda şirketimiz "TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi" almaya hak kazanmıştır.

- Bu çalışmalardan en önemlisi özellikle maden işçilerinin konaklama yerlerinin yeniden tasarlanarak; Corona Virüs ile ilgili Türk Standartları Enstitüsü standardıyla uyumlu hale getirilmesidir.
- Tüm sahalarda musluk bataryaları ile sabunluklarımız temassız ve sensörlü bataryalar ile; elektrik düğmeleri de fotosel ile değiştirilerek su ve enerji tasarrufu sağlanarak kaynak israfının önüne geçilmiştir.
- Sağlık Bakanlığı tarafından PCR testleri yapabilir izni olan bir laboratuvar ile anlaşma yapılmıştır. İş yeri hekimimiz kontrolünde görevli laborant tarafından çalışanlara belirli aralıklar ile ve gerektiğinde ACACIA-1004-00-INS-0043-01 doküman numaralı "Pandemi Dönemi Ziyaretçi Kabul Prosedürü"ne uyularak antikor ve PCR testi yapılmaktadır.
- İşletmemizde 2020 yılı içerisinde 1.448 adet antikor testi, 3.579 adet PCR testi yapılmıştır.
- Servis araçlarında dezenfektan uygulaması yapılmaktadır.
- Ortak kullanım alanlarında Ultraviyole Hava Sterilizasyon Cihazlarının montajı yapılmıştır.
- Kapıların temassız olarak açılabilmesi için kol aparatı montajı yapılmıştır.
- Yemekhanede bulunan masaların ortasına Covid 19 bilgilendirmelerinin, uyarı ikazların bulunduğu seperatör konulmuştur. Yapılan iyileştirme çalışması ile önlemlerin seviyesi artırılmış, bulaş riski düşürülmüştür.
- Ortak kullanım alanlarında temas azaltılmıştır. Mevcut musluk ve sabunlukların, sensörlü musluklar ve sabunluklar ile değişimi yapılmıştır.
- Mescid içerisine tek kullanımlık seccadeler konulmuştur.
- İşletme içerisinde yeteri kadar bölgeye sensörlü el dezenfektan stantları konulmuştur.
- Açık ocak maden sahamızda her gün tüm araç ve iş makinaları ULV cihazı ile dezenfektan uygulaması yapılmaktadır.

8.11. Teknik Çalışmalar

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. ofislerde ve çalışma alanlarda enerji ve su tüketimini azaltmaya yönelik bir dizi çalışma ve proje yürütmektedir

SKA 9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

8.11.1. Yürütülen Teknik Çalışmalar

Alternatif Flokülant Kimyasalı Kullanımı İle Kapasite Artışı

Üretim akım şemasının en sonunda yer alan susuzlandırma tikinerlerinde yapılan çöktürme işleminde sorunlar yaşanmaktaydı. Bu da üretim kapasitesinde bir darboğaz yaratmaktaydı. Çöktürme işleminde kullanılan flokülant kimyasalı için farklı tipteki alternatif flokülant denemeleri yapılmıştır. Öncelikle laboratuvarda yapılan çalışmalarda en iyi performansı sağlayan flokülant tipiyle saha ölçekli testler yapılmıştır. Bu testler sonucunda yeni flokülant tipinin çöktürme performansına olumlu katkı sağladığı tespit edilmiştir. Bu değişiklik sonrasında üretimin bu bölgesinde yaşanan darboğaz ortadan kalkmış ve tesisin üretim kapasitesinde %25'lik bir artış sağlanmıştır. Bu da tesisin enerji verimliliğine %20 katkı anlamına gelmektedir.

Değirmen Mıcırının Geri Kazanımı

Üretim tesisinde öğütme işleminin yapıldığı bilyalı değirmende öğütülmeden sistemi terkeden mıcırlar bulunmaktadır. Öğütülmeden sistemden çıkan mıcırlar uzunca bir süredir kırıcı stok sahasında istiflenmekteydi. Çevresel mevzuatlarca bertarafı kısıtlı olan bu mıcırlar, stok sahasında büyük bir hacim kaplamakta ve stok sahasında bir dar boğaz oluşturmaktaydı. Hacettepe Üniversitesi ile yapılan iş birliği çalışmalarında elde edilen çıktılar, bu mıcırların öğütme ünitesinde belirli koşullar sağlanması halinde işlenebileceğine işaret etmiştir. Buna göre, toplamda % 1,18 Cu içeriğine sahip 3.468 ton mıcır işlenerek toplamda 28,6 ton Cu metali elde edilmiştir. İlerleyen dönemlerde biriken değirmen atığı mıcırının belirlenen günlerde özel kampanyalarla işlenmesi planlanmaktadır. Böylelikle tesisin yıllık Cu metal üretimine ortalama binde 3'lük bir katkı sağlanmaktadır.

Öğütücü Bilya Tipi Değişimi

Flotasyon veriminin artırılması için Hacettepe Üniversitesi ile birlikte bir takım araştırmalar yürütülmüştür. Bu araştırmalar sonucunda, bilyalı değirmende kullanılan çelik bilyaların aşınmasıyla sisteme dahil olan Fe iyonlarının flotasyon randımanına olumsuz yönde etki ettiği tespit edilmiştir. Bu iyon salınımının randıman üzerinde yaptığı olumsuz etkinin önlenmesi için bilyalı değirmende kullanılan öğütücü bilya tipinin krom bilya olması gerektiği tespit edilmiştir. Krom bilyaların flotasyon verimine katkısının yanında aşınma değerleri de dövme çelik bilyalardan daha iyi olduğu ayrıca yapılan test çalışmalarıyla teyitlenmiştir. Bu çalışmalara göre bilyalı değirmende kullanılan öğütücü bilya tipinin değiştirilmesine karar verilmiştir. Bu değişim sonrasında öğütücü bilya tüketim maliyetinin %4,5 azalacağı öngörülmektedir.

Proflote Teknolojisi

Flotasyon devresinde özellikle ince tane boylarında kaçakların çok olması tesis randımanı üzerinde olumsuz bir etki yaratmaktadır. Bu etkinin en aza indirilebilmesi için Proflote teknolojisi dünyada örnekleri olan bir çözüm yöntemidir. Bu teknoloji, flotasyon devresinde bir mıknatıs yardımıyla oluşturulan manyetik alan etkisiyle ince tanelerin birbirleriyle etkileşime girerek flotasyon performansına uygun daha iri taneler gibi davranmalarını sağlamaktadır. Bu teknolojinin sahada uygulanabilirliğini anlamak için laboratuvar ölçekli testler yapılmıştır. Bu testler ve analizler sonucunda bu teknolojinin tesis verimine en az %0,5 puanlık bir olumlu katkı yapabileceği öngörülerek 2021 yılı için saha ölçekli deneme planı yapılmıştır.

Alternatif Flotasyon Kimyasalı Denemeleri

Cevher hazırlama tesisinde asil zenginleştirmenin sağlandığı flotasyon devresinde kullanılan kimyasalların randımana etkisi çok büyük önem arz etmektedir. Tesiste işlenen cevherin mineralojisine bağlı olarak tesiste kullanılan kimyasalların özellikleri değişkenlik gösterebilmektedir. Bu nedenle laboratuvar ve saha ölçekli alternatif kimyasal denemeleri yapılmaktadır. Bu denemeler sonrasında kimyasal dozajlama miktarlarından kimyasal tipinin değişimine kadar bir çok noktada optimizasyon işlemleri yapılmaktadır. Bu çalışmalar sonrasında kimyasal tüketimlerinde %10'luk bir tasarruf sağlanmıştır.

Flotasyon Temizleme Devresinde Geri Dönüş Yüklerinin Azaltılması

Flotasyon temizleme devresinde geri dönüş yüklerinin yüksek olması sebebiyle temizleme devresi randımanlarında kayıplar yaşanmaktaydı. Bu kayıplar tesisin nihai randımanının düşmesine sebep olmaktadır. Bu bölgede yapılan borulama revizyonu işlemleriyle geri dönüş yükleri azaltılarak temizleme devresinin randımanının artırılması sağlanmıştır. Bu da tesisin nihai randımanına %0,5 puanlık olumlu yönde katkı sağlamıştır.

Atık Depolama Tesisinin Ömrünün Uzatılması

Cevher hazırlama tesisi atığının depolandığı ADT'nin ömrü üretimin sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir. Bunun için ADT'nin kapasitesi çok yakından takip edilmektedir. ADT'nin ömrünün uzamasına katkı sağlayacak alternatif çözümler üzerinde çalışılmaktadır. Bu kapsamda, cevher hazırlama tesisinde kullanılan taze su tüketiminin azaltılması çok önemlidir. Bunun için tesiste yapılan düzenlemelerle tesiste taze su kullanım noktaları azaltılarak ADT'den geri döndürülen su kullanılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda tesiste taze su kullanımı %60 oranında azaltılmıştır. ADT'den geri döndürülen suyun kapasitesinin borularda oluşacak kavlak sebebiyle azalmaması için kavlak önleyici antiskalant kimyasalı denemesi yapılmaktadır. Geri dönüş suyu kullanımının maksimum düzeyde olabilmesi ve taze su kullanımının tamamen bitirilmesi için ADT'den geri dönüş suyunu arıtacak bir su arıtma tesisi yapılmasına karar verilmiştir. Bunun için ön testler ve analizler yapılmıştır ve tesis 2021 yılında devreye alınacaktır. 2021 yılında bir su arıtma tesisi inşa edildiğinde tamamen tamamlanacak ve bu, yeraltı suyu kullanımı %95'inin geri dönüştürülmesinin sağlanması hedeflenmektedir.

8.11.2. Teknik Verimliliği Arttırmak Adına Yürütülen Nitelikli Eğitimler

Hacettepe Üniversitesi Teknik Eğitimleri

Tesiste çalışan beyaz yaka ve mavi yaka çalışanlar için Hacettepe Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölümü öğretim görevlileri tarafından teknik eğitimler düzenlenmektedir. Her ay düzenli olarak devam eden eğitimler beyaz yaka ve mavi yaka çalışanların seviyelerine göre ayrı oturumlar halinde sürdürülmektedir. Bu eğitimlerde teorik bilgilerden ziyade, çalışanların sahada doğrudan kullanabilecekleri pratik bilgiler paylaşılmaktadır. Bu eğitim beyaz yaka çalışanlar için toplam 30 adam saat, mavi yaka çalışanlar için toplam 141 adam saat sürmüştür.

6 Sigma Eğitimleri

Tesis operasyonunun iyileştirilmesi amacıyla yapılan çalışmalar kapsamında tesis mühendisleri için 6 Sigma eğitimlerine başlanmıştır. Bu eğitim toplam 296 adam saatlik bir eğitimdir. 4 tesis mühendisi için tanımlanmış projeler aşağıdaki gibidir. Bu projeler tesis operasyonunun önünde engel olabilecek gündemlerin önüne geçilmesi ve hali hazırdaki performansın iyileştirilmesini hedeflemektedir.

- ADT ömrünün uzatılması
  - ADT geri dönüş suyu kalitesinin flotasyon verimine etkisinin incelenmesi
  - HIG değirmen enerji verimliliğinin artırılması
  - Flotasyon devresinde ince tane boyunda yaşanan verim kaybının azaltılması
- hedeflenmektedir.

9. IBS

IBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği Türkiye'nin en büyük yerli sermayeli sigorta ve reasürans brokerlik şirketidir.

9.1. Yeşil Ofis

SKA 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

IBS, 2014 yılından bu yana Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) Green Office sertifikasına sahip tek sigorta brokeridir. 2020 yılında da WWF'in düzenlediği kampanyalara destek vermeye devam etmiştir.

WWF gözetiminde ofislerinde kullanılan elektrik, su, enerji gibi kalemlerin kullanımını azaltmak için çalışanlarına yönlendirme yapılmaktadır; bilgisayarların çıkışta kapatılması için uyarı görselleri, iklim mücadelesine destek vermek için Dünya Saati'nde ışıkların kapatılması gibi etkinliklere gerek çalışanlar gerekse de sosyal medya üzerinden çağrı.

Sosyal medya paylaşımlarında her hafta yer verilen iklim değişikliği ile bireysel olarak mücadele içeriğiyle, geri dönüşüm, su ve enerji tasarrufu, sürdürülebilir çevre için toplumsal bilinç oluşturulması hedeflenmektedir.

Yeşil ofis kuralları dahilinde ofis içinde kullanılan mobilya, döşeme gibi tüm dekorasyon üniteleri geri dönüşümü olan malzemeler ile üretildi, tuvaletler de su tüketimini azaltacak önlemler alındı, ayrıca ofiste bulunan geri dönüşüm kutuları ile kağıtları ve diğer atıkları dönüştürülmektedir.

Tüm paydaşlara yıl içinde verilecek hediye seçimlerinde, WWF in düzenlediği kampanyaları tercih ederek e-sertifika alıp ilgili kurumlara bağış yapmayı ya da özel günlerde TSEV, AÇEV gibi kurumlara bağış tercih edilmektedir.

9.2. Diğer Çevre Çalışmaları

SKA 13. İklim eylemi

SKA 14. Sudaki yaşam

SKA 15. Karasal yaşam

▪ TEMA vakfı gibi vakıflara düzenli olarak bağışta bulunularak, temizlik malzemelerini doğa dostu malzeme sağlayan TURMEPA gibi kuruluşlardan satın alınmaktadır.

▪ Kağıt ve zaman tasarrufu yaratmak için dijital IK uygulamaları devreye alındı, ayrıca çalışanların gelişimi için online eğitim platformu kullanılmaktadır.

▪ Kağıt israfını azaltmak için printerlarda kağıtları çift taraflı olarak kullanıyor, basılı doküman almamaya özen gösterilmektedir. Ayrıca kartlı sisteme geçiş yaparak daha az çıktı almaya gayret ediyor, yanlış basımların önüne geçerek enerji ve kağıt tasarrufu sağlanmaktadır.

9.3. Kadın İstihdamı Çalışmaları

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği

Çalışanların 60%'ı, yöneticilerinin de 57%'si kadın çalışanlardan oluşuyor, işe alım politikasında kadınlara pozitif ayrımcılık sağlayarak kadın istihdamına destek vermektedir.

Üst düzey yöneticileri PWN (Professional Women's Network) üyesi, kadınların iş hayatında sürdürülebilir bir şekilde var olmaları ve yükselmelerini destekleyen gönüllü bir kuruluşun üyesidir.

10.Travelex

SKA 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği
SKA 10. Eşitsizliklerin azaltılması

2020 yılı Global konjonktür de gözönünde bulunurularak mümkün olduğu ölçüde mevcut uygulama ve politikalar devam ettirilmiştir. Yurtiçi ve yurtdışı seyahatleri minimuma indirerek karbon emisyonu düşüşüne katkı en çok artan kalem oldu. Normal iş akışına döndüğünde süreçlerde de seyahatleri online eğitim ve toplantı uygulamaları ile ikame ederek minimum düzeyde tutma kararlılığı devam ettirilecektir.

- Her sene olduğu gibi D&I ve Wellbeing konularında politikalar ve bilinçlendirme çalışmaları yürütülmüştür.
- Şirket UN bünyesinde WEP imzacısı olup, stratejik yönelimleri takip etmeye devam etmektedir.
- Hassas seyahat onay prosedürünü devam ettirmekte olup bu yıl global eğilimler çerçevesinde minimum uçuş ve araç kullanımı sağlanmıştır -evden çalışma ve online toplantı uygulamaları ön plana çıkarılmıştır, normalleşme sürecinde de bu uygulamalar devam ettirilmektedir.
- Ofis bölümlerinde İstanbul Belediyesi Sıfır Atık Projesi çerçevesinde geri dönüşüm uygulamaları devam etmektedir.
- S.5 ve S.10 maddeleri önceliğimiz olmaya devam etmektedir.

Akfen Altyapı Holding

Genel Bilgiler

GENEL BİLGİLER

Ait olduğu hesap dönemi:

İşbu rapor 01.01.2020-31.12.2020 hesap dönemine aittir.

Şirketin sicil ve iletişim bilgileri:

Ünvanı: Akfen Altyapı Holding A.Ş.

Vergi Dairesi: Cumhuriyet Vergi Dairesi

Vergi Numarası: 023 030 3984

Ticaret Sicili Numarası: 249432

Merkez Adresi: Koza Caddesi No:22 GOP Ankara

Telefon Numarası: 312 408 10 00

Faks Numarası: 312 441 07 82

Rekabet ve işlem yasağı kapsamında:

2020 yılı içerisinde Yönetim Kurulu üyelerinin ve üst düzey yöneticilerinin şirket ile kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlemleri ile rekabet yasağı kapsamında faaliyetleri olmamıştır.

Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere sağlanan haklar:

2020 yılında Yönetim Kurulu üyelerine maaş, ikramiye, huzur hakkı ve başkaca bir ad altında herhangi bir ödeme yapılmamıştır.

31.12.2020 tarihinde sona eren döneme ait Akfen Altyapı Holding ve bağlı ortaklıkları için üst düzey yöneticilere sağlanan kısa vadeli faydalar toplamı 14,03 milyon TL (31.12.2019: 13,75 milyon TL)

tutarındadır.

Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları:

Şirketimizin ileriye yönelik olarak geliştirmekte olduğu projelerle ilgili bilgilere işbu raporun "Grup Şirketleri" bölümünde yer verilmiştir.

Şirket faaliyetleri ve faaliyetlere ilişkin önemli gelişmeler:

Şirket faaliyetlerine ilişkin bilgiler işbu raporun "Grup Şirketleri" bölümünde, yatırımlar ve finansal gelişmelere dair bilgiler "Finansal Sonuçlar" bölümünde verilmiştir.

Şirketin iç kontrol sistemi ve iç denetim hakkında bilgiler:

Şirket bünyesinde işletim sistemi, iç kontrol sistemi, raporlama sistemi, risk yönetimi sisteminin oluşturulması, bu faaliyetlerin karşılanması amacıyla bilgi sistemleri departmanı, iç denetim departmanı, bütçe raporlama ve risk departmanı kurulması amacıyla çalışmalar yapılmaktadır.

Söz konusu departmanların kurulması ile sözü geçen sistemler, süreçler ve raporlamalar sistematik ve düzenli hale getirilecektir.

Şirketin iktisap ettiği kendi paylarına ilişkin bilgiler:

Şirket kendi paylarına sahip değildir.

Hesap dönemi içerisinde yapılan özel denetime ve kamu denetimine ilişkin açıklamalar:

2020 yılı içerisinde Akfen Altyapı Holding A.Ş.'de yapılan olağan kamu denetimi bitmiştir. Özel

denetimler ise Ernst&Young tarafından yapılan Bağımsız Denetim, KPMG tarafından Vergi ve Ticaret Kanunu kapsamında yapılan diğer denetimlerdir.

Şirket aleyhine açılan ve şirketin mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikte davalar ve olası sonuçları hakkında bilgiler:

Şirket aleyhine açılmış bu kapsamda bir dava yoktur.

Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında uygulanan idari veya adli yaptırımlara ilişkin açıklamalar:

Şirket ve yöneticilerine uygulanan idari veya adli bir yaptırım yoktur.

Geçmiş dönemlerde belirlenen hedeflere ulaşılp ulaşılmadığı, Genel Kurul kararlarının yerine getirilip getirilmediğine ilişkin bilgi ve değerlendirmeler:

Şirket Yönetimi 2020 yılında hedeflerine ulaşmış olup, Genel Kurulda alınan kararlara riayet edilmiştir.

Yıl içerisinde Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapılmıyorsa toplantının tarihi, toplantıda alınan kararlar ve buna ilişkin yapılan işlemler de dahil olmak üzere Olağanüstü Genel Kurula ilişkin bilgiler:

2020 yılı içinde Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapılmamıştır.

Şirketin yıl içinde yapmış olduğu bağış ve yardımlar ile sosyal sorumluluk projeleri çerçevesinde yapılan harcamalara ilişkin bilgiler:

Akfen Altyapı Holding'in 2020 yılında çeşitli dernek ve

vakıflara yaptığı solo yardım tutarı 51,5 milyon TL'dir.

Şirketin sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığına veya borca batık olup olmadığına ilişkin tespit ve değerlendirmeler:

Şirketin sermayesi 580 milyon TL olup, şirketin özkaynak toplamı 6.643,9 milyon TL tutarındadır. Diğer bir ifade ile şirket sermayesini korumuştur.

Kar payı dağıtım politikasına ilişkin bilgiler:

Şirket Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı, ilgili diğer yasal mevzuat hükümleri ve Şirket esas sözleşmesine uygun olarak kar dağıtım kararlarını belirlemektedir. Kar payı dağıtımında pay grupları arasında imtiyaz yoktur.

Kar dağıtım kararında uzun vadeli Holding stratejileri, grup şirketlerinin sermaye gereksinimleri, yatırım ve finansman politikaları, karlılık ve nakit durumu dikkate alınmaktadır.

Dağıtılmasına karar verilen karın dağıtım şekli ve zamanı, Yönetim Kurulunun bu konudaki teklifi üzerine Genel Kurul tarafından kararlaştırılır.

Riskler ve yönetim organının değerlendirmesi:

Faaliyet gösterilen sektörlerde öngörülen risklere karşı gerekli tedbirler alınmakta olup, ilgili sektörlerdeki gelişmeler takip edilmektedir. Faaliyet gösterilen sektörlerdeki gelişmeler işbu raporun "Grup Şirketleri" bölümünde özetlenmiştir.

YÖNETİM KURULUNUN YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Akfen Altyapı Holding Anonim Şirketi Genel Kuruluna

1) Görüş

Akfen Altyapı Holding Anonim Şirketinin ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Topluluk") 1/1/2020-31/12/2020 hesap dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporunu denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan konsolide finansal bilgiler ile Yönetim Kurulunun Topluluğun durumu hakkında yaptığı irdelemeler, tüm önemli yönleriyle, denetlenen tam set konsolide finansal tablolarla ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlıdır ve gerçeği yansıtmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Etik Kurallar) ve bağımsız denetimle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Topluluktan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Tam Set Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Denetçi Görüşümüz

Topluluğun 1/1/2020-31/12/2020 hesap dönemine ilişkin tam set konsolide finansal tabloları hakkında 7 Mayıs 2021 tarihli denetçi raporumuzda olumlu görüş bildirmiş bulunuyoruz.

4) Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Sorumluluğu

Topluluk yönetimi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun (TTK) 514 ve 516 ncı maddelerine göre yıllık faaliyet raporuyla ilgili olarak aşağıdakilerden sorumludur:

a) Yıllık faaliyet raporunu bilanço gününü izleyen ilk üç ay içinde hazırlar ve genel kurula sunar.

b) Yıllık faaliyet raporunu; şirketin topluluğun o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmak üzere hazırlar. Bu raporda finansal durum, konsolide finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, şirketin topluluğun gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır.

c) Faaliyet raporu ayrıca aşağıdaki hususları da içerir:

- Faaliyet yılının sona ermesinden sonra toplulukta meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar,
- Topluluğun araştırma ve geliştirme çalışmaları,
- Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, aynı ve nakdî imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar.

Yönetim kurulu, faaliyet raporunu hazırlarken Ticaret Bakanlığının ve ilgili kurumların yaptığı ikincil mevzuat düzenlemelerini de dikkate alır.

5) Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumluluğu

Amacımız, TTK hükümleri çerçevesinde yıllık faaliyet raporu içinde yer alan konsolide finansal bilgiler ile Yönetim Kurulunun yaptığı irdelemelerin, Topluluğun denetlenen konsolide finansal tablolarıyla ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı hakkında görüş vermek ve bu görüşümüzü içeren bir rapor düzenlemektir.

Yaptığımız bağımsız denetim, BDS'lere uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanması ile bağımsız denetimin, faaliyet raporunda yer alan konsolide finansal bilgiler ve Yönetim Kurulunun yaptığı irdelemelerin konsolide finansal tablolarla ve denetim sırasında elde edilen bilgilerle tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığına dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Mehmet Can Altıntaş'tır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Mehmet Can Altıntaş, SMMM
Sorumlu Denetçi

11 Haziran 2021
Ankara, Türkiye

BÖLÜM 6

AKFEN ALTYAPI HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

*1 Ocak - 31 Aralık 2020
hesap dönemine ait konsolide
finansal tablolar ve bağımsız
denetçi raporu*

- *Bağımsız denetçi raporu*
- *Konsolide finansal durum tablosu*
Konsolide kar veya zarar ve
diğer kapsamlı gelir tablosu
- *Konsolide özkaynak değişim tablosu*
- *Konsolide nakit akış tablosu*
- *Konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar*
- *Kısaltmalar*

Akfen Altyapı Holding Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

A)Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Akfen Altyapı Holding Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS'lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmemekteyiz.

Kilit Denetim Konusu	Kilit Denetim Konusunun Denetimde Nasıl Ele Alındığı
TFRS Yorum 12 - Hizmet İmtiyaz Sözleşmeleri	
<p>Grup, devlet ile olan hizmet imtiyaz antlaşmasının şartlarını göz önünde bulundurarak, TFRS Yorum 12 finansal varlık modelini uygulamış ve bir finansal varlığı mali tablolarında tanımlamıştır.</p> <p>Grup, hizmet imtiyaz sözleşmelerini finansal varlık niteliğinde esas ürünler içeren karma sözleşmeler olarak değerlendirmektedir. İlgili sözleşmeler birden fazla saklı türev ürün içermekte ve sözleşmeye dayalı nakit akışları, belirli bir enflasyon oranı ve döviz kurunun değişimi ile değişkenlik göstermektedir.</p> <p>Grup, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları gerçeğe uygun değeri üzerinden konsolide finansal tablolarına almaktadır.</p> <p>İlgili finansal varlık tutarının konsolide bilançolar için önemli seviyede olması ve yönetim muhakemesi gerektirdiği için kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.</p> <p>Hizmet imtiyaz sözleşmeleri ile ilgili açıklamalar Not 9'da yapılmıştır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hizmet İmtiyaz Sözleşmesi'nin temin edilerek söz konusu sözleşme şartları incelenmiştir. - Gerçeğe uygun değer hesaplanırken kullanılan varsayım ve tahminler gerçeğe uygun değer değişimine sebep olduğu için, kullanılan tahmin ve varsayımlar ile gerçeğe uygun değer hesaplaması test edilmiştir. - Hizmet imtiyaz sözleşmeleri modelinde oluşan dönem sonu finansal varlık rakamı, dönem sonu konsolide finansal tablolarıyla karşılıklı olarak teyit edilmiştir. - Ayrıca, yukarıda sayılan özellikli muhasebeleşmeler kapsamında, konsolide finansal tablolarda ve açıklayıcı dipnotlarda yer alan bilgilerin uygunluğu ve açıklanan bilgilerin konsolide finansal tablo okuyucuları açısından yeterliliği tarafımızca sorgulanmıştır.

Finansal Varlık Değerlemesi	
<p>Grup, ilişikteki konsolide finansal tablolarında elinde bulundurduğu Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. ("MIP"), Travelex Doviz Ticaret A.Ş. ("Travelex") ve Tepe Reformer ("TAR") hisselerini, finansal yatırımlar olarak sınıflandırmış ve gerçeğe uygun değeri ile kaydetmiştir (Not 21).</p> <p>Şirket, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yapmış olduğu gerçeğe uygun değer hesaplaması sonucunda, finansal yatırımlar kalemi altındaki MIP hisselerini 2.065.188 bin TL, Travelex hisselerini 10.530 Bin TL ve TAR hisselerini 47.824 Bin TL gerçeğe uygun değerleri ile ilişikteki konsolide finansal tablolara yansıtmıştır.</p> <p>Denetim çalışmalarımızda bu konuya aşağıdaki nedenlerden dolayı odaklanmış bulunuyoruz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gerçeğe uygun değerden taşınan MIP, Travelex ve TAR finansal yatırımları ilişikteki konsolide finansal tablolar açısından önem arz etmesi ve değerlendirme çalışmaları uzmanlık gerektirmesi, - MIP için yapılan değerlendirme çalışmalarında, piyasa yaklaşımı yöntemi kullanılmış ve MIP'nin değerlemesinde kullanılacak, benzer şirketlerin Şirket Değeri / Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kar ("FAVÖK") çarpanları belirlenmiştir. MIP'nin 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla geriye dönük 12 aylık FAVÖK'üne belirlenen benzer şirket çarpanları uygulanarak gerçeğe uygun değeri hesaplanmıştır. - Travelex ve TAR için yapılan değerlendirme çalışmalarında ileriye dönük önemli yönetim tahminlerinin (iskonto oranı ve büyüme oranı) kullanılması ve ileriye dönük bu tahminlerinin, doğası gereği, gerçekleşmesine ilişkin belirsizlikler içermesi. <p>Özkaynağa dayalı finansal yatırımların gerçeğe uygun değer hesaplamaları, finansal tablolar açısından önemliliğine bağlı olarak ve kullanılan muhakemelerin gerçeğe uygun değer hesaplamasındaki önemi gereği, tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmiştir.</p>	<p>Özkaynağa dayalı finansal araçların gerçeğe uygun değer hesaplama çalışmasının denetimine ilişkin, özetle, aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Değerleme çalışmalarını incelemek üzere denetim ekibine kuruluşumuzla aynı denetim ağına dahil olan bir başka kuruluşun uzmanları dâhil edilmiştir. - Değerleme çalışmalarının mali tablolar ile uyumu ve kullanılan hesaplamaların matematiksel uygunluğu kontrol edilmiştir. - Değerleme yöntemleri ve kullanılan teknik veriler ilgili çalışmayı yapan uzman ve Grup yönetimi ile görüşmeler yapılarak, uzmanlarımızın desteğiyle, değerlendirilmiştir. - Değerleme çalışmalarını gerçekleştirenlerin uzmanlığı BDS 500 uyarınca değerlendirilmiştir. - Değerleme yöntemlerinde kullanılan 'benzer şirket çarpanları' ve 'güncel işlem' verileri gibi dış kaynaklardan elde edilen veriler, ilgili bağımsız veri kaynakları ile kontrol edilmiştir. - İndirgenmiş nakit akımları modellemelerinde kullanılan ileriye dönük önemli yönetim tahminlerin (iskonto oranı ve büyüme oranı) uygunluğu uzmanlarımızla değerlendirilmiş ve yapılan duyarlılık analizleri kontrol edilmiştir. Ayrıca, modellemelerde kullanılan ileriye yönelik gelir tahminleri ilgili şirketlerin geçmiş yıl finansal sonuçları ve gelecek yıllara ilişkin bütçeleri ile karşılaştırılmıştır. - Finansal yatırımlara ilişkin konsolide finansal notlarında yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunluğu kontrol edilmiştir.

Kilit Denetim Konuları	Kilit Denetim Konularının Belirlenmesindeki Hususlar
Yatırım teşvik belgeleri kapsamında muhasebeleştirilen ertelenmiş vergi varlıkları	
<p>Grup, yatırım teşviklerini düzenleyen "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı" kapsamında yatırım teşvik belgesi almıştır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bu teşvik belgeleri kapsamında yaklaşık 4.340.879.646 TL tutarında yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir. Grup, yatırım teşvik avantajını öngörülebilir gelecek olarak belirlediği yıl içinde kullanabileceğini öngördüğü vergi avantajı tutarı ile sınırlandırmaktadır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla söz konusu yatırım teşviklerine ilişkin olarak toplamda 983.900 TL tutarında ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirilmiştir.</p> <p>Söz konusu varlıkların hangi ölçüde muhasebeleştirileceği, Grup yönetiminin önemli tahmin ve varsayımlarına bağlı olduğundan, yatırım teşvik belgeleri kapsamında muhasebeleştirilen ertelenmiş vergi varlıkları tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmiştir.</p> <p>Ertelenmiş vergi varlıkları ile ilgili açıklamalar Not 30'de yapılmıştır.</p>	<p>-Yatırım teşvik belgeleri kapsamında muhasebeleştirilen ertelenmiş vergi varlıklarının denetiminde, kuruluşumuzla aynı denetim ağına dahil olan bir başka kuruluşun vergi uzmanlarının desteğini alınmıştır. İlgili ertelenmiş vergi aktiflerinin ölçülmesi vergi uzmanlarının incelemesine ve değerlendirilmesine sunulmuştur.</p> <p>-Grup şirketlerinin iş planları incelenerek ertelenmiş vergi varlığı tutarlarının geri kazanılabilirliği değerlendirilmiştir.</p> <p>-Denetimimiz kapsamında, Grup yönetiminin konu ile ilgili iş planlarında kullandığı önemli kilit varsayımları incelenmiş ve uygunluğu değerlendirilmiştir.</p> <p>-Ertelenmiş vergi varlığı hesaplamalarına baz oluşturan dönem içindeki yatırım harcaması tutarları muhasebe kayıtları ile doğrulanmıştır.</p> <p>-Ek olarak, finansal tablo dipnotlarında konuya ilişkin yer alan açıklamaların TMS 12 uyarınca uygunlukları da değerlendirilmiştir.</p>

4) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5) Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirketin 1 Ocak - 31 Aralık 2020 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Mehmet Can Altıntaş'dır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Mehmet Can Altıntaş, SMMM
Sorumlu Denetçi

7 Mayıs 2021
Ankara, Türkiye

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
Varlıklar	Dipnot referansları	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Dönen varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	4	1.626.879	2.085.358
Finansal yatırımlar	21	474.591	19.638
Ticari alacaklar		75.000	73.898
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6-31	21.521	24.775
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	6	53.479	49.123
Stoklar	15	43.205	71.028
Diğer alacaklar		58.348	91.150
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	7	173	105
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	7	58.175	91.045
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	9	861.978	422.851
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar	9	-	76.912
Peşin ödenmiş giderler	8	27.640	158.169
Cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar	30	55.002	18.895
Diğer dönen varlıklar	22	90.463	47.416
Ara toplam		3.313.106	3.065.315
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar	19	14.922	2.890
Toplam dönen varlıklar		3.328.028	3.068.205
Duran varlıklar			
Finansal yatırımlar	21	2.619.605	2.414.637
Ticari alacaklar		12.264	14.673
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	6	12.264	14.673
Diğer alacaklar		752.437	534.511
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	7-31	742.603	525.869
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	7	9.834	8.642
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	9	6.513.592	4.361.126
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar	9	-	706.831
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	19	2.188.084	1.368.198
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	10	1.133.028	875.196
Kullanım hakkı varlıkları	12	10.486	8.391
Maddi duran varlıklar	13	358.023	110.357
Maddi olmayan duran varlıklar	14	105.873	97.935
Müşteri sözleşmelerinden doğan varlıklar	8	25.726	14.339
Peşin ödenmiş giderler	8	3.355	-
Ertelenmiş vergi varlığı	30	913.824	627.297
Diğer duran varlıklar	22	26.707	40.533
Toplam duran varlıklar		14.663.004	11.174.024
Toplam varlıklar		17.991.032	14.242.229

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
Yükümlülükler	Dipnot referansları	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kısa vadeli yükümlülükler			
Kısa vadeli borçlanmalar	5	333.958	113.722
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	2.838.527	1.092.222
Ticari borçlar		1.087.646	1.260.800
- İlişkili taraflara ticari borçlar	6-31	895.171	1.132.906
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	6	192.475	127.894
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar		960	1.121
Diğer borçlar		48.058	57.265
- İlişkili taraflara diğer borçlar	7-31	11.948	10.117
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	7	36.110	47.148
Ertelenmiş gelirler	16	10.586	6.944
Dönem karı vergi yükümlülüğü	30	18.841	4.815
Kısa vadeli karşılıklar		41.302	16.672
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	17	7.222	8.356
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	17	34.080	8.316
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	22	51.950	9.163
Toplam kısa vadeli yükümlülükler		4.431.828	2.562.724
Uzun vadeli yükümlülükler			
Uzun vadeli borçlanmalar	5	5.777.097	5.832.694
Diğer borçlar		563.651	439.008
- İlişkili taraflara diğer borçlar	7-31	554.885	429.636
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	7	8.766	9.372
Türev araçlar	11	266.190	141.290
Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler	16	67.124	41.327
Uzun vadeli karşılıklar		6.119	26.561
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	17	6.119	6.417
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	17	-	20.144
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	30	235.104	157.133
Diğer uzun vadeli yükümlülükler		3	3
Toplam uzun vadeli yükümlülükler		6.915.288	6.638.016
Toplam yükümlülükler		11.347.116	9.200.740
Özkaynaklar		6.643.916	5.041.489
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		6.665.458	5.066.136
Ödenmiş sermaye	23	580.000	580.000
Paylara ilişkin primler		2.376	2.376
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi		(2.331.753)	(2.331.753)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		2.512.500	800.934
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(5.230)	(4.177)
- Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları	23	1.279.681	-
- Diğer yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları	23	1.238.049	805.111
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler		99.689	256.298
- Yabancı para çevirim farkları	23	281.403	256.298
- Riskten korunma kayıpları	23	(181.714)	-
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	23	2.812.069	2.789.693
Geçmiş yıllar karları		2.946.212	2.279.065
Net dönem karı		44.365	689.523
Kontrol gücü olmayan paylar	23	(21.542)	(24.647)
Toplam kaynaklar		17.991.032	14.242.229

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
	Dipnot referansları	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Hasılat	24	1.183.531	834.884
Satışların maliyeti (-)	24	(1.037.416)	(646.750)
Brüt kar		146.115	188.134
Genel yönetim giderleri (-)	25	(80.272)	(92.913)
Pazarlama giderleri (-)	26	(3.980)	(4.893)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	27	1.734.241	1.281.748
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	27	(50.864)	(251.740)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların zararlarından paylar	19	(465.989)	(219.771)
Esas faaliyet karı		1.279.251	900.565
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	29	213.210	483.197
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	29	(19.054)	(7.606)
Finansman geliri/(gideri) öncesi faaliyet karı		1.473.407	1.376.156
Finansman gelirleri	28	1.183.712	831.990
Finansman giderleri (-)	28	(2.835.442)	(1.560.909)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi (zararı)/karı		(178.323)	647.237
Sürdürülen faaliyetler vergi geliri		225.793	19.429
- Dönem vergi gideri	30	(33.038)	(52.749)
- Ertelenmiş vergi geliri	30	258.831	72.178
Dönem karı		47.470	666.666
Dönem karının dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		3.105	(22.857)
Ana ortaklık payları		44.365	689.523
Diğer kapsamlı gelir/(gider) kısmı			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		1.711.566	540.303
- Tanımlanmış fayda yeniden ölçüm kayıpları		(1.053)	(151)
- Finansal varlık değer artış fonu	23	455.724	574.767
- Finansal varlık değer artış fonu, vergi etkisi	23	(22.786)	(28.738)
- Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları	23	1.307.159	(6.969)
- Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları, vergi etkisi	23	(27.478)	1.394
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar		(156.609)	(143.345)
- Yabancı para çevrim farkları		25.105	(143.345)
- Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gider	23	(181.714)	-
Diğer kapsamlı gelir		1.554.957	396.958
Toplam kapsamlı gelir		1.602.427	1.063.624
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		3.105	(14.687)
Ana ortaklık payları		1.599.322	1.078.311

İlişkikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide özkaynak değişim tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birlikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler			Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birlikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler			Kar veya Zarara Yeniden Sınıflandırılmayacak Birlikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler			Birlikmiş Karlar					
	Ödenmiş sermaye primleri	Paylara ilişkin sermaye katkıları	Pay sahiplerinin ilave sermaye katkıları	Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmelerin işlemlerinin etkisi	Yabancı para çevrim farkları	Risikto korunma kazançları/ kayıpları	Maddi duran varlık yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları	Diğer yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları	Tanım-lanmış fayda planları yeniden ölçüm (kayıpları)	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Toplam	Kontrol gücü olmayan paylar	Toplam özkay-naklar
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiyeler	580.000	2.376	20.764	(1.289)	401.195	5.962	5.217	259.082	(4.026)	2.782.348	1.091.961	1.062.211	3.986.888	312.530	4.299.418
Transferler	-	-	-	-	-	(5.962)	358	-	-	7.347	1.060.468	(1.062.211)	-	-	-
Toplam kapsamlı (gider)/gelir	-	-	-	-	(151.515)	-	(5.575)	546.029	(151)	-	689.523	1.078.311	689.523	(14.687)	1.063.624
Dönem karı/(zararı)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	689.523	689.523	689.523	(22.857)	666.666
Diğer kapsamlı (gider)/gelir	-	-	-	-	(151.515)	-	(5.575)	546.029	(151)	-	-	-	-	388.788	396.958
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	825	-	825
Pay bazı işlemler nedeniyle meydana gelen (azalış)/artış	-	-	(20.764)	1.289	6.618	-	-	-	-	-	-	-	112	322.490	(322.378)
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiyeler	580.000	2.376	-	-	256.298	-	-	805.111	(4.177)	2.789.693	2.279.065	689.523	5.066.136	(24.647)	5.041.489
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22.376	667.147	(689.523)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	25.105	(181.714)	1.279.681	432.938	(1.053)	-	44.365	1.599.322	44.365	3.105	1.602.427
Dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44.365	44.365	44.365	3.105	47.470
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	25.105	(181.714)	1.279.681	432.938	(1.053)	-	-	-	1.554.957	-	1.554.957
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bakiyeler	580.000	2.376	-	-	281.403	(181.714)	1.279.681	1.238.049	(5.230)	2.812.069	2.946.212	44.365	6.665.458	(21.542)	6.643.916

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide nakit akış tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Dipnot referansları	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2020	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2019
A. İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		457.845	(10.496)
Dönem karı		47.470	666.666
Dönem karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		419.829	(290.418)
Amortisman ve itfa payları ile ilgili düzeltmeler	24-25	10.700	8.427
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		(996)	1.993
Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar ile ilgili düzeltmeler		-	(578)
Kar payı ile ilgili düzeltmeler	29	(8.211)	(54.717)
Katılım payı ve diğer finansal araçlardan gelirler ile ilgili düzeltmeler	29	(8.235)	(28.900)
Gerçeğe uygun değer kazançları ile ilgili düzeltmeler		(1.742.034)	(1.174.435)
<i>Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer kazançları</i>	27-29	<i>(1.608.058)</i>	<i>(1.230.879)</i>
<i>Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değer kazançları ile ilgili düzeltmeler</i>	27	<i>(258.876)</i>	<i>(57.515)</i>
<i>Türev finansal araçların gerçeğe uygun değer kayıpları ile ilgili düzeltmeler</i>	28	124.900	113.959
Değer düşüklüğü/(değer düşüklüğü iptali) ile ilgili düzeltmeler		28.044	(170.002)
<i>Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler</i>	27	<i>9.844</i>	<i>1.078</i>
<i>Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklarla ilgili değer düşüklüğü iptali</i>	27	<i>-</i>	<i>(180.958)</i>
<i>Maddi duran varlıkların ve maddi olmayan duran varlıkların değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler</i>	27	<i>18.200</i>	<i>2.272</i>
Diğer değer düşüklükleri ile ilgili düzeltmeler	27-28	-	7.606
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		15.886	63.997
<i>Diğer karşılıklar ile ilgili düzeltmeler</i>	27	<i>15.886</i>	<i>63.997</i>
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış zararları ile ilgili düzeltmeler	19	465.989	219.771
Gerçekleşmemiş kur farkları ile ilgili düzeltmeler		1.614.150	631.778
İştirak, iş ortaklığı ve finansal yatırımların elden çıkarılmasından veya paylarındaki değişim sebebi ile oluşan kazançlar ile ilgili düzeltmeler	29	(26.306)	(40.922)
Bağlı ortaklıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlarla ilgili düzeltmeler	29	(26.774)	(139.434)
Faiz gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	27-28	298.337	407.830
Vergi gideri ile ilgili düzeltmeler	30	(225.793)	(19.429)
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler		19.055	-
Kar/zarar mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler	28	6.017	4.203
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		73.943	(297.910)
Ticari alacaklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(9.723)	(47.680)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış/(artış) ile ilgili düzeltmeler		97.181	(14.810)
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklardaki artışla ilgili düzeltmeler	9	(739.225)	(388.295)
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklardaki azalışla ilgili düzeltmeler	9	558.087	431.325
Stoklardaki azalışlar/(artışlar) ile ilgili düzeltmeler	15	5.904	(33.242)
İşletme sermayesinde gerçekleşen diğer (azalış)/artış ile ilgili düzeltmeler		(29.224)	88.413
Ticari borçlardaki artış/(azalış) ile ilgili düzeltmeler		71.613	(568.699)
Faaliyetler ile ilgili diğer borçlardaki artış ile ilgili düzeltmeler		119.330	235.078
Faaliyetlerde kullanılan nakit akışları		(83.397)	(88.834)
Vergi ödemeleri		(73.436)	(54.067)
Diğer karşılıklara ilişkin ödemeler		(9.079)	(33.562)
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler		(882)	(1.205)

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide nakit akış tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Dipnot referansları	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2020	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2019
B. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		(432.352)	103.061
Alınan faiz		46.345	102.229
Alınan temettüler		9.183	64.352
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışlar	13-14	(42.479)	(12.907)
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satışından kaynaklanan nakit girişleri	13-14-29	7.565	1.029"
Yatırım amaçlı gayrimenkul alışından kaynaklanan nakit çıkışları	10	(91.010)	(84.914)
İştiraklerin ve/veya iş ortaklıklarının pay satışı veya sermaye azaltımı sebebiyle oluşan nakit girişleri		82.000	196.650
İştiraklerin ve/veya iş ortaklıklarının pay alışı veya sermaye artırımı sebebiyle oluşan nakit çıkışları		(156.901)	(299.176)
Katılım payı ve diğer finansal araçlardan nakit (çıkışları)/girişleri		(287.055)	135.798
C. Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		(407.690)	(122.336)
Borçlanmadan kaynaklı nakit girişleri	5	1.261.877	1.277.870
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5	(1.241.295)	(922.826)
Ödenen faiz	5	(498.878)	(472.178)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(477)	(965)
İlişkili taraflara diğer borçlardaki azalış		816	176.369
Diğer nakit girişleri/(çıkışları)		70.267	(180.606)
Nakit ve nakit benzerlerindeki net azalış		(382.197)	(29.771)
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	4	2.002.483	2.032.254
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	1.620.286	2.002.483

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

1. Organizasyon ve faaliyet konusu

Akfen Altyapı Holding Anonim Şirketi ("Akfen Altyapı" veya "Şirket"), altyapı yatırım hizmetleri sağlamak amacıyla 2008 yılında kurulmuştur. Akfen Altyapı, inşaat, enerji ve gayrimenkul sektörlerinde çeşitlendirilmiş faaliyetlerle Türkiye'nin önde gelen şirketlerinden biridir. 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, Şirket'i ve bağlı ortaklıklarını (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) ve Grup'un iştiraklerindeki ve müştereken kontrol edilen işletmelerdeki payını içermektedir.

Şirket'in "Akfen Altyapı Danışmanlık A.Ş." olan ünvanı 24 Mayıs 2018'de "Akfen Altyapı Holding A.Ş." olarak değiştirilmiştir. Şirket'in adresi Gaziosmanpaşa Mahallesi, Koza Sk, No: 22, 06700, Çankaya, Ankara, Türkiye'dir.

31 Aralık 2020 itibarıyla Şirket ve iş ortaklarının çalışan sayısı sırasıyla 6 (31 Aralık 2019: 7) ve 4.992. (31 Aralık 2019: 6.509)'dur.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020 Hisse oranı (%)	31 Aralık 2019 Hisse oranı (%)
Pelin Akın Özalp	50	50
Selim Akın	50	50
	100	100

Akfen Altyapı'nın bağlı ortaklıkları vasıtasıyla faaliyet gösterdiği başlıca faaliyet alanları aşağıda özetlenmiştir:

Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş. ("Akfen İnşaat")

Akfen Grubu'nun en eski şirketlerinden olan Akfen İnşaat, başlangıçta endüstriyel tesislerin fizibilite ve mühendislik hizmetlerini gerçekleştirmek için kurulmuş, sonrasında verdiği hizmetlerin yelpazesini endüstriyel tesislerin imalatı, kuruluşu ve montajı hizmetleri ile genişletmiştir. Şirket bugüne kadar, havaalanı terminalleri ve bağlı altyapı inşaatları, doğalgaz boru hatları/dağıtım sistemleri, hastaneler, okullar, öğrenci yurtları, rezidans konut projeleri, endüstriyel santraller, hidroelektrik enerji santralleri, su dağıtım, kanalizasyon sistemleri ve atıksu arıtma tesislerinin kurulumu gibi bir çok altyapı projesini tamamlamıştır.

Halen Akfen İnşaat'ın faaliyet alanları, HES inşaat projelerinin yanı sıra hastane Kamu Özel İşbirliği projelerini, (mevcut durumda Isparta ve Eskişehir hastaneleri faaliyettedir sadece Tekirdağ hastane projesinin inşaatı devam etmektedir), çeşitli yurt ve gayrimenkul (konut/otel) projelerini içermektedir.

Akfen İnşaat'ın 30 Mayıs 2018 tarihinde gerçekleşen sermaye artırımının tescili itibarıyla Akfen Holding, Akfen İnşaat'ta %48,81 pay sahibi olmuştur. Akfen İnşaat'ın kalan hisseleri ise Akfen Altyapı'nın sahipliğindedir.

Akfen Holding A.Ş. ("Akfen Holding")

Akfen Holding 1999 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Akfen Holding'in faaliyet konusu inşaat, deniz limanı işletmeciliği, deniz ulaşımı, su dağıtım, katı atık ve atık su hizmetleri, enerji, madencilik, sigorta ve reasürans ve gayrimenkul gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren bağlı ortaklık ve iştiraklerine yatırım yapmak, idare ve koordinasyonunu sağlamaktır.

6 Mart 2019 itibarıyla Akfen Holding'in %9,87 pay geri alımı sonrasında Akfen Altyapı Holding'in Akfen Holding'deki payı %89,49'a inmiştir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

i. Sunuma ilişkin temel esaslar

Bu finansal tablolar, Şirket'in yasal mali tablolarından hazırlanmakta ve TFRS'ye uygun olarak doğru sunumun yapılabilmesi için gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar ile TL olarak sunulmaktadır.

Grup, muhasebe kayıtlarını ve kanuni mali tablolarını, Türk Lirası (TL) olarak, Maliye Bakanlığı'nın Vergi Mevzuatı ve Tek Düzen Hesap Planı ile yayımlanan muhasebe ve raporlama ilkeleri ve standartlarına uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır.

Konsolide finansal tabloların onaylanması

Konsolide finansal tablolar, 7 Mayıs 2021 tarihinde yönetim kurulu tarafından onaylanmıştır. Genel Kurul'un konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

Yabancı para

Yabancı para işlemleri

Yabancı para işlemler ilgili Grup şirketlerinin geçerli para birimlerine işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan fonksiyonel para birimine çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan fiili maliyetleriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, işlem tarihindeki kurdan çevrilir. Çevrimle oluşan kur farkları konsolide diğer kapsamlı gelir tablosunda kayıtlara alınır.

Grup şirketleri kullanım alanları çok fazla olduğu için veya ilgili Grup şirketlerinin faaliyetlerine önemli etkide bulunduğu ve bu şirketlerle ilgili önemli ekonomik olay ve durumları yansıttığı için fonksiyonel para birimi olarak ABD Doları veya TL'yi kullanmaktadırlar. Finansal tablolardaki kalemleri ölçmek için kullanılan para birimi hariç kullanılan tüm para birimleri yabancı para olarak adlandırılmaktadır.

TMS 21 (Kur değişiminin etkileri) standardının ilgili hükümlerine göre geçerli para birimleriyle hesaplanmamış işlemler ve bakiyeler ilgili para birimleriyle tekrar hesaplanır. Grup raporlama para birimi olarak Şirket'in işlevsel para birimi olan TL'yi kullanmaktadır.

Grup'un raporlama para biriminden farklı geçerli para birimi kullanan Grup şirketlerinin varlık ve yükümlülükleri, bilanço tarihindeki kurdan Grup'un raporlama para birimine çevrilir. Bu grup şirketlerinin gelir ve giderleri dönemin ortalama döviz kurundan raporlama para birimine çevrilir. Özsermaye kalemleri maliyet değerinden raporlanır. Yabancı para birimi farklılıkları özsermayede, "Yabancı para çevrim farkı" altında gösterilir. İlgili Grup şirketleri tamamen veya kısmen elden çıkarıldığında yabancı para çevrim farkları'ndaki ilgili miktar konsolide kar veya zarara sınıflandırılır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerindeki dönem sonu kurları ile ortalama kurlar aşağıdaki gibidir:

	Ortalama Kur		Dönem Sonu Kuru	
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
ABD Doları	7,0034	5,6712	7,3405	5,9402
Avro	8,0140	6,3481	9,0079	6,6506

Yabancı operasyonlar

İktisaptan dolayı oluşan gerçeğe uygun değer düzeltmeleri ve şerefiye dahil olmak üzere yurtdışı faaliyetlerin varlık ve yükümlülükleri raporlama tarihindeki kurlardan TL'ye çevrilir. Yurtdışı faaliyetlerin gelir ve giderleri ilgili dönemdeki ortalama kurlardan TL'ye çevrilir.

Yabancı para çevrim farkları özkaynaklar altında yabancı para çevrim farklarında kayıtlara alınır. Yurtdışı faaliyetlerin kısmen veya tamamen satılması durumunda yabancı para çevrim farklarındaki ilgili tutar kar veya zarara transfer edilir.

ii. İşletmenin Sürekliliği

Grup, finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamıştır.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

iii. Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli finansal tabloların düzeltilmesi:

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un finansal durumu, performansı ve nakit akışındaki eğilimleri belirleyebilmek amacıyla, önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihli konsolide finansal durum tabloları ve konsolide finansal durum tablolarına ilişkin dipnotlar ile

aynı döneme ait kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir, nakit akış ve özkaynak değişim tabloları ve ilgili notlar karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

iv. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nda Değişiklikler

Grup, 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan ve yeni revize edilmiş standartlar ve yorumlardan kendi faaliyet konusu ile ilgili olanları uygulamıştır.

1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar:

- İşletmenin tanımlanması (TFRS 3 Değişiklikleri)
- TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7'deki Değişiklikler-Gösterge Faiz Oranı Reformu
- Önemliliğin Tanımı (TMS 1 ve TMS 8 Değişiklikleri)
- Covid-19 ile İlgili Olarak Kira Ödemelerinde Tanınan İmtiyazlar (TFRS 16 Değişiklikleri)

Söz konusu standart ve değişikliklerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Yayımlanan ancak yürürlüğe henüz girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar, değişiklikler ve iyileştirmeler:

- TFRS 10 ve TMS 28 - Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları – Değişiklik
- TFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı
- TMS 1'deki değişiklikler – Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması
- TFRS 3'deki değişiklikler – Kavramsal Çerçeve 'ye Yapılan Atıflara İlişkin Değişiklik
- TMS 16'daki değişiklikler - Kullanım amacına uygun hale getirme
- TMS 37'deki değişiklikler - Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler-Sözleşmeyi yerine getirme maliyetleri
- Gösterge Faiz Oranı Reformu - 2. Aşama - TFRS 9, TMS 39, TFRS 7, TFRS 4 ve TFRS 16'da Yapılan Değişiklikler
- Yıllık İyileştirmeler - 2018-2020 Dönemi

Yukarıdaki standart, değişiklik ve iyileştirmelerin Grup'un konsolide finansal tablolarına önemli bir etkisinin olmaması beklenmektedir.

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri:

Konsolidasyon esasları

İşletme birleşmeleri

Grup, kontrol Grup'a transfer edildiğinde işletme birleşmelerini satın alma yöntemini kullanarak muhasebeleştirir. Devralma işleminde transfer edilen konsolidasyon, genellikle satın alınan tanımlanabilir net varlıklar gibi gerçeğe uygun değerinden ölçülür. Ortaya çıkan herhangi bir şerhiye, her yıl değer düşüklüğü için test edilir. Pazarlıklı satın alımdan kaynaklanan herhangi bir kazanç kar veya zararda muhasebeleştirilir. Ölçüm ve tasfiye özkaynaklarda muhasebeleştirilir. Aksi takdirde, diğer koşullu konsolidasyon tutarları her raporlama tarihinde gerçeğe uygun değerden yeniden ölçülür ve müteakip koşullu konsolide finansal tablolarda meydana gelen değişiklikler kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Ortak kontrol altında gerçekleşen işletme birleşmesi, bütün birleşen kuruluşların veya işletmelerin nihai olarak, işletme birleşmesinden önce ve sonra aynı taraf veya taraflarca kontrol edildiği ve bu kontrolün geçici olmadığı birleşmedir. Ortak kontrol altındaki işletme birleşmelerine tabi olan varlık ve yükümlülükler, işlemin gerçekleştiği yılın başından başlayarak konsolide finansal tablolarda dikkate alınır. Satın alınan bağlı ortaklığın geçmiş yıl karları özkaynaklar altında "Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi" hesabında muhasebeleştirilmektedir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Konsolidasyon esasları (devamı)

Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar Grup tarafından kontrol edilen işletmelerdir. Grup, bir varlığa olan katılımı nedeniyle değişken getirilere hak sahibi oluyor, veya bunlara maruz kalıyorsa ve bu getirileri varlık üzerindeki kontrol gücü ile etkileyebiliyorsa o varlığı kontrol etmektedir. Bağlı ortaklıkların mali tabloları, kontrol gücünün başlangıcından kontrol gücünün sona erdiği tarihe kadar Grup'un mali tablolarda yer almaktadır. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla, bağlı ortaklığın konsolide finansal tablolarda yer alan sahiplik ve oy hakkı oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Sahiplik oranı (%)	Oy kullanma hakkı	Sahiplik oranı (%)	Oy kullanma hakkı
Doğrudan bağlı ortaklıklar				
Akfen Holding (1)	100	100	100	100
Akfen İnşaat	100	100	100	100
Akinisi Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Akinisi") (2)	99,99	99,99	99,99	99,99
Akfen Danışmanlık ve Proje Geliştirme A.Ş. ("Akfen Danışmanlık") (2)	100	100	100	100
Akfen Turizm Yatırım ve İşletme A.Ş. ("Akfen Turizm") (2)	99,99	99,99	99,99	99,99
Akfen Gayrimenkul Portföy Yönetimi A.Ş. ("Akfen GPYŞ") (2)	100	100	100	100
Akfen Merter Gayrimenkul Turizm ve İnşaat A.Ş. ("Akfen Merter") (3)	91,52	75	91,52	75
BISS Savunma Sanayi A.Ş. ("BISS Savunma") (2)	86	100	86	100
Masanda Turizm Yatırımları A.Ş. ("Masanda") (2)	100	100	100	100
Dolaylı bağlı ortaklıklar				
Isparta Şehir Hastanesi Yatırım İşletme A.Ş. ("Isparta Şehir Hastanesi") (3)	99,88	99,88	99,88	99,88
Eskişehir Şehir Hastanesi Yatırım İşletme A.Ş. ("Eskişehir Şehir Hastanesi") (3)	100	100	100	100
Tekirdağ Şehir Hastanesi Yatırım İşletme A.Ş. ("Tekirdağ Şehir Hastanesi") (3)	100	100	100	100
Isparta Yurt Yatırımları A.Ş. ("Isparta Yurt") (3)	100	100	100	100
Ayrı Gayrimenkul Yatırım A.Ş. ("Ayrı Gayrimenkul") (3)	100	100	100	100
Hacettepe Teknokent Eği. ve Kli. Ar. Mer. Sağ. Ar-Ge Dan. Pro. San. Tic. A.Ş. ("Hacettepe Teknokent") (*) (3)	70	70	70	70
Akfen Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş. ("Akfen Enerji Üretim") (4)	99,25	99,25	99,25	99,25
Zeki Enerji Elektrik Üretim Dağ. Paz. San. ve Tic. A.Ş. ("Zeki Enerji") (2)	100	100	100	100

(1) Akfen Altyapı Holding'in payı %89,49 olup, payların %9,87'lik kısmının Akfen Holding tarafından 6 Mart 2019 tarihinde Akfen Altyapı Holding'ten geri alınmış olması nedeniyle eklenen dolaylı paylarla, sahiplik oranı %99,36'dır, kalan paylarda Altyapı'nın bağlı ortaklıklarına ait olduğu için sahiplik oranı %100 olarak gösterilmiştir.

(2) Akfen Altyapı Holding bağlı ortaklığıdır

(3) Akfen İnşaat'ın bağlı ortaklığıdır.

(4) Akfen Holding bağlı ortaklığıdır

(*) Grup, söz konusu şirketi, oy haklarının çoğunluğunu elinde tutmak suretiyle kontrol etmektedir.

Müşterek anlaşmalar / Finansal Yatırımlar

İş Ortaklıkları, Şirket ve Bağlı Ortaklıkları'nın bir veya daha fazla müteşebbis ortak tarafından müştereken yönetilmek üzere, bir ekonomik faaliyetin üstlenilmesi için bir sözleşme dahilinde oluşturulmuştur.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Konsolidasyon esasları (devamı)

Müşterek anlaşmalar / Finansal Yatırımlar (devamı)

Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklığı yatırımı, başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak finansal tablolara yansıtılır. Yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararından alacağı pay, yatırımcının kâr veya zararı olarak muhasebeleştirilir. Yatırım yapılan bir işletmeden alınan dağıtımlar (kâr payı vb.) yatırımın defter değerini azaltır. Yatırım yapılan işletmenin defter değerinin, işletmenin diğer kapsamlı kârındaki değişikliklerden yatırımcıya düşen pay oranında düzeltilmesi gerekir. Şirket'in dolaylı iş ortaklıklarının ve finansal yatırımlarının

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Sahiplik oranı (%)	Oy kullanma hakkı	Sahiplik oranı (%)	Oy kullanma hakkı
Doğrudan finansal yatırımlar				
Travelex Doviz Ticaret A.Ş. ("Travelex")	10,00	10,00	10,00	10,00
Tepe Akfen Reformer ^(*)	26,00	26,00	26,00	26,00
Dolaylı finansal yatırımlar				
Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. ("MIP") ⁽¹⁾	10,00	10,00	10,00	10,00
Dolaylı iştirakler				
TAV Yatırım Holding A.Ş. ("TAV Yatırım") ^(**) ⁽²⁾	21,68	21,68	21,68	21,68
PSA Akfen Liman İşletmeciliği ve Yönetim Danışmanlığı A.Ş. ("PSA Liman") ⁽²⁾	50,00	50,00	50,00	50,00
Akfen Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş. ("Akfen Su") ⁽²⁾	50,00	50,00	50,00	50,00
Akfen Yenilenebilir ^(***) ⁽²⁾	66,91	66,91	66,13	66,13
İstanbul Deniz Otobüsleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("İDO") ⁽²⁾	50,00	50,00	30,00	30,00
Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. ("Acacia Maden") ⁽²⁾	30,00	30,00	30,00	30,00
IBS Sigorta ve Reasürans Sigorta Brokerliği A.Ş. ("IBS Sigorta") ^(****) ⁽²⁾	20,00	20,00	20,00	20,00
Akfen GYO ^(*****) ⁽²⁾	56,88	56,88	56,88	56,88

^(*) Söz konusu işletme üzerinde önemli etki olmamasından dolayı finansal yatırım olarak değerlendirilmektedir.

^(**) TAV Yatırım payları 10 Mayıs 2019 tarihli sözleşmeye istinaden 29 Mayıs 2019 tarihinde Gazelle Yatçılık'a devir ve teslim etmiş olup pay devri, devrin pay defterine işlenmesi için 12 Haziran 2019 tarihinde şirkete bildirilmiştir. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla söz konusu devir işlemi henüz TAV Yatırım'ın pay defterine işlenmediği için TAV Yatırım, Grup'un varlıkları arasında yer almakta olup konsolide finansal tablolarda "Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar" hesabında muhasebeleştirilmiştir.

^(***) Akfen Holding'in Akfen Yenilenebilir'deki sahiplik oranı 31 Aralık 2019 itibarıyla %68,04'ten %66,13'e düşmüş ve 31 Aralık 2020 itibarıyla da %66,91'e yükselmiş olup bu değişime ilişkin gerçekleşen düzeltmeler, konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

^(****) Akfen Holding IBS Sigorta'daki %17'lik payını 34m TL bedel ile devretmiş olup Akfen Holding'in IBS Sigorta'daki payı %20'ye inmiştir.

^(*****) Akfen GYO'nun imtiyazlı hisselerinin Hamdi Akın'a devri sonrası 16 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen Akfen GYO'ya ait 2018 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında Akfen GYO'nun Yönetim Kurulu'nda meydana gelen değişiklik nedeniyle söz konusu durum, Akfen Holding tarafından kontrol kaybı doğuran işlem olarak değerlendirilmiştir.

Akfen GYO, genel kurul tarihine en yakın raporlama tarihi olan 31 Mart 2019 tarihinden sonra Şirket'in iş ortaklığı olarak değerlendirilmesinden dolayı özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak Grup'un konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihinden sonra özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmektedir.

⁽¹⁾ Akfen Holding finansal yatırımdır. ⁽²⁾ Akfen Holding iş ortaklığıdır.

Kontrol gücü olmayan paylar

Kontrol gücü olmayan paylar, satın alan işletmenin net varlıklarının satın alma tarihindeki oransal paylarında ölçülür. Grup'un kontrol gücünü kaybetmeden bağlı ortaklık paylarındaki değişimler, özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Buna bağlı olarak, kontrol gücü olmayan paylardan ilave hisse alış işlemlerinde, elde etme maliyeti ile ortaklığın satın alınan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark özkaynaklar içerisinde muhasebeleştirilir. Kontrol gücü olmayan paylara hisse satış işlemlerinde ise, satış bedeli ile ortaklığın satılan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark sonucu oluşan kayıp veya kazançlar da özkaynaklar içerisinde muhasebeleştirilir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Konsolidasyon esasları (devamı)

Konsolidasyonda elimine edilen işlemler

Grup içi bakiyeler ve işlemler ve grup içi işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş gelir ve giderler elimine edilir. Özkaynaklar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş kazançlar, Grup'un yatırım yapılan işletmedeki payları oranında elimine edilmiştir. Herhangi bir değer düşüklüğü olmaması halinde gerçekleşmemiş zararlar, gerçekleşmemiş kazançlarla aynı şekilde elimine edilir.

Kontrol kaybı

Grup, bir bağlı ortaklığı üzerindeki kontrolünü kaybettiğinde, bağlı ortaklığın varlıklarını ve yükümlülüklerini, ilgili kontrol gücü olmayan paylar ve diğer bileşenleri özkaynaklarından çıkarır. Oluşan kazanç veya kayıp, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Kontrolün kaybolduğu durumlarda, önceki bağlı ortaklıkta tutulan faiz tutarları gerçeğe uygun değerleriyle ölçülür.

İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki paylar

Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iştiraklerdeki payları, iştiraklerdeki hisselerden ve bir müşterek yönetime tabi teşebbüsten oluşmaktadır. İştirakler'deki yatırımlar özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir. Bunlar, Grup'un genel olarak oy hakkının %20 ile %50'sine sahip olduğu veya %50'den fazla oy hakkı olsa bile Grup'un, şirket faaliyetleri üzerinde kontrol yetkisine sahip bulunmamakla birlikte önemli etkiye sahip olduğu kuruluşlardır.

İştiraklerdeki ve ortak girişimdeki paylar özkaynak yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilir. Başlangıçta, işlem maliyetlerini de içeren maliyet ile kayıt edilir. İlk kayıt sonrasında, konsolide finansal tablolar, Grup'un önemli bir etkinin sona erdiği tarihe kadar Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar veya zararı ile diğer kapsamlı gelirlerini kapsar.

Ortak kontrol altındaki işletme birleşmeleri

Grup'u kontrol eden paydaşın kontrolündeki şirketlerin paylarının transferinden kaynaklanan işletme birleşmeleri sunulan en erken karşılaştırmalı dönemin başında gerçekleşmiş gibi, eğer daha sonra ise, ortak kontrolün sağlandığı tarihte muhasebeleştirilir. Bu amaçla karşılaştırmalı dönemler yeniden düzenlenir. İktisap edilen varlıklar ve borçlar önceden Grup'un kontrolündeki paydaşlarının konsolide finansal tablolarında kaydedilen defter değerinden kaydedilirler. İktisap edilen şirketlerin özsermaye kalemleri sermayenin haricinde Grup'un özkaynaklarında aynı kalemlere eklenir ve ortaya çıkan kar ya da zarar özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Finansal varlıklar

Sınıflandırma

Grup, finansal varlıklarını "itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen", "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan" ve "gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar" olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır. Grup'un finansal varlıkların yönetiminde kullandığı iş modelinin değiştiği durumlar hariç, finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmelerinden sonra yeniden sınıflanmazlar; iş modeli değişikliği durumunda ise, değişikliğin akabinde takip eden raporlama döneminin ilk gününde finansal varlıklar yeniden sınıflanırlar.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Finansal varlıklar (devamı)

Muhasebeleştirme ve Ölçümleme

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "ticari alacaklar", "diğer alacaklar" ve "itfa edilmiş maliyet bedeliyle muhasebeleştirilen finansal yatırımlar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

"Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır. Söz konusu varlıkların satılması durumunda diğer kapsamlı gelire sınıflandırılan değerlendirme farkları geçmiş yıl karlarına sınıflandırılır. Grup, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüleri konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir. Grup'un Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkları, özkaynağa dayalı finansal yatırımları içermektedir.

"Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Finansal varlıklar (devamı)

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Grup, devlet ile olan hizmet imtiyaz antlaşmasının şartlarını göz önünde bulundurarak, TFRS Yorum 12 finansal varlık modelini uygulamış ve bir finansal varlığı mali tablolarında tanımlamıştır.

Grup, hizmet imtiyaz sözleşmelerini finansal varlık niteliğinde esas ürünler içeren karma sözleşmeler olarak değerlendirmektedir. İlgili sözleşmeler birden fazla saklı türev ürün içermekte ve sözleşmeye dayalı nakit akışları, belirli bir enflasyon oranı ve döviz kurunun değişimi ile değişkenlik göstermektedir.

Grup, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan olarak sınıflamakta ve gerçeğe uygun değer değişiklikleri "Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler-Giderler" hesabında muhasebeleştirilmektedir.

Gerçeğe uygun değeri kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar, finansal durum tablosunda "türev araçlar" kalemlerini de içermektedir. Türev araçlar, gerçeğe uygun değer pozitif olması durumunda varlık, negatif olması durumunda ise yükümlülük olarak muhasebeleştirilmektedir. Şirket'in kar veya zarara yansıtılan türev araçları, faiz oranı sabitleme sözleşmelerinden oluşmaktadır.

Finansal Tablo Dışı Bırakma

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Değer Düşüklüğü

Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları değer düşüklüğü "beklenen kredi zararı" (BKZ) modeli ile hesaplanmaktadır. Değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet finansal varlıklara ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır. Zarar karşılıkları aşağıdaki bazda ölçülmüştür; 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir. Ömür boyu BKZ'ler: bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir. Ömür boyu BKZ ölçümü, raporlama tarihinde bir finansal varlık ile ilgili kredi riskinin ilk muhasebeleştirme anından sonra önemli ölçüde artması halinde uygulanır. İlgili artışın yaşanmadığı diğer her türlü durumda 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanmıştır.

Grup, finansal varlığın kredi riskinin raporlama tarihinde düşük bir kredi riskine sahip olması durumunda, finansal varlığın kredi riskinin önemli ölçüde artmadığını tespit edebilir. Bununla birlikte, ömür boyu BKZ ölçümü (basitleştirilmiş yaklaşım), önemli bir finansman unsuru olmaksızın ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları için daima geçerlidir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Finansal varlıklar (devamı)

Ticari alacaklar

Grup tarafından bir alıcıya ürün ya da hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar, tahakkuk etmemiş finansman gelirlerden netleştirilmiş olarak gösterilirler. Tahakkuk etmemiş finansman gelirleri sonrası ticari alacaklar, orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, maliyet değerleri üzerinden gösterilmiştir.

Grup, tahsil imkânının kalmadığına dair objektif bir delil olduğu takdirde ilgili ticari alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasını takiben, şüpheli alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan şüpheli alacak karşılığından düşülerek diğer gelirlere kaydedilir.

Finansal tablolarda itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacakların değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıkları "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçülmektedir.

Finansal yükümlülükler

Finansal yükümlülükler, ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. İlgili finansal yükümlülüğün yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir.

Finansal yükümlülükler özkaynağa dayalı finansal araçlar, borçlanmalar, ticari borçlar ve diğer borçlar olarak sınıflandırılır.

Ticari borçlar

Ticari borçlar, satıcılardan doğrudan ürün ve hizmet almak suretiyle oluşan borçlardır. Ticari borçlar ve diğer yükümlülükler tahakkuk etmemiş finansman giderlerinden netleştirilmiş olarak gösterilirler. Tahakkuk etmemiş finansman giderleri sonrası ticari borçlar ve diğer yükümlülükler, orijinal fatura değerinden kayda alınan borçların izleyen dönemlerde ödenecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli borçlar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, maliyet değerleri üzerinden gösterilmiştir.

Kur değişiminin etkileri

İşlemler ve bakiyeler

Grup, yabancı para cinsinden yapılan işlemleri işlevsel para birimi cinsinden ilk kayda alırken işlem tarihinde geçerli olan ilgili kurları esas almaktadır. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihinde geçerli olan kurlarla değerlendirilmekte ve doğan kur farkı gider ya da gelirleri ilgili dönemde kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Yabancı para cinsinden olan ve maliyet değeri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ilk işlem tarihindeki kurlardan işlevsel para birimine çevrilir. Yabancı para cinsinden olan ve gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ise gerçeğe uygun değerler tespit edildiği tarihte geçerli olan kurlardan işlevsel para birimine çevrilir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Finansal varlıklar (devamı)

Sunum para birimine çevrim

Grup Dönem içindeki yabancı para cinsinden yapılan işlemler, işlem tarihinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülükler finansal durum tabloları tarihinde geçerli olan Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası alış kurundan TL'ye çevrilmiştir.

Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan fonksiyonel para birimine çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan fiili maliyetleriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, işlem tarihindeki kurdan çevrilir. Çevrimle oluşan kur farkları konsolide diğer kapsamlı gelir tablosunda kayıtlara alınır.

Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevriminden doğan kur farkı gelir ve giderleri, dönemin kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır. Esas faaliyet konusuyla ilgili, ticari alacak ve borçlardan kaynaklanan kur farkı gelir/gideri esas faaliyet gelirleri/giderleri kaleminde bunların haricindekiler ise finansman gelir/giderleri hesabında gösterilir.

İlişkili taraflar

Finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle (bu Standartta 'raporlayan işletme' olarak kullanılacaktır) ilişkili olan kişi veya işletmedir.

(a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- (i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili tarafla yapılan işlem raporlayan işletme ile ilişkili bir taraf arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin, bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Şirket üst düzey yönetim kadrosunu, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarını belirlemiştir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Dönem vergi gideri ve ertelenmiş vergi

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Dönem vergi gideri, finansal durum tablosu tarihi itibarıyla faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk Vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye'de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir.

Ayrıca, kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde ara dönemlerde beyan edilen matrahlar üzerinden %20 oranında (2019 ve 2020 yılları vergilendirme dönemleri için %22 olacaktır) geçici vergi ödenmektedir.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla vergi karşılığı yürürlükteki vergi mevzuatı çerçevesinde ayrılmıştır.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca finansal durum tablosu tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren 3 yıl için geçerli vergi oranı %22 olarak değiştiği için, 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi hesaplamasında, 2019 ve 2020 yılları içinde gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %22 vergi oranı kullanılmıştır. Ancak, 2020 yılından sonrası için geçerli kurumlar vergisi oranı %20 olduğu için, 2020 sonrası gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçerli farklar için %20 vergi oranı kullanılmıştır.

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

Hastane projesi ilgili alınan teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlardan doğan kazançlar, yatırımın katkı payı miktarına ulaştığı süreye kadar yatırımın kısmen veya tamamen işletilmeye başlandığı mali yıldan itibaren geçerli olmak üzere indirimli oranlarda kurumlar vergisine tabidir. Bu kapsamda Şirket, yatırım teşviğine sahip şirketlerde öngörülebilir gelecekte fayda sağlamayı tahmin ettiği vergi avantajını, finansal tablolarda ertelenmiş vergi aktifi olarak muhasebeleştirilmektedir.

Transfer fiyatlandırması

Transfer fiyatlandırması, Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinde "transfer fiyatlaması ile örtülü kazanç dağıtımı" başlığı altında ele alınmaktadır. 18 Kasım 2007 tarihli transfer fiyatlaması ile örtülü kar dağıtımına ilişkin Genel Tebliğ, uygulama ile ilgili ayrıntıları belirlemektedir.

Bir vergi mükellefi, ilişkili taraflarla malların ve hizmetlerin satışı veya satın alınması ile ilgili işlem yaparsa, fiyatların "emsallere uygunluk prensibi" uyarınca ayarlanmadığı durumda, bu tür karlar transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü bir şekilde dağıtıldığı düşünülür. Transfer fiyatlandırması yoluyla gizlenen bu kar dağıtımı, kurumlar vergisinden istisna olarak vergiden düşülebilir olarak kabul edilmez.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Vergi varlık ve yükümlülükleri

Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet teşvik ve yardımları gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dahil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların işletme tarafından yerine getirileceğine ve teşvikin işletme tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence oluştuğunda konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Devlet teşvikleri nakden veya devlete karşı olan bir yükümlülüğün azaltılması şeklinde elde edilmiş olsa dahi aynı şekilde Finansal Tablolarda gösterilmektedir.

Yatırım teşvikleri teşvikin alınacağına ve beraberindeki tüm koşullara uyulacağına dair makul güvence sağlanmış ise gerçeğe uygun değeri üzerinden değerlendirilir. Eğer teşvik bir varlık kalemi ile ilişkilendirilmiş ise, varlığın gerçeğe uygun değerinin hesaplanması sırasında indirilmektedir. Varlığa ilişkin kira gelirinin elde edilmesi yoluyla teşvik, kâr ya da zararda muhasebeleştirilmiş olur.

Stoklar

Grup'un stokları ağırlıklı olarak satılmaya hazır birimler ile ilgili maliyetleri içermektedir. Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleştirilebilir değerin düşük olanı ile ölçülür. Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

Maddi duran varlıklar

Muhasebeleştirme ve ölçüm

Arsa, arazi ve binalar dışındaki maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortismanın ve kalıcı değer kayıplarının düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Arsa, arazi ve binalar ise; yeniden değerlendirme tarihindeki gerçeğe uygun değerinden, müteakip birikmiş amortisman ve müteakip birikmiş değer düşüklüğü zararlarının indirilmesiyle bulunan değerle gösterilmektedir.

Arsa, arazi ve binalar yeniden değerlendirme modeli ile net yöntemle göre muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu gayrimenkullerin değerini etkileyecek önemli bir ekonomik değişiklik olmadığı sürece, rutin olarak üç yılda bir yeniden değerlendirme yapılır. Bu kapsamda 31 Aralık 2019 tarihli finansal tablolara yansıtılmak üzere yeniden değerlendirme yapılmıştır.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın net defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve cari dönemde gelir tablosu hesaplarına yansıtılır.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Sonradan oluşan maliyetler

Maddi bir duran varlığa yapılan normal bakım ve onarım harcamaları, gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Maddi duran varlığın kapasitesini genişleterek kendisinden gelecekte elde edilecek faydayı arttıran nitelikteki yatırım harcamaları, maddi duran varlığın maliyetine eklenmekte ve ilgili maddi duran varlığın kalan tahmini faydalı ömrü üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır.

Amortisman

Amortisman, maddi duran varlıkların maliyetinin tahmini ekonomik ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak hesaplanır tutulur ve gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Finansal kiralama yoluyla edinilen varlıklar, Grup'un finansal kiralama süresi sonunda mülk edinmesine izin vermiyorsa, kiralama süresi ile faydalı ömürleri arasındaki süreler üzerinden amortismanına tabi tutulur. Arsa amortismanına tabi tutulmamıştır.

Maddi duran varlıkların hesaplanan faydalı ömürleri cari ve karşılaştırmalı dönemler için aşağıdaki gibidir:

Maddi duran varlık çeşidi	Faydalı ömür
Binalar	50 yıl
Makine ve ekipmanlar	4-15 yıl
Motorlu taşıtlar	5 yıl
Mobilya ve demirbaşlar	3-10 yıl
Özel maliyetler	5-10 yıl
Diğer maddi duran varlıklar	4-5 yıl

Amortisman yöntemleri, faydalı ömürler ve kalan değerler her raporlama döneminde gözden geçirilir ve gerektiği durumda düzeltilir.

Kiralama İşlemleri

KGK Nisan 2018'de TFRS 16 "Kiralama İşlemleri" standardını yayımlanmıştır. Yeni standart, faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayırımı ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilançoğa alınmasını gerektirmektedir. Kiralayan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. TFRS 16, TMS 17 ve TMS 17 ile ilgili Yorumların yerine geçecek olup 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir.

Kiracılar, bu standardı kısa vadeli kiralamalara (kira süresi 12 ay ve daha kısa olan kiralamalar) veya dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalara (örneğin kişisel bilgisayarlar, bazı ofis ekipmanları, vb.) uygulamama istisnasına sahiptir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihte kiracı, kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer (kiralama yükümlülüğü) ve aynı tarih itibarıyla ilgili kullanım hakkı varlığını da kayıtlarına alarak kira süresi boyunca amortismanına tabi tutar. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Kiracı, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, kiracının alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiracı, kiralama yükümlülüğü üzerindeki faiz gideri ile kullanım hakkı varlığının amortisman giderini ayrı olarak kaydetmelidir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)**v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):****Kiralama İşlemleri (devamı)**

Kiracının, belirli olayların gerçekleşmesi halinde kiralama yükümlülüğünü yeniden ölçmesi söz konusudur (örneğin kiralama süresindeki değişiklikler, ileriye dönük kira ödemelerinin belirli bir endeks veya orandaki değişimler nedeniyle değişikliğe uğraması, vb.). Bu durumda kiracı, kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçüm etkisini kullanım hakkı varlığı üzerinde bir düzeltme olarak kaydeder.

Kullanım hakkı varlıkları

Grup, kullanım hakkı varlıklarını finansal kiralama sözleşmesinin başladığı tarihte muhasebeleştirir (örneğin, ilgili varlığın kullanım için uygun olduğu tarih itibarıyla). Kullanım hakkı varlıkları, maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararları düşülerek hesaplanır. Finansal kiralama borçlarının yeniden değerlendirilmesi durumunda bu rakam da düzeltilir.

Kullanım hakkı varlığının maliyeti aşağıdakileri içerir:

(a) kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,

(b) kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden, alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar, ve

(c) Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler.

Dayanak varlığın mülkiyetinin kiralama süresi sonunda Grup'a devri makul bir şekilde kesinleşmediği sürece, Grup kullanım hakkı varlığını, kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın yararlı ömrünün sonuna kadar amortismanına tabi tutmaktadır.

Kullanım hakkı varlıkları değer düşüklüğü değerlendirmesine tabidir.

Maddi olmayan duran varlıklar**Muhasebeleştirme ve ölçüm**

Grup tarafından sınırlı ekonomik sürede sahip olunan maddi olmayan duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki net değeri ile gösterilir.

Sonradan yapılan harcamalar

Sonradan yapılan harcamalar, ancak ilgili spesifik varlığın gelecekteki ekonomik faydalarını arttırması halinde aktifleştirilir. Diğer tüm harcamalar, üretilen marka ve şerefiye harcamaları da dahil olmak üzere, gerçekleştiği gelir tablosunda kaydedilir.

İtfa ve tükenme payı

Amortisman, maddi olmayan duran varlıkların maliyetini, tahmini ekonomik ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutularak ve gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Şerefiyeye amortisman ayrılmaz.

Cari ve önceki dönemlerin tahmini faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

	Faydalı ömür
Haklar	3-49 yıl
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	3 yıl

İtfa yöntemleri, faydalı ömürler ve kalan değerler her raporlama tarihinde gözden geçirilir ve gerekirse düzeltilir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, ilk olarak maliyet bedelleri ile değerlendirilir ve her raporlama tarihinde gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin elden çıkarılmasındaki kazanç veya kayıplar (elden çıkarma net gelirleri ile maddi duran varlıklar arasındaki fark olarak hesaplanır) gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Rayiç değer artışları gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Grup, yatırım amaçlı gayrimenkul geliştirmek için kiraladığı arazilere ilişkin haklarını yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırmaktadır. Böyle bir durumda, ilgili araziye ilişkin hak, finansal kiralama olduğu şekilde muhasebeleştirilir ve buna ek olarak, muhasebeleştirilen söz konusu arazi için gerçeğe uygun değer yöntemi kullanılır. Grup'un kiralık arazilerin üstünde geliştirilen yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değer tespitlerinin bu araziler için ödenecek kira bedellerinin tahmini nakit akışlarından düşülmesi suretiyle yapılmış olmasından ötürü, ilgili araziler ile alakalı ödenecek kira bedellerinin indirgenmiş değerleri yatırım amaçlı gayrimenkuller ve borçlanmalar hesaplarında karşılıklı olarak muhasebeleştirilmektedir.

Gelir ve giderler

Gelir ve gider kalemlerinin belirlenmesinde tahakkuk esası uygulanmaktadır. Buna göre hasılat, gelir ve karlar aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılacak şekilde muhasebeleştirilmektedir.

Faiz gelirleri, etkin faiz oranı üzerinden hesaplanarak tahakkuk ettirilir. Faiz içeren bir menkul kıymetin ediniminden önce ödenmemiş faiz tahakkuku durumunda; sonradan tahsil edilen faiz, edinim öncesi ve edinim sonrası dönemlere ayrılır ve yalnızca edinim sonrasına ait kısım gelir olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Müşteri sözleşmelerinden hasılat

Grup, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren yürürlüğe giren TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda hasılatın muhasebeleştirilmesinde aşağıda yer alan beş aşamalı modeli kullanmaya başlamıştır.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Bu modele göre öncelikle müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt edilen mal veya hizmetler değerlendirilmekte ve söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verilen her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlenmektedir. Sonrasında ise edim yükümlülüklerinin zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği tespit edilmektedir.

Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır. Mal veya hizmet devri taahhüdü niteliğindeki edim yükümlülükleri ile alakalı hasılat, mal veya hizmetlerin kontrolünün müşterilerin eline geçtiğinde muhasebeleştirilir.

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

- a) Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
- b) müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
- c) mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,
- d) müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,
- e) müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Grup, ancak aşağıdaki şartların tamamının karşılanması durumunda müşterisi ile yaptığı bir sözleşmeyi TFRS 15 Standardı kapsamında muhasebeleştirir.

- Sözleşmenin taraflarının sözleşmeyi onaylaması ve kendi edimlerini ifa etmeyi taahhüt etmeleri durumunda.
- Şirket'in her bir tarafın devredeceği mal veya hizmetlerle ilgili hakları tanımlayabildiği durumda.
- Şirket'in devredilecek mal veya hizmetlerle ilgili ödeme koşulları tanımlayabildiği durumda.
- Ticari öneme sahip bir sözleşme mevcut olduğu durumda.
- Şirketin müşteriye devredilecek mal veya hizmetler karşılığı bedel tahsil edecek olması durumunda.

Mal satışı

Hasılatın önemli risk ve getirilerinin müşteriye aktarıldığı durumlarda, malların geri kazanımı olasılığı, ilişkili masraflar ve muhtemel malların geri dönüşünün güvenilir bir şekilde hesaplanabilmesi, mallarla devam eden bir yönetim ilişkisinin bulunmaması durumunda gelir tutarı güvenilir bir şekilde ölçülebilmektedir. Hasılat; geri alınan mallar, satış indirimleri, hacim indirimleri ölçülür.

Risklerin ve hizmetlerin devri zamanlaması, satış sözleşmesinin koşullarına bağlı olarak değişmektedir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Müşteri sözleşmelerinden hasılat (devamı)

İnşaat sözleşmeleri

Sözleşme gelirleri, sözleşmede kabul edilen başlangıç tutarına ek olarak gelire sonuçlanabilecek veya güvenilir bir şekilde ölçülmesi muhtemel olan sözleşme içindeki herhangi bir farklılık, talep, teşvik ödemelerini içerir.

İnşaat sözleşmesinin sonucu güvenilir bir şekilde tahmin edilebiliyorsa, sözleşme geliri sözleşmenin tamamlanma safhasına orantılı olarak gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

İşin tamamlanma aşaması yapılan bir iş etüdü referans alınarak ölçülür. Aksi takdirde sözleşme gelirleri, sadece tahsil edilmesi muhtemel olan sözleşme maliyetleri tutarında muhasebeleştirilir.

Sözleşme giderleri, gelecekteki sözleşme faaliyetleriyle ilgili bir varlık yaratmadıkları sürece gerçekleştirilince kaydedilir. Bir sözleşmede beklenen bir kayıp hemen kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

İmtiyazlı hizmet anlaşmaları

TFRS Yorum 12 kamu ile imtiyaz sözleşmesi imzalamak suretiyle belirli bir süreyle işletme hakkı elde eden şirketlerin (operatörlerin) bu anlaşmalar çerçevesinde gerçekleştirdikleri altyapı yatırımları ile işletme sürecinde sağladıkları hizmetlerinin ne şekilde muhasebeleştirilmesi gerektiği konusundaki açıklamaları içermektedir. TFRS Yorum 12 kapsamında olduğu belirlenen işlerde işletmecilerin gerçekleştirdikleri yatırımları bina, sabit kıymet, demirbaş olarak muhasebeleştirmek yerine yapılan anlaşma koşullarına göre finansal varlık ve/veya maddi olmayan varlık olarak muhasebeleştirmeleri gereğini ifade eder. Şirket, Sağlık Bakanlığı ile yapılan sözleşmede garanti edilen bir gelir olması nedeniyle, hizmet imtiyaz sözleşmesine dayalı, yapım modeline göre hesaplanan tutarı, finansal varlık olarak muhasebeleştirmektedir. Finansal varlığın ölçümü ve sınıflandırılması ilişkin muhasebe politikası 2. Dipnot "Sınıflandırma, muhasebeleştirme ve Ölçümleme - Finansal Varlıklar" başlığı altında yer almaktadır. (Isparta Şehir Hastanesi, Eskişehir Şehir Hastanesi ve 2020 yılı için Tekirdağ Şehir Hastanesi).

Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar

Şirket, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı'yla imzalanan Şehir Hastanesi Anlaşması uyarınca hazırlanmış olduğu Tekirdağ Şehir Hastanesi yapım modeli ile uyumlu olarak imtiyaz altyapısının kullanımı ile ilgili ücret talep etme hakkı kapsamında finansal tablolarında finansal varlık muhasebeleştirmektedir. İlgili varlıklar, Şirket, yapım süreci devam eden projelerde, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları indirgenmiş maliyetle, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar olarak finansal tablolarına alırken, tamamlanıp faaliyete geçmiş projelerde, İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar olarak gerçeğe uygun değeri üzerinden finansal tablolarına almaktadır. Bir imtiyaz sözleşmesinde inşaat veya iyileştirme hizmetleri sağlama karşılığı olarak alınan finansal varlıklar, ilk muhasebeleştirme tarihinde itfa edilmiş maliyet bedeli üzerinden ölçülür. İmtiyaz sözleşmesinden kaynaklanan bir finansal varlığın tahmini faydalı ömrü, Şirket'in altyapıyı kullanmak için imtiyaz süresinin sonuna kadar kamudan tahsilat yapabileceği dönemdir. (2019 yılı için Tekirdağ Şehir Hastanesi).

-Şirket yönetimi, imtiyaz sözleşmelerinden alacakların hesaplanabilmesi için sözleşme süresi boyunca enflasyon ve döviz kurları için varsayımlar yapmaktadır. Ayrıca TFRS 12 faiz geliri, öngörülen gelecek nakit girişlerinin iç verim oranı kullanılarak hesaplanmaktadır.

Grup, yapım süreci devam eden projelerde, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları indirgenmiş maliyetle, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar olarak finansal tablolarına almaktadır.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Çalışanlara sağlanan faydalar

Grup, mevcut sosyal mevzuata uygun olarak, Grup ile bir yıllık hizmet süresini tamamlayan ve emeklilik dolayısıyla veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle istihdamı sona eren her çalışan için birikmiş tazminat ödemekle yükümlüdür.

Türk yasaları ve sendika anlaşmaları uyarınca, emeklilik veya istemeyerek Grup'tan ayrılan çalışanlara toplu ödeme yapılmaktadır. Bu tür ödemelerin, 19 No'lu "Türkiye Muhasebe Standardı (revize) Çalışanlara Sağlanan Faydalar ("TMS 19") uyarınca tanımlanmış emeklilik fayda planının bir parçası olduğu düşünülmektedir.

İlişikteki konsolide finansal tablolarda kıdem tazminatı yükümlülüğünü TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" da belirtilen finansal tablolara alma ve değerlendirme esaslarına göre hesaplamıştır. Kıdem tazminatı yükümlülüklerinin, özellikleri açısından, bu standartta tanımlanan 'Çalışma Dönemi Sonrasına İlişkin Belirli Fayda Planları'yla özdeş olması nedeniyle, bahse konu yükümlülükler, aşağıda açıklanan bazı varsayımlar kullanılarak hesaplanmış ve finansal tablolara alınmıştır.

31Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kullanılan temel varsayımlar şunlardır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Faiz oranı %	13,00	15,00
Enflasyon oranı %	8,50	9,50
Emeklilik olasılığı tahmini için devir hızı oranı %	100,00	96,83

TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), 1 Ocak 2013 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerli olmak üzere yeniden düzenlenmiştir. Revize standart uyarınca, çalışan haklarına ilişkin aktüeryal kazanç/ kayıplar kapsamlı gelir tablosun'da muhasebeleştirilir.

Grup, etkiyi değerlendirmek için 31 Aralık 2012 tarihinden itibaren kıdem tazminatı ile ilgili aktüeryal kazanç / (kayıp) tutarını gelir tablosunda hesaplamaktadır. Muhasebe politikasında yapılan değişikliğin konsolide finansal tablolara etkisi önemli olmadığından, Grup yönetimi kapsamlı gelir tablosundaki fiili kazanç / (kayıp) değerini ölçmemektedir.

Grup, Türkiye'de mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeniyle işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Bu tazminatlar, işten ayrılma veya çıkarılma tarihindeki ücret esas alınarak çalışılan her yıl için 30 günlük ücret (31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kıdem tazminatı ödemelerinin tavanı sırasıyla 7.117 TL/yıl ve 6.380 TL/yıl) üzerinden hesaplanmaktadır.

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı, enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un kıdem tazminatı karşılığı, kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir düzenlendiği için, 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olan 7.639 TL tavan tutarı üzerinden hesaplanmaktadır (31 Aralık 2019: 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan 6.730 TL).

Normal iş akışında, yurtdışındaki faaliyetlerde, çalıştıkları ülkedeki çalışanlarının emeklilik planı için ilgili devlet organına katkıda bulunur. Devlet emeklilik planına zorunlu olarak yapılan katkılar, oluştuğunda gider olarak muhasebeleştirilir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Finansman gelirleri ve finansman maliyetleri

Grup'un finansman gelirleri ve finansman maliyetleri arasında aşağıdakiler bulunmaktadır:

- faiz gelirleri,
- faiz giderleri,
- temettü gelirleri,
- finansal varlık ve finansal borçlardaki kur farkı gelir ve giderleri

Faiz gelirleri etkin faiz oranı kullanılarak vade sonuna kadar gösterilir ve etkin faiz oranı dikkate alınmaktadır. Faiz gelirleri kar veya zarar tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda finansman geliri içine dahil edilir.

Raporlama tarihinden sonraki olaylar

Grup, raporlama tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltmekte, raporlama tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen olayların olması halinde ise önemli olması durumunda ilgili dönemde açıklamaktadır.

Koşullu varlık ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler ve varlıklar finansal tablolara alınmamakta, koşullu varlık ve yükümlülükler olarak değerlendirilmektedir.

Borç karşılıkları

Karşılıklar, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşme olasılığının olması ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabildiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir.

Nakit akım tablosu

Nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları, Grup'un taahhüt ve arazi geliştirme, turizm ve enerji faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (maddi ve maddi olmayan yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemler, eldeki nakit, vadesiz mevduat ve vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, nakde kolayca çevrilebilen ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır (Not 4). Vadesi 3 aydan daha uzun 1 yıldan kısa olan banka mevduatları kısa vadeli finansal yatırımlar altında sınıflandırılır.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesi

Grup'un çeşitli muhasebe politikaları ve dipnot açıklamaları hem finansal hem de finansal olmayan varlık ve yükümlülüklerde gerçeğe uygun değer belirlenmesini gerektirmektedir. Gerçeğe uygun değerler değerlendirme ve/veya açıklama amacıyla aşağıdaki yöntemlerle belirlenmektedir. Uygulanabilir olması halinde, gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan varsayımlar ilgili varlık veya yükümlülüğe ilişkin dipnotlarda ilave bilgi olarak sunulmuştur.

Seviyelere göre değerlendirme yöntemleri şu şekilde tanımlanmıştır:

Seviye 1: Özdeş varlıklar ya da borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar;

Seviye 2: Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler;

Seviye 3: Varlık ya da borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler).

Faiz oranı takas işlemleri için yapılan işlemlerden doğan alacakların veya borçların gerçeğe uygun değeri, değerlendirme yöntemi tekniklerinden gelir indirgeme yaklaşımı yöntemine göre seviye 2 kapsamında iken; hizmet imtiyaz sözleşmelerinden doğan alacakların, imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıkların ve yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değeri ise, seviye 3 kapsamında değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değerlerdeki değişime ilişkin duyarlılık analizi Not 32'de verilmiştir.

Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında; Grup yönetimi, Grup'un muhasebe politikalarının uygulanmasını ve raporlanan varlık, yükümlülük, gelir ve gider tutarlarını etkileyen hükümler, tahminler ve değerlendirmeler yapmıştır. Gerçek sonuçlar bu tahminlerden farklı olabilir. Tahminler ve değerlendirmeler sürekli olarak gözden geçirilir. Tahminlere ilişkin düzeltmeler ileriye dönük olarak yapılır.

Mali tablolarda yer alan tutarlar üzerinde en önemli etkiye sahip muhasebe politikaları, varsayımlar ve tahminlerin uygulanmasında yapılan yargılara ilişkin bilgiler aşağıdaki dipnotlarda yer almaktadır:

İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar ve devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar

Grup, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı'yla imzalanan Şehir Hastaneleri Anlaşmaları uyarınca hazırlanmış olduğu Şehir Hastaneleri yapım modeli ile uyumlu olarak imtiyaz altyapısının kullanımı ile ilgili ücret talep etme haklarını finansal tablolarında finansal varlık olarak muhasebeleştirilmektedir. Grup, yapım süreci devam eden projelerde, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları itfa edilmiş maliyet bedeliyle, devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar olarak finansal tablolarına alırken, tamamlanıp faaliyete geçmiş projelerde, İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar olarak gerçeğe uygun değeri üzerinden finansal tablolarına almaktadır. Şirket yönetimi, imtiyaz sözleşmelerinden alacakların hesaplanabilmesi için sözleşme süresi boyunca enflasyon oranı ve döviz kurları için önemli tahmin ve varsayımlar yapmaktadır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer hesaplamasında kullanılan iskonto oranı Eskişehir ve Tekirdağ Şehir Hastaneleri için %10 (Avro), Isparta Şehir Hastanesi için ise %11,5 (ABD Doları) 'dur. Enflasyon ve kur tahminleri içinse farklı senaryolar ile gerçeğe uygun değer hesaplamaları yapılmakta olup nihai sonuç olarak ortalama değer kabul edilmektedir. Gerçeğe uygun değer hesaplamalarında kullanılan enflasyon değerleri TCMB'nın açıklamakta olduğu orta ve uzun vadeli enflasyon oranları ile paraleldir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı) **Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (devamı)**

İş modeli değerlendirmesi

Finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçülmesi anapara ve faiz ödemeleri sonuçlarına ve iş modeli testine bağlıdır (lütfen dipnot 9'daki finansal varlıklar bölümlerine bakınız). Grup, iş modelini, belirli bir iş hedefine ulaşmak için finansal varlık gruplarının birlikte nasıl yönetildiğini yansıtan bir düzeyde belirlemektedir. Bu değerlendirme, varlıkların performansının nasıl değerlendirildiği ve ölçüldüğü, performansı etkileyen risklerin nasıl yönetildiği ve varlık yöneticilerinin nasıl değerlendirildiği dahil tüm ilgili kanıtları yansıtan yargıları içerir. Grup, vadesinden önce kayıtlardan çıkarılan itfa edilmiş maliyetinden veya gerçeğe uygun değerinden ölçülen finansal varlıkların kayıtlardan çıkarılma nedenini ve ilgili varlığın kullanılma amacıyla tutarlı olup olmadığını anlamak için sürekli olarak değerlendirir. Bu değerlendirme Grup'un kalan finansal varlıklarına ilişkin iş modelinin uygun olup olmadığını ve eğer uygun değilse iş modelinde bir değişiklik olup olmadığını içerir. Eğer değişiklik mevcutsa finansal varlıkların sınıflandırılmasında ileriye dönük bir değişiklik yapılmalıdır. Cari dönemde böyle bir değişiklik yapılması gerekmemiştir.

Özkaynağa dayalı finansal araçların gerçeğe uygun değerinin belirlenmesi

Grup, ilişkideki konsolide finansal tablolarında elinde bulundurduğu MIP, Travelex ve TAR hisselerini, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırmış ve gerçeğe uygun değeri ile kaydetmiştir. Gerçeğe uygun değerleri ile taşınan MIP, Travelex ve TAR finansal yatırımları finansal tablolar açısından önem arz etmekte ve değerlendirme çalışmaları uzmanlık gerektirmektedir. Değerlemeler benzer şirket çarpanları, iskonto oranları, cari piyasa işlemlerinin getiri ve satış fiyatları dikkate alınarak piyasa koşullarına uygun bir şekilde yapılır. Bu tahmin ve varsayımlarda, gelecekte ortaya çıkabilecek değişiklikler Grup'un konsolide finansal tablolarında önemli ölçüde etkiye neden olabilir.

Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile TFRS'ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarında farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır. Grup'un bağlı ortaklıklarının gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararlar ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının kullanılabilmesi tarihler ve gerektiğinde kullanılacak vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Grup yapılan çalışmalar neticesinde ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanabileceğine ilişkin kanaat oluşması sebebiyle bağlı ortaklıklarındaki ertelenmiş vergi varlıklarını kayıtlara almıştır. Gelecekte elde edilecek vergiye tabi karın ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmediği bağlı ortaklıklar için, ertelenmiş vergi varlığının tamamı ve bir kısmına karşılık ayrılmıştır.

Türev araçlar

Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Grup'un türev araçlarını ağırlıklı olarak vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri ile yabancı para ve faiz oranı swap işlemleri oluşturmaktadır. Söz konusu türev araçlar ekonomik olarak Grup için risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, risk muhasebesi yönünden gerekli koşulları taşımadıkları durumlarda konsolide finansal tablolarında alım-satım amaçlı türev araçlar olarak muhasebeleştirilmekte ve bunlara ilişkin gerçeğe uygun değer değişiklikleri konsolide kar veya zarar tablosunda yansıtılmaktadır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

3. İşletme birleşmeleri ve iştirak hisse satışları

Bağlı Ortaklık Hisse Satışı

Akfen International

Akfen International'ın Akfen Holding'e ait tüm paylarının Hamdi Akın'a devri 7 Şubat 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu satış bedeli ile kayıtlardan çıkarılan net varlık arasındaki olumlu fark, konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda yatırım faaliyetlerinden gelir olarak kaydedilmiştir.

Satış bedeli	870.000
Kayıtlardan çıkarılan net varlık	(889.248)
Diğer kapsamlı gelirden dönem karına sınıflanan pay	158.682
Bağlı ortaklıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar (Not 29)	139.434

İştirak hisse satışı

IBS Sigorta

10 Mart 2020 tarihinde Akfen Holding IBS Sigorta'daki 123.250 adet payını (sermayenin %17'si) DASSAV Yönetim ve Danışmanlık A.Ş.'ye 34.000 TL bedelle devretmek üzere 'Pay Satış Sözleşmesi' imzalamıştır. İşlemin tamamlanması sonrasında Akfen Holding'in IBS Sigorta'daki payı %20'ye inmiştir. Söz konusu satış bedeli ile kayıtlardan çıkarılan net varlık arasındaki olumlu fark, konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda yatırım faaliyetlerinden gelir olarak kaydedilmiştir.

	Satış tarihindeki net varlık
Toplam Varlıklar	384.632
Toplam Yükümlülükler	342.126
Net Varlıklar	42.506
IBS Sigorta'nın satılan hisse oranı	%17
IBS Sigorta'nın satılan net varlık tutarı (Not 19) (A)	7.226
Satış bedeli (B)	34.000
İştiraklerin elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar (Not 29) (B-A)	26.774

Akfen Yenilenebilir Enerji

5 Aralık 2019 tarihinde Akfen Yenilenebilir Enerji'nin sermayesi primli olarak 959.410 TL'ye çıkarılmış, bu kapsamda EBRD ve IFC tarafından toplam 12.078.804 ABD Doları Akfen Yenilenebilir Enerji'ye aktarılmış ve böylece EBRD ve IFC'nin payları %16,993'e çıkarken, Akfen Holding'in payı ise %66,134 olmuştur. Bu işlemler nedeniyle Akfen Yenilenebilir'in net varlıklarında meydana gelen değişimin 40.922 TL tutarındaki etkisi, Grup'un konsolide finansal tablolarında yatırım faaliyetlerinden gelirler hesabında muhasebeleştirilmiştir (Not 25).

17 Şubat 2020 tarihinde Akfen Yenilenebilir Enerji'nin sermayesi primli olarak 1.016.032 TL'ye çıkarılmış, bu kapsamda EBRD'den 5.100.000 ABD Doları Akfen Yenilenebilir Enerji'ye aktarılmış ve böylece Akfen Holding'in payı %66,91, EBRD'nin payı %17,10, IFC'nin payı ise %15,99 olmuştur. Bu işlem nedeniyle Akfen Yenilenebilir'in net varlıklarında meydana gelen değişimin 26.306 TL tutarındaki etkisi, Grup'un konsolide finansal tablolarında yatırım faaliyetlerinden gelirler hesabında muhasebeleştirilmiştir (Not 29).

3. İşletme birleşmeleri ve iştirak hisse satışları (devamı) **Bağlı Ortaklık Hisse Satışı (devamı)**

Konsolidasyon Kapsamındaki Değişiklikler

Akfen GYO

6 Ağustos 2018 tarihinde Akfen GYO'nun Akfen Holding' e ait 1000 adet A grubu ve 1000 adet D grubu imtiyazlı payları, bu paylara ait yönetim kontrolünün dolaylı nihai sahibi olan Hamdi Akın'a devredilmiştir. Yatırımcının, yatırım yaptığı işletme üzerinde güce sahip olabilmesi için, kendisine ilgili faaliyetleri yönetme imkânını halihazırda sağlayan haklara sahip olması gerekir. Akfen GYO'nun imtiyazlı hisselerinin Hamdi Akın'a devri sonrası 16 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen Akfen GYO'ya ait 2018 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında Akfen GYO'nun Yönetim Kurulu'nda meydana gelen değişiklik nedeniyle söz konusu durum, Akfen Holding tarafından kontrol kaybı doğuran işlem olarak değerlendirilmiş ve Şirket'in Akfen GYO'daki kalan paylarını gerçeğe uygun değeri ile yeniden kayıtlara alınmıştır. Akfen GYO'nun gerçeğe uygun değeri, finansal durum tablosunda yer alan en önemli hesapların gerçeğe uygun değerden muhasebeleştiriliyor ve gerçeğe uygun değerini yansıtıyor olması nedeniyle, Akfen GYO'nun söz konusu tarihteki konsolide finansal durum tablosundaki ana ortaklığa ait özkaynak tutarından hesaplanmıştır.

Akfen GYO, genel kurul tarihine en yakın raporlama tarihi olan 31 Mart 2019 tarihinden sonra Şirket'in iş ortaklığı olarak değerlendirilmesinden dolayı özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak Grup'un konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

3. İşletme birleşmeleri ve iştirak hisse satışları (devamı) Konsolidasyon Kapsamındaki Değişiklikler (devamı) Akfen GYO (devamı)

31 Mart 2019 tarihi itibarıyla tam konsolidasyon kapsamından çıkartılan Akfen GYO'ya ait varlıklar/yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	Akfen GYO 31 Mart 2019
VARLIKLAR	
Dönen Varlıklar	
Nakit ve nakit benzerleri	93.970
Stoklar	284.159
Diğer dönen varlıklar	61.629
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	439.758
Duran Varlıklar	
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	2.172.510
<i>Faal olan yatırım amaçlı gayrimenkuller</i>	<i>2.122.004</i>
<i>Arsa kiralari</i>	<i>50.506</i>
Maddi duran varlıklar	60
Maddi olmayan duran varlıklar	42
Ertelenmiş vergi varlığı	4.893
Diğer duran varlıklar	167.873
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	2.345.378
TOPLAM VARLIKLAR	2.785.136
KAYNAKLAR	
Kısa Vadeli Yükümlülükler	
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	141.109
Ertelenmiş gelirler	381.488
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	37.129
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	559.726
Uzun Vadeli Yükümlülükler	
Uzun vadeli borçlanmalar	1.292.608
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	133.621
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	45.424
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.471.653
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	2.031.379
ÖZKAYNAKLAR	753.757
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	735.004
Kontrol gücü olmayan paylar	18.753
TOPLAM KAYNAKLAR	2.785.136
Net Varlık	735.004
Sahiplik oranı	56,88%
Gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilen iş ortaklığı	418.070
Kontrol gücü olmayan paylara ilişkin düzeltmeler	(5.556)
Kayıtlardan çıkartılan kontrol gücü olmayan paylar	322.490

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

4.Nakit ve nakit benzerleri

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kasa	992	804
Bankalar	908.881	1.118.342
- Vadesiz mevduat	47.078	157.158
- Vadeli mevduat	861.803	961.184
Diğer nakit ve nakit benzerleri (*)	717.019	966.221
Değer düşüklüğü	(13)	(9)
Nakit ve nakit benzerleri	1.626.879	2.085.358
Kullanımı kısıtlı banka bakiyesi (-)	(6.606)	(82.884)
Değer düşüklüğü	13	9
Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	1.620.286	2.002.483

(*) 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla diğer nakit ve nakit benzerlerinin tamamı Grup'a ait gecelik repo bakiyelerinden ve vadesi 3 aydan daha kısa olan sabit getirili fonlar, devlet ve özel sektör bonolarından oluşmaktadır.

Grup'un, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kullanımı kısıtlı banka bakiyesinin 5.354 TL'si kredi ödemeleri için blokaja alınmış olup kredi ödemesi yapılacağı zaman blokaj ortadan kalkmaktadır (31 Aralık 2019: 82.191 TL). Kalan tutar olan 1.252 TL ise sigorta ödemeleri için blokaja alınıp sigorta ödemeleri yapılacağı zaman blokaj ortadan kalkmaktadır (31 Aralık 2019 : 693 TL).

Vadesiz mevduat

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla vadesiz mevduatın para birimi bazında TL karşılığı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
ABD Doları	27.028	4.967
Avro	15.388	143.136
TL	4.542	9.047
Diğer	120	8
Toplam	47.078	157.158

Vadeli mevduat

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatın para birimi bazında TL karşılığı aşağıdaki gibidir:

	Faiz Oranı			Faiz Oranı		
	Vade	(%)	31 Aralık 2020	Vade	(%)	31 Aralık 2019
ABD Doları	Ocak 2021	0,01 – 0,65	647.012	Ocak 2020	0,17 – 1,95	587.541
Avro	Ocak 2021	0,01 – 0,75	188.316	Ocak 2020	0,01 – 1,00	176.242
TL	Ocak 2021	5,00 – 16,00	26.475	Ocak 2020	3,00 – 12,05	197.401
Toplam			861.803			961.184

Diğer nakit ve nakit benzerleri

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Grup'a ait diğer nakit ve nakit benzerlerinin, yabancı para ve Türk Lirası dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
ABD Doları	716.857	899.330
TL	163	66.891
Toplam	717.020	966.221

Grup'un finansal varlıkları ve yükümlülükleri için kur, faiz oranı riskleri ve duyarlılık analizleri Not 32'de belirtilmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

5. Finansal borçlanmalar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla finansal borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kısa vadeli borçlanmalar	3.172.485	1.205.944
Teminatlı kısa vadeli banka kredileri	333.958	113.722
Uzun vadeli teminatlı banka kredilerinin kısa vadeli kısımları	2.583.242	703.736
İhraç edilen tahvillerin kısa vadeli kısımları	228.182	384.243
Uzun vadeli finansal kiralama borçlanmalarının kısa vadeli kısımları	22.653	-
Uzun vadeli faaliyet kiralama işlemlerinden borçların kısa vadeli kısımları	4.450	4.243
Uzun vadeli borçlanmalar	5.777.097	5.832.694
Uzun vadeli teminatlı banka kredileri	5.612.533	5.646.335
Uzun vadeli ihraç edilen tahviller	134.966	174.108
Uzun vadeli finansal kiralama borçları	15.486	-
Uzun vadeli faaliyet kiralama borçlanmaları	14.112	12.251
Toplam	8.949.582	7.038.638

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla finansal borçlanmaların detayları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020	Para birimi	Nominal faiz oranı %	Vade tarihi	Nominal değeri	Defter değeri
Teminatlı banka kredisi	TL	10,69- 18,50	2020-2023	450.699	454.926
Teminatlı banka kredileri	TL	10,00	2022-2023	3.000	2.437
Finansal kiralama borçlanmaları	TL	10,70	2021-2022	37.373	38.139
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor +5,50(*)	2035	1.612.938	1.623.195
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor +4,75	2034	1.363.504	1.357.620
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor+6,10	2034	1.363.504	1.359.038
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor+5,05	2029	754.021	763.008
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor +6,00	2029	100.139	101.557
Teminatlı banka kredileri	Avro	Euribor +6,55	2022	130.164	130.411
Teminatlı banka kredileri	Avro	Euribor +0,60	2021	40.536	40.568
Teminatlı banka kredileri	Avro	0,7	2022	52.246	52.313
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	3A Euribor +5,15	2029	682.283	694.729
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	6A Libor+4,90	2027	133.740	133.797
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	3A Euribor +6,20	2029	90.264	92.134
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	3,55	2021	513.835	514.894
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	3,47	2021	367.025	369.816
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	USD Libor + 0,6	2021	400.057	396.832
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	3,47	2021	440.430	442.458
Tahvil	TL	TLREF Endeksi + 2	2022	150.000	154.120
Tahvil	TL	3ATRLIBOR+2,50	2021	200.000	209.028
				8.885.758	8.931.020

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

5. Finansal borçlanmalar (devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla finansal borçlanmaların detayları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Para birimi	Nominal faiz oranı %	Vade tarihi	Nominal değeri	Defter değeri
Teminatlı banka kredisi	TL	11,40-18,50	2020-2021	317.595	318.622
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor +4,75	2034	1.094.398	1.089.163
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor+6,10	2034	1.094.398	1.090.420
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor+5,75 ^(*)	2035	909.470	911.511
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor +5,05	2029	598.340	604.291
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor +6,00	2029	82.326	83.298
Teminatlı banka kredileri	Avro	Euribor+6,55	2022	96.101	96.302
Teminatlı banka kredileri	Avro	0,7	2022	38.573	38.624
Teminatlı banka kredileri	Avro	Euribor+0,60	2021	29.928	29.952
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	3A Euribor+5,15	2029	593.106	602.130
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	6A Libor+4,90	2027	119.204	119.316
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	3A Euribor+6,20	2029	81.319	82.724
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	3,55	2021	415.814	416.671
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	3,47	2021	356.412	358.058
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	USD Libor + 0,6	2021	323.741	323.386
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	3,47	2021	297.010	299.325
Tahvil	TL	DİBS ^(**) + 4,50	2020	252.570	262.881
Tahvil	TL	DİBS ^(**) + 4,50	2020	92.013	91.919
Tahvil	TL	3ATRLIBOR+2,50	2021	200.000	203.551
				6.992.318	7.022.144

(*) Tekirdağ Şehir Hastanesi 30 Kasım 2020 itibarıyla işletmeye açılmış olup kredi sözleşmesine göre, yatırım döneminde 3AEuribor +5,75 olan faiz oranı 30 Kasım 2020 itibarıyla 3AEuribor + 5,50 olarak değişmiştir.

(**) Devlet İç Borçlanma Senedi ("DİBS") Tahvillerin yıllık bileşik getiri oranına baz teşkil edecek "Gösterge Faiz" oranı, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ("Hazine Müsteşarlığı") tarafından ihraç edilmiş en uzun vadeye kalan gün sayısına sahip iskontolu gösterge devlet tahvilinin son üç iş gününde BİAŞ Tahvil ve Bono Kesin Alım Satım Piyasası'nda oluşan ağırlıklı ortalama yıllık bileşik faizlerinin ağırlıklı aritmetik ortalaması olarak hesaplanır.

Teminatlı proje banka kredileri aşağıdaki araçlarla güvence altına alınmıştır:

- Alacak devri,
- Ardıl alacaklılık ve alacakların devri,
- Hesapların rehini,
- Üst hakkı ipoteği,
- Pay rehni/hisse rehni,
- Devam eden hastane projeleri inşaat tamamlama garantisi

Teminatlı banka kredileri, Ana Hissedar ve diğer Grup Şirketleri kefaletiyle teminat altına alınmıştır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli finansal borçlanmaların vadelerine göre dağılımları aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
1 yıl içerisinde	3.168.035	1.201.701
1 – 2 yıl arası	1.004.992	2.034.041
2 – 3 yıl arası	644.648	572.691
3 – 4 yıl arası	612.205	435.207
5 yıl ve üzeri	3.501.140	2.778.504
Toplam	8.931.020	7.022.144

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

5. Finansal borçlanmalar (devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal borçlanmaların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
Dönem başı itibari ile finansal yükümlülükler	7.022.144	7.447.443
<i>Kullanılan banka kredileri</i>	1.261.877	1.277.870
<i>Ödenen banka kredileri</i>	(1.241.295)	(922.826)
<i>Ödenen faiz</i>	(498.878)	(472.178)
<i>Tahakkuk</i>	514.010	452.062
<i>Kur farkı gideri</i>	1.873.162	629.530
<i>Yabancı para çevrim farkı</i>	-	43.960
<i>Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3)</i>	-	(1.433.717)
Yıl sonu toplam finansal yükümlülükler	8.931.020	7.022.144

Kiralama İşlemlerinden borçlar

TFRS 16 standardını Grup 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla uygulamaya başlamış olup Grup'un kiralık araziler ile alakalı ödenecek tahmini kira bedellerinin indirgenmiş değerleri faaliyet kiralama borçlanmaları olarak sınıflandırmıştır.

Faaliyet kiralama borçlanmalarına ait detaylar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
1 yıldan kısa	4.450	4.243
1 - 5 yıl	13.029	12.248
5 yıl ve üzeri	60.297	63.834
Eksi : Gelecek dönemlere ait finansman gideri	(59.214)	(63.831)
Dönem sonu itibari ile kiralama yükümlülükleri	18.562	16.494

Kiralama yükümlülüklerinin 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde tarihinde sona eren yıllar içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
1 Ocak	16.494	14.700
<i>Giriş</i>	244	-
<i>Finansman gideri</i>	2.887	2.758
<i>Ödemeler</i>	(1.063)	(964)
Dönem sonu	18.562	16.494

6. Ticari alacaklar ve borçlar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari alacaklar aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 31)	21.521	24.775
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	53.479	49.123
- Sağlık Bakanlığı'ndan alacaklar (*)	39.669	34.737
- Alacak senetleri (**)	1.098	9.233
- Diğer ticari alacaklar	12.712	5.153
Toplam	75.000	73.898

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

6. Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla uzun vadeli ticari alacaklar aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	12.264	14.673
- Alacak senetleri (**)	12.264	14.673
Toplam	12.264	14.673

(*) 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Sağlık Bakanlığı'ndan ticari alacaklar, Sağlık Bakanlığı ile imzalanan Şehir Hastanesi sözleşmeleri uyarınca oluşan ticari alacakları içermektedir.

(**) 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla alacak senetleri Incek-Loft ve Bulvar-Loft satışlarından elde edilen senet alacaklarından oluşmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	895.171	1.132.906
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	192.475	127.894
- İnşaat sözleşmelerinden doğan ticari borçlar	174.779	106.632
- Diğer ticari borçlar	9.161	9.369
- Diğer gider tahakkukları	8.535	11.893
Toplam	1.087.646	1.260.800

7. Diğer alacaklar ve borçlar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlişkili taraflardan diğer alacaklar	173	105
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	58.175	91.045
- Vergi dairesinden alacaklar	56.776	90.506
- Verilen depozito ve garantiler	156	214
- Diğer alacaklar	1.243	325
Toplam	58.348	91.150

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla uzun vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlişkili taraflardan diğer alacaklar (Not 31)	742.603	525.869
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	9.834	8.642
- Verilen depozito ve garantiler	250	225
- Diğer uzun vadeli alacaklar	9.584	8.417
Toplam	752.437	534.511

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

7. Diğer alacaklar ve borçlar (devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa vadeli diğer borçlar aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 31)	11.948	10.117
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	36.110	47.148
- Alınan depozito ve teminatlar	23.682	40.790
- Ödenecek vergi ve fonlar	12.235	5.919
- Diğer borçlar	193	439
Toplam	48.058	57.265

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla uzun vadeli diğer borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 31)	554.885	429.636
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	8.766	9.372
- Alınan depozito ve teminatlar	8	11
- Diğer borçlar	8.758	9.361
Toplam	563.651	439.008

8. Peşin ödenmiş giderler / Müşteri sözleşmelerinden doğan varlıklar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa vadeli peşin ödenmiş giderler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Verilen avanslar ^(*)	17.172	152.718
Gelecek aylara ait giderler	10.020	4.902
Diğer	448	549
Toplam	27.640	158.169

(*) 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Tekirdağ Şehir hastanesi projesi için verilen avanslardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla uzun vadeli peşin ödenmiş giderler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Verilen avanslar	3.355	-
Toplam	3.355	-

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla müşteri sözleşmelerinden doğan uzun vadeli varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler		
Müşteri sözleşmelerinden doğan varlıklar ^(*)	25.726	14.339
Toplam	25.726	14.339

(*) Grup, Sağlık Bakanlığı'na sunulan hizmet sözleşmesini TFRS 15 kapsamında değerlendirmiş ve etkisini finansal tablolarına taşımıştır. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla gelecek yıllara ait giderlerin önemli bir kısmı, Sağlık Bakanlığı'na sağlanacak olağanüstü bakım ve onarım hizmet giderleri için yapılan peşin ödeme tutarlarından oluşmaktadır. Kalan bakiyenin önemli bir kısmı sigorta poliçelerine ilişkin peşin ödenen giderlerden oluşmaktadır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

9. İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar / Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar ile devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Isparta Şehir Hastanesi		
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin kısa vadeli finansal varlıklar (*)	254.774	164.468
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin uzun vadeli finansal varlıklar (*)	1.761.087	1.612.850
	2.015.861	1.777.318
Eskişehir Şehir Hastanesi		
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin kısa vadeli finansal varlıklar (*)	407.937	258.383
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin uzun vadeli finansal varlıklar (*)	3.257.162	2.748.276
	3.665.099	3.006.659
Tekirdağ Şehir Hastanesi		
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin kısa vadeli finansal varlıklar (*)	199.267	-
Devam eden hizmet sözleşmelerinden kısa vadeli alacaklar (*)	-	76.912
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin uzun vadeli finansal varlıklar (*)	1.495.343	-
Devam eden hizmet sözleşmelerinden uzun vadeli alacaklar (*)	-	706.831
	1.694.610	783.743
Toplam Şehir Hastaneleri		
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin kısa vadeli finansal varlıklar (*)	861.978	422.851
Devam eden hizmet sözleşmelerinden kısa vadeli alacaklar (*)	-	76.912
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin uzun vadeli finansal varlıklar (*)	6.513.592	4.361.126
Devam eden hizmet sözleşmelerinden uzun vadeli alacaklar (*)	-	706.831
Toplam	7.375.570	5.567.720

(*) Hizmet imtiyaz sözleşmelerinin alımı, T.C. Sağlık Bakanlığı ile imzalanan Şehir Hastaneleri modellerinin inşasına ilişkin Şehir Hastanesi sözleşmesinden doğan imtiyaz altyapısının kullanımı için ücret talep etme hakkını içermektedir. İmtiyaz sözleşmelerinde bir finansal varlığın tahmini itfa süresi, Grup'un altyapıyı kullanmak için imtiyaz süresinin sonuna kadar kamuya tahsil edebildiği dönemdir.

Isparta Şehir Hastanesi, Eskişehir Şehir Hastanesi ve Tekirdağ Şehir Hastanesi sırasıyla 31 Mart 2017, 27 Ekim 2018 ve 30 Kasım 2020 tarihleri itibarıyla hastanelerin işletmesi ile ilgili faaliyetlerine ve tahsilatlarına başlamıştır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllardaki finansal varlık/alacak hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	5.567.720	4.345.634
Hizmet İmtiyaz Sözleşmeleri'nin gerçeğe uygun değer hesaplamasından kaynaklanan değer artışı (Not 24)	1.464.390	1.012.233
Hizmet sözleşmelerinden alacaklara ilişkin değer düşüklüğü iptali (Not 27)	-	180.958
UFRYK 12 faiz geliri (Not 28)	162.322	71.925
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklara ilaveler	739.225	388.295
Tahsilatlar	(558.087)	(431.325)
31 Aralık	7.375.570	5.567.720

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

10. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	1.129.189	869.187
Arsa kiralari	3.839	6.009
	1.133.028	875.196

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar ile yatırım amaçlı gayrimenkuller üzerindeki rehin tutarı 1.335.940 TL'dir (31 Aralık 2019: 1.101.927 TL).

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkullerin türleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Bina	607.571	520.128
Arsa	516.747	344.865
Otel	4.871	4.194
Arsa kiralari	3.839	6.009
	1.133.028	875.196

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım amaçlı gayrimenkullerin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	869.187	2.763.676
Maddi duran varlıklara transfer (Not 13) (*)	(158.065)	-
Maddi duran varlıklardan transfer (Not 13) (**)	46.262	-
İlaveler	91.010	84.914
Stoklardan transfer (Not 15)	21.919	9.458
Yabancı para çevrim farkı	-	75.628
Değer artışı (Not 27)	258.876	57.515
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3)	-	(2.122.004)
31 Aralık	1.129.189	869.187

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolidasyon kapsamına girmeyen üçüncü taraf bir firmaya kiralınması planlanan Bodrum Loft projesinin Haziran 2020 tarihinde imzalanan sözleşme ile Akfen Turizm tarafından işletilmesine Grup yönetimi tarafından karar verilmiştir. Bu sebeple 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkul olarak muhasebeleşen söz konusu projenin değeri 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklara sınıflanmıştır.

(**) Grup'un sahip olduğu Mersin Doğalgaz Kombine Çevrim santral projesine ait üretim lisansı, EPDK'ya yapılan müracaatın olumlu değerlendirilmesi sonrasında, EPDK'nın 30 Aralık 2020 tarih 9943-9 sayılı kurul kararı ile sonlandırılmıştır. Lisans iptali ile maddi duran varlıklar altında yapılmakta olan yatırımlar altında muhasebeleşen arsa tutarı, yatırım amaçlı gayrimenkullere sınıflanmış ve 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değeri ile muhasebeleşmiştir.

Arsa kiralari

Grup, yatırım amaçlı gayrimenkul geliştirmek için kiraladığı arazilere ilişkin haklarını yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırmaktadır. Böyle bir durumda, ilgili araziye ilişkin hak, kiralamada olduğu şekilde muhasebeleştirilir ve buna ek olarak, muhasebeleştirilen söz konusu arazi için gerçeğe uygun değer yöntemi kullanılır. Grup'un kiralık arazilerin üstünde geliştirilen yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değer tespitlerinin bu araziler için ödenecek kira bedellerinin tahmini nakit akışlarından düşülmesi suretiyle yapılmış olmasından ötürü, ilgili araziler ile alakalı ödenecek kira bedellerinin indirgenmiş değerleri yatırım amaçlı gayrimenkuller hesabında muhasebeleştirilmektedir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ilgili rakamın 3.591 TL'si Akfen İnşaat'tan, kalan 2.418 TL'si ise Masanda şirketinden gelmektedir. Bodrum Loft projesinin Haziran 2020 tarihinde imzalanan sözleşme ile Akfen Turizm tarafından işletilmesine Grup yönetimi tarafından karar verilmesiyle, yatırım amaçlı gayrimenkul olarak muhasebeleşen söz konusu projenin kullanım hakkı varlıklarına transferinden dolayı ilgili bakiye 31 Aralık 2020 itibarıyla 3.839 TL kalmıştır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

10. Yatırım amaçlı gayrimenkuller (devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değer sınıflamaları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020	Gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Otel	-	-	4.871
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Bina	-	-	607.571
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Arsa	-	516.747	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Arsa kiralari	-	-	3.839

31 Aralık 2019	Gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Otel	-	-	4.194
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Bina	-	-	520.128
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Arsa	-	344.865	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Arsa kiralari	-	-	6.009

11. Türev araçlar

Söz konusu türev araçlar, faiz oranı takas işlemlerinden oluşmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla türev araçlardan kaynaklanan yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019
Türev araçlardan kaynaklanan yükümlülükler		(266.190)	(141.290)
Toplam		(266.190)	(141.290)

	31 Aralık 2020		
	Para birimi	Orjinal Sözleşme değeri	Yükümlülük
Türev yükümlülükler	ABD Doları	118.778.271	(23.619)
Türev yükümlülükler	Avro	313.923.438	(242.571)
Toplam			(266.190)

	31 Aralık 2019		
	Para birimi	Orjinal Sözleşme değeri	Yükümlülük
Türev yükümlülükler	ABD Doları	120.460.647	(11.872)
Türev yükümlülükler	Avro	272.502.883	(129.418)
Toplam			(141.290)

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

12. Kullanım hakkı varlıkları

TFRS 16 "Kiralama" standardının ilk uygulaması kapsamında, 1 Ocak 2019 tarihinden önce TMS 17 "Kiralama İşlemleri" standardına uygun olarak faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralama taahhütlerine ilişkin konsolide finansal tablolarda "kiralama yükümlülüğü" muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu kira yükümlülüğü, geçiş tarihi itibarıyla gerçekleşmemiş kira ödemelerinin, Grup'un ilk uygulama tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş bugünkü değeri üzerinden ölçülmüştür. Kullanım hakkı varlıkları ise, ilgili standartta yer alan basitleştirilmiş geçiş uygulaması kapsamında, kiralama yükümlülüklerine eşit bir tutar üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kullanım hakkı varlıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kullanım hakkı varlıkları (*)	10.486	8.391
Toplam	10.486	8.391

(*) Akfen Merter'in ve Masanda Turizm'in kiraladığı ve üzerinde proje geliştirilme/inşaat aşamasında olan arazilere ait kiralar ile ilgili muhasebeleştirilen kullanım hakkı varlıklarıdır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllardaki kullanım hakkı varlıkları hareketleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
1 Ocak	8.391	8.691
Yatırım amaçlı gayrimenkullerden transfer (Not 10) (*)	2.418	-
Amortisman gideri	(323)	(300)
Dönem sonu	10.486	8.391

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolidasyon kapsamına girmeyen üçüncü taraf bir firmaya kiralanması planlanan Bodrum Loft projesinin Haziran 2020 tarihinde imzalanan sözleşme ile Akfen Turizm tarafından işletilmesine Grup yönetimi tarafından karar verilmiştir. Bu sebeple 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkul olarak muhasebeleşen söz konusu projenin değeri 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklara sınıflanmıştır. Bu sebeple 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller altında muhasebeleşen söz konusu projeye ilişkin arsa kiraları, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla hak kullanım varlıklarına sınıflanmıştır.

13. Maddi duran varlıklar

31 Aralık tarihleri itibarıyla maddi duran varlıkların hareketleri aşağıdaki gibidir:

Maliyet	Yapılmakta						Toplam
	Arazi ve binalar ve teçhizat	Makine	Taşıtlar	Mobilya ve demirbaşlar	Özel olan yatırımlar	Özel maliyetler	
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiye	26.324	10.572	2.981	15.369	80.259	2.766	138.333
Girişler	695	4	4.034	476	1.304	5.424	11.937
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3) (*)	-	(5)	(68)	(402)	-	-	(475)
Çıkışlar	(77)	(427)	(52)	(179)	-	-	(735)
Değer azalışı (Not 23) (Not 27)	(9.241)	-	-	-	-	-	(9.241)
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	17.701	10.144	6.895	15.264	81.563	8.190	139.819
1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla bakiye	17.701	10.144	6.895	15.264	81.563	8.190	139.819
Girişler	-	2.907	28	12.416	836	13.958	30.145
Yatırım amaçlı gayrimenkullerden transfer (Not 10) (**)	158.065	-	-	-	-	-	158.065
Yatırım amaçlı gayrimenkullere transfer (Not 10)	-	-	-	-	(46.262)	-	(46.262)
Çıkışlar	(7.584)	(462)	-	-	-	-	(8.046)
Değer artışı/(azalışı) (Not 23) (Not 27)	137.361	-	-	-	(18.097)	-	119.264
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bakiye	305.543	12.589	6.923	27.680	18.040	22.148	392.985
Birikmiş amortisman							
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiye	2.684	8.324	2.337	12.529	-	1.048	26.984
Dönem gideri	566	255	338	923	-	1.095	3.177
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3) (*)	-	(4)	(69)	(342)	-	-	(415)
Çıkışlar	(8)	(46)	(51)	(179)	-	-	(284)
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	3.242	8.529	2.555	12.931	-	2.143	29.462
1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla bakiye	3.242	8.529	2.555	12.931	-	2.143	29.462
Dönem gideri	545	778	1.070	1.353	-	2.235	5.981
Çıkışlar	-	(461)	-	(20)	-	-	(481)
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bakiye	3.787	8.846	3.625	14.264	-	4.378	34.962
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	14.459	1.615	4.340	2.333	81.563	6.047	110.357
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bakiye	301.756	3.743	3.298	13.416	18.040	17.770	358.023

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarla muhasebeleştirilmiş olup Akfen GYO'ya ait hareketler, konsolidasyon kapsamının dışındaki tarih olan 31 Mart 2019'a kadar hareket tablosuna dahil edilmiştir.

(**) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolidasyon kapsamına girmeyen üçüncü taraf bir firmaya kiralanması planlanan Bodrum Loft projesinin Haziran 2020 tarihinde imzalanan sözleşme ile Akfen Turizm tarafından işletilmesine Grup yönetimi tarafından karar verilmiştir. Bu sebeple 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkul olarak muhasebeleşen söz konusu projenin değeri 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklara sınıflanmıştır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar ile yatırım amaçlı gayrimenkuller üzerindeki rehin tutarı 1.335.940 TL'dir (31 Aralık 2019: 1.101.927 TL).

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

14. Maddi olmayan duran varlıklar

31 Aralık tarihi itibarıyla maddi olmayan duran varlıkların hareketleri aşağıdaki gibidir:

Maliyet	Haklar	Diğer	Toplam
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiye	132.033	3.012	135.045
Girişler	717	253	970
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3) (*)	-	(107)	(107)
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	132.750	3.158	135.908
1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla bakiye	132.750	3.158	135.908
Girişler	1.451	10.986	12.437
Değer azalışı (Not 27)	(103)	-	(103)
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bakiye	134.098	14.144	148.242
Birikmiş itfa ve tükenme payları	Haklar	Diğer	Toplam
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiye	30.694	2.395	33.089
Dönem gideri	4.725	224	4.949
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3) (*)	(65)	-	(65)
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	35.354	2.619	37.973
1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla bakiye	35.354	2.619	37.973
Dönem gideri	4.065	331	4.396
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bakiye	39.419	2.950	42.369
Net defter değeri			
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	97.396	539	97.935
31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bakiye	94.679	11.194	105.873

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olup Akfen GYO'ya ait hareketler, konsolidasyon kapsamının değiştiği tarih olan 31 Mart 2019'a kadar hareket tablosuna dahil edilmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

15. Stoklar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla stoklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Mamüller	41.987	70.537
Yiyecek ve içecek stokları	1.218	491
Toplam	43.205	71.028

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla mamüller, İncek ve Gölbaşı'nda sosyal konut projesiyle ilgili satılık mevcut dairelerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla stok hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	71.028	331.403
Girişler	8.238	142.722
Çıkışlar	(14.142)	(109.480)
Yatırım amaçlı gayrimenkullere transfer (Not 10)	(21.919)	(9.458)
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3) (*)	-	(284.159)
31 Aralık	43.205	71.028

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olup Akfen GYO'ya ait hareketler, konsolidasyon yönteminin değiştiği tarih olan 31 Mart 2019'a kadar hareket tablosuna dahil edilmiştir.

16. Ertelenmiş gelirler / Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ertelenmiş gelirler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Otel kira gelirleri (*)	8.654	-
Alınan avanslar (**)	934	5.869
Diğer	998	1.075
Toplam	10.586	6.944

(*) Bodrum Loft Otel 1 Temmuz 2020 itibarıyla faaliyete geçmiş olup Grup, konaklama geliri elde etmeye başlamıştır. Söz konusu gelirler, raporlama dönemi sonrasındaki aylara ait peşin tahsil edilen kira tutarlarından oluşmaktadır.

(**) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kısa alınan avansların çoğunluğu İncek Loft ve Bodrum Loft projeleri ile ilgili alınan avanslardan oluşmaktadır. (31 Aralık 2019: İncek Loft, Bulvar Loft ve Bodrum Loft).

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

16. Ertelenmiş gelirler / Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler (devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla müşteri sözleşmelerinden doğan uzun vadeli yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

Müşteri sözleşmelerinden doğan uzun vadeli yükümlülükler	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Müşteri sözleşmelerinden doğan uzun vadeli yükümlülükler (*)	67.124	41.327
Toplam	67.124	41.327

(*) Grup, Sağlık Bakanlığı'na sunulan hizmet sözleşmesini TFRS 15 kapsamında değerlendirmiş ve etkisini konsolide finansal tablolarına 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla taşımıştır. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ertelenmiş gelirler, Sağlık Bakanlığı'na sağlanacak olağanüstü bakım ve onarım hizmet bedeli için peşin elde edilen gelir tutarlarından oluşmaktadır.

17. Karşılıklar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa vadeli borç karşılıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İzin yükümlülüğü karşılığı	7.222	8.356
Diğer karşılıklar (*)	34.080	8.316
Toplam	41.302	16.672

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borç karşılıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kıdem tazminatı karşılığı	6.119	6.417
Diğer karşılıklar (*)	-	20.144
Toplam	6.119	26.561

(*) Akfen Yenilenebilir'e ait HES proje şirketlerinin önceki hissedarlarına hisse devir sözleşmesine bağlı olarak Akfen Holding tarafından ödeneceği öngörülen tutarlarıdır.

18. Devlet Teşvik ve Yardımları

47/2000 numaralı Yatırım Teşvik Kanunu'na göre, Akfen GYO'nun 31 Aralık 2008 tarihine kadar KKTC'de yaptığı yatırımlar üzerinden herhangi bir zaman kısıtlaması olmayan %100 oranında yatırım teşviki bulunmaktadır.

Bakanlar Kurulu'nun, 1 Temmuz 2003 tarih ve 2003/5868 sayılı kararı ile, Türk Uluslararası Gemi Siciline ve Milli Gemi Siciline kayıtlı, kabotaj hattında münhasıran yük ve yolcu taşıyan gemilere, ticari yatılara, hizmet ve balıkçı gemilerine miktarı her geminin teknik özelliklerine göre tespit edilmek ve bu akaryakıtı kullanacak geminin jurnaline işlenmek kaydıyla verilecek akaryakıtın özel tüketim vergisi tutarının, 2004 yılı başından itibaren sıfıra indirilmesini kararlaştırmıştır. İDO, 2004 yılından itibaren bu kapsamda özel tüketim vergisi indiriminden yararlanmaktadır.

Bakanlar Kurulu'nun 2 Aralık 2004 tarih ve 2004/5266 sayılı kararı ile, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan istisnadır. Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlara ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi ve navlun mukaveleleri; damga vergisine, harçlara, banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tâbi tutulmazlar. İDO, bu kapsamda kurumlar vergisi ve gelir vergisi indirimlerinden yararlanmaktadır.

HES projeleri kapsamında yapılacak yatırımlar için, Grup'un çeşitli belgeler aracılığıyla elde etmiş bulunduğu, KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyeti şeklinde yatırım teşvikleri bulunmaktadır.

Ayrıca, 25 Haziran 2016 tarih 28329 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2016/2)" ile birlikte yurtdışından ithal edilecek olan güneş panelleri teşvik ve KDV istisnası kapsamında çıkartılmıştır. GES projelerimizden Tebliğ'in yayınladığı tarihten önce KDV istisnası ve yatırım teşvikine başvurmamış veya almamış olan projelerimiz için yurt dışından ithal edilecek Güneş panelleri KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetinden yararlanamamaktadır.

Acacia Maden, Kastamonu'daki maden tesisi için 27 Nisan 2014 tarihinde Ekonomi Bakanlığı'ndan "Büyük Ölçekli Yatırım" planında yatırım teşvik belgesi almıştır. Bu teşvik kapsamında toplam yatırım tutarının %40'lık tutarı vergi muafiyetine baz oluşturmakta ve şirketin ileride oluşacak vergi tutarının %80'i, vergi muafiyetine baz tutara ulaşana kadar teşvik kapsamında ödenmeyecektir. Ayrıca Acacia Maden, SGK iş veren hissesi desteğinden faydalanmaktadır.

Akfen İnşaat'a ait hastane projeleri ilgili alınan teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlardan doğan kazançlar, yatırımın katkı payı miktarına ulaştığı süreye kadar yatırımın kısmen veya tamamen işletilmeye başlandığı mali yıldan itibaren geçerli olmak üzere indirimli oranlarda kurumlar vergisine tabidir. Bu kapsamda Grup, yatırım teşviğine sahip şirketlerde öngörülebilir gelecekte fayda sağlamayı tahmin ettiği vergi avantajını, finansal tablolarda ertelenmiş vergi aktifi olarak muhasebeleşirmektedir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının bilançodaki kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	Sahiplik Oranları (%)	31 Aralık 2020	Sahiplik Oranları (%)	31 Aralık 2019
Akfen Yenilenebilir (*)	66,91	1.607.499	66,13	694.323
Akfen GYO (**)	56,88	394.817	56,88	534.087
Acacia Maden	30,00	254.338	30,00	222.197
Akfen Su	50,00	23.186	50,00	21.037
IBS Sigorta (***)	20,00	--	37,00	12.361
İDO (****)	50,00	(91.756)	30,00	(115.807)
		2.188.084		1.368.198

(*) 5 Aralık 2019 tarihinde gerçekleşen ve detayları Not 2'de verilen sermaye artışı nedeniyle Akfen Yenilenebilir'in sahiplik oranı %68,04'ten %66,13'e düşmüştür. Akfen Yenilenebilir'in 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yılda kar veya zarar kalemleri, sermaye artışı tarihine en yakın raporlama dönemi olan 31 Aralık 2019 tarihine kadar sermaye artışı öncesi sahiplik oranı olan %68,04 oranında konsolidasyona tabi tutulmuştur. Ayrıca 17 Şubat 2020 tarihinde gerçekleşen sermaye artışı nedeniyle Akfen Yenilenebilir'in sahiplik oranı %66,13'ten %66,91'e yükselmiştir. Akfen Yenilenebilir'in 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yılda kar veya zarar kalemleri, sermaye artışı tarihine en yakın raporlama dönemi olan 31 Mart 2020 tarihine kadar sermaye artışı öncesi sahiplik oranı olan %66,13 oranında konsolidasyona tabi tutulmuştur.

(**) Akfen GYO'nun imtiyazlı hisselerinin Hamdi Akın'a devri sonrası 16 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen Akfen GYO'ya ait 2018 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında Akfen GYO'nun Yönetim Kurulu'nda meydana gelen değişiklik nedeniyle Akfen GYO, genel kurul tarihine en yakın raporlama tarihi olan 31 Mart 2019 tarihinden sonra Şirket'in iştiraki olarak değerlendirilmesinden dolayı özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım kapsamında Grup'un konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmiştir.

(***) 10 Mart 2020 tarihinde Akfen Holding IBS Sigorta'daki 123.250 adet payını (sermayenin %17'si) satmış ve işlemin tamamlanması sonrasında Akfen Holding'in IBS Sigorta'daki payı %20'ye inmiştir. Kalan %20'lik hissenin 48mn TL bedel ile satışı ile ilgili avans tahsilatı yapılmış olup 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla IBS Sigorta, satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiştir.

(****) İDO'nun tamamlanma aşamasındaki proje finansmanının yeniden yapılandırılması kapsamında 14 Ekim 2020 itibarıyla yapılan pay devirleri sonrasında Akfen Holding'in payı %50 olmuştur.

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait kar veya zarar tablosundaki Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının karlarındaki/(zararlarındaki) Grup'un payları aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
IBS Sigorta	7.848	7.551
Akfen Su	2.094	19.463
Acacia Maden	641	(124.297)
İDO	(117.317)	(36.895)
Akfen GYO (*)	(136.754)	107.965
Akfen Yenilenebilir	(222.501)	(193.558)
	(465.989)	(219.771)

(*) 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında, bu tarihten sonra ise özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarındaki paylar hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Öz kaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

Akfen Yenilenebilir:

Akfen Yenilenebilir ile ilgili 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam Varlıklar	8.430.104	3.963.643
Toplam Yükümlülükler	5.664.920	3.649.836
Net Varlıklar	2.765.184	313.807
Akfen Yenilenebilir'in net varlıklarında Grup payı	1.850.102	207.533
Maddi duran varlık değer artışı (*)	--	398.267
Maddi olmayan duran varlık değer artışı (*)	--	572.224
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü (*)	--	(194.098)
Sahiplik oranındaki değişim etkisi (**)	(242.603)	(289.603)
Taşınan değer	1.607.499	694.323
	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Hasılat	1.023.255	502.228
Brüt kar	604.497	270.113
Genel yönetim giderleri	(25.302)	(31.941)
Diğer faaliyet gideri, net	(51.677)	(8.615)
Faaliyet karı	527.518	229.557
Vergi öncesi zarar	(372.590)	(299.265)
Vergi sonrası zarar	(304.048)	(251.690)
Ana ortaklık payları dönem zararı	(301.610)	(249.531)
Satın alma fiyat dağıtımı öncesi		
Akfen Yenilenebilir'in dönem zararında Grup payı	(198.649)	(169.771)
Satın alma fiyat dağıtımı sonrası		
Akfen Yenilenebilir'in dönem zararında Grup payı (*)	(222.501)	(193.558)
Amortisman ve itfa payı giderleri	204.151	125.488

(*) 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara provizyonel olarak yansıtılan Grup seviyesinde taşınan şerefiye tutarı, 2017 yılında gerçekleştirilen satış tarihine göre hazırlanmış değerlendirme çalışması neticesinde

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ilgili finansal tablo kalemlerine dağıtılmış olup oluşan maddi ve maddi olmayan duran varlıklar üzerinden 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 29.815 TL amortisman gideri ve amortismanına bağlı olarak 5.963 TL ertelenmiş vergi geliri muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2019: 29.734 TL ve 5.947 TL).

Akfen Yenilenebilir'in 31 Aralık 2020 tarihinden itibaren santrallerine ait arsa, yer iyileştirmeleri, binalar, makine ve teçhizat için TMS 16 kapsamında belirtilen uygulama yöntemlerinden muhasebe politikası olarak yeniden değerlendirme yöntemini seçmesinden ve Akfen Yenilenebilir konsolide finansal tablosunda ilgili değer artışlarının diğer kapsamlı gelir olarak öz kaynak altında muhasebeleşmesinden dolayı, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla söz konusu değer artışları, Grup'un konsolide mali tablolarında taşınmamaktadır.

(**) Akfen Holding'in Akfen Yenilenebilir'deki sahiplik oranı 31 Aralık 2019 itibarıyla %68,04'ten %66,13'e düşmüş, 17 Şubat 2020 tarihinde gerçekleşen sermaye artışı nedeniyle de Akfen Yenilenebilir'in sahiplik oranı %66,13'ten %66,91'e yükselmiş olup bu değişime ilişkin gerçekleşen düzeltmeler, konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Akfen Yenilenebilir'in kar veya zarar kalemleri, sermaye artışı tarihine en yakın hesap dönemi olan 31 Mart 2020 tarihine kadar sermaye artışı öncesi sahiplik oranı olan %66,13 oranında, 31 Mart 2020 tarihinden 31 Aralık 2020 tarihine kadar ise sermaye artışı sonrası sahiplik oranı olan %66,91 oranında konsolidasyona tabi tutulmuştur.

Akfen Yenilenebilir, 31 Aralık 2020 tarihinden itibaren santrallerine ait arsa, yer iyileştirmeleri, binalar, makine ve teçhizat için TMS 16 kapsamında belirtilen uygulama yöntemlerinden muhasebe politikası olarak yeniden değerlendirme yöntemini seçmiştir. Söz konusu muhasebe politikası kapsamında Grup 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait diğer kapsamlı gelir tablosunda 1.169.792 TL tutarında maddi duran varlık değer artışı muhasebeleştirilmiştir.

(31 Aralık 2019: Yoktur). Ayrıca, Akfen Yenilenebilir 1 Temmuz 2020 tarihinden itibaren TMS 39 kapsamında belirtilen uygulama yöntemlerinden muhasebe politikası olarak finansal riskten korunma muhasebesini (nakit akış riskinde korunma) uygulamaya başlamış olup Grup 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait diğer kapsamlı gelir tablosunda 181.714 TL tutarında finansal riskten korunma kayıpları muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2019: Yoktur).

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

Akfen GYO:

Akfen GYO ile ilgili 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam Varlıklar	2.903.965	2.662.936
Toplam Yükümlülükler	2.209.843	1.723.965
Net Varlıklar	694.122	938.971
Akfen GYO'nun net varlıklarında Grup payı	394.817	534.087

	Toplam Kar/Zarar Kalemleri	Toplam Kar/Zarar Kalemleri (*)	Tam Konsolidasyona Tabi Kar/Zarar Kalemleri (**)	Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlardan Karlarından Paylar (***)
	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019	1 Ocak-31 Mart 2019	1 Nisan-31 Aralık 2019
Hasılat	65.089	481.931	22.752	459.179
Brüt kar	56.006	160.915	16.915	144.000
Genel yönetim ve satış/pazarlama giderleri	(8.712)	(12.401)	(2.210)	(10.191)
Diğer faaliyet geliri, net	265.990	193.901	379	193.522
Faaliyet karı	313.284	342.415	15.084	327.331
Vergi öncesi (zarar)/kar	(210.896)	203.295	(18.578)	221.873
Vergi sonrası (zarar)/kar	(240.296)	171.314	(24.542)	195.856
Ana ortaklık payları dönem (zararı)/karı	(240.425)	165.355	(24.457)	189.812
Akfen GYO'nun dönem (zararında)/karında Grup payı	(136.754)	83.508	(24.457)	107.965
Amortisman ve itfa payı giderleri	49	18	12	6

(*) Akfen GYO'ya ait 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait Grup payına düşen tüm gelir ve gider rakamlarıdır.

(**) Akfen GYO'nun kontrol kaybının olduğu tarih olarak belirlenen 31 Mart 2019 tarihine kadar olan gelir ve gider tutarlarıdır.

(***) Akfen GYO'ya ait özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından paylara baz olan Şirket'in Akfen GYO'daki kontrol kaybının olduğu tarih sonrası oluşan gelir ve gider tutarlarıdır.

6 Ağustos 2018 tarihinde Akfen GYO'nun Akfen Holding'e ait 1000 adet A grubu ve 1000 adet D grubu imtiyazlı payları, bu paylara ait yönetim kontrolünün dolaylı nihai sahibi olan Hamdi Akın'a devredilmiştir. Yatırımcının, yatırım yaptığı işletme üzerinde güce sahip olabilmesi için, kendisine ilgili faaliyetleri yönetme imkânını halihazırda sağlayan haklara sahip olması gerekir. Akfen GYO'nun imtiyazlı hisselerinin Hamdi Akın'a devri sonrası 16 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen Akfen GYO'ya ait 2018 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında Akfen GYO'nun Yönetim Kurulu'nda meydana gelen değişiklik nedeniyle söz konusu durum Akfen Holding tarafından kontrol kaybı doğuran bağlı ortaklık hisse satışı olarak değerlendirilmiş ve Şirket'in Akfen GYO'daki payları, gerçeğe uygun değeri ile kayıtlara alınmıştır. Akfen GYO'nun gerçeğe uygun değeri, Akfen GYO'nun söz konusu tarihteki konsolide finansal durum tablosundaki ana ortaklığa ait özkaynak tutarından hesaplanmıştır.

Akfen GYO, genel kurul tarihine en yakın raporlama tarihi olan 31 Mart 2019 tarihinden sonra Şirket'in iş ortaklığı olarak değerlendirilmesinden dolayı özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım kapsamında Grup'un konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

İDO:

İDO ile ilgili 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam Varlıklar	2.277.660	1.876.285
Toplam Yükümlülükler	4.055.772	3.687.436
Net Varlıklar	(1.778.112)	(1.811.151)
İDO'nun net varlıklarında Grup payı	(889.056)	(543.345)
İDO'nun net varlıklarında muhasebeleştirilen Grup payı (*)	(91.756)	(115.807)

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Hasılat	574.760	714.319
Brüt kar	135.095	166.578
Genel yönetim ve satış/pazarlama giderleri	(75.788)	(62.789)
Diğer faaliyet gideri, net	(32.901)	(91.799)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından/(zararlarından) paylar	907	(530)
Faaliyet karı	27.313	11.460
Vergi öncesi zarar	(743.375)	(595.554)
Vergi sonrası zarar	(743.375)	(595.554)
Ana ortaklık payları dönem zararı	(743.375)	(595.554)
İDO'nun dönem zararında Grup payı (*)	(211.471)	(178.666)
İDO'nun dönem zararında muhasebeleştirilen grup payı (**)	(117.317)	(36.895)
Amortisman ve itfa payı giderleri	112.263	114.481

(*) İDO'nun tamamlanma aşamasındaki proje finansmanının yeniden yapılandırılması kapsamında 14 Ekim 2020 itibarıyla yapılan pay devirleri sonrasında Akfen Holding'in payı %50 olmuştur. İDO'nun kar veya zarar kalemleri, hisse artış tarihine en yakın hesap dönemi olan 30 Eylül 2020 tarihine kadar hisse artışı öncesi sahiplik oranı olan %30 oranında, 30 Eylül 2020 tarihinden sonra da yeni sahiplik oranı olan %50 oranında konsolidasyona tabi tutulmuştur.

(**) İDO ve Şirket arasındaki garanti ve özsermaye katkı sözleşmesine göre, sponsorluk katkıları ve garanti ödemeleri,

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yıllık 12.500.000 ABD Doları (31 Aralık 2019: 7.500.000 ABD Doları) tutarındaki yükümlülüğü aşmayacaktır. Dolayısıyla İDO'nun net dönem zararı ile diğer kapsamlı gelir veya giderlerindeki grup payının tamamı değil, söz konusu yükümlülüğü geçirmeyecek olan kısmı konsolide kar veya zarar tablosuna dahil edilmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

Akfen Su:

Akfen Su ile ilgili 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam Varlıklar	60.394	66.166
Toplam Yükümlülükler	14.022	24.092
Net Varlıklar	46.372	42.074
Akfen Su'nun net varlıklarında Grup payı	23.186	21.037

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Hasılat	33.431	34.223
Brüt kar	1.964	742
Genel yönetim giderleri	(4.497)	(9.314)
Diğer faaliyet geliri, net	5	48.809
Faaliyet (zararı)/karı	(2.528)	40.237
Vergi öncesi kar	6.344	40.381
Vergi sonrası kar	4.188	39.141
Ana ortaklık payları dönem karı	4.188	38.926
Akfen Su'nun dönem karında Grup payı	2.094	19.463
Amortisman ve itfa payı giderleri	643	640

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)**Acacia Maden:**

Acacia Maden ile ilgili 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam Varlıklar	2.910.233	2.269.193
Toplam Yükümlülükler	2.203.844	1.682.244
Net Varlıklar	706.389	586.949
Acacia Maden'in net varlıklarında Grup payı	211.917	176.085
Maden mülkiyet rezervleri (*)	38.751	42.442
Grup seviyesinde taşınan şerefiye (*)	3.670	3.670
Taşınan toplam Grup payı	254.338	222.197
	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Hasılat	951.417	278.983
Brüt kar	522.347	56.198
Genel yönetim ve satış/pazarlama giderleri	(108.209)	(46.789)
Diğer faaliyet geliri, net	1.279	24.913
Faaliyet karı	415.417	34.322
Vergi öncesi kar/(zarar)	94.068	(56.656)
Vergi sonrası kar/(zarar)	14.439	(402.021)
Ana ortaklık payları dönem karı/(zararı)	14.439	(402.021)
Satın alma fiyat dağıtımı öncesi Acacia Maden'in dönem karında/(zararında) Grup payı	4.332	(120.606)
Satın alma fiyat dağıtımı sonrası Acacia Maden'in dönem karında/(zararında) Grup payı (*)	641	(124.297)
Amortisman ve itfa payı giderleri	191.987	113.532

(*) Acacia Maden'in net varlıkları, maden rezervi ile ilgili varlıkları ve şerefiyeyi içermektedir. Maden rezervi ile ilgili varlıklara ait 4.612 TL tutarında amortisman gideri (31 Aralık 2019: 4.612 TL) ve 923 TL tutarında ertelenmiş vergi geliri (31 Aralık 2019: 923 TL) konsolide kar veya zarar tablosunda "Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından/ (zararlarından) paylar" kalemi altında muhasebeleştirilmiştir.

Acacia Maden, Kastamonu'daki maden tesisi için 27 Nisan 2014 tarihinde Ekonomi Bakanlığı'ndan "Büyük Ölçekli Yatırım" planında yatırım teşvik belgesi almıştır. Bu teşvik kapsamında toplam yatırım tutarının %40'lık tutarı vergi muafiyetine baz oluşturmakta ve şirketin ileride oluşacak vergi tutarının %80'i, vergi muafiyetine baz tutara ulaşana kadar teşvik kapsamında ödenmeyecektir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Öz kaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

IBS Sigorta:

IBS Sigorta ile ilgili 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam Varlıklar	324.421	329.206
Toplam Yükümlülükler	264.265	295.797
Net Varlıklar	60.156	33.409
IBS Sigorta'nın net varlıklarında Grup payı	12.031	12.361
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklara transfer	(12.031)	--
Sınıflamalar sonrası IBS Sigorta'nın net varlıklarında Grup payı	--	12.361

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Hasılat	73.133	53.021
Brüt kar	50.441	31.983
Genel yönetim ve satış/pazarlama giderleri	(12.535)	(10.080)
Diğer faaliyet geliri, net	3.249	5.218
Faaliyet karı	41.155	27.121
Vergi öncesi kar	40.394	26.238
Vergi sonrası kar	31.501	20.407
Ana ortaklık payları dönem kar	31.501	20.407
IBS Sigorta'nın dönem karında Grup payı (*)	7.848	7.551
Amortisman ve itfa payı giderleri	1.920	1.983

(*) 10 Mart 2020 tarihinde gerçekleşen ve detayları Not 2'de verilen hisse satışı nedeniyle IBS Sigorta'nın sahiplik oranı %37'den %20'ye düşmüştür. IBS Sigorta'nın kar veya zarar kalemleri, hisse satış tarihine en yakın hesap dönemi olan 31 Mart 2020 tarihine kadar hisse satış öncesi sahiplik oranı olan %37 oranında, 31 Mart 2020 tarihinden 31 Aralık 2020 tarihine kadar ise hisse satış sonrası sahiplik oranı olan %20 oranında konsolidasyona tabi tutulmuştur.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

20. Taahhütler

Verilen teminat, rehin ve ipotekler

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un teminat/rehin/ipotek pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

Grup tarafından verilen TRİ'ler	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	14.862.313	11.346.744
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dâhil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	216.394	385.497
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı		
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı	4.476.553	3.147.913
i. Ana Ortak Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı		
ii. B ve C maddeleri Kapsamına Girmeyen Diğer Grup Şirketleri Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	4.036.123	2.761.501
iii. C Maddesi Kapsamına Girmeyen 3. kişiler Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	440.430	386.412
Toplam	19.555.260	14.880.154

Grup'un vermiş olduğu diğer TRİ'lerin özkaynaklara oranı 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla %67 (31 Aralık 2019: %62)'dir.

Grup'un verdiği TRİ'lerin yabancı para cinsinden dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020 (*)			31 Aralık 2019 (*)		
	TL	Avro	ABD Doları	TL	Avro	ABD Doları
Grup'un kendi tüzel kişiliği adına verilen TRİ	472.337	9.243.417	5.146.559	387.905	6.835.138	4.123.701
Tam konsolidasyon kapsamında şirketler lehine verilen TRİ	86.230	130.164	-	289.396	96.101	-
Diğer verilen TRİ'lerin toplamı	305.791	338.240	3.832.522	59.043	99.183	2.989.687
	864.358	9.711.821	8.979.081	736.344	7.030.422	7.113.388

(*) Tüm tutarlar TL karşılığı olarak ifade edilmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

21. Finansal yatırımlar

Kısa vadeli finansal yatırımlar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla kısa vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	474.591	19.638
Toplam kısa vadeli finansal yatırımlar	474.591	19.638

Uzun vadeli finansal yatırımlar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla uzun vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	495.670	519.893
İtfa edilmiş maliyet bedeliyle muhasebeleştirilen finansal varlıklar	-	226.533
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	2.123.935	1.668.211
Toplam uzun vadeli yatırımlar	2.619.605	2.414.637

Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihi itibarıyla kısa ve uzun vadeli gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıkların tamamı, Grup'un 3 aydan daha uzun vadesi bulunan tahvil ve yatırım fonlarından oluşmakta olup söz konusu varlıkların tamamı ABD doları para birimindedir.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla söz konusu varlıklara ilişkin 143.668 TL gerçeğe uygun değer kayıp tutarı, konsolide gelir veya gider tablosunda muhasebeleştirilmiştir (Not 29) (31 Aralık 2019: Gerçeğe uygun değer kazanç tutarı 218.646 TL).

İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un 226.533 TL tutarındaki uzun vadeli finansal yatırım niteliğindeki vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımlar bakiyesi Akfen Holding'in Akfen GYO tarafından 17 Ocak 2018 tarihinde ihraç edilen ve detayları "Not 7 Finansal Borçlanmalar" notunda verilen 170.000 TL nominal bedelli paya dönüştürülebilir tahvilin güncel piyasa faizi olarak belirlenen %17 faiz oranı kullanılarak itfa edilmiş maliyet değerinden oluşmaktadır. Söz konusu tahvilin tamamı, 14 Nisan 2020 itibarıyla sahip olunan tüm hakları, ana para ve yasal faizi ile birlikte 215.718 TL bedelle Hamdi Akın'a devredilmiştir. Bu nedenle 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un uzun vadeli finansal yatırım niteliğindeki vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımlar bakiyesi bulunmamaktadır.

Söz konusu tahvilin 31 Aralık 2019 tarihinden tahvil satış tarihine kadarki gerçeğe uygun değeri değişimi olan 8.235 TL tutarındaki azalış Grup'un kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir ve gider tablosunda "Yatırım faaliyetlerinden giderler" kaleminde muhasebeleştirilmektedir (31 Aralık 2019: 28.900 TL) (Not 29). Söz konusu tahvilin satış bedeli ile tahvilin satış tarihindeki itfa edilmiş değeri olan 234.768 TL arasındaki negatif fark olan 19.050 TL Grup'un kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir ve gider tablosunda "Yatırım faaliyetlerinden giderler" kaleminde muhasebeleştirilmektedir (31 Aralık 2019: Yoktur).

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

	2020	2019
Açılış Bakiyesi 1 Ocak	1.668.211	1.093.444
Diğer kapsamlı gelirden muhasebeleşen yeniden değerlendirme artışları	455.724	574.767
Kapanış Bakiyesi 31 Aralık	2.123.935	1.668.211

31 Aralık 2020 itibarıyla diğer uzun vadeli yatırımların 2.065.188 TL'si MIP'den, 10.530 TL'si Travalex Group Investment ve 47.824 TL'si ise Tepe Akfen Reformer TAR hisselerinden oluşmaktadır (31 Aralık 2019 : MIP; 1.619.334 TL, Travalex ; 10.530 TL, Tepe Akfen Reformer TAR ; 37.953) (Not 32).

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

22. Diğer dönen/duran varlıklar ve kısa/uzun vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla diğer dönen varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Devreden KDV	90.463	46.300
Diğer	-	1.116
Toplam	90.463	47.416

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla diğer duran varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Devreden KDV	26.207	17.095
Peşin ödenen vergi ve fonlar	-	22.938
Diğer	500	500
Toplam	26.707	40.533

Diğer kısa ve uzun vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla diğer kısa vadeli yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Alınan avanslar ⁽¹⁾	50.890	2.970
Diğer ⁽²⁾	1.060	6.193
	51.950	9.163

(1) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla alınan avansların 48.000 TL'si Grup'un IBS Sigorta'da kalan %20'lik hisse satışı ile ilgili aldığı avanslardan, kalan tutar ise TAV Yatırım'ın hisse satışı ile ilgili aldığı avanslardan oluşmaktadır (31 Aralık 2019: TAV Yatırım'ın hisse satışı ile ilgili aldığı avanslardan oluşmaktadır).

(2) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla diğer kısa vadeli yükümlülüklerin tamamı 2016 yılında gerçekleşen Acacia Maden'in hisselerinin %30'nun İlbak Holding'ten satın alınması nedeniyle oluşan yükümlülükleri içermektedir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

23. Özkaynaklar

Sermaye

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Şirket'in sermaye dağılımı aşağıdaki gibidir:

Ortaliğin adı	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Pay oranı (%)	Pay tutarı	Pay oranı (%)	Pay tutarı
Pelin Akın Özalp	50	290.000	50	290.000
Selim Akın	50	290.000	50	290.000
Nominal	100	580.000	100	580.000
Toplam sermaye	100	580.000	100	580.000

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

6102 sayılı Kanununun 520'nci maddesi uyarınca geri alınan paylar için iktisap değerlerini karşılayan tutarda yedek akçe ayrılır. Finansal tablolarda 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin toplam tutarı 2.812.069 TL'dir (31 Aralık 2019: 2.789.693 TL).

Yabancı para çevrim farkları:

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla özkaynaklarda yansıtılan 281.403 TL tutarındaki yabancı para çevrim farkları Akfen GYO, TAV Yatırım, Acacia Maden ve Akfen İnşaat'a ait finansal tabloların ABD Doları ve Avro olan geçerli para birimlerinin TL raporlama para birimine dönüştürülmesinden oluşan yabancı para çevrim farkını içermektedir (31 Aralık 2019: 256.298 TL – Akfen GYO, TAV Yatırım, Acacia Maden ve Akfen İnşaat - ABD Doları, Avro). 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleşen yabancı para çevrim farkları 25.105 TL'dir (31 Aralık 2019: (143.345) TL).

Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları:

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un konsolide finansal tablolarında özkaynak altında maddi duran varlık değerlendirme artış fonu tutarı 1.279.681 TL'dir (1.169.792 TL'si Akfen Yenilenebilir'in santral değerlemesinden (Not 19), 6.072 TL'si de Akfen İnşaat'ın, 103.817 TL'si de Masanda Turizm'in sahip olduğu binalara ilişkin değerlemelerden oluşmaktadır (31 Aralık 2019 : Yoktur.). 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar altında yer alan binalar kaleminde meydana gelen 1.279.681 TL tutarındaki değer artışının ertelenmiş vergi geliri etkisi hariç 1.307.159 TL'si (ertelenmiş vergi geliri etkisi dahil 1.279.681 TL) diğer kapsamlı gelirler tablosunda altında muhasebeleştirilmiştir. (31 Aralık 2019: Ertelenmiş vergi geliri etkisi hariç 6.969 TL, ertelenmiş vergi geliri etkisi dahil 5.575 TL maddi duran varlık yeniden değerlendirme azalışı diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilmiştir).

23. Özkaynaklar (devamı)

Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi

Akfen Holding Yönetim Kurulu'nun 5 Ocak 2018 tarihli kararına istinaden; Şirket ile aynı ortaklık yapısına sahip olan Akfen Mühendislik'in tasfiyesiz ve bir bütün (kül) halinde Şirket'e katılması suretiyle birleşmesi işlemi 28 Şubat 2018 tarihinde tamamlanmıştır. Ayrıca 17 Mart 2018 tarihinde IBS Sigorta'nın, 30 Mayıs 2018 tarihinde ise Akfen İnşaat'ın satın alma işlemleri gerçekleşmiştir. Bu işlemlerin tamamı, "Ortak Kontrole Tabii İşletme Birleşmesi" olarak değerlendirilmiş olup "Hakların Birleştirilmesi" yöntemiyle muhasebeleştirilmiştir. Ortak kontrol etkisi altında ortaya çıkan varlık ve yükümlülük tutarsızlıklarını dengelemek için, "Ortak kontrol altındaki işletme birleşmelerinin etkileri" hesabı özkaynaklar altında kullanılmaktadır.

Kontrol gücü olmayan paylar

Bağlı ortaklıkların net varlıklarından ana ortaklığın doğrudan ve/veya dolaylı kontrolü dışında kalan paylara isabet eden kısımları konsolide bilançoda "Kontrol gücü olmayan paylar" kalemi içinde sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bilançoda "Kontrol gücü olmayan paylar" kalemi içinde sınıflandırılan tutar (21.542) TL'dir (31 Aralık 2019: (24.647) TL). Yine bağlı ortaklıkların net dönem karlarından veya zararlarından ana ortaklığın doğrudan ve/veya dolaylı kontrolü dışında kalan paylara isabet eden kısımlar, konsolide kapsamlı gelir tablosunda "Kontrol gücü olmayan paylar" kalemi içinde sınıflandırılmıştır. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllarda kontrol gücü olmayan paylara ait karlar/(zararlar) sırasıyla 3.105 TL ve (22.857) TL'dir.

Diğer yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları

Grup'un finansal tablolarında finansal yatırım olarak muhasebeleşen MIP, Travalex Group Investment ve Tepe Akfen Reformer TAR gerçeğe uygun değeri, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla TFRS 9 standardı kapsamında değerlendirilmiş olup finansal yatırımın değerinde meydana gelen 455.724 TL tutarındaki değişimin ertelenmiş vergiden netlenmiş olan 432.938 TL tutarındaki kısmı Grup'un konsolide finansal tablolarında kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler altında yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları olarak muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2019: Finansal yatırımın değerinde meydana gelen 574.767 TL tutarındaki değişimin ertelenmiş vergiden netlenmiş olan 546.029 TL). 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunda muhasebeleşen diğer yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları 1.238.049 TL'dir (31 Aralık 2019: 805.111 TL).

Riskten korunma kayıpları

Akfen Yenilenebilir 1 Temmuz 2020 tarihinden itibaren TMS 39 kapsamında belirtilen uygulama yöntemlerinden muhasebe politikası olarak finansal riskten korunma muhasebesini (nakit akış riskinde korunma) uygulamaya başlamış olup Grup, 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait diğer kapsamlı gelir tablosunda 181.714 TL tutarında nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gider muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2019: Yoktur).

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

24. Hasılat ve satışların maliyeti

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılatlar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
İnşaat gelirleri		
Tekirdağ Şehir Hastanesi proje gelirleri	739.225	376.970
Eskişehir Şehir Hastanesi proje gelirleri	-	11.325
Hizmet imtiyaz sözleşmesi projelerinden gelirler (Not 9)	739.225	388.295
HES proje inşaat gelirleri	-	28.049
Bulvar Loft projesi inşaat gelirleri	-	14.691
	-	42.740
Operasyonel gelirler		
Hastane hizmet gelirleri (*)	362.182	329.691
İncek Loft daire satış gelirleri	25.555	29.125
Yatırım amaçlı gayrimenkul kira geliri	-	21.115
Satıştan iadeler (-)	(7.375)	(16.376)
Yurt gelirleri	33.308	21.283
Konaklama gelirleri (**)	12.829	-
Ticari alan gelirleri	9.225	10.801
Diğer	8.582	8.210
	444.306	403.849
	1.183.531	834.884

(*) Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ Şehir Hastaneleri, sırasıyla Mart 2017, Ekim 2018 ve Kasım 2020 tarihleri itibarıyla faaliyete geçmiş olup Grup, hastane yönetimi faaliyetlerinden gelir elde etmeye başlamıştır.

(**) Bodrum Loft Otel 1 Temmuz 2020 itibarıyla faaliyete geçmiş olup Grup, konaklama geliri elde etmeye başlamıştır. Konaklama gelirlerinin içerisinde ayrıca yiyecek, içecek vs gibi diğer gelirlerde bulunmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla hasılatın elde edildiği müşterinin konumu esas alınarak coğrafi gruplanmış satış gelirleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
Türkiye	1.183.531	823.916
Rusya	-	3.578
KKTC	-	7.390
	1.183.531	834.884

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait satışların maliyetinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
İnşaat giderleri		
Hastane hizmet giderleri (*)	291.673	269.578
Personel giderleri	19.345	23.437
Yiyecek ve içecek giderleri	6.282	4.800
Operasyonel kiralama giderleri	4.985	1.830
Amortisman ve itfa payı giderleri	4.030	2.678
Enerji giderleri	2.117	696
Yurt hizmet giderleri	759	801
Vergi, resim ve harç giderleri	531	4.494
Sigorta giderleri	295	484
Diğer	18.469	9.315
	1.037.416	646.750

(*) Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ Şehir Hastaneleri, sırasıyla Mart 2017, Ekim 2018 ve Kasım 2020 tarihleri itibarıyla faaliyete geçmiş olup Grup, hastane yönetimi faaliyetlerinden gelir elde etmeye başlamıştır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

25. Genel yönetim giderleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
Personel giderleri	33.645	39.338
Danışmanlık giderleri	12.168	6.760
Kira giderleri	6.957	7.496
Amortisman giderleri	6.670	5.749
Vergi, resim ve harçlar	4.042	2.335
Ofis giderleri	3.605	2.955
Seyahat ve temsil giderleri	3.107	15.710
Bağışlar	1.991	5.526
Sigorta giderleri	1.212	1.115
Reklam Giderleri	16	834
Diğer	6.859	5.095
	80.272	92.913

26. Pazarlama giderleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait pazarlama giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
Aidat giderleri	2.303	3.446
Reklam giderleri	1.000	1.360
Diğer	677	87
	3.980	4.893

27. Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
Hizmet İmtiyaz Sözleşmeleri'nin gerçeğe uygun değer hesaplamasından kaynaklanan değer artışı (Not 9)	1.464.390	1.012.233
Yatırım amaçlı gayrimenkuller değer artışı, net (Not 10)	258.876	57.515
Kira geliri	5.746	4.395
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklara ilişkin değer düşüklüğü iptali (Not 9)	-	180.958
Kur farkı geliri	-	13
Diğer	5.229	26.634
	1.734.241	1.281.748

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
Maddi duran varlık değer azalışı (Not 23) (**)	18.200	2.272
Devir bedeli giderleri (*)	14.700	62.022
Alacaklar değer düşüklüğü	9.844	1.078
Reeskont faiz gideri (Not 31)	5.951	170.105
Şüpheli alacak karşılığı gideri	1.186	1.975
Kur farkı gideri	717	63
Diğer	266	14.225
	50.864	251.740

(*) Akfen Holding'in Akfen Yenilenebilir'e ait Hidroelektrik Enerji Santralleri proje şirketlerinin önceki hissedarlarına hisse devir sözleşmesine bağlı olarak ödenen ve ödeneceği öngörülen tutarlarıdır.

(**) 2020 yılı için, Mersin Doğalgaz Kombine Çevrim santrali projesine ait üretim lisansının 30 Aralık 2020 tarihinde sonlandırılması ile oluşan değer düşüklüğüdür. Söz konusu değer düşüklüğünün 18.097 TL'si maddi duran varlıklar altında, 102 TL'si de maddi olmayan duran varlıklar altında muhasebeleşmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

28. Finansman gelir ve giderleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman gelirleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
Kur farkı geliri	945.039	616.779
TFRYK 12 faiz geliri (Not 9)	162.322	71.925
Faiz gelirleri	46.344	102.230
Reeskont faiz geliri (Not 31)	30.007	41.056
	1.183.712	831.990

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
Kur farkı gideri	2.173.466	989.811
Faiz gideri	531.059	452.936
Türev araçların gerçeğe uygun değer azalışı	124.900	113.959
Komisyon giderleri	-	330
Diğer	6.017	3.873
	2.835.442	1.560.909

29. Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler

Yatırım faaliyetlerinden gelirler:

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
İştiraklerin pay satışı sebebiyle oluşan kazanç (Not 3)	26.774	139.434
İş ortaklığı paylarındaki değişim sebebi ile oluşan kazançlar (Not 3)	26.306	40.922
İştirak, iş ortaklığı ve finansal yatırımların elden çıkarılmasından veya paylarındaki değişim sebebi ile oluşan kazançlar toplamı	53.080	180.356
Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer kazançları (Not 21)	143.668	218.646
Temettü geliri(*)	8.211	54.717
Diğer finansal araçlardan gelirler (Not 21)	8.235	28.900
Diğer	16	578
	213.210	483.197

(*) 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla temettü geliri, MIP ve Travelex'den elde edilen temettü gelirlerinden oluşmaktadır.

Yatırım faaliyetlerinden giderler:

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden giderlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
Değer düşüklüğü (*)	-	7.606
Diğer (**)	19.054	-
	19.054	7.606

(*) TAV Yatırım'ın satış tarihindeki Grup'a düşen net varlık tutarı olan 10.496 TL ile anlaşılan satış bedelinin ilgili tarihteki TL karşılığı olan 2.890 TL arasındaki fark olan 7.606 TL, değer düşüklüğü olarak yatırım faaliyetlerinden giderler altında kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir.

(**) 31 Aralık 2020 itibarıyla bakiyenin 19.050 TL'lik kısmı Not 21'de açıklanmıştır.

30. Vergi varlık ve yükümlülükleri

a) Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Dönem vergi gideri, finansal durum tablosu tarihi itibarıyla Grup'un bağlı ortaklıklarının ve özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk Vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye'de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir.

Ayrıca, kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde ara dönemlerde beyan edilen matrahlar üzerinden %20 oranında (2019 ve 2020 yılları vergilendirme dönemleri için %22 olacaktır) geçici vergi ödenmektedir.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca finansal durum tablosu tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren 3 yıl için geçerli vergi oranı %22 olarak değiştiği için, 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi hesaplamasında, 3 yıl içinde (2019 ve 2020 yılları içinde) gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %22 vergi oranı kullanılmıştır. Ancak, 2020 yılından sonrası için geçerli kurumlar vergisi oranı %20 olduğu için, 2020 sonrası gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %20 vergi oranı kullanılmıştır.

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

b) Kurumlar vergisi

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı %20'dir. Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 10'ncü madde uyarınca %20'lik kurumlar vergisi oranı, kurumların 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine (özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için ilgili yıl içinde başlayan hesap dönemlerine) ait kurum kazançları için %22 olarak uygulanacaktır. Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar ödenmektedir.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %20 oranında (2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemleri için %22) geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 14 üncü gününe kadar beyan edip on yedinci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi mahsup edilebilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmektedir.

Türkiye'de mukim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye'de mukim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple Grup'un konsolide finansal tablolarına yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Hastane projesi ilgili alınan teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlardan doğan kazançlar, yatırımın katkı payı miktarına ulaştığı süreye kadar yatırımın kısmen veya tamamen işletilmeye başlandığı mali yıldan itibaren geçerli olmak üzere indirimli oranlarda kurumlar vergisine tabidir. Bu kapsamda Şirket, yatırım teşviğine sahip şirketlerde öngörülebilir gelecekte fayda sağlamayı tahmin ettiği vergi avantajını, finansal tablolarda ertelenmiş vergi aktifi olarak muhasebeleşirmektedir.

c) Transfer fiyatlandırması düzenlemeleri

Türkiye'de, transfer fiyatlandırması düzenlemeleri KVK'nun "Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı" başlıklı 13. maddesinde belirtilmiştir. Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı hakkındaki 18 Kasım 2007 tarihli tebliğ uygulama ile ilgili detayları düzenler.

Vergi mükellefi, ilişkili kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit ettikleri bedel veya fiyat üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunursa, kazanç tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılır. Bu gibi transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı kurumlar vergisi için kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınır.

Vergi geliri/(gideri)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait vergi (giderinin)/gelirinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2020	1 Ocak-31 Aralık 2019
Dönem vergi gideri	(33.038)	(52.749)
Ertelenmiş vergi geliri	258.831	72.178
Toplam vergi geliri	225.793	19.429

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Vergi öncesi (zarar)/kar	(178.323)	647.237
Yerel vergi oranı	%22	%22
Vergi oranı üzerinden hesaplanan vergi geliri/(gideri)	39.231	(142.392)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(6.011)	(75.980)
Vergi muafiyeti ve istisnalar (*)	13.585	98.947
Yatırım teşviği üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	288.546	217.329
Özkaynak metoduyla değerlendirilen yatırımların zararlarındaki payların etkisi	(102.518)	(48.350)
Geçmiş dönem vergi gideri	(11.603)	-
Geçmiş yıl zararlarının kullanımı	1.283	1.355
Ertelenmiş vergi gelirine konu edilmeyen geçmiş dönem zararları	-	(6.417)
Ertelenmiş vergi gelirine konu edilmeyen geçici farklar	5.809	1.580
Vergi oranı farklılıklarının etkisi	(2.498)	11.708
Diğer	(31)	(38.351)
Toplam vergi geliri	225.793	19.429

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ertelenmiş vergi geliri	258.831	72.178
Cari dönem vergi gideri	(33.038)	(52.749)
İndirilecek vergi	69.199	59.618
Bağlı ortaklık çıkış etkisi(**)	-	7.211
Cari dönem vergisi ile ilgili (yükümlülükler)/ varlıklar, net	36.161	14.080

(*) 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla vergi muafiyeti ve istisnalar, Şirket'in emisyon primi kazancı, iştirak kazançları ve nakdi sermaye artışından kaynaklanan istisna, indirim ve muafiyetleri ile Akfen GYO'nun Kurumlar Vergisi'ne tabi olmamasından gelen etkidir.

(**) 7 Şubat 2019 tarihinde satışı gerçekleşen Akfen International'ın çıkış etkisinin kar veya zarar tablosunda gösterilmesine karşın, gerçekleşen satış işlemi ile birlikte konsolide finansal durum tablosunda yer almayan vergi giderine ilişkin tutardır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri

Ertelenmiş vergi, varlık ve yükümlülüklerinin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi matrahında kullanılan değerleri arasındaki vergi indirimine konu olmayan şerhiye ile muhasebeye ve vergiye konu olmayan ilk defa kayıtlara alınan varlık ve yükümlülük farkları hariç geçici farklar üzerinden hesaplanır.

Grup'un bu farklar üzerinden yarattığı ertelenmiş vergi varlıkları 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Yatırım teşviği	983.900	715.146
Birikmiş zararlar	275.149	98.960
Hizmet imtiyaz sözleşmeleri	(348.140)	(197.750)
İnşaat işleri tamamlanma yüzdesi düzeltmeleri	(99.269)	(113.390)
Yatırım amaçlı gayrimenkuller ve sabit kıymetler	(48.616)	21.730
Borçlara ilişkin iskonto	(33.969)	(30.524)
Diğer	(50.335)	(24.008)
Ertelenmiş vergi varlıkları, net	678.720	470.164

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait ertelenmiş vergi varlığı hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	470.164	299.611
Kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilen	258.831	72.178
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3)	-	128.728
Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen	(50.275)	(30.353)
31 Aralık	678.720	470.164

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları

a) İlişkili taraflardan ticari alacaklar / ilişkili taraflara ticari borçlar

Grup'un 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan kısa vadeli ticari alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Akfen İnşaat Turizm ve Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. Adi Ortaklığı ("Adi Ortaklık")	16.784	20.303
Akfen Yenilenebilir	3.529	3.229
Kurtal Elektrik Üretim A.Ş. ("Kurtal")	-	880
Diğer	1.208	363
	21.521	24.775

Grup'un 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflara kısa vadeli ticari borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Şirket Kurucu Ortağı (*)	882.016	1.126.781
İBS Sigorta ve Reasürans Sigorta Brokerliği A.Ş. ("İBS Sigorta")	10.640	4.151
Akfen Çevre ve Su	2.260	1.679
Diğer	255	295
	895.171	1.132.906

(*) Detayları Not 1'de verilen Akfen Holding hisselerinin Akfen Altyapı'ya devri neticesinde oluşan ticari borç tutarıdır. İlgili borç tutarı iskonto edilerek muhasebeleştirilmiştir.

b) İlişkili taraflardan diğer alacaklar / ilişkili taraflara diğer borçlar

Grup'un 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan uzun vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Acacia Maden (*)	369.217	123.573
Akfen Yenilenebilir (*)	233.559	199.399
İzbir Maden	107.952	81.875
Akfensu	31.304	-
İDO (*)	-	115.807
Diğer	571	5.215
	742.603	525.869

(*) Şirket'in grup bünyesinde yer alan firmaların işletme sermayesi ve devam eden yatırımların finansmanını sağlamak amacıyla vermiş olduğu tutarlardan oluşmakta olup Şirket, ilgili alacaklar için piyasa koşulları ile aynı düzeyde faiz oranları üzerinden finansman geliri elde etmektedir.

Grup'un 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflara kısa vadeli diğer borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlbak Madencilik San. Ve Tic. A.Ş.	7.439	6.084
Şirket Kurucu Ortağı	3.000	3.000
MIP	1.313	813
Diğer	196	220
	11.948	10.117

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (devamı)

Grup'un 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflara uzun vadeli diğer borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Akfen International BV (*)	290.675	229.083
MIP (**)	112.744	73.179
Şirket Kurucu Ortağı	46.193	85.972
Akfen Çevre ve Su	8.026	5.500
TAV Yatırım (***)	-	23.188
Şirket Ana Ortağı	54.022	4.814
Diğer	43.225	7.900
	554.885	429.636

(*) Şirket'in kurucu ortağına ait olup ilgili bakiyeler, piyasa koşullarında faiz oranları işletilen borçlardan oluşmaktadır.

(**) Şirket'in ortağının finansal yatırımı olup, söz konusu borç tutarının belirli bir vadesi bulunduğundan iskonto edilerek muhasebeleştirilmiştir.

(***) Söz konusu şirketler Şirket'in ortağının iş ortaklığı olup ilgili bakiyeler, piyasa koşullarında faiz oranları işletilen borçlardan oluşmaktadır.

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait ilişkili taraflarla yapılan başlıca işlemler aşağıdaki gibidir:

		1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Şirket Kurucu Ortağı	Paya Dönüştürülebilir Tahvil Satışı	215.718	-
Şirket Kurucu Ortağı	Bağlı Ortaklık Hisse Satışı	-	870.000
MIP	Reeskont faiz geliri	30.007	41.056
Akfen Yenilenebilir	Faiz geliri	27.247	39.170
Acacia	Faiz geliri	18.676	46.893
İzmir Maden	Faiz geliri	5.508	2.253
İDO	Faiz geliri	462	8.679
Şirket Ana Ortağı	Faiz geliri	844	843
Diğer	Faiz geliri	127	68
Akfen Çevre ve Su	Faiz geliri	-	1.599
Travelex	Temettü geliri	1.936	5.827
Kurtal	İnşaat geliri	-	14.691
Akfen Yenilenebilir	Diğer	2.878	2.739
Şirket Kurucu Ortağı	Reeskont faiz gideri (*)	(5.951)	(170.105)
Tav Yatırım	Faiz gideri	(843)	(5.171)
MIP	Faiz gideri	(84)	(74)
Diğer	Faiz gideri	(2.141)	(5.598)
Şirket Kurucu Ortağı	Kira gideri	(1.009)	(655)
Şirket Ana Ortağı	Kira gideri	(1.442)	(687)
İBS	Sigorta gideri	(602)	(423)
Diğer	Diğer	154	1.772

(*) Detayları Not 1'de verilen Akfen Holding hisselerinin Akfen Altyapı'ya devri neticesinde oluşan ticari borç tutarının iskonto edilmesiyle oluşan reeskont faiz gideri/geliridir.

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi**i. Kredi riski**

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri aşağıdaki gibidir (TL) :

	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar	Diğer Taraf	İmtiyaz ilişkili finansal varlıklar	Bankalardaki mevduat
31 Aralık 2020	21.521	65.743	742.776	-	68.009	7.375.570	2.596.148
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E)							
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmiş veya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	21.521	65.743	742.776	-	68.009	7.375.570	2.596.162
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-	-
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	(14)
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	15.516	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(15.516)	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	5.876	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(5.876)	-	-	-	-	(14)
E. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-
	Alacaklar	Diğer Alac.	Diğer Alac.				
31 Aralık 2020							
Vadesi üzerinden 0-3 ay geçmiş	-	-	-	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	-	-	-	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	15.516	-	-	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-	-	-
Toplam vadesi geçmiş alacaklar	-	-	-	-	-	-	-
Toplam ayrılan karşılıklar	-	-	-	-	-	-	-
Teminat vs ile güvence altına alınmış kısım	-	-	-	-	-	-	-

(*) 31 Aralık 2020 itibarıyla Akfen Holding'e ait 717.020 TL tutarıdaki diğer nakit ve nakit benzerlerindeki yatırım fonları ile 757.964 TL tutarıdaki kısa ve uzun vadeli yatırım niteliğindeki yatırım fonları ve mevduatlar, bankalardaki mevduat içerisinde gösterilmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

ii. Likidite riski

Finansal araçları elinde bulundurmak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirmeme riskini de taşımaktadır. Grup yönetimi bu riskleri, her anlaşmada bulunan karşı taraf (ilişkili taraflar hariç) için ortalama riski kısıtlayarak ve gerektiği takdirde teminat alarak karşılamaktadır.

31 Aralık 2020

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca çıkışlar toplamı	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
		(I+II+III+IV+V)				
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Borçlanmalar	8.949.582	(9.561.912)	(402.443)	(2.840.627)	(2.939.982)	(3.378.860)
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	192.475	(192.475)	(192.475)	-	-	-
İlişkili taraflara borçlar	1.462.004	(1.570.722)	(895.171)	(11.948)	(465.410)	(198.193)
Diğer borçlar (*)	164.051	(164.051)	(55.911)	(59.172)	(48.968)	-
Toplam	10.768.112	(11.489.160)	(1.546.000)	(2.911.747)	(3.454.360)	(3.577.053)

31 Aralık 2019

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca çıkışlar toplamı	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
		(I+II+III+IV+V)				
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Borçlanmalar	7.038.638	(9.224.953)	(570.428)	(682.727)	(3.947.334)	(4.024.464)
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	127.894	(127.894)	(127.894)	-	-	-
İlişkili taraflara borçlar	1.572.659	(1.723.903)	(1.132.906)	(10.117)	(420.495)	(160.385)
Diğer borçlar (*)	114.855	(106.539)	(53.084)	(17.519)	(35.936)	-
Toplam	8.854.046	(11.183.289)	(1.884.312)	(710.363)	(4.403.765)	(4.184.849)

(*) Alınan depozito ve alınan avanslar gibi finansal olmayan yükümlülükler diğer borçlar içerisinde dahil edilmemiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

iii. Faiz riski

Faiz riski, faiz oranlarındaki değişimlerin finansal tabloları etkileme olasılığından kaynaklanmaktadır. Grup'un raporlama tarihindeki faiz getiren finansal araçlarının faiz oranı detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Sabit faizli finansal araçlar	(1.013.194)	(243.592)
Finansal varlıklar	861.789	1.187.708
Finansal yükümlülükler	(1.874.983)	(1.431.300)
Değişken faizli finansal araçlar	(5.368.757)	(3.352.794)
Finansal varlıklar	1.687.280	1.470.801
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar	-	783.743
Finansal yükümlülükler	(7.056.037)	(5.607.338)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla faiz oranlarının 1 puan artması durumunda konsolide kapsamlı gelir tablosu aşağıdaki şekilde etkilenecektir. Analiz yapılırken, başta döviz kurları olmak üzere diğer bütün değişkenlerin sabit kaldığı varsayılmıştır.

		31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Faiz Pozisyonu Tablosu			
Sabit Faizli Finansal Araçlar		(10.132)	(2.436)
Finansal Varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan varlıklar	8.618	11.877
Finansal Yükümlülükler		(18.750)	(14.313)
Değişken Faizli Finansal Araçlar		(53.687)	(33.528)
Finansal Varlıklar		16.873	14.708
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar		-	7.837
Finansal Yükümlülükler		(70.560)	(56.073)

Faiz oranı riski, piyasa faiz oranlarındaki değişimler nedeniyle bir finansal enstrümanın gerçeğe uygun değerinin veya gelecekteki nakit akışlarının dalgalanabileceği riski ifade eder. İlişkili taraflara borçlar ile finansal varlıklara ait faiz oranları sabitlenmiştir. Grup'un piyasa faiz oranlarındaki değişimlerden kaynaklı riski esas olarak değişken faizli kredilerinden kaynaklanmaktadır.

iv. Yabancı para riski

Grup'un işletme ve finansal faaliyetlerinden doğan dövizli işlemlerinin rapor tarihi itibarıyla bakiyeleri aşağıda açıklanmıştır. Grup, döviz cinsinden borçlu veya alacaklı bulunulan meblağlarla ilgili olarak; Türk Lirası karşısında söz konusu dövizlerin kurlarında değişimler olması durumunda döviz kuru riskine maruz kalabilir. Söz konusu döviz kuru riski, döviz pozisyonunun, sürekli analiz ve takip edilmesi ile sınırlandırılmaktadır.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla döviz cinsinden varlık ve yükümlülükler aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2020			
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	Diğer (*)
1. Ticari Alacaklar	2.922	53	152	1.164
2.a Parasal Finansal Varlıklar (Kasa, Banka Hesapları Dahil)	2.161.121	266.699	22.564	163
2.b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-
3. Diğer	585.420	34.712	36.703	-
4. Dönen Varlıklar (1+2+3)	2.749.463	301.464	59.419	1.327
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-
6.a Parasal Finansal Varlıklar	403.861	55.018	-	-
6.b Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	2.065.191	281.342	-	-
7. Diğer	5.207.581	254.761	370.509	-
8. Duran Varlıklar (5+6+7)	7.676.633	591.121	370.509	-
9. Toplam Varlıklar (4+8)	10.426.096	892.585	429.928	1.327
10. Ticari Borçlar	120.171	3.579	10.383	370
11. Finansal Yükümlülükler	2.474.570	252.036	69.328	-
12.a Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	63.914	6.254	1.999	-
12.b Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-
13. Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)	2.658.655	261.869	81.710	370
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	5.597.808	108.248	533.222	-
16.a Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	679.166	47.440	36.738	-
16.b Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-
17. Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)	6.276.974	155.688	569.960	-
18. Toplam Yükümlülükler (13+17)	8.935.629	417.557	651.670	370
19. Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18)	1.490.467	475.028	(221.742)	957
20. Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)"	(6.367.725)	(95.787)	(628.954)	957
21. İhracat	-	-	-	-
22. İthalat	-	-	-	-

(*) Diğer para birimlerindeki varlık ve yükümlülükler TL karşılıkları olarak belirtilmiştir.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un kur riski analizi aşağıdaki gibidir (TL) :

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
31 Aralık 2020				
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	697.257	(697.257)	-	-
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3- ABD Doları Net Etki (1+2)	697.257	(697.257)	-	-
Avro'nun TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(399.355)	399.355	-	-
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
6- Avro Net Etki (4+5)	(399.355)	399.355	-	-
Diğer döviz kurlarının TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	191	(191)	-	-
8- Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları Net Etki (7+8)	191	(191)	-	-
TOPLAM (3+6+9)	298.093	(298.093)	-	-

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla döviz cinsinden varlık ve yükümlülükler aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2019			
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	Diğer (*)
1. Ticari Alacaklar	315	53	-	-
2.a Parasal Finansal Varlıklar (Kasa, Banka Hesapları Dahil)	1.929.149	270.965	48.044	41
2.b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-
3. Diğer	426.756	28.179	38.999	-
4. Dönen Varlıklar (1+2+3)	2.356.220	299.197	87.043	41
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-
6.a Parasal Finansal Varlıklar	422.039	71.048	-	-
6.b Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	1.657.287	272.606	-	37.953
7. Diğer	4.626.502	306.768	421.652	-
8. Duran Varlıklar (5+6+7)	6.705.828	650.422	421.652	37.953
9. Toplam Varlıklar (4+8)	9.062.048	949.619	508.695	37.994
10. Ticari Borçlar	22.099	2.768	809	276
11. Finansal Yükümlülükler	500.074	24.590	53.229	-
12.a Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	25.937	2.847	1.357	-
12.b Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-
13. Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)	548.110	30.205	55.395	276
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	5.645.097	346.039	539.734	-
16.a Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	528.243	50.414	34.399	-
16.b Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-
17. Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)	6.173.340	396.453	574.133	-
18. Toplam Yükümlülükler (13+17)	6.721.450	426.658	629.528	276
19. Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18)	2.340.598	522.961	(120.833)	37.718
20. Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)"	(4.369.947)	(84.592)	(581.484)	(235)
21. İhracat	-	-	-	-
22. İthalat	-	-	-	-

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un kur riski analizi aşağıdaki gibidir (TL) :

(*) Diğer para birimlerindeki varlık ve yükümlülükler TL karşılıkları olarak belirtilmiştir.

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu

	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	621.299	(621.299)	-	-
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3- ABD Doları Net Etki (1+2)	621.299	(621.299)	-	-
Avro'nun TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(160.722)	160.722	-	-
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
6- Avro Net Etki (4+5)	(160.722)	160.722	-	-
Diğer döviz kurlarının TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	7.543	(7.543)	-	-
8- Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları Net Etki (7+8)	7.543	(7.543)	-	-
TOPLAM (3+6+9)	468.120	(468.120)	-	-

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)**v. Sermaye riski yönetimi**

Grup'un sermaye yönetimindeki hedefleri;

- Faaliyetlerinin devamlılığını sağlayarak ortaklara getiri ve diğer hissedarlara fayda sağlayabilmek
- Hizmetleri risk seviyesine uygun bir şekilde fiyatlandırarak karlılığını arttırmaktır.

Grup, sermaye miktarını risk düzeyi ile orantılı olarak belirlemektedir. Ekonomik koşullara ve varlıkların risk karakterine göre Grup, özkaynaklarının yapısını düzenlemektedir.

Grup, sermaye yönetimini borç/sermaye oranını kullanarak izlemektedir. Bu oran, net borcun toplam sermayeye bölünmesiyle bulunur. Net borç, nakit ve nakit benzeri değerlerinin toplam borç (konsolide finansal durum tablosunda belirtilen kısa vadeli ve uzun vadeli yükümlülükler toplamı) tutarından düşülmesiyle hesaplanır. Toplam sermaye, konsolide finansal durum tablosunda belirtilen özkaynakların toplamıdır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla toplam sermayenin net borçlara oranı aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam finansal yükümlülük	8.949.582	7.038.638
Eksi: nakit ve nakit benzerleri (*)	(2.597.140)	(2.624.889)
Net borç	6.352.442	4.413.749
Özkaynaklar	6.643.916	5.041.489
Net finansal borç / özkaynak oranı	0,96	0,88

(*) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla nakit değerler ve bankalar tutarı; nakit ve nakit benzerleri dışında, 757.964 TL tutarındaki Grup'un mevduat ve yatırım fonu niteliğindeki kısa ve uzun vadeli finansal yatırımları da içermektedir. (31 Aralık 2019: 539.531 TL).

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)**Gerçeğe uygun değer açıklamaları**

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanmaktadır.

Finansal araçlar

Grup, finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerlerini hâlihazırda mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak belirlemiştir. Bununla birlikte, piyasa bilgilerini değerlendirip gerçeğe uygun değerleri tahmin edebilmek yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Sonuç olarak burada sunulan tahminler, Grup'un cari bir piyasa işleminde elde edebileceği miktarların göstergesi olamaz.

Gerçeğe uygun değerleri tahmin edilmesi pratikte mümkün olan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin tahmini için aşağıdaki yöntem ve varsayımlar kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Kısa vadeli nakit varlıklar olmaları nedeniyle nakit ve nakit benzerlerinin kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerine yakın olduğu varsayılmaktadır.

Ticari alacaklarında kısa vadeli olmalarından dolayı kayıtlı değerlerinin, gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Hizmet imtiyaz anlaşmaları Sağlık Bakanlığı ile yapılan sözleşmede garanti edilen bir gelir olması nedeniyle, hizmet imtiyaz sözleşmesine dayalı, yapım modeline göre hesaplanan tutarı, finansal varlık olarak muhasebeleştirilmektedir.

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Finansal yükümlülükler

Ticari borçların ve diğer parasal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değere yaklaştığı düşünülmektedir.

Banka kredileri itfa edilmiş maliyet değerleriyle ifade edilir ve işlem maliyetleri kredilerin ilk maliyetine eklenir. Grup'un değişken faizli banka kredileri yakın tarihte yeniden fiyatlandığı için gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Finansal araçların sınıfları ve gerçeğe uygun değerleri

31 Aralık 2020	İtfa edilmiş maliyet	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir gidere yansıtılan	Defter değeri	uygun değeri	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri (*)	1.626.879	-	-	1.626.879	1.626.879	4
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	65.743	-	-	65.743	65.743	6
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	21.521	-	-	21.521	21.521	6-31
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	68.009	-	-	68.009	68.009	7
İlişkili taraflardan diğer alacaklar	742.776	-	-	742.776	742.776	7-31
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	-	7.375.570	-	7.375.570	7.375.570	9
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal yatırımlar	-	970.261	-	970.261	970.261	21
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar	-	-	2.123.935	2.123.935	2.123.935	-
Finansal yükümlülükler						
Finansal borçlar	8.949.582	-	-	8.949.582	8.949.582	5
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	192.475	-	-	192.475	192.475	6
İlişkili taraflara ticari borçlar	895.171	-	-	895.171	895.171	6-31
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	44.876	-	-	44.876	44.876	7
İlişkili taraflara diğer borçlar	566.833	-	-	566.833	566.833	7-31

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2019	İtfa edilmiş maliyet	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan	Defter değeri	uygun değeri	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri ^(*)	2.085.358	-	-	2.085.358	2.085.358	4
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	63.796	-	-	63.796	63.796	6
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	24.775	-	-	24.775	24.775	6-31
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	99.687	-	-	99.687	99.687	7
İlişkili taraflardan diğer alacaklar	525.974	-	-	525.974	525.974	7-31
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar/ İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin fin. varlıklar	783.743	4.783.977	-	5.567.720	5.567.720	9
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal yatırımlar	-	539.531	-	539.531	539.531	21
İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yatırımlar	226.533	-	-	226.533	226.533	21
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar	-	-	1.668.211	1.668.211	1.668.211	21
Finansal yükümlülükler						
Finansal borçlar	7.038.638	-	-	7.038.638	7.038.638	5
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	127.894	-	-	127.894	127.894	6
İlişkili taraflara ticari borçlar	1.132.906	-	-	1.132.906	1.132.906	6-31
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	56.520	-	-	56.520	56.520	7
İlişkili taraflara diğer borçlar	439.753	-	-	439.753	439.753	7-31

(*) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla tablodaki nakit ve nakit benzerleri 810.797 TL tutarındaki kısa ve uzun vadeli finansal yatırım niteliğindeki mevduatları da içermektedir (31 Aralık 2019: 588.408 TL).

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen finansal varlıkların ve finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer sınıflamaları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020	Gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Kısa vadeli finansal yatırımlar			
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar (Not 21)	474.591	-	
Uzun vadeli finansal yatırımlar			
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar (Not 21)	495.670	-	
Diğer finansal yatırımlar (Not 21)	-	-	2.123.935
Faiz oranı takas işlemleri (Not 11)	-	(266.190)	
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar/ İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar (Not 9)	-	-	7.375.570
31 Aralık 2019			
	1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Kısa vadeli finansal yatırımlar			
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar (Not 21)	19.638	-	
Uzun vadeli finansal yatırımlar			
Vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımlar (Not 21)	226.533	-	
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar (Not 21)	519.893	-	
Diğer finansal yatırımlar (Not 21)	-	-	1.668.211
Faiz oranı takas işlemleri (Not 11)	-	(141.290)	
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar/ İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar (Not 9)	-	-	5.567.720

Varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: İlgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka doğrudan ya da dolaylı olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

İndirgenmiş nakit akışları (İNA)

İndirgenmiş nakit akışları yöntemi altında, bir varlığın gerçeğe uygun değeri, çıkış ve son değer dâhil varlığın ömrü üzerindeki mülkiyete ait fayda ve yükümlülükler hakkında net varsayımlar kullanılarak tahmin edilir. Bu tahmin, bir dizi nakit akışının tahmin edilmesini içerir ve gelir akışının şimdiki değerini oluşturmak için buna uygun, piyasaya dayanan bir iskonto oranı uygulanır.

Nakit akışının süresi ve giriş ve çıkışların belirli zamanlaması kiralardan gözden geçirilmesi, kira sözleşmelerinin yenilenmesi ve ilgili kiralama dönemleri, yeniden kiraya verme, yeniden gelişim ve yenileme gibi olaylarla belirlenir.

Varlığın geliştirilmesi aşamasında katlanılan maliyetler ve inşaat masrafları, geliştirme masrafları ve beklenen satış geliri, kiralama sözleşmesi boyunca öngörülen ilave geliştirme ve pazarlama harcamaları üzerinden indirgenen bir dizi net nakit akışına ulaşmak için tahmin edilir. Planlama, ruhsatlar, imar izinleri gibi belirli geliştirme risklerinin ayrı olarak değerlendirilmesi gerekir.

Seviye 3 gerçeğe uygun değer hesaplamalarında kullanılan gözlemlenemeyen girdilere ilişkin önemli değişikliklerin duyarlılık analizi

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlığın gerçeğe uygun değer hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	İskonto oranı değişimi (*)
Duyarlılık seviyesi	%1 azalış	%1 artış
Gerçeğe uygun değer değişimi	534.761.200	(479.972.924)

(*) Sözleşme süresinin gelecekteki ilk 10 senelik bölümündeki yılların, gerçeğe uygun değer belirlenmesinde kullanılan modelin iskonto oranı beklentilerindeki değişikliği ifade etmektedir.

Bununla beraber 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller altında bulunan binaların gerçeğe uygun değer hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020	Enflasyon beklentisi (*)		İskonto oranı değişimi (*)	
Duyarlılık seviyesi	%0,5 azalış	%0,5 artış	%1 azalış	%1 artış
Gerçeğe uygun değer değişimi	(12.098)	12.523	38.944	(33.778)

(*) Sözleşme süresinin gelecekteki ilk 10 senelik bölümündeki yılların, gerçeğe uygun değer belirlenmesinde kullanılan modelin enflasyon ve skonto oranı beklentilerindeki değişikliği ifade etmektedir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

33. Diğer işletmelerdeki paylara ilişkin açıklamalar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un kontrol gücü olmayan paylarının bulunduğu başlıca bağlı ortaklıklarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020				
	Akfen GYO (*)	Hacettepe Klinik (*)	Akfen Merter (*)	Isparta Hastanesi (*)
Azınlık sahiplik oranı	-	0,55	0,0848	0,0012
Özkaynak - Azınlık payları	-	(33.059)	4.428	981
Kontrol gücü Olmayan paylar	-	(33.059)	4.428	981
Dönem (zararı)/karı - Azınlık payları	-	3.193	(155)	30

31 Aralık 2019				
	Akfen GYO (*)	Hacettepe Klinik (*)	Akfen Merter (*)	Isparta Hastanesi (*)
Azınlık sahiplik oranı	-	0,55	0,0848	0,0012
Özkaynak - Azınlık payları	-	(36.252)	4.601	839
Kontrol gücü Olmayan paylar	-	(36.252)	4.601	839
Dönem (zararı)/karı - Azınlık payları	(2.462)	(13.117)	(139)	404

(*) Şirket'in %100 bağlı ortaklığı olan Akfen Holding'in ve Akfen İnşaat'ın kontrol gücü olmayan paya sahip şirketlere ait bilgilerdir.

(1) 31 Aralık 2019 itibarıyla Akfen Holding hisselerinin satın alınması işlemi neticesinde Akfen Holding'in bağlı ortaklığı olan Akfen GYO'nun kontrol gücü olmayan payları, söz konusu satın alma işleminin ortak kontrole tabii işletme birleşmesi olarak değerlendirilmesinden dolayı ortak kontrole tabii işletme birleşmesi etkisi kalemünde muhasebeleştirilmiştir. Ancak 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olup söz konusu konsolidasyon değişikliği nedeniyle kontrol gücü olmayan paylar elimine edilmiştir.

34. Raporlama tarihinden sonraki olaylar

22 Nisan 2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7316 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11'inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 13'üncü madde ile kurumlar vergisi oranı 2021 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için %25, 2022 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için %23 olarak uygulanacaktır.

Raporlama döneminden sonra, yürürlükteki vergi oranlarında veya vergi kanunlarında değişiklik yapılması, raporlama döneminden sonraki düzeltme gerektirmeyen bir olaydır. Grup, ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihi itibarıyla yürürlükteki Kurumlar Vergisi oranı %20'ye göre ölçmüştür.

Söz konusu kanunun önümüzdeki raporlama dönemleri için Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Akfen Holding

Akfen Holding %99,25 hissesine sahip olduğu Akfen Enerji Üretim'in Akfen Turizm, Akfen İnşaat ve Akınısı'nın eşit oranda sahibi olduğu kalan %0,75 hissesini 18 Ocak 2021 tarihinde devralmış ve böylece şirketin %100 sahibi olmuştur. Akfen Holding'in %100 bağlı ortaklığı olan Akfen Enerji Üretim ile birleşme işlemlerine başlanmıştır. Tescil işlemlerinin 5 Mart 2021 itibarıyla tamamlanmasıyla Akfen Holding'in Akfen Enerji Üretim ile birleşme işlemleri tamamlanmıştır.

Akfen Holding IBS'de kalan %20 hissesini 48.000 TL bedelle Güçsav Yönetim ve Danışmanlık A.Ş.'ye satmak üzere 28 Aralık 2020 tarihinde satış anlaşması imzalamıştır. 28 Ocak 2021 itibarıyla söz konusu satış işlemi tamamlanmıştır.

Akfen İnşaat

Ayrıca yine şirketin bağlı ortaklıklarından Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş., 9 Şubat 2021 tarihinde, hisselerinin tamamına sahip olduğu Isparta Yurt Yatırımları A.Ş.'nin (Isparta Yurt) tüm hisselerini, yine şirketin iştiraklerinden Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'ye 215.000 TL'ye satışını gerçekleştirmiştir.

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

34.Raporlama tarihinden sonraki olaylar (devamı)

Masanda Turizm

Şirketin bağlı ortaklıklarından Masanda Turizm Yatırımları A.Ş.'nin 9 Şubat 2021 tarihinde, tüm hisseleri, yine şirketin iştiraklerinden Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'ye 235.000 TL'ye satışı gerçekleştirmiştir.

Akfen GYO

Akfen GYO'nun paya dönüştürülebilir tahvillerinin paya dönüştürülmesi kapsamında, 184 milyon TL olan çıkarılmış sermayesinin 243.066 TL'ye arttırılması nedeniyle ihraç edilecek 59.066 TL nominal değerli paylarının Sn. Hamdi Akın'a tahsisli olarak satışı, Ünlü Menkul Değerler aracılığıyla, toptan alış satış işlemleri kapsamında 12 Ocak 2021 tarihinde, 1 TL nominal değerli pay için 4,04 TL fiyattan gerçekleştirilmiştir. Satışın tamamlanması sonrasında, Akfen GYO paylarının %43,06'sı Akfen Holding'e, %38,51'i Sn. Hamdi Akın'a, kalan %18,44'ü ise diğer ortaklara aittir.

Akfen GYO, düzenli ve sürekli gelir getirici varlık katkısı ile gelirlerinde salgının etkisini azaltacak daha sürdürülebilir yapıya kavuşmasının sağlanması amacıyla nominal sermayesini 344.646 TL'ye arttırmak suretiyle 450.000 TL tutarında fon sağlayarak 9 Şubat 2021 tarihinde, Bodrum'da 184 yataklı 5 Yıldızlı Tatil Köyü yatırımına sahip olan Masanda'nın paylarının tamamının 235.000 TL'ye Akfen Altyapı Holding A.Ş.'den, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'ne 13 yıl süre ile kiralanmış, toplam 7.232 yataklı iki adet yurt yatırımına sahip olan Isparta Yurt'un paylarının tamamının 215.000 TL'ye Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş.'den satın almıştır.

Yukarıda belirtilen işlemler sonucu gerçekleşen sermaye artışları sonrası Akfen GYO ortaklık yapısı aşağıdaki gibi olmuştur:

Hissedar	Sermaye artırımları öncesi		Sermaye artırımları sonrası	
	Tutar	%	Tutar	%
Akfen Holding	104.655	56,88	104.655	30,37
Hamdi Akın	34.527	18,76	194.777	56,51
Diğer	44.818	24,36	45.214	13,12
Toplam	184.000	100,00	344.646	100,00

Ayrıca Akfen GYO'nun portföyündeki 15'i Türkiye'de ve 4'ü Rusya'da olmak üzere 19 oteli işleten Accor Grubu ile kira sözleşmelerini revize edilmiştir.

35.Konsolide finansal tabloları önemli ölçüde etkileyen ya da finansal tabloların açık, yorumlanabilir ve anlaşılabilir olması açısından açıklanması gerekli olan diğer hususlar

Tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19'un, Grup'un faaliyetlerine ve finansal durumuna olası etkilerini mümkün olan en az seviyeye indirmek için gerekli aksiyonlar Grup yönetimi tarafından alınmıştır. Bu esnada Grup tarafından, yatırım harcamaları ve operasyonel giderlerin minimize edilmesi için aksiyonlar alınmış, likidite pozisyonunu güçlendirmek adına nakit yönetim stratejisi gözden geçirilmiştir. Salgın kaynaklı Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etki gözlemlenmemiştir.

Grup, 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal tablolarını hazırlarken COVID-19 salgınının konsolide finansal tablolarına olası etkilerini değerlendirmiş ve konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan tahmin ve varsayımlarını gözden geçirmiştir. Bu kapsamda, 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal tablolarında yer alan finansal varlıklar, maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkullerde meydana gelebilecek muhtemel değer değişiklikleri analiz edilmiş ve gerekli düzenlemeler konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Kısaltmalar

Acacia Maden	Acacia Maden İşletmeleri A.Ş.
Accor	ACCOR S.A.
Adana İpekyolu	Adana İpekyolu Enerji Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Akfen Altyapı Holding / Akfen Altyapı	Akfen Altyapı Holding A.Ş.
Akfen Termik Enerji	Akfen Termik Enerji Yatırımları A.Ş.
Akfen Enerji Üretim	Akfen Enerji Üretim Ve Ticaret A.Ş.
Akfen GYO	Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.
Akfen Holding / Akfen	Akfen Holding A.Ş.
Akfen İnşaat	Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş.
Akfen Çevre ve Su	Akfen Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş.
Akfen Su Dilovası	Akfensu Arbiogaz Dilovası Atıksu Arıtma Tesisi Yapım ve İşletim A.Ş.
Akfen Su Güllük	Akfen Güllük Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş.
Akfen Turizm	Akfen Turizm Yatırım Ve İşletme A.Ş.
Akfen Yenilenebilir Enerji	Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.
Akınısı	Akınısı Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Aquila	Aquila Capital Wasserkraft Invest GmbH ve Aquila HydropowerINVEST Investitions GmbH & Co. KG
DEİK	Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
ENR	Engineering News Record
EMH	East Mediterreanean Hub
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası)
EPDK	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
E-RTG	Elektrikli Rubber-tyred Gantry Crane
FAVÖK	Faiz Vergi Amortisman öncesi Kar
GSYİH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
GWs	Giga Watt saat
Hacettepe Teknokent	Hacettepe Teknokent Eğitim ve Klinik Araştırma Merkezi Sağlık AR-GE Danışmanlık Proje Sanayi ve Ticaret A.Ş.
HES	Hidro Elektrik Santrali
IBS / IBS Sigorta	IBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.
İller Bankası	İller Bankası A.Ş.
İzmir Madencilik	İzmir Madencilik A.Ş.
ICSG	International Copper Study Group
IFC	International Finance Corporation (Uluslararası Finans Kurumu)
İDO	İstanbul Deniz Otobüsleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Karine	Karine Enerji Üretim ve Sanayi A.Ş.
KYK	Kredi ve Yurtlar Kurumu
KAP	Kamuyu Aydınlatma Platformu
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
MTA	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

Kısaltmalar

Masanda Turizm	Masanda Turizm Yatırımları A.Ş.
Mersin DGKÇS	Mersin Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali
MIP	Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.
MW	Mega Watt
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
Pak	Pak Enerji Üretimi Sanayi ve Ticaret A.Ş.
PSA	PSA International PTE Ltd.
TAV Havalimanları	TAV Havalimanları Holding A.Ş.
TAV İnşaat	TAV Tepe-Akfen Yatırım İnşaat ve İşletme A.Ş.
TAV Yatırım	TAV Yatırım Holding A.Ş.
TAYÇED	Tüm Atık ve Çevre Yönetim Derneği
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Tepe	Tepe İnşaat Sanayi A.Ş.
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TEU	Twenty Feet Equivalent Unit (20 feetlik konteyner)
TSKB	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
Türklim	Türkiye Liman İşletmecileri Derneği
TTK	6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
UIB	United Insurance Brokers
YBBO	Yıllık Bileşik Büyüme Oranı
YEKDEM	Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması

AKFEN ALTYAPI HOLDİNG

Koza Caddesi No: 22 Gaziosmanpaşa
06700 Ankara / Türkiye

Tel: +90 (312) 418 10 00
Faks: +90 (312) 441 07 82